

Správa o hodnotení Územný plán obce (ÚPN - O) Varín, koncept

„Územný plán obce (ÚPN - O) Varín, koncept“

Správa o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie

**podľa zákona č.24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene
a doplnení niektorých zákonov**

Žilina, január 2022

OBSAH

A ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	3
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	3
1. Označenie.....	3
2. Sídlo.....	3
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.....	3
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	3
1. Názov.....	3
2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).....	3
3. Dotknuté obce.....	3
4. Dotknuté orgány.....	4
5. Schvaľujúci orgán.....	5
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.....	5
B ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	6
I. Údaje o vstupoch.....	6
1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.....	6
2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.....	11
3. Suroviny – druh, spôsob získavania.....	21
4. Energetické zdroje – druh, spotreba.....	22
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.....	30
II. Údaje o výstupoch.....	45
1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.....	45
2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.....	46
3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.....	50
4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).....	54
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita).....	57
6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).....	58
C KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	59
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	59
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	59
1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.....	59
2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).....	62
3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia.....	64
4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.....	65
5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.....	70
6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.....	74

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.....	82
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).....	84
9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).....	99
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.....	126
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).....	128
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).....	128
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.....	128
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	139
1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.....	139
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.....	140
3. Vplyvy na klimatické pomery.....	140
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisii).....	140
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).....	141
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).....	141
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).....	141
8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.....	142
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.....	142
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.....	142
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.....	142
12. Iné vplyvy.....	142
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.....	143
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	145
V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom.....	159
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.....	159
2. Porovnanie variantov.....	159
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia.....	164
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovaní správy o hodnotení.....	165
VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie.....	165
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka).....	166
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	166
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	166

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie.

Obec Varín

2. Sídlo.

Obecný úrad Varín
Námestie sv. Floriána 1
013 03 Varín

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.

Ing. arch. Vladimír Barčiak (osoba poverená obstarávaním návrhu ÚPN - O Varín v zmysle § 2a zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení, reg. č. 263)

adresa: Gerlachovská 9, 010 08 Žilina

telefón: 0903 554 837

e-mail: barciak.ing.arch@gmail.com

možné miesto konzultácie:

- Obecný úrad Varín
- Závodská cesta č.4, 010 01 Žilina (Ing. arch. Barčiak)

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov.

Územný plán obce (ÚPN - O) Varín, koncept

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).

Žilinský kraj, okres Žilina, obec Varín. Vymedzené riešené územie ÚPN – O, ktorým je katastrálne územie obce Varín, je tvorené výmerou katastrálneho územia obce – 1909 ha.

Predmetom riešenia nie sú len koncentrované zastavané územia obce, ale aj prírodné poľnohospodársky využívané územia a lesné územia v extravilánových polohách, ohraničené katastrálnou hranicou obce Varín.

3. Dotknuté obce.

Obec Varín
Obec Lysica
Obec Stráža
Obec Krasňany

Obec Nezbudská Lúčka
Obec Strečno
Obec Gbeľany

4. Dotknuté orgány.

Ministerstvo životného prostredia SR, odbor štátnej geologickej správy Bratislava
Ministerstvo životného prostredia SR, odbor posudzovania vplyvov na ŽP
Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, detašované pracovisko Banská Bystrica
Ministerstvo vnútra SR, Centrum podpory Žilina
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Sekcia železničnej dopravy a dráh, odbor dráhový stavebný úrad Bratislava
Ministerstvo hospodárstva SR
Železnice SR Bratislava, Generálne riaditeľstvo, Odbor expertízy
Žilinský samosprávny kraj
Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, oddelenie územného plánovania
Okresný úrad Žilina odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia
Okresný úrad Žilina, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja
Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, pozemkový referát
Okresný úrad Žilina, odbor školstva
Okresný úrad Žilina, odbor krízového riadenia
Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
Okresný úrad Žilina, pozemkový a lesný odbor
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina
Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Žiline, Krajský dopravný inšpektorát
Okresné riaditeľstvo policajného zboru v Žiline, Okresný dopravný inšpektorát
Slovenský vodohospodársky podnik Piešťany
Slovenský vodohospodársky podnik Piešťany, Správa povodia stredného Váhu I., Nimnica
Slovak Telecom a.s. Žilina
Towercom a.s. Bratislava
Orange Slovensko a.s., Bratislava + Telefonica 02 Slovakia. s.r.o. Bratislava
Severoslovenské vodárne a kanalizácie Žilina
SPP – distribúcia, a.s. Bratislava. Lokálne centrum Žilina
Slovenská električná prenosová sústava, Bratislava
Stredoslovenská Distribučná a.s., Žilina
ENERGOTEL a.s. Bratislava, prevádzka Žilina
SITEL s.r.o. Košice
Slovenský pozemkový fond, regionálny odbor Žilina
Regionálna veterinárna a potravinová správa
Lesy SR, š.p., OZ Žilina
Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Žiline
Štatistický úrad SR, pracovisko ŠÚ SR v Žiline
Obvodný banský úrad v Prievidzi
Krajský pamiatkový úrad Žilina
Archeologický ústav SAV Nitra

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Bratislava

Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava

Štátna ochrana prírody SR, Správa NP Malá Fatra, Varín

Slovenská pošta a, s., Banská Bystrica

Dopravný úrad, letisko Bratislava

Slovenská správa ciest, úsek dopravného plánovania a technického rozvoja Bratislava

Slovenská správa ciest, investičná výstavba a správa ciest, Žilina

Správa ciest Žilinského samosprávneho kraja

SAD Žilina

Hydromeliorácie, š.p. Bratislava

Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum, Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy, Regionálne pracovisko Banská Bystrica

AGRA – Váh s.r.o. Varín

Vodohospodárska výstavba Bratislava

DOLVAP s.r.o., Varín

TES Media, Žilina

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Žiline

5. Schvaľujúci orgán.

Obecné zastupiteľstvo obce Varín

6. Vyjadrenie o vplyvoch uzemnoplánuvacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.

Návrh územného plánu obce sa nenachádza v blízkosti štátnych hraníc. Predmetná územnoplánuvacia dokumentácia nebude mať vplyv presahujúci štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.

Diferenciácia poľnohospodárskej pôdy v katastri Varín

Poľnohosp. pôda spolu	Orná pôda	Trvalé trávne porasty	Ovocné sady	Záhrady	Nepoľnohospodárska pôda
<i>m²</i>					
7 890 251	1 795 969	5 562 765	17 115	514 402	11 201 838

údaje sú z MOŠ 2010

Podľa prílohy č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z.z. sa v príslušnom katastrálnom území Varín za chránené pôdy považujú pôdy s kódom bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) 0702045, 0706015, 0706042, 0756202, 0756205, 0756402, 0757205, 0765412, 0765413, 0765442, 0768212, 0769215. Pôdy v k.ú. sú podľa BPEJ zaradené do kvalitatívnych skupín 5,6,7,8,9.

Osobitnej ochrane podliehajú tiež pôdy, na ktorých boli vykonané zúrodňovacie opatrenia – meliorácie. Tie boli vybudované na veľkých rozlohách obhospodarovanej pôdy a v súčasnosti sú už takmer nefunkčné.

Všetky zábery poľnohospodárskej pôdy sú vypracované v zmysle požiadaviek dotýkajúcich sa ochrany PP ustanovených v zákone o ochrane a využívaní PP - zákon č. 220/2004 Z.z. a novelizácii vyhlášky 57/2013, ktorou sa dopĺňa zákon č. 220/2004 Z.z.

Výmera zaberanej poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely v ÚPN - O Varín koncept návrhu je 51,067 ha a koncept návrhu variant je 49,773 ha.

Dotknuté skupiny BPEJ záberom poľnohospodárskej pôdy v koncepte návrhu ÚPN – O Varín

Skupina BPEJ	Kód BPEJ
5	0706015, 0768212
6	0765442
7	0714061, 0963412, 0757405
8	0777065, 0790265
9	0783682, 0783675

Vysvetlivky :V stĺpci “kód / BPEJ” sú hrubo vyznačené BPEJ, zaradené medzi chránené pôdy podľa Nariadenie vlády SR č.58/2013 Z.z.

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde – základný návrh

Lok. číslo	Kat. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality celkom v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohosp. pôdy	Vybud.hydrom el. zariadenia	Časová etapa realizác.	Iná informácia v zast.území k 1.1.1990	Poznámka
				Výmera v ha	z toho						
					kód/skupina BPEJ	výmera v ha					
1	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1	Varín	IBV a prístupová komunikácia	5,25	2,625	0706015/5	2,625	fyz. osoby a iní	nie	I.	áno časť (0,09ha)	50% zastavanosť
2		zmiešané územie (BC)	0,21	0,031	0706015/5	0,031		nie		áno časť (0,08ha)	15% zastavanosť
3		komunikácia	0,54	0,54	0706015/5 0777065/8	0,44 0,10		nie		áno časť (0,05ha)	
4		komunikácia	1,97	1,97	0777065/8 0790265/8	1,00 0,97		nie		nie	
5		vybavenosť	0,31	0,31	0777065/8	0,31		nie		nie	
6		zmiešané územie (BC)	0,90	0,135	0777065/8	0,135		nie		nie	15% zastavanosť
7		IBV a príst. komunikácie	18,91	9,45	0790265/8 0777065/8	7,40 2,05		nie		nie	50% zastavanosť
8		IBV	0,41	0,205	0790265/8	0,205		nie		nie	50% zastavanosť
8a		rozšírenie cintorína	0,32	0,32	0777065/8	0,32		nie		áno	
9		HBV	0,42	0,252	0790265/8	0,252		nie		nie	60% zastavanosť
10		HBV	2,14	1,284	0790265/8	1,284		nie		časť áno (1,33ha)	60% zastavanosť
11		IBV	2,53	1,265	0790265/8 0777065/8	1,20 0,065		nie		nie	50% zastavanosť
12		HBV	1,10	0,66	0790265/8	0,66		nie		nie	60% zastavanosť
13		zmiešané územie (BC)	0,18	0,027	0790265/8	0,027		nie		nie	15% zastavanosť
13a		zmiešané územie (BC)	0,36	0,054	0790265/8	0,054		nie		áno	15% zastavanosť
14		komunikácia	2,34	2,34	0706015/5			nie		nie	
15		priem. park	25,26*	12,63	0706015/5	12,63		nie		nie	50% zastavanosť * z celkovej výmery sú už odrátané zast. a ostatné plochy
16		priem. park	3,71	1,855	0706015/5	1,855		nie		nie	50% zastavanosť
17	šport	2,89	0,578	0706015/5	0,578	nie	nie	20% zastavanosť			
18	zmiešané územie (BCI)	19,04*	2,856	0706015/5 0768212/5 0790265/8 0777065/8	2,526 0,030 0,250 0,050	nie	áno časť (0,02ha)	15% zastavanosť * z celkovej výmery sú už odrátané ostatné plochy (vodný tok)			

Správa o hodnotení Územný plán obce (ÚPN - O) Varín, koncept

18a	IBV	0,09	0,045	0706015/5	0,045	nie	áno	50% zastavanosť
19	komunikácia	2,16*	2,16	0706015/5	2,16	nie	áno časť (0,12ha)	*z celkovej výmery sú už odrátané zast. a ostatné plochy
20	priemysel	2,65	1,325	0706015/5	1,325	nie	nie	50% zastavanosť
21	IBV	0,86	0,43	0783682/9 0765442/6	0,18 0,25	nie	nie	50% zastavanosť
21a	IBV	0,48	0,24	0714061/7	0,24	nie	áno	50% zastavanosť
21b	IBV	0,36	0,18	0783675/9	0,18	nie	nie	50% zastavanosť
22	cintorín a komunikácia	1,67	1,67	0783682/9	1,67	nie	nie	
23	vybavenosť	0,08	0,08	0714061/7	0,08	nie	áno	
24	IBV	0,24	0,12	0714061/7	0,12	nie	áno	50% zastavanosť
25	IBV	0,79	0,395	0714061/7	0,395	nie	áno	50% zastavanosť
26	IBV	0,14	0,07	0714061/7	0,07	nie	áno	50% zastavanosť
27	IBV	0,11	0,055	0714061/7	0,055	nie	áno	50% zastavanosť
28	komunikácia	0,31	0,31	0714061/7	0,31	nie	áno	50% zastavanosť
29	šport	0,70	0,14	0714061/7	0,14	nie	nie	20% zastavanosť
30	IBV	0,08	0,04	0714061/7	0,04	nie	nie	50% zastavanosť
31	IBV	5,21	2,605	0714061/7	2,605	nie	nie	50% zastavanosť
32	IBV	0,24	0,12	0714061/7	0,12	nie	nie	50% zastavanosť
33	IBV	0,15	0,075	0714061/7	0,075	nie	áno	50% zastavanosť
34	IBV	0,08	0,04	0714061/7	0,04	nie	áno	50% zastavanosť
35	IBV	2,09*	1,045	0714061/7	1,045	nie	nie	50% zastavanosť *z celkovej výmery sú už odrátané ostatné plochy (vodný tok)
36	zmiešané územie (BC)	0,10	0,015	0714061/7	0,015	nie	nie	15% zastavanosť
37	IBV	0,37	0,185	0714061/7	0,185	nie	nie	50% zastavanosť
38	IBV	0,30	0,15	0714061/7	0,15	nie	nie	50% zastavanosť
39	IBV	0,21	0,105	0714061/7	0,105	nie	nie	50% zastavanosť
40	rekreácia	0,43	0,08	0963412/7	0,08	nie	nie	20% zastavanosť
Lok. koncept návrhu spolu		108,69	51,067		51,067			

Pozn.: BC – zmiešané územia sekundárnych ťažiskových území obce s prevládajúcou funkciou občianskej vybavenosti, športu a zelene;
BCI – zmiešané územia športu, rekreácie a obč. vybavenosti

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde –variant

Lok. číslo	Kat. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality celkom v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej. pôdy			Užívateľ poľnohosp. pôdy	Vybud.hydro mel. zariadenia	Časová etapa realizác.	Iná informácia v zast.území k 1.1.1990	Poznámka
				Výmera v ha	z toho						
					kód/skupina BPEJ	výmera v ha					
1	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1	Varín	IBV a prístupová komunikácia	5,25	2,625	0706015/5	2,625	fyz. osoby a iní	nie	I.	áno časť (0,09ha)	50% zastavanosť
2		zmiešané územie (BC)	0,21	0,031	0706015/5	0,031		nie		áno časť (0,08ha)	15% zastavanosť
3		komunikácia	0,54	0,54	0706015/5 0777065/8	0,44 0,10		nie		áno časť (0,05ha)	
8		IBV	0,41	0,205	0790265/8	0,205		nie		nie	50% zastavanosť
8a		rozšírenie cintorína	0,32	0,32	0777065/8	0,32		nie		áno	
14		komunikácia	2,34	2,34	0706015/5			nie		nie	
15		priem. park	25,26*	12,63	0706015/5	12,63		nie		nie	50%zastavanosť * z celkovej výmery sú už odrátané zast. a ostatné plochy
16		priem. park	3,71	1,855	0706015/5	1,855		nie		nie	50% zastavanosť
17		šport	2,89	0,578	0706015/5	0,578		nie		nie	20% zastavanosť
18a		IBV	0,09	0,045	0706015/5	0,045		nie		áno	50% zastavanosť
20		priemysel	2,65	1,325	0706015/5	1,325		nie		nie	50% zastavanosť
21		IBV	0,86	0,43	0783682/9 0765442/6	0,18 0,25		nie		nie	50% zastavanosť
21a		IBV	0,48	0,24	0714061/7	0,24		nie		áno	50% zastavanosť
21b		IBV	0,36	0,18	0783675/9	0,18		nie		nie	50% zastavanosť
23		vybavenosť	0,08	0,08	0714061/7	0,08		nie		áno	
24		IBV	0,24	0,12	0714061/7	0,12		nie		áno	50% zastavanosť
25		IBV	0,79	0,395	0714061/7	0,395		nie		áno	50% zastavanosť
26		IBV	0,14	0,07	0714061/7	0,07		nie		áno	50% zastavanosť
27		IBV	0,11	0,055	0714061/7	0,055		nie		áno	50% zastavanosť
28		komunikácia	0,31	0,31	0714061/7	0,31		nie		áno	50% zastavanosť
29		šport	0,70	0,14	0714061/7	0,14		nie		nie	20% zastavanosť
30		IBV	0,08	0,04	0714061/7	0,04		nie		nie	50% zastavanosť

Správa o hodnotení Územný plán obce (ÚPN - O) Varín, koncept

31	IBV	5,21	2,605	0714061/7	2,605	nie	nie	50% zastavanosť
32	IBV	0,24	0,12	0714061/7	0,12	nie	nie	50% zastavanosť
33	IBV	0,15	0,075	0714061/7	0,075	nie	áno	50% zastavanosť
34	IBV	0,08	0,04	0714061/7	0,04	nie	áno	50% zastavanosť
35	IBV	2,09*	1,045	0714061/7	1,045	nie	nie	50% zastavanosť *z celkovej výmery sú už odrátané ostatné plochy (vodný tok)
36	zmiešané územie (BC)	0,10	0,015	0714061/7	0,015	nie	nie	15% zastavanosť
37	IBV	0,37	0,185	0714061/7	0,185	nie	nie	50% zastavanosť
38	IBV	0,30	0,15	0714061/7	0,15	nie	nie	50% zastavanosť
39	IBV	0,21	0,105	0714061/7	0,105	nie	nie	50% zastavanosť
40	rekreácia	0,43	0,08	0963412/7	0,08	nie	nie	20% zastavanosť
41	IBV a príst. komunikácie	14,05	7,025	0777065/8 0790265/8	0,775 6,250	nie	nie	50% zastavanosť
42	HBV	5,19	3,114	0790265/8	3,114	nie	áno časť	60% zastavanosť
43	IBV	0,70	0,35	0790265/8	0,35	nie	nie	50% zastavanosť
45	komunikácia	0,43*	0,43	0706015/5	0,43	nie	nie	*z celkovej výmery sú už odrátané ostatné plochy
46	výroba	11,43	5,715	0706015/5	5,715	nie	nie	50% zastavanosť
47	Zmiešané územie (BC)	4,09	0,613	0706015/5 0777065/8 0768212/5	0,388 0,050 0,175	nie	áno časť (0,02ha)	15% zastavanosť
48	Str. odborná škola	1,71	1,71	0706015/5 0790265/8	1,635 0,075	nie	nie	
49	šport	3,66	0,732	0790265/8 0706015/5	0,355 0,377	nie	nie	20% zastavanosť
50	cintorín	1,00	1,00	0757405/7 0783675/9	0,740 0,260	nie	nie	
51	komunikácia	0,11	0,11	0783675	0,11	nie	nie	
LOKALITY koncept návrhu variant spolu		99,37	49,773		49,773			

Vysvetlivky : V stĺpci "kód / BPEJ" sú hrubo vyznačené BPEJ, zaradené medzi chránené pôdy podľa Nariadenie vlády SR č.58/2012 Z.z.

Pozn.: zmiešané územie BC – zmiešané územia sekundárnych ťažiskových území obce s prevládajúcou funkciou občianskej vybavenosti, športu a zelene

Zdôvodnenie urbanistického riešenia z hľadiska uplatnenia zásad ochrany poľnohospodárskej pôdy

Koncept ÚPN – O Varín podstatnú časť návrhov umiestňuje v zastavanom území obce a v priamej nadväznosti na zastavané územie obce. Poľnohospodárska pôda v zastavanom

území, alebo v priamom dotyku s ním je vo veľkej miere zaradená medzi chránenú poľnohospodársku pôdu. Z toho dôvodu sa v záberoch poľnohospodárskej pôdy vyskytuje aj chránená poľnohospodárska pôda. Návrh rozvoja obce aj na chránenej poľnohospodárskej pôde vyplýva zo skutočnosti, že nie je možné sa chránenej pôde vyhnúť vzhľadom ku obmedzeným rozvojovým možnostiam vyhovujúcim regulatívom ÚPN – VÚC ŽK.

V obci je záujem o výstavbu rodinných domov (IBV), výstavbu bytových domov (HBV), občianskej vybavenosti, športu a rekreácie, nového cintorína a rozšírenie existujúceho cintorína, rozvoj priemyslu (priemyselný park).

V zmysle §13 a §14 zákona č.220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, v znení jeho novelizácie č.57/2013 Z.z., sa musí dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami jej ochrany pri každom obstarávaní a spracovaní územnoplánovacej dokumentácie. Pri urbanistickej koncepcii návrhu rozvoja územia boli uvedené zásady rešpektované nasledovne:

- zábery poľnohospodárskej pôdy pre rozvoj obce v návrhovom období boli navrhnuté v odôvodnenom a nevyhnutnom rozsahu,
- nie je narušená ucelenosť honov a nie je sťažené obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami.

Návrhom konceptu ÚPN – O Varín dôjde iba vo variante riešenia v malej miere k záberu lesnej pôdy.

Výmera lesného pozemku v katastrálnom území Varín

Lesný celok	Katastrálne územie	parcela číslo	Rozsah vyňatia lesného pozemku m ²	Označenie dielca
1	2	3	4	5
Dubeň	Varín	1140/4	500	1385

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.

Katastrálne územie obce Varín leží z časti v chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Beskydy – Javorníky, ktorá má celkovú plochu 1856 km². CHVO je územie, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd. Podmienky ochrany vôd v CHVO sú upravené v § 31 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách. Okrem toho zastavané územie obce leží celé v pásme hygienickej ochrany (PHO) 2° (vonkajšom) vodného zdroja (VZ) Teplička nad Váhom. Vnútorne pásmo 1° PHO VZ je tvorené jeho oplotením. Okrem tohto pásma zasahuje do katastra obce aj 2° PHO vonkajšie vodného zdroja (VZ) Gbeľany a Nezbudská Lúčka. Obmedzenia z toho vyplývajúce sú stanovené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov.

Zásobovanie pitnou vodou

Systém zásobovania pitnou vodou v katastri obce Varín je súčasťou nadradeného skupinového vodovodu Gbeľany, spolu s vodným zdrojom (VZ) Gbeľany. Vodný zdroj Gbeľany je tvorený vrтанou studňou o doporučenej výdatnosti 15 l/s, výdatnosť po úprave vody je 13 l/s. Z vodného zdroja je voda čerpaná do zásobného vodojemu Gbeľany 2 x 400 m³ pomocou privádzacieho potrubia PVC DN100, s kótami hladín max/min: 424,00 / 419,00

m n.m.. Z vodojemu je voda rozvádzaná do obcí Gbeľany, Nededza a Varín. Do obce Varín je pitná voda zabezpečovaná hlavným rozvádzacím potrubím PVC DN200 a HDPE DN150.

V súčasnosti má obec Varín komplexne vybudovanú vodovodnú sieť, ktorá korešponduje s jestvujúcou zástavbou. Prevádzkovateľom verejného vodovodu je SEVAK a.s. Žilina. Existujúca vodovodná sieť slúži na zabezpečenie obyvateľstva pitnou a požiarnou vodou. Pokrýva celú jestvujúcu zástavbu v obci. Rozvádzacie potrubie v obci je DN 50 - 200, materiál PE a PVC. V miestach kde to bolo možné je riešené ako zokruhované. Jednotlivé nehnuteľnosti v obci sú pripojené na verejný vodovod pomocou vodovodných prípojk, na ktorých sú osadené fakturačné meradlá.

Na jednotlivých trasách sú umiestnené trasové uzávery a armatúrne šachty, taktiež nadzemné, resp. podzemné požiarné hydranty.

Zastavané územie zásobované z verejného vodovodu leží v nadmorskej výške cca 380 – 387 m n.m., v miestnej časti Koňhora až do nadmorskej výšky 397 m n.m., t.j. minimálny hydrostatický pretlak vo vodovodnej sieti v závislosti od VDJ Gbeľany je cca 0,22 – 0,39 MPa (STN 755401 a vyhl. 684/2006 Zb.z. stanovuje maximálny pretlak vo vodovodnej sieti 0,6 MPa resp. 0,7 MPa). Taktiež stanovuje pri zložitej členitosti terénu a v zástavbe na okraji obce hydrodynamický pretlak najmenej 0,15 MPa (obmedzenie výšky zástavby do dvoch nadzemných podlaží), resp. 0,25 MPa. Rozvod vody tlakovým požiadavkám vyhovuje.

V zmysle podkladov správcu verejného vodovodu k roku 2015 je pripojených na verejný vodovod v obci 2891 obyvateľov (zo 3766 obyv. (k 31.12.2014) - t.j. zásobovaných obyvateľov z verejného vodovodu je cca 77 %), ročná spotreba pre celú obec predstavuje 98 047 m³ pitnej vody za rok.

V zastavanom území obce správca neuvažuje so žiadnymi zámermi. Výhľadovo sa uvažuje o prepojení jednotlivých vodovodných systémov v terchovskej doline na skupinový vodovod Žilina.

Komponenty systému zásobovania pitnou vodou pre obec Varín

<i>p.č.</i>	<i>Názov objektu</i>	<i>Popis objektu</i>
1	vodný zdroj - podzemný vrt	- doporučená výdatnosť: 15,0 l/s - výdatnosť po úprave vody: 13,0 l/s
2	privádzacie výtlačné potrubie	- materiál: PVC - dimenzia/dĺžka: D160 (DN150)/cca 1600 m
3	vodojem Gbeľany	- využiteľný objem: 2 x 400 m ³ - max/min hladina: 424,00 / 419,00 m n.m.
4	hlavné zásobné potrubie pre obec Varín	- materiál/dimenzia/dĺžka: PVC/DN200/1400 m - materiál/dimenzia/dĺžka: PE/(D160) DN150/1370 m
5	rozvádzacie vodovodné potrubie pre obec	spolu: 15960 m, z toho: - materiál/dimenzia/dĺžka: PE/D110 (DN100)/2330 m - materiál/dimenzia/dĺžka: PVC/ DN200/ 930 m - materiál/dimenzia/dĺžka: PVC/ DN150/ 3860 m - materiál/dimenzia/dĺžka: PVC/ DN100/ 7920 m - materiál/dimenzia/dĺžka: PVC/ DN80/ 740 m - materiál/dimenzia/dĺžka: PVC/ DN50/ 180 m

Výpočet potreby pitnej vody pre súčasný stav (uvažované 100 % zásobovania obyvateľstva)

(podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14.11.2006):

Správa o hodnotení Územný plán obce (ÚPN - O) Varín, koncept

- pre bytový fond (kd = 1,6; kh = 1,8) – veľkosť územia 1001 - 5000 obyv. špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov. Podľa vyhlášky sa navrhuje 120 l.obyv⁻¹.d⁻¹,
- pre služby resp. občiansku vybavenosť:40 l. obyv⁻¹.d⁻¹,
- počet obyvateľov: 3822 (2018).

Súčasná potreba pitnej vody

Ozn.	Popis	MJ	počet MJ	ŠP	kv	ŠPu	Qd		kd	Qd,max		kh	Qh,max	počet dní	Qr
				[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]		[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	[m3.d-1]	[l.s-1]		[m3.d-1]	[l.s-1]		[l.s-1]		[m3.r-1]
1	byt. fond	obyv.	3822	120	1,0	120	458,6	5,31	1,6	733,8	8,49	1,8	15,29	365	167404
2	vyššia OV	obyv.	3822	25	1,0	25	95,6	1,11	1,6	152,9	1,77	1,8	3,19	365	34876
							554,2	6,40		886,7	10,30		18,50		202279,4

Potreba pitnej vody pre celé územie (pre súčasný stav odberateľov):

$$Q_{p,návrh} = Q_d = 554\,200 \text{ l.d}^{-1} = 6,4 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{m,návrh} = Q_{d,max} = 886\,700 \text{ l.d}^{-1} = 10,3 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,návrh} = Q_{h,max} = 18,5 \text{ l.s}^{-1}$$

$$\text{ročná potreba vody: } Q_{ročné} = 202279,4 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$$

Potreba požiarnej vody

Na jednotlivých trasách sú umiestnené nadzemné, resp. podzemné požiarne hydranty, rozmiestnenie podľa príslušnej STN. Umiestnené sú tak, aby zároveň plnili aj prevádzkové požiadavky určené pre vodovodnú sieť. Každá dimenzia potrubia má svoje kapacitné parametre pre zabezpečenie požiarnej vody.

Podrobnosti pre zabezpečenie požiarnej vody stanovuje STN 92 0400 a vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 699/2004 Zb.z. Vnútornú potrebu požiarnej vody majú vybrané objekty zabezpečenú podľa platných legislatívnych predpisov formou hasiacich prístrojov, resp. vnútorných požiarnych hydrantov.

Návrh riešenia je spracovaný v dvoch variantoch označených ako:

- základný návrh,
- *variant*

Navrhovaná výstavba, jej rozsah a využitie je zrejmý z nasledujúcej tabuľky jednotlivých variantov:

Rozvoj bývania

Ozn.	Názov (lokalita)	Základný návrh		Variant	
		Počet RD (BJ)	Počet obyv.	Počet RD (BJ)	Počet obyv.
1	IBV - v prelukách	15	50	15	50
2	IBV - v lok. Záhumnie	165	545	113	373
3	IBV - v lok. Koňhora	60	198	60	198
4	IBV - v lok. Podhájik pri žel. stanici	30	99	30	99
5	IBV - východne od Nám. sv. Floriána	12	40	-	-
6	IBV - severne od ulice Kamence	6	20	6	20
7	IBV - lok. Rozbehov	11	36	11	36
8	HBV - Záhumnie - juhovýchodná časť	122	403	200	660

9	HBV - v lok. Dubenec	46	152	-	-
10	HBV - východne od Nám. sv. Floriána	-	-	72	238
	Spolu	467	1543	507	1674

Rozvoj výroby

Ozn.	Názov (lokalita)	Základný návrh Počet zam.	Variant Počet zam.
1	Výrobné územie Varín	1000	1000
	Spolu	1000	1000

Výpočet potreby pitnej vody podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14.11.2006 (návrh pre 100 % zásobovaného obyvateľstva navrhovanej výstavby) pre bytový fond (kd = 1,6; kh = 1,8) – veľkosť územia 1001 - 5000 obyv.:

- špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov; podľa uvedenej vyhlášky sa navrhuje 150 l. obyv⁻¹.d⁻¹
- špecifická potreba vody pre priemysel - v zmysle prílohy 1 časť D

Potreba pitnej vody pre navrhované územia základný návrh

Ozn. lok.	Popis	b.j.	MJ /b.j.	MJ	počet MJ	ŠP	kv	ŠPu	Qd		Qd,max		kh	Qh,max	počet dní	Qr	
						[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]		[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	[m ³ .d ⁻¹]	[l.s ⁻¹]	[m ³ .d ⁻¹]	[l.s ⁻¹]		[l.s ⁻¹]		[m ³ .r ⁻¹]	
Plochy pre rozvoj bývania																	
1	IBV preluky	15	3,3	obyv.	50	150	1,0	150	7,4	0,09	1,6	11,9	0,14	1,8	0,25	365	2710
2	IBVv lok. Záhumnie	165	3,3	obyv.	545	150	1,0	150	81,7	0,95	1,6	130,7	1,51	1,8	2,72	365	29811
3	IBV v lok. Koňhora	60	3,3	obyv.	198	150	1,0	150	29,7	0,34	1,6	47,5	0,55	1,8	0,99	365	10841
4	IBV v lok. Podhájk pri ž. st.	30	3,3	obyv.	99	150	1,0	150	14,9	0,17	1,6	23,8	0,28	1,8	0,50	365	5420
5	IBV vých. Nám. sv. Floriána	12	3,3	obyv.	40	150	1,0	150	5,9	0,07	1,6	9,5	0,11	1,8	0,20	365	2168
6	IBV severne od ul. Kamence	6	3,3	obyv.	20	150	1,0	150	3,0	0,03	1,6	4,8	0,06	1,8	0,10	365	1084
7	IBV v lok. Rozbehov	11	3,3	obyv.	36	150	1,0	150	5,4	0,06	1,6	8,7	0,10	1,8	0,18	365	1987
8	HBV Záhumnie juhovýchod	122	3,3	obyv.	403	150	1,0	150	60,4	0,70	1,6	96,6	1,12	1,8	2,01	365	22042
9	HBV v lok. Dubenec	46	3,3	obyv.	152	150	1,0	150	22,8	0,26	1,6	36,4	0,42	1,8	0,76	365	8311
10	Vyššia občan. vybavenosť				1541	25	1,0	25	38,5	0,45	1,6	61,6	0,71	1,8	1,28	365	14063
Plochy pre rozvoj výroby																	
11	Výrobné územie Varín			zam.	1000	80	1,0	80	80,0	0,93	2,0	160,0	1,85		11,11	260	20800
Spolu									349,7	4,0		591,5	6,8		20,10		119237,8

Potreba pitnej vody pre navrhované lokality

(100 % zásobovaného obyvateľstva + navrhovaný priemysel):

$$Q_{p,návrh} = Q_d = 349\,700 \text{ l.d-1} = 4,0 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{m,návrh} = Q_{d, \max} = 591\,500 \text{ l.d-1} = 6,8 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,návrh} = Q_{h, \max} = 20,1 \text{ l.s}^{-1}$$

$$\text{Ročná potreba vody: } Q_{\text{ročné}} = 119\,237,8 \text{ m}^3.\text{rok}^{-1}$$

Potreba pitnej vody pre celé územie (navrhovaný stav celej obce = súčasný+navrh. stav):

$$Q_{p,návrh} = Q_d = 903\,900 \text{ l.d-1} = 10,4 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{m,návrh} = Q_{d, \max} = 1\,478\,200 \text{ l.d-1} = 17,1 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,návrh} = Q_{h, \max} = 38,6 \text{ l.s}^{-1}$$

$$\text{Ročná potreba vody: } Q_{\text{ročné}} = 321\,517,2 \text{ m}^3.\text{rok}^{-1}$$

Potreba pitnej vody pre navrhované územia variant

Správa o hodnotení Územný plán obce (ÚPN - O) Varín, koncept

Ozn. lok.	Popis	b.j.	MJ /b.j.	MJ	počet MJ	ŠP	kv	SPu		Qd		kd	Qd,max		kh	Qh,max	počet dní	Qr
						[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]		[l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	[m ³ .d ⁻¹]	[l.s ⁻¹]	[m ³ .d ⁻¹]		[l.s ⁻¹]	[l.s ⁻¹]		[m ³ .r ⁻¹]		
Plochy pre rozvoj bývania																		
1	IBV preluky	15	3,3	obyv.	49,5	150	1,0	150	7,4	0,09	1,6	11,9	0,14	1,8	0,25	365	2710	
2	IBV v lok. Záhumnie	113	3,3	obyv.	372,9	150	1,0	150	55,9	0,65	1,6	89,5	1,04	1,8	1,86	365	20416	
3	IBV v lok. Koňhora	60	3,3	obyv.	198,0	150	1,0	150	29,7	0,34	1,6	47,5	0,55	1,8	0,99	365	10841	
4	IBV v lok. Podhájik pri ž. st.	30	3,3	obyv.	99,0	150	1,0	150	14,9	0,17	1,6	23,8	0,28	1,8	0,50	365	5420	
5	IBV severne od ul. Kamence	6	3,3	obyv.	19,8	150	1,0	150	3,0	0,03	1,6	4,8	0,06	1,8	0,10	365	1084	
6	IBV v lok. Rozbehov	11	3,3	obyv.	36,3	150	1,0	150	5,4	0,06	1,6	8,7	0,10	1,8	0,18	365	1987	
7	HBV Záhumnie juhovýchod	200	3,3	obyv.	660,0	150	1,0	150	99,0	1,15	1,6	158,4	1,83	1,8	3,30	365	36135	
8	HBV vých. N. sv. Floriána	72	3,3	obyv.	237,6	150	1,0	150	35,6	0,41	1,6	57,0	0,66	1,8	1,19	365	13009	
9	Vyššia občian. vybavenosť				1673,0	25	1,0	25	41,8	0,48	1,6	66,9	0,77	1,8	1,39	365	15267	
Plochy pre rozvoj výroby																		
11	Výrobné územie Varín			zam.	1000,0	80	1,0	80	80,0	0,93	2,0	160,0	1,85		11,11	260	20800	
Spolu									372,8	4,30		628,5	7,30		20,90		127669,3	

Potreba pitnej vody pre navrhované lokality

(100 % zásobovaného obyvateľstva + navrhovaný priemysel):

$$Q_{p,návrh} = Q_d = 372\,800 \text{ l.d}^{-1} = 4,3 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{m,návrh} = Q_{d,max} = 628\,500 \text{ l.d}^{-1} = 7,3 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,návrh} = Q_{h,max} = 20,9 \text{ l.s}^{-1}$$

$$\text{Ročná potreba vody: } Q_{ročné} = 127\,669,3 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$$

Potreba pitnej vody pre celé územie (navrhovaný stav celej obce = súčasný + navrhovaný stav):

$$Q_{p,návrh} = Q_d = 927\,000 \text{ l.d}^{-1} = 10,7 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{m,návrh} = Q_{d,max} = 1\,515\,200 \text{ l.d}^{-1} = 17,6 \text{ l.s}^{-1}$$

$$Q_{h,návrh} = Q_{h,max} = 39,4 \text{ l.s}^{-1}$$

$$\text{Ročná potreba vody: } Q_{ročné} = 329\,948,7 \text{ m}^3 \cdot \text{rok}^{-1}$$

Existujúca vodovodná sieť je rozsahom dostatočná a rozšíriteľná aj pre navrhovaný nárast bytovej výstavby a objektov občianskej vybavenosti. Rozvody vody sú vedené prevažne vo verejných komunikáciách a zeleni. Korešpondujú so súčasnou, resp. navrhovanou zástavbou. Vytvárajú podmienky pre jednoduché napojenie navrhovaných objektov, keďže vedú bezprostredne popri nich.

STN 755401 a vyhl. 684/2006 Zb.z. stanovuje maximálny pretlak v najnižších miestach vodovodnej siete verejného vodovodu každého tlakového pásma, ktorý nesmie prevyšovať hodnotu 0,6 MPa. Pri zložitejšej členitosti terénu a podľa miestnych podmienok možno maximálny pretlak zvýšiť na 0,7 MPa. Taktiež stanovuje pri zložitej členitosti terénu a v zástavbe na okraji obce hydrodynamický pretlak najmenej 0,15 MPa (obmedzenie výšky zástavby do dvoch nadzemných podlaží, resp. 0,25 MPa).

Územia bytovej výstavby v lok. Záhumnie, Koňhora, Podhájik, Dubenec, lokality v existujúcom zastavanom území sú jednoducho napojiteľné na existujúci rozvod vody v katastri obce, nakoľko ležia v jeho blízkosti.

Územie priemyslu „Výrobné územie Varín“ a lokalita bytovej výstavby Rozbehov ležia v značnej vzdialenosti od jestvujúcej vodovodnej siete. Pre výstavbu v lokalite Rozbehov sa

rozšírenie vodovodnej siete považuje za neefektívne, je však schválené v rámci vypracovanej DUR, čo ÚPN – O Varín akceptuje.

Popis jednotlivých navrhovaných lokalít

IBV - v prelukách v súčasnom zastavanom území

IBV - východne od Nám. sv. Floriána

HBV - východne od Nám. sv. Floriána

IBV - severne od ulice Kamence

Navrhovaná zástavba tvorí zastavanie prieluk v jestvujúcej zástavbe – napojenie na už vybudovaný verejný vodovod DN 100 resp. DN 150.

Lokalita „Záhumnie“

V lokalite sa uvažuje s bytovou zástavbou individuálnou, resp. hromadnou. Zásobovanie vodou z pitného vodovodu sa navrhuje rozšírením z existujúceho vodovodného systému vo viacerých bodoch – z ulíc Záhumnie, z ul. A. Bernoláka, ul. P.O. Hviezdoslava a ul. Dubenec. Vodovodný systém sa navrhuje v čo najväčšej miere ako okruhový, s minimalizovaním slepých vetiev.

Miestna časť „Koňhora“

V miestnej časti sa navrhuje individuálna bytová výstavba. Zásobovanie vodou z pitného vodovodu sa navrhuje rozšírením z existujúceho vodovodného systému z ul. Koňhorská. Vodovodný systém sa navrhuje v čo najväčšej miere ako okruhový, s minimalizovaním slepých vetiev.

Lokalita „Podhájik“

Navrhuje sa nová IBV snapojením na jestvujúci verejný vodovod DN 100 v ulici Železničná, s trasou vedúcou popri navrhovanej komunikácii.

Lokalita „Dubenec“

ÚPN – O Varín navrhuje HBV v blízkosti areálu AGRA – VÁH, s.r.o. Napojenie na jestvujúci verejný vodovod DN 100 sa navrhuje z ul. Dubenec, resp. DN 150 z ulice J. Martinčeka.

Odlahlé územia rekreačných objektov, rodinných domov, objektov občianskej vybavenosti severne od cesty II/583 sa navrhuje ponechať z lokálnych zdrojov – studne, skupinové vodovody a pod.

Pre nové vetvy vodovodov sa navrhuje uprednostniť trasovanie v komunikáciách, resp. súbežných zelených pásoch alebo chodníkoch, vyhnúť sa súkromným pozemkom s problémami vstupov pre výstavbu a obsluhu. Navrhujú sa tak, aby zabezpečovali aj potrebu požiarnej vody – s nadzemnými hydrantmi. Tiež sa navrhuje v čo najväčšej miere budovať vodovodný systém ako okruhový, čím sa docieli vyššia kvalita dodávanej pitnej vody ako i dostupnosť dodávky v prípade porúch na vodovodnom potrubí (možnosť dodávky z dvoch smerov). Na vhodných miestach sa navrhuje osadiť trasové uzávery. Vodovodné potrubie sa navrhuje ukladať do nezámrznej hĺbky. Materiál potrubia použiť PE resp. tvárnu liatinu, dimenzia potrubia DN 80 – 150.

Jednotlivé navrhované nehnuteľnosti budú napojené na verejný vodovod pomocou vodovodných prípojok, na ktorých bude osadená vodomerná zostava spolu s fakturačným vodomermom. Bude umiestňovaná v objektoch, resp. vo vodomerných šachtách ležiacich mimo objektu (závisí od priestorových pomerov).

Navrhovaná vodovodná sieť musí byť v súlade s platnými normami a predpismi, bude zásobovať územia pitnou, resp. požiarou vodou. Kvalita pitnej vody musí zodpovedať vyhláške 247/2017 Z.z.

Pri návrhu zástavby sa musia rešpektovať trasy existujúcich a navrhovaných vodovodných potrubí a poloha vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranných pásiem (zákon č. 442/2002 Zb.z.).

Lokalita „Rozbehov“

V lokalite sa navrhuje individuálna bytová výstavba (12 RD). Územie leží v značnej vzdialenosti od jestvujúcej vodovodnej siete (cca 700 m). ÚPN – O Varín akceptuje návrh rozšírenia vodovodnej siete pre predmetnú výstavbu v zmysle vypracovanej DUR.

Výrobné územie Varín

ÚPN – O Varín navrhuje nový priemyselný areál v blízkosti VD Žilina. Vzhľadom na jeho predpokladaný značný rozsah (1000 zam.), bude potrebné sa napojiť na najbližší vodovodný rád DN min. 150. Preto bod napojenia sa navrhuje z ul. Železničná.

Potreba požiarnej vody

Na navrhovaných trasách budú osadené nadzemné požiarne hydranty, prípadne aj podzemné hydranty, rozmiestnené podľa príslušnej STN. Navrhujú sa umiestniť tak, aby zároveň plnili aj prevádzkové požiadavky určené pre vodovodnú sieť. Každá dimenzia potrubia má svoje kapacitné parametre pre zabezpečenie požiarnej vody.

Pri ďalšom návrhu v riešenom území sa požaduje brať na to ohľad, poprípade zabezpečenie požiarnej vody riešiť z potrubia, ktoré zabezpečí dostatočné množstvo požiarnej vody. Ak to nebude možné, je potrebné zabezpečiť dostatočné množstvo vody na hasenie požiaru individuálne. Podrobnosti pre zabezpečenie požiarnej vody stanovuje STN 92 0400 a vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 699/2004 Z.z.

Vnútornú potrebu požiarnej vody majú vybrané objekty zabezpečenú podľa platných legislatívnych predpisov formou hasiacich prístrojov, resp. vnútorných požiarnych hydrantov.

Odkanalizovanie územia

Obec Varín je napojená na kanalizačný systém okresu Žilina s čistením v SČOV Žilina, ležiacou v katastrálnom území Horný Hričov. Jedná sa o mechanicko – biologickú čistiareň. Recipientom vyčistených odpadových vôd je rieka Váh. Kvalita vypúšťaných odpadových vôd spĺňa aktuálne požadované limity. Do SČOV sú zaústené odpadové vody dažďové, priemyselné a splaškové. Niektoré miestne časti Žilina, resp. obce majú vybudovanú delenú stokovú sieť. Vody jednotnej stokovej siete sú odľahčované pomocou odľahčovacích komôr do miestnych recipientov. Obce terchovskej doliny, ako i obec Teplička nad Váhom a m.č. Žiliny - Zástranie odvádzajú do SČOV iba splaškové odpadové vody.

Splašková kanalizácia

Odkanalizovanie obce Varín je napojené na hlavný kanalizačný zberač z terchovskej doliny. Odkanalizovanie obcí terchovskej doliny nadväzovalo na vybudovaný kanalizačný zberač DN600/800 v súvislosti s výstavbou vodného diela Žilina. Tento zberač spolu s čerpacou stanicou odpadových vôd a príslušným výtlačným a gravitačným potrubím je v správe Vodohospodárskej výstavby š.p. Hlavný gravitačný kanalizačný zberač DN600/800 leží v koridore medzi cestou II/583 Žilina – Terchová a železničnou traťou Žilina – Vrútky. Je ukončený v blízkosti zriaďovacej stanice (resp. terminálu intermodálnej prepravy (TIP)) Žilina, kde je vybudovaná čerpacia stanica odpadových vôd s následným výtlakom (HDPE DN400) vedeným popod hlavnú železničnú trať Žilina – Vrútky a koľajisko zriaďovacej stanice v dĺžke 243 m. Príslušné gravitačné potrubie (PVC DN600) je vedené v súbahu so železnicou, popod biokoridor a po cestnom telese pod VD Žilina a napojené do kanalizačného zberača PVC DN600 vedeného na ľavom brehu rieky Váh.

V obci Varín je celoplošne vybudovaná verejná splašková kanalizácia s následným prepojením na SČOV Horný Hričov. Je budovaná etapovite, posledné plošné budovanie verejnej splaškovej kanalizácie bolo súčasťou projektu „Žilina – intenzifikácia ČOV a rozšírenie kanalizácie“ financovaného z európskeho fondu ISPA.

Vzhľadom na topografiu terénu nebolo možné obec odkanalizovať iba gravitačne. Problémom je zástavba na opačnom (ľavom) brehu rieky Varínka smerom do obce Nezbudská Lúčka. Táto lokalita je odkanalizovaná gravitačne a pomocou zhybky zaústená do čerpacej stanice odpadových vôd. Z nej sú odpadové vody čerpané pomocou výtlačného potrubia PE DN 100 do vyššie ležiaceho gravitačného zberača DN600 z terchovskej doliny.

Na tento kanalizačný zberač DN 600 sú napojené aj splaškové odpadové vody výtlačným potrubím DN 200 (ocel') z obce Strečno ležiacej na ľavom brehu rieky Váh. Tieto objekty patria do správy Vodohospodárskej výstavby š.p.

Jestvujúca splašková stoková sieť je budovaná z potrubia DN 300 resp. 400, materiál PVC resp. PVC K. Kanalizačný zberač z terchovskej doliny je budovaný z PVC DN600. Na vhodných miestach sú vybudované revízne šachty. Kanalizácia kopíruje zástavbu a konfiguráciu terénu, aby sa minimalizovali náklady spojené so zemnými prácami.

Na kanalizačných prípojkách od jednotlivých nehnuteľností sú vybudované revízne šachty.

Vypúšťané odpadové vody do verejnej splaškovej kanalizácie musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia vypúšťaného do kanalizácie stanovuje vyhláška MŽP SR č. 55/2005 Zb.z.

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do podzemných povrchových vôd (platí pre ČOV) stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Zb.z.

V území správca neuvažuje so žiadnymi zámermi.

Bilancia odpadových vôd pre súčasný stav (podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14.11.2006) odpadové vody splaškové (rovnaké množstvo ako je potreba pitnej vody), t.j.

Denný prietok (pre súčasný stav odberateľov):

$$Q_{24} = Q_p = Q_d = 554,2 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \Rightarrow 6,4 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \Rightarrow 3695 \text{ EO} \Rightarrow 221,68 \text{ kg/d (BSK}_5\text{)}$$

Dažďová kanalizácia

V obci Varín nie je vybudovaný ucelený systém dažďovej kanalizácie. Obec sa nachádza v dobrom odtokovom území, kde cez obec prechádzajú miestne recipienty. Pomocou systému povrchových priekop a jarkov a lokálnych úsekov dažďovej kanalizácie sú dažďové vody lokálne odvádzané do povrchových vôd. Tam kde to geológia podložia umožňuje sa vody z povrchového odtoku likvidujú aj do podložia – tam, kde patria.

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do podzemných povrchových vôd stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Zb.z.

V katastri obce sa nachádza niekoľko území, kde boli vybudované melioračné objekty pre bezproblémové odvádzanie povrchových a podzemných vôd. Sú zaústené do miestnych recipientov. Problémová je meliorácia v lokalitách Vyševarínie a Záhumnie, kde dochádza k zatápaniu územia prívalovými vodami.

Navrhovaný stav

Splašková kanalizácia

Splaškovú kanalizáciu z navrhovaných území a ich objektov sa navrhuje napojiť na jestvujúce kanalizačné potrubie splaškovej stokovej sústavy, ktoré odvádzajú splaškové vody do SČOV Horný Hričov.

Potrubie jednotlivých vetiev kanalizácie v rozvojových územiach sa navrhuje z materiálu PE/PP DN 250 - 300, šachty betónové DN 1000, resp. plastové (DN 600, 800, 1000). Celé rozšírenie kanalizácie bude gravitačné. Splašková stoková sieť musí byť tesná.

Jednotlivé nehnuteľnosti sa navrhuje napojiť na verejnú kanalizáciu pomocou kanalizačných prípojek ukončených na hranici pozemku (vo vnútri pozemku) revíznou šachtou. Do RŠ bude objekt napojený vnútornou kanalizáciou.

Pri stokovej sieti hrozí možnosť zatopenia podpivničených priestorov objektov. Pri návrhu výškového osadenia jednotlivých objektov je potrebné brať do úvahy aj hladinu spätného vzdutia (spravidla poklop šachty verejnej kanalizácie) vo verejnej kanalizácii, prípadne navrhnúť opatrenia, ktoré zabránia spätnému vzdutiu z verejnej kanalizácie do objektov, čím by mohlo dôjsť k materiálnym škodám.

V prípade výstavby prevádzok, kde môžu vznikajú odpadové vody s obsahom tuku (reštaurácie, kuchyne) bude potrebné takéto vody pre zaústením do splaškovej kanalizácie predčistiť v lapači/odlučovači tukov. Pre spevnené plochy na parkovanie sa navrhuje vybudovať ORL podľa požiadaviek príslušného vodohospodárskeho úradu.

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do podzemných, resp. povrchových vôd (platí pre ČOV) stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z.z.

Vybudovaná stoková sieť musí byť v súlade s platnými normami a predpismi. Všetky vypúšťané odpadové vody musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia vypúšťaného do kanalizácie stanovuje vyhláška MŽP SR č. 55/2005 Zb.z.

Bilancia odpadových vôd pre navrhovaný stav (podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14.11.2006)

- odpadové vody splaškové (rovnaké množstvo ako je potreba pitnej vody pre 100% zásobovaného územia).

Bilancia je spracovaná v dvoch alternatívach:

Základný návrh:

$$Q_{24} = Q_p = Q_d = 903,9 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \Rightarrow 10,4 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \Rightarrow 6026 \text{ EO} \Rightarrow 361,56 \text{ kg/d (BSK}_5\text{)}$$

Variant:

$$Q_{24} = Q_p = Q_d = 927,0 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \Rightarrow 10,7 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \Rightarrow 6180 \text{ EO} \Rightarrow 370,8 \text{ kg/d (BSK}_5\text{)}$$

Stoky splaškovej delenej sústavy sa dimenzujú na najväčší návrhový prietok rovnajúci sa dvojnásobku maximálneho hodinového prietoku. Pri dimenzovaní stôk brať do úvahy aj budúci rozvoj územia.

Splaškové odpadové vody možno zaústiť do jestvujúcej stokovej siete vo väčšine lokalít (v prelukách v súčasnom zastavanom území, Záhumnie, Koňhora, Podhájik pri žel. stanici, Nám. sv. Floriána, ul. Kamence, Dubenec, Výrobné územie Varín), ktoré majú vhodné podmienky na takúto likvidáciu.

V lokalite Rozbehov a ostatných odľahlých zástavbách (rekreačné objekty Pod Jedľovinou, v lok. Koňhora (tu aj niekoľko rodinných domov) a objekty občianskej vybavenosti severne od cesty II/583 sa navrhuje splaškové odpadové vody likvidovať buď akumuláciou v domových žumpách s následným vývozom ich obsahu autorizovaným prepravcom na určené miesto, resp. domovými ČOV s vyústením do povrchových tokov. Limitné hodnoty pre vypúšťanie do podzemných, resp. povrchových vôd (platí pre ČOV) stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Zb.z. O možnosti budovať ČOV rozhodne príslušný vodohospodársky orgán a správca toku.

Výrobné územie Varín

Vzhľadom na rozsah zástavby v území, ako jediný spôsob likvidácie splaškových odpadových vôd z územia sa javí napojenie na splaškový kanalizačný zberač DN600 terchovskej doliny. Na základe výškových pomerov možno predpokladať aj vybudovanie čerpacej stanice odpadových vôd (ČSOV) s následným výtlakom.

Prípadné vypúšťané priemyselné odpadové vody do verejnej splaškovej kanalizácie musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia vypúšťaného do kanalizácie stanovuje vyhláška MŽP SR č. 55/2005 Zb.z.

V zmysle spracovanej DUR priemyselného parku Varín je uvažované z časti územia splaškové odpadové vody čistiť ČOV a spolu so zachytenými dažďovými vodami čerpať a viesť výtlačkom po konštrukcii lanopáasu (firmy Dolvap) do VN Žilina mimo ochranného pásma VZ Teplička nad Váhom.

Toto technické riešenie navrhuje ÚPN – O Varín prehodnotiť, nakoľko sa vytvára možnosť vybudovať splaškovú kanalizáciu pre Výrobné územie Varín a znečistené DV zaistiť do príslušného povrchového vodného toku.

Dažďová kanalizácia

Dažďové vody (DV) z povrchového odtoku sa z hľadiska likvidácie členia na:

- neznečistené možnými ropnými látkami (NEL) - (padnuté na strechy objektov, chodníky, zeleň, komunikácie),
- znečistené možnými ropnými látkami (NEL) - (padnuté na komunikácie, parkoviská, odstavné plochy).

Prehľad situovania jednotlivých lokalít v PHO vodných zdrojov

Názov (lokalita)	Leží v:	
	PHO 2. vonkajšie - VZ Teplička n.V.	PHO 2. vonkajšie - VZ Gbeľany
IBV - v prelukách v súčasnom zast. území	A	N
IBV - v lok. Záhumnie	A	N
IBV - v lok. Koňhora	A	N
IBV - v lok. Podhájk pri žel. stanici	A	A
IBV - východne od Nám. sv. Floriána	A	N
IBV - severne od ulice Kamence	A	N
IBV – v lok. Rozbehov	N	N
HBV - Záhumnie - juhovýchodná časť	A	N
HBV - v lok. Dubenec	A	N
HBV - východne od Nám. sv. Floriána	A	N
PV - Výrobné územie Varín	A	N

Neznečistené DV sa navrhuje prednostne likvidovať lokálne, v mieste ich vzniku do geologického podložia vsakovaním. Geologické podložie lokalít ležiacich na rovinatom území (preluky súčasného zastavaného územia, Záhumnie, Koňhora, Podhájk pri žel. stanici, Nám. sv. Floriána, ul. Kamence, Dubenec, Výrobné územie Varín) má vhodné podmienky na takúto likvidáciu. Presný návrh vsakovania sa navrhuje vykonať na základe podrobného hydrogeologického posudku.

V územiach s nevhodnou geológiou (Rozbehov) bude potrebné takéto vody odvieť mimo problémového územia do povrchových vôd.

Znečistené DV z komunikácií, odstavných plôch a parkovacích plôch je nutné podľa potreby predčistiť v odlučovačoch ropných látok (ORL). Následne preferovať ich odvádzanie do miestnych vodných tokov, resp. systému cestných rigolov. Toky sú v správe SVP š.p. Ten určí podmienky (kvalitatívne a kvantitatívne), za akých možno takéto vody zaistiť. Výnimočne môžu byť tieto vody (podľa geológie) odvádzané aj do podložia. Treba však zvážiť ich vplyv na podzemné vody. Pri podrobnom návrhu ich odvádzania je potrebné rešpektovať požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu. Pri návrhu takýchto vsakov treba navyše posúdiť aj ich vplyv na vodné zdroje Gbeľany a Teplička nad Váhom.

Lokalita Rozbehov

Lokalita leží v mieste s geológiou nevhodnou na vsakovanie do podložia. Preto sa navrhuje dažďové vody z územia odvieť do miestneho vodného toku Lipovec. Tok je v správe SVP š.p. Ten určí podmienky (kvalitatívne a kvantitatívne), za akých možno vody z územia do toku zaústiť.

Výrobné územie Varín

Celé územie leží v PHO 2° (vonkajšie) - VZ Teplička n.Váhom. Znečistené DV z územia sa navrhuje odvádzať do povrchových vodných tokov. Pri technickom riešení odvádzania je potrebné rešpektovať požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu.

Neznečistené DV likvidovať prednostne lokálne, v mieste ich vzniku do geologického podložia vsakovaním.

V zmysle spracovanej DUR priemyselného parku Varín je uvažované z časti územia znečistené DV predčistiť v ORL, zvieť do čerpacej stanice (kde budú zaústené aj vyčistené odpadové vody z ČOV) a následne výtlakom viesť v konštrukcii lanopáasu (firmy DOLVAP s.r.o.) do VN Žilina mimo ochranného pásma VZ Teplička nad Váhom.

Toto technické riešenie sa navrhuje prehodnotiť, nakoľko sa vytvára možnosť vybudovať splaškovú kanalizáciu pre Výrobné územie Varín a znečistené DV možno zaústiť do príslušného povrchového vodného toku.

V rámci odvádzania dažďových vôd sa navrhuje realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do miestnych recipientov nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie v území, predčistenie a pod.).

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do povrchových a podzemných vôd stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Zb.z. V prípade požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu je potrebné navrhnúť odlučovače ropných látok pre komunikácie, resp. spevnené plochy na parkovanie.

Vybudovaná stoková sieť dažďovej kanalizácie musí byť v súlade s platnými normami a predpismi. Potrubie jednotlivých vetiev kanalizácie v rozvojových územiach sa navrhuje z materiálu PE/PP/kamenina/latina/sklolaminát DN 250 - 800, šachty betónové/plastové DN 600 - 1000. Celá kanalizácia bude gravitačná. Jednotlivé nehnuteľnosti budú napojené na takúto dažďovú kanalizáciu pomocou kanalizačných prípojok. Tie budú ukončené na hranici pozemku (vo vnútri pozemku) revíznou šachtou (RŠ), resp. komorou.

3. Suroviny – druh, spôsob získavania.

Podľa podkladov od ŠGÚ Dionýza Štúra a Obvodného banského úradu (z 19.02.2015) sa v katastrálnom území obce Varín:

- neevidujú objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín,
- evidujú staré banské diela (§ 35 ods.1 zák.č. 44/1988 Zb. v platnom znení),
- neevidujú, resp. nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast,
- neeviduje určené chránené ložiskové územie,
- neeviduje dobývací priestor,
- neeviduje ložisko nevyhradeného nerastu.

Podľa stanoviska OBÚ v Prievidzi (09.04.2018) k návrhu zadania sa v k. ú. Varín eviduje:

- ložisko nevyhradeného nerastu-štrkopieskov Varín (C-KN 1927/281, 1927/282), na ktorom vykonáva činnosť organizácia D.A.L., spol. s r.o., Kálov 11, 010 01 Žilina, ktoré návrh ÚPN – O Varín v plnej miere rešpektuje.

Konceptu ÚPN – O Varín rešpektuje:

- územia starých banských diel, ktoré sa nachádzajú na rozhraní k.ú. Varín – k.ú. Krasňany (na hranici NPMF) a na rozhraní k.ú. Varín – k.ú. Nezbudská Lúčka v OP NPMF),
- ložisko nevyhradeného nerastu-štrkopieskov Varín.

4. Energetické zdroje – druh, spotreba.

Pri vypracovaní návrhu ÚPN - O bol využitý vykonaný prieskum v teréne a rešpektované zhodnotenie súčasného stavu so správcom sietí a zariadení.

Zásobovanie elektrickou energiou

Súčasný stav

Širšie vzťahy

Prenosové energetické zariadenia ZVN 400 kV :

Transformovňa 400/110 kV Varín - do ktorej sú zaústené 400 kV ZVN vedenia na smere V404 Varín – Nošovice (hr. SR/ČR), V405 Varín – Sučany, V406 Varín – Liptovská Mara , V495 Bošáca – Varín.

Distribučná 110 kV sieť

Transformovňa 110/22 kV Varín, z ktorej sú vyvedené 110 kV VVN vedenia na smere: V 7855 Varín – Kysucké Nové Mesto, V 7704 Varín – Lietavská Lúčka , V 7733 Varín – Žilina Rajčianka , V 7717 Varín – smer Martin , V 7718 Varín – smer Martin.

Distribučná VN 22 kV sieť

Záujmovým územím prechádzajú nadzemné elektrické 22 kV vedenia, vyvedené zo 110 kV uzlov TP Žilina a RZ 400/110/22 Varín.

Prechádzajúce trasy vzdušných vedení zvn 400 kV a vvn 110 kV koncept ÚPN – O Varín rešpektuje vrátane ich ochranných pasiem od krajných vodičov na každú stranu.

Riešené územie

22 kV VN sieť a transformačné stanice

Zásobovanie katastrálneho územia obce elektrickou energiou je zabezpečované po VN linkách číslo 1315 (TP ŽA – RZ Varín), 1397 (TP ŽA- Vápenka), 206 (TP ŽA smer Martin), 23 4 (RZ Varín – Vrátna), s celkovým počtom 21 transformačných staníc. Trafostanice sú stožiarové na betónových stĺpoch, kioskové a vstavaná (DOLVAP, s.r.o). Jestvujúce transformačne stanice sú výkonovo dostatočné pre súčasne odbery, ale nie sú rozmiestnené v území tak, aby bola dodržaná požiadavka dovolenej maximálnej dĺžky NN vývodov z trafostaníc - 350 m. Táto požiadavka nie je rešpektovaná v centrálnej časti obce. ÚPN – O Varín tu navrhuje dobudovanie ďalších trafostaníc (ulice Farská, J. Martinčeka a A. Trizuljaka) a v územiach s navrhovanou zástavbou.

Na VN vedenie č. 1315 sú pripojené trafostanice T1, T2, T3, T9, T11, T18, T21; na VN vedenie č. 234 sú pripojené trafostanice T4, T5, T6, T7, T8, T10, T12, T13, T14, T15, T16, T17; na VN vedenie č. 206 trafostanice T19, T20.

Trafostanice T2, T9, T11, T18 sú pripojené na VN sieť 22 kV káblom zemou, ostatne sú pripojené vzdušnými VN prípojkami.

Pre dodržanie požiadavky dovolenej maximálnej dĺžky NN vývodov z trafostaníc 350 m v centrálnej časti obce ÚPN – O Varín navrhuje dobudovanie ďalších trafostaníc v uliciach Farská, J. Martinčeka a A. Trizuljaka, ktoré budú prepojené do jestvujúcej NN siete obce, čím sa zabezpečí spoľahlivosť a plynulosť dodávky elektrickej energie.

Odberatelia elektrickej energie v riešenom území sú zásobovaní z 21 trafostaníc o inštalovanom výkone transformátorov 160 – 250 - 400 kVA.

Sekundárne vedenia

Sekundárna sieť v zástavbe staršej časti obce je realizovaná vzdušným rozvodom po betónových stĺpoch. Novšia individuálna bytová zástavba v lok. Kamence (okruh T7, T8), lok. Záhumnie (okruh T2, T9), rekreačná chatová zástavba (okruh T6, T14, T15, T16) a m.č. Koňhora (T12) majú sekundárnu sieť riešenú NN káblami zemou.

Vonkajšie osvetlenie v územiach s káblovou NN sieťou je riešené výbojkovými osvetľovacími zdrojmi po oceľových stĺpikoch s káblovým prepojením, ostatné osvetľovacie telesa so vzdušným rozvodom sú osadené na betónových stĺpoch vzdušnej sekundárnej siete.

Navrhovaný stav

Základné údaje o riešenom území

Nenavrhuje sa využívanie elektrickej energie v území obce Varín pre potrebu výroby tepla a na varenie. V súčasnosti je na tento účel využívaný zemný plyn a predpokladá sa jeho použitie i v návrhovom období do roku 2030.

Kapacity odberných miest

Vstupné údaje	základný návrh		variant	
	stav	rok 2030	stav	rok 2030
Byty :				
trvalo obývané byty r. 2019	1071	1071	1071	1071
návrh nových bytov v r. 2030		467		507
Spolu byty :		1538		1578
Vybavenosť : S t a v	Školstvo, zdravotníctvo, soc. služby, kultúra, telovýchova -šport, maloobchod- veľkoobchod, ubytovanie – strava, služby nevýrobné – výrobné, administratíva, rekr. a cestovný ruch			
N á v r h rok 2030 – základný návrh	Zátepličie : šport, kultúra, kluby, ubytovanie - Zariečie – Koňhora - Pri žel.st.: kluby Koňhora : LIDL – potr. a nepotr. predajne - Pod Jedľovinou : rozvoj šport. areálu Centrum : prestavba OU, rozšír. lekárske ambulancie Záhrady : cintorín			
N á v r h rok 2030 - variant	Zátepličie : šport. vybavenosť, kult. dom, Tesco, SOŠ 250 žiakov Zátepličie od Váhu: požičovne - Záhrady : cintorín			
Výroba : Stav	DOLVAP, s.r.o. Varín - AGRA Váh, s.r.o. - drobné výrobné prevádzky			
Návrh ro 2030				
základný návrh - variant	Zátepličie + Zátepličie od Váhu : Priemyselný park 1000 prac. príležitosti príkion pre b.j. stav : 2,2 kW – až 2,3 kW, pre b.j. navrhované : 2,4 kW, príkion pre ICHR – 2,0 kW, pre vybavenosť podľa podobných objektov v súčasnosti, pre plochy výroby – á 40 kW/ha			

Maximálne zaťaženie riešeného územia v kW - návrhové obdobie rok 2030

Základný návrh - stav 3810 kW návrh**5925**

Rozšírený variant - stav 3810 kW návrh **.6380**

Požiadavka územia na transformačný výkon v kVA

	Stav kVA – rok 2019		Návrh kVA - rok 2030	
	Inštalovaný výkon	Potreba územia	Inštalovaný výkon	Potreba územia
Bytovokomunálny odber				

základný návrh	4040	2660	5920	4500
variant	4040	2660	5920	4800
Výroba - prevádzky				
základný návrh	2310	1510	3810	2280
variant	2310	1510	4440	2610
Spolu základný návrh	6350	4170	9730	6780
Spolu variant	6350	4170	10360	7410

Návrh riešenia elektrifikácie

VN vedenie a trafostanice

- V jestvujúcej distribučnej VN sieti sa z dôvodu uvoľnenia územia pre novú výstavbu v lokalite Záhumnie navrhuje:
- demontáž VN prípojky k trafostaniciam T9, T2; pripojenie je súčasťou navrhovanej prestavby VN vedenia, situovaného severne od danej lokality.
- Vo výstavbe VN siete do roku 2030 sa navrhuje:
- prestavba VN vedení v lokalite Záhumnie, kde je okrajom územia riešené ako vzdušné VN vedenie, pri vstupe do zastav. územia sa navrhuje káblom zemou,
- výstavba VN kábla cez jestvujúce zastavané územie na smere: trafostanica T5 (stav) - T22 (návrh) - T2 (stav) - T9 (stav) s prípojom na VN vedenie.

Trafostanice

Číslo TS	Číslo VN	Prevedenie	Inštalovaný výkon kVA			Miestny názov TS
			stav	návrh		
				zákl. návrh	variant	
T1	1315	stožiarová	400	400	400	Hrádok
T2	1315	kiosk	400	630	630	IBV Záhumnie I. - rekonštr.
T3	1315	stožiarová	250	250	250	Železničná stanica 250
T4	234	stožiarová	250	250	250	OSC Tábor- Camping
T5	234	stožiarová	250	250	250	PD
T6	234	2 - betónová	160	250	250	Hlboké - rekonštr.
T7	234	stožiarová	250	250	250	Kamence - Rieky
T8	234	2 - betónová	250	250	250	IBV Východ
T9	1315	kiosk	400	630	630	IBV Záhumnie II. - rekonštr.
T10	234	stožiarová	160	250	250	Št. lesy – Zátepličie TESCO
T11	1315	kiosk	400	400	400	TESCO
T12	234	1- betónová	100	200	250	Koňhora chaty
T13	234	1- betónová	50	160	160	Koňhora Želehost' – rekonštr.
T14	234	stožiarová	100	100	100	U Gabora
T15	234	1 - betónová	160	160	160	Chatová oblasť

T16	234	stožiarová	160	250	250	Fatran - rekonštr.
T17	234	4 - betónová	250	250	250	Jedľovina Sklárne
T18	1315	stožiarová	50	50	50	Sklad- Záhumnie
T19	206	2 - betónová	160	400	400	Píla za žel..traťou – rekonštr.
T20	206	1- betónová	100	100	100	Zátepličie od Váhu
T21	1397	vstavaná	2050	2050	2050	DOLVAP , s.r.o.
T22	1315-234	kiosk	-	630	630	Hviezdoslavova ul.
723	1315-234	kiosk	-	400	400	Farská ul.
T24	234	1 - betónová	-	160	160	Koňhora - LIDL
T25	206-234	kiosk	-	250	400 630	Zátepličie – obč. vybavenosť
T26	234-1315	kiosk	-	-	630	Zátepličie -plochapiemyslu
727	206	kiosk	-	250	250	Zátepličie od Váhu - vybavenosť
T28	206-1397	kiosk	-	630	630	Zátepličie od Váhu –priemysel
T29	206-1397	kiosk	-	630	630	Zátepličie od Váhu –priemysel

Nárast odberu elektrickej energie v území obce bude riešený:

- úpravou, resp. výmenou jestvujúcich trafostaníc za väčšie transformačné jednotky:T2 (Hviezdoslavova), T6 (Hlboké), T9 (Záhumnie), T10 (Št. Lesy), T12 a T13 (Koňhora), T16 (Fatran), T19 (Zátepličie od Váhu),
- výstavbou nových kompaktných trafostaníc:T22 (Hviezdoslavova), T23 (ul. Farská), lokalita Zátepličie T25), T26 (variant), lokalita Zátepličie od Váhu T27, T28, T29,
- výstavbou stožiarovej trafostanice T24 (Koňhora).
- Poznámka: Transformačne stanice sa navrhuje riešiť podľa odberov elektrickej energie, resp. požiadaviek jednotlivých segmentov výroby.
- Prekládky energetických zariadení je potrebné riešiť v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. § 45 „Preložka elektroenergetického rozvodného zariadenia“, v ktorom sa uvádza: náklady na preložku elektroenergetického zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastník zariadenia a ten, kto potrebu preložky vyvolal, nedohodnú inak. Vlastníctvo rozvodného zariadenia sa preložkou nemení.
- SSE-D, a.s. ako majiteľ energetického zariadenia si vyhradzuje právo schválenia spôsobu, termínu preložky tohto zariadenia ako aj jej realizátora.

Navrhovaná výstavba pripojovacích VN káblových vedení

Základný návrh

Zátepličie

Bytovo komunálny odber

VN kábel v smere: lokalita Hlboké trafostanica T6 (stav) – lokalita ul. Farská T23 (návrh 400 kVA) - T25 (návrh 250 kVA) - T10 (stav).

Plocha priemyslu v zmysle podrobnejšej dokumentácie.

Zátepličie od Váhu

Bytovo komunálny odber – trafostanica T27 (návrh 250 kVA) s prípojom na VN kábel v priemyselnej zóne.

Pre plochy priemyslu

VN kábel v smere: VN linka 1315, 1397, 206 - trafostanice T28 (630 kVA), T29 (630 kVA), T27 (250 kVA – odber BKO) VN linka.

Variant

Zátepličie

Pre bytovo komunálny odber – detto ako základný návrh.

Pre plochu priemyslu – VN prepoj v smere T25 (základný návrh), T26 (návrh 630 kVA), T10 (stav).

Zátepličie od Váhu

Pre plochy priemyslu – detto ako základný návrh

Sekundárny rozvod

Elektrické NN rozvody v navrhovanej zástavbe sa navrhuje realizovať káblami zemou, v rozptýlenej zástavbe a v okrajových územiach vzdušnou sieťou po betónových stĺpoch, čo je pre daný charakter (vidieckej) zástavby vyhovujúce.

Z navrhovaných trafostaníc sa navrhuje vyvedenie NN rozvodov do jestvujúcej NN siete.

Verejné osvetlenie s priestoroch s káblovou NN sieťou sa navrhuje káblovým rozvodom.

V lok. ICHR sa navrhuje NN sieť riešiť káblami zemou.

OCHRANNÉ PÁSMA

V riešenom území sa nachádzajú sa elektrické vedenia pri ktorých je potrebné rešpektovať ich ochranné pásma podľa zákona č. 251/2012 Z.z. Ochranné pásmo je územie bezprostredne príľahlé ku elektrickému zariadeniu a vedeniu, jeho vzdialenosť je od krajných vodičov na každú stranu:

- 400 kV vedenie 25 m,
- 110 kV vedenie 15 m,
- 22 kV vedenie vzdušné 10 m,
- 22 kV kábel zemou, resp. závesný kábel 1m,
- 22 kV vedenie v lesných priesekoch 7 m,
- vonkajšie trafostanice 22/0,4 kV 10 m od konštrukcie stožiaru,
- kompaktné (kiosk) trafostanice - je ochranné pásmo dané samotnou stavbou.

Zásobovanie teplom

Súčasný stav

Riešené územie sa v zmysle STN 060210 nachádza v oblasti s vonkajšou výpočtovou teplotou – 18 %. Má plne decentralizovaný systém zásobovania teplom, ktoré je riešené prevažne na báze spaľovania zemného plynu. Doplnkovým zdrojom je drevo a elektrická energia. Existujúce zdroje tepla v objektoch občianskej vybavenosti a vo výrobných prevádzkach sú využívané len pre vlastnú potrebu objektov.

Zdroje tepla – palivá

Potreba tepla v obci je riešená prevažne na báze spaľovania zemného plynu, čo predstavuje v rámci bytovej výstavby cca 85% z celkovej potreby tepla, v zariadeniach občianskej vybavenosti a miestnych prevádzkach cca 90 % z celkovej potreby tepla. Ostatná potreba súčasnej zástavby je riešená predovšetkým dostupnými doplnkovými palivami (drevo, drevný odpad), resp. elektrickou energiou (príprava stravy).

Navrhovaný stav

Základné údaje riešeného územia

V súčasnosti v území obce Varín je využívaný zemný plyn a predpokladá sa jeho používanie i v návrhovom období do roku 2030.

Kapacity odberných miest

Vstupné údaje	základný návrh		variant	
	stav	rok 2030	stav	rok 2030
Byty : zostatok bytov k r. 2019	1071	1071	1071	1071
potreba nových bytov v r. 2030		467		507
Spolu byty :		1538		1578
Vybavenosť s t a v: Školstvo, zdravotníctvo, soc. služby, kultúra, šport, malo a veľkoobchod, ubytovanie, stravovanie, služby nevýrobné – výrobné, administratíva, rekreácia a cestovný ruch				
N á v r h rok 2030 - základný návrh				
Zátepličie: šport, kultúra, kluby, ubytovanie - Záriečie, Koňhora, Pri žel. st.: kluby				
Koňhora: LIDL – potraviny a rôzny tovar - Pod Jedľovinou: rozvoj šport. areálu				
Centrum: prestavba OÚ, rozšírenie lekárskeho ambulancii - Záhrady : cintorín				
N á v r h rok 2030 - variant				
Zátepličie od Váhu: požičovne, bufet, občerstvenie				
Zátepličie: SOŠ 250 žiakov, šport. vybavenosť, kult. dom, Tesco - Záhrady : cintorín				
Výroba stav: DOLVAP, s.r.o. Varín - AGRA Váh, s.r.o. - drobné výrobné prevádzky				
N á v r h rok 2030				
základný návrh – variant, Zátepličie, Zátepličie od Váhu, priem. park 1000 prac. príležitostí				
Merná potreba tepla/ b.j. : 14 kW/h 108 GJ/rok, príkion pre vybavenosť odhadom (cca 30 % z potreby bytovej zástavby, výroba stav cca 5 %, nové plochy priemyslu á 80 kW/ha – 570 GJ/ha				

Návrh riešenia rok 2030

Zásobovanie obce Varín teplom sa navrhuje ponechať decentralizovaným systémom z objektových zdrojov tepla občianskej vybavenosti, domových kotolní UK a lokálnych zdrojov tepla využívajúcich dostupné druhy ekologických palív (zemný plyn, drewný odpad).

V rekreačných územiach (ICHR) sa potreba tepla ponecháva riešiť dostupnými miestnymi palivami ako je drevo, resp. drewným odpadom pri ťažbe dreva.

V prevádzkach, kde bude výroba zameraná na spracovanie dreva, sa odporúča pri riešení potrieb tepla využitie tohto odpadu z výroby.

Riešenie zásobovania teplom z elektrickej energie sa nenavrhuje z dôvodu zvýšených investícií na rozšírenie a dobudovanie energetických zariadení (trafostanice, rekonštrukcia NN siete).

Koncept ÚPN – O Varín navrhuje zamerať sa na využívanie slnečnej energie, konvertormi pre prípravu teplej vody, taktiež sa podporujú všetky iniciatívy na získavanie tepelnej energie z netradičných druhov energií, čo bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia najmä v zimnom období. Spotreba tepla v územiach výroby bude upresnená projektovou dokumentáciou podľa požiadaviek jednotlivých segmentov výroby.

OCHRANNÉ PÁSMA

Územie s decentralizovaným zásobovaním teplom si nevyžaduje a nie sú navrhované žiadne energetické zariadenia, ktoré by si vyžadovali ochranné pásmo.

Zásobovanie plynom

Súčasný stav

Širšie vzťahy

V riešenom území sú zo zariadení plynárenskej sústavy SR vybudované VTL plynovody Severné Slovensko DN 500, PN 64; Kysucký plynovod DN 500, PN 40; KIA - prípojka DN 150, PN 64; DOLVAP s.r.o. (Vápenka Varín) – prípojka DN 80, PN 40 a odovzdávacie stanice plynu VTL - OS 3 Varín VTL Severné Slovensko / VTL Kysucký plynovod; OS 1 VTL Severné Slovensko / VTL DOLVAP s.r.o. (Vápenka Varín); OS 2 VTL Severné Slovensko / VTL Varín (obec).

Obec Varín je zásobovaná zemným plynom z VTL plynovodu a regulačnej stanice RS s výkonom 3000 m³/h cez sieť STL2 s prevádzkovým tlakom do 300 kPa a NTL distribučnú sieť s max. prevádzkovým tlakom 2,1 kPa. Technické parametre regulačnej stanice RS DOLVAP neboli dostupné.

Riešené územie

Miestne STL rozvody plynu do 300 kPa sú vybudované oceľovým potrubím (v priestoroch staršej zástavby) a potrubím z lineárneho polyetylénu LPE (novšia IBV). Rozvod plynu v Záriečí za tokom Varínky je realizovaný NTL sieťou do 2,1 kPa. STL rozvod plynu do 0,3 MPa si vyžaduje u odberateľov regulátory tlaku plynu, ktoré sú umiestňované v murovaných častiach oplotenia, resp. v predzáhradkách rodinných domov.

Navrhovaný stav

Základné údaje o riešenom území

V koncepte ÚPN - O Varín sa navrhuje do roku 2030 územie obce a jej rozvojové územné časti pripojiť na jestvujúce plynárenské zariadenia.

Kapacity odberných miest

Vstupné údaje	základný návrh		variant	
	stav	rok 2030	stav	rok 2030
Byty :				
zostatok bytov k r. 2019	1071	1071	1071	1071
potreba nových bytov v r. 2030		467		507
Spolu byty :		1538		1578
počet plynofikovaných bytov (stav)	910	910	910	910
počet bytov na plynofikáciu (navrhované)		420		456
spolu plynofikované v roku 2030		1330		1366
% plynofikácie 85 – 90 %				
Občianska vybavenosť				
S t a v				
Školstvo, zdravotníctvo, soc. služby, kultúra, šport, telovýchova, maloobchod, veľkoobchod, ubytovanie – stravovanie, služby nevýrobné - výrobné administratíva, rekreácia a cestovný ruch				
N á v r h rok 2030 - základný návrh				
Koňhora: LIDL – potravinár. a nepotr. predajne - Pod Jedľovinou: rozvoj šport. areálu				
Centrum: prestavba OU, rozšir. lekárske ambulancie - Záhrady: nový cintorín				
N á v r h rok 2030 - variant				
Zátepličie: šport. vybavenosť, kultúrny dom, SOŠ 250 žiakov, Tesco - Záhrady: cintorín				
Zátepličie od Váhu: požičovne, bufet občerstvenie				
Výroba: Stav				
DOLVAP, s.r.o. Varín - AGRA Váh, s.r.o. - Drobné výrobné prevádzky				
N á v r h rok 2030				
Zátepličie + Zátepličie od Váhu : Priem. park 1000 prac. príležitosti				

Priemerný odber plynu na b.j. : 1,6 m ³ /hod., 3 500 m ³ /rok, príkon pre vybavenosť odhadom podľa objektov v súčasnosti (cca 30% z potreby bytov) výroba á 11,95 m ³ /hod./ha á 104,76 tis. m ³ /rok/ha

Riešenie plynofikácie

Návrh plynofikácie rešpektuje existujúce plynárenské zariadenia (VTL plynovody, OS- odovzdávacie stanice plynu, regulačné stanice plynu - RS obce Varín – RS DOLVAP Varín) – RS Drevoindustria v riešenom území obce.

Zabezpečenie odberu zemného plynu v územiach navrhovanej výstavby obytných domov, občianskej vybavenosti a výroby plôch pre návrhové obdobie

- základný návrh: **2280 m³/h**,
- variant.: **2400 m³/h**,

sa navrhuje vybudovaním ďalšej regulačnej stanice RS Priemyselný park (lokalita Zátepličie od Váhu) a rozšírením miestnej plynovodnej siete STL do 0,3 MPa PE potrubím o profile DN 63. V miestnej časti Hlboké sa navrhuje nárast odberu plynu riešiť NTL sieťou do 2,1 kPa.

V území priemyselného parku južne od železničnej trate, s navrhovanou spotrebou cca 200 m³/h je odber plynu riešený z navrhovanej RS PP, situovanej v území bývalej Drevoindustrie.

Odber z ostatného územia so spotrebou plynu 2200 m³/h je navrhovaný z RS Varín s kapacitou 3000 m³/h.

V súčasnosti je v obci pripojených na zemný plyn cca 85 % obývaných bytov. Objekty občianskej vybavenosti a miestne prevádzky využívajú zemný plyn cca na 90 % pre zabezpečenie varenia, vykurovania a prípravy teplej vody.

Využitie zemného plynu sa navrhuje komplexne, tj. na vykurovanie, prípravu teplej úžitkovej vody a na varenie. Navrhovanú bytovú výstavbu do roku 2030 - 467 b.j. (základný návrh), resp. 507 b.j. (variant) ÚPN - O Varín navrhuje na 90 % plynofikáciu, objekty občianskej vybavenosti na 100 % plynofikáciu. Prívod zemného plynu pre navrhované plochy priemyslu sa navrhuje podľa potreby podnikateľského segmentu.

Z dôvodu nárastu hodinových odberov zemného plynu do roku 2030 je v obci Varín potrebné prehodnotenie integrovanej STL plynárenskej sústavy. Body napojenia na jestvujúce plynovody a technické parametre budú určené pri začatí výstavby v danej lokalite. STL rozvod vyžaduje u odberateľov inštaláciu regulátorov tlaku plynu STL/NTL.

Podmienky budúceho pripájania odberateľov na distribučnú sieť v správe SPP – distribúcia, a.s. sa nachádzajú v schválenom prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa distribučnej siete – bližšie informácie možno získať na www.spp-distribúcia.sk.

V území sa vyžaduje rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma pre rozvody plynu v zmysle zákona č. 251/ 2012, ktoré je stanovené od osi plynovodu na každú stranu, alebo od oplotenia technologických objektov.

OCHRANNÉ A BEZPEČNOSTNÉ PÁSMA

Ochranné pásmo je územie bezprostredne priľahlé ku plynárenskému zariadeniu a plynovodu, jeho vzdialenosť je stanovená od osi plynovodu na každú stranu, alebo od oplotenia regulačnej stanice.

V zmysle zákona č. 251/ 2012 pre rozvody plynu sú stanovené pásma ochrany:

- VTL plynovod do 500 mm - 8 m,
- VTL a STL plynovod a prípojky do DN 200 - 4 m,
- STL plynovod v zastavanom území - 1 m,
- technologické objekty - 8 m.

Vlastníci pozemkov, ktoré sa nachádzajú v lesných priesekoch, cez ktoré sú vedené plynárenské zariadenia prevádzkované s tlakom nad 0,4 MPa, sú povinní zachovať prevádzkovateľovi siete voľne pásy v šírke 2 m na obe strany od osi plynovodu distribučnej siete a v šírke 5 m na obe strany od osi plynovodu prepravnej siete.

Bezpečnostné pásma slúžia na zamedzenie, resp. zmiernenie účinkov prípadných porúch, havárií plynárenských zariadení. Pásmo ochrany je od osi plynovodu na každú stranu:

- VTL plynovod do svetlosti 500 mm a tlakom nad 4 MPa - 150 m,
- VTL plynovod do svetlosti 350 mm a tlakom do 4 MPa - 20 m,
- STL a plynovodné prípojky vo voľnom teréne s tlakom do 0,4 MPa - 10 m,
- STL zastavané územie – určuje dodávateľ plynu pri rešpektovaní STN 386415, STN 736005.

Pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, bezpečnostne pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.

Širšie vzťahy

Pre rozvoj obce má dôležitý význam jej komunikačné napojenie na regionálny dopravný systém, najmä vo vzťahu k nadradenej sídelnej štruktúre, ktorú v tomto prípade predstavuje predovšetkým mesto Žilina.

Súčasný stav

Nadradené cestné dopravné trasy z hľadiska širších vzťahov reprezentujú:

- diaľnica D1 Bratislava – Hričovské Podhradie,
- diaľnica D3 Hričovské Podhradie – Žilina,
- súčasná cesta I. triedy I/11 Žilina – Čadca – Svrčinovec – Ostrava,
- súčasná cesta I. triedy I/60 okruh mesta Žilina,
- súčasná cesta I. triedy I/18 Žilina – Poprad – Prešov – Michalovce,
- súčasná cesta I. triedy I/61 Žilina – Trenčín – Trnava – Bratislava,
- súčasná cesta I. triedy I/64 Žilina – Prievidza – Komárno.

Na hlavné cestné dopravné trasy Slovenska privádzajú dopravu do obce Varín cesty II/583A a II/583 prechádzajúce katastrálnym územím obce.

Hlavné železničné dopravné trasy z hľadiska širších vzťahov :

- železničná trať č. 120 Žilina – Bratislava,
- železničná trať č. 180 Žilina – Košice,
- železničná trať č. 127 Žilina – Čadca.

Na železničnú dopravu je obec napojená prostredníctvom železničnej trate č. 180 Žilina – Košice, so železničnými stanicami vo Varíne a Žiline. Z hľadiska dostupnosti zariadenia leteckej dopravy má pre obec význam regionálne verejné letisko pre medzinárodnú dopravu, ktoré je dostupné z diaľnice D1 a z cesty I/61, v k.ú. Dolný Hričov.

Návrhovaný stav

Nadradené cestné dopravné trasy z hľadiska širších vzťahov budú v zmysle Územného generelu dopravy Mesta Žilina (ktorý koncept ÚPN – O Varín rešpektuje) reprezentovať:

- diaľnica D1 Bratislava – Žilina – Košice,
- diaľnica D3 Žilina – hranica SR/PR,
- cesta I. triedy I/18 Žilina – Gbeľany – Strečno – Poprad – Prešov – Michalovce,
- súčasná cesta I. triedy I/61 Žilina – Trenčín – Trnava – Bratislava,
- cesta I. triedy I/64 Strečno – Žilina – križovatka s diaľnicou D1 - Prievidza – Komárno,

- cesta I. triedy I/11 križovatka s cestou I/64 Žilina – Čadca – Svrčinovec – Ostrava,
- územná rezerva pre prepojenie diaľnic D1 a D3 križovatka D1 – Strážavy – Gbeľany – Horný Vadičov – križovatka D3.

Na hlavné cestné dopravné trasy Slovenska budú z katastrálneho územia obce privádzat dopravu cesty I/18 a II/583.

Existuje koncepcia, podmienená prijatím obcí Gbeľany a Varín na zmenu cesty II/583 zo smeru od Teplicy nad Váhom v pokračovaní od križovatky s cestou II/583D po ceste II/583D na cestu III. triedy s vyústením na (navrhovanú) cestu I/18. Pokračovanie existujúcej cesty II/583 od križovatky s cestou II/583D až po križovatku s cestou II/583A, teda úsek cez katastrálne a zastavané územie obce Gbeľany a k. ú. obce Varín by sa stalo miestnou komunikáciou.

V rámci lokalizácie železničnej a leteckej dopravy nedochádza v rámci návrhového obdobia ÚPN – O Varín ku zmenám.

Cestná doprava

Súčasný stav

Napojenie obce Varín na nadradený systém pozemných komunikácií zabezpečujú cesty III. triedy, ktoré privádzajú dopravu na cestu II. triedy prechádzajúcu katastrálnym územím obce Varín. Cesta II/583 Žilina – Terchová - Párnica oddeľuje od seba Varín (ústredie) a jeho miestnu časť Koňhora. V priestore m.č. Koňhora je navrhované jej preloženie, v rámci ktorého obchádza cesta II/583 zastavané územie obce Krasňany a vyúsťuje do pôvodnej trasy pred obcou Stráža.

Cesty II/583 a II/583A Žilina – Gbeľany privádzajú dopravu na hlavné cestné dopravné trasy Slovenska, vedúce Považím a Kysucami. Na cestu I/11 Žilina – Čadca – Svrčinovec – Ostrava, prostredníctvom cesty I/60 (okruh mesta Žilina). Na cestu I/61 Žilina – Trenčín – Trnava – Bratislava, z nej na diaľnicu D3 v smere do Bratislavy. Z križovatky diaľnic D1 a D3 na diaľnicu D3 v smere do Čadce. Prostredníctvom cesty I/60 (okruh mesta Žilina) na cestu I/18 Žilina – Poprad – Prešov – Michalovce a z nej pri Dubnej Skale na diaľnicu D1 v smere do Košíc.

Hlavnou cestnou komunikáciou, vytvárajúcou skelet dopravného systému obce, prechádzajúcou zastavaným územím obce Varín je cesta III/2078, ktorá prichádza zo severu, od križovatky s cestami II/583 a II/583A pri Gbeľanoch a pokračuje na juhovýchod, do centra obce, kde sa stáča na severovýchod prechádzajúc jeho historickým jadrom a vyúsťuje do cesty II/583 pri m.č. Koňhora. Na cestu III/2078 sú tykadlovite pripojené cesty III/2073 – centrum Varína – Nezbudská Lúčka a III/2072 západná časť obce Varín – Mojš (ktorá má svoje pokračovanie pozdĺž VD Žilina do mesta Žilina). Z cesty III/2072 odbočuje na západnom okraji k.ú. Varín cesta III/2079 do obce Gbeľany.

Dopravný význam ciest III. triedy je lokálny, pohybuje sa po nich hlavne doprava cieľová a zdrojová a jej celkový objem nepresahuje hodnotu prijateľnú z pohľadu zdravého životného prostredia.

Cesta III/2078 prechádza medzi lok. Záhumnie a Podhájik, pokračuje ulicou M. R. Štefánika, po neprehľadnej križovatke s cestou III/2072 pokračuje ul. M.R.Štefánika medzi zastavaným územím obce a lok. Zátepličie, po otočení na sever Nám. sv. Floriána a končí vo vyústení ul. J.Martinčeka na cestu II/583. Cesta III/2073 začína križovatkou s cestou III/2078 na Nám. sv. Floriána, pokračuje Farskou ulicou, mostom cez Varínku do Záríečia a Starohradskou ulicou do k.ú. obce Nezbudská Lúčka. Cesta III/2072 začína križovatkou s cestou III/2078 na ulici M.R.Štefánika, pokračuje ul. Železničnou medzi lok. Podhájik a Zátepličie, ďalej okolo železničnej trate Žilina – Košice, ktorú potom mimoúrovňovo križuje a smeruje do k.ú. obce Mojš. Na konci Železničnej ulice začína cesta III/2079 hranicou k.ú.

Varín ku križovatke s cestou II/583A a ďalej cez v súčasnosti „zaslepený“ úsek do k.ú. obce Gbeľany.

V blízkosti hranice katastrálneho územia obce sa pripravuje budúce prepojenie súčasných ciest I/18 a II/583 ponad priestory Vodného diela Žilina v priestore k.ú. Strečno, Varín a Gbeľany, čím sa výrazne skráti napojenie obce Varín na hlavné dopravné trasy a ich prostredníctvom na diaľnicu D1 pri Dubnej Skale. Vznikne mimoúrovňová križovatka, umožňujúca nové napojenie cesty III/2072 v smere do obce Mojš a komunikácie prístupnejšej priemyselnej park v k.ú. Varín v priestore Zátepličie od Váhu (medzi železničnou traťou č. 180 a VD Žilina).

V rámci celoštátneho sčítania dopravy v roku 2015 boli na ceste II/583 namerané hodnoty RPDI (ročný priemer dennej intenzity) 2 503 vozidiel a na ceste II/583A 10 093 vozidiel. Na ceste I/18 je to 26 563 vozidiel. V prípade ciest III. triedy nie sú tieto údaje k dispozícii, pretože význam týchto ciest nedosahuje kritérium, ktoré zabezpečuje vykonávanie takýchto prieskumov. Iné dopravné prieskumy vykonané tiež neboli a preto údaje o intenzite dopravy na týchto cestách nie sú k dispozícii.

Navrhovaný stav

V rámci návrhového obdobia do roku 2030 sa predpokladá, že dôjde k zásadnej zmene cestného komunikačného systému v aglomerácii mesta Žilina v zmysle Územného generelu dopravy Mesta Žilina. Všetky časti riešeného územia – k.ú. obce Varín sú súčasťou hospodársko-sídelskej aglomerácie Žilina s dominujúcimi dopravnými vzťahmi smerom do mesta Žilina. Návrhy Územného generelu dopravy Mesta Žilina sa veľmi úzko dotýkajú obcí v aglomerácii, teda aj obce Varín a významne sa premietajú do jeho katastrálneho územia. Z hľadiska obce je najvýznamnejšia skutočnosť, že cesta I/18 sa presunie do pravobrežnej časti rieky Váh, do trasy súčasnej cesty II/583A až po kataster obce Gbeľany, v rámci ktorého vytvorí s cestou II/583 Gbeľany – Terchová – Párnica mimoúrovňovú križovatku s odbočovacím pásom v smere Žilina - Terchová s pripojením v smere Terchová – Žilina. Smer Terchová - Strečno a Strečno – Terchová sa zabezpečí cez navrhovanú okružnú križovatku cesty I/18 a II/583D. Následne cesta I/18 mimoúrovňovo prekoná železničnú trať č.180 Žilina – Košice. Za nadjazdom železnice na hraniciach k.ú. obcí Gbeľany a Varín je navrhovaná mimoúrovňová križovatka ciest I/18a III/2072 Varín – Mojš – Žilina so smermi Mojš a Varín, pričom sa v nej zabezpečí aj prístup do navrhovaného priemyselného parku v lok. Medzi jarkami v k.ú. Gbeľany a navrhovaného priemyselného parku v k.ú. Varín v lok. Zátepličie od Váhu (medzi železničnou traťou č. 180 a VD Žilina). Za touto križovatkou pokračuje cesta I/18 v k.ú. Varín smerom k VD Žilina, po jeho prekonaní navrhovaným premostením sa v k.ú. Strečno vráti do pôvodnej trasy cesty I/18.

Z dokumentácie pre územné rozhodnutie tejto komunikácie pod názvom I/18 Žilina – juhovýchod preberá koncept ÚPN – O Varín prognózu celkovej intenzity dopravy uvedenej pre rok 2031, pričom vychádza z predpokladu, že diaľnica D1 nebude dostavaná. Na ceste I/18 je to 28 888 vozidiel a na ceste II/583 je to 9 108 vozidiel.

Cesta I/18 v úseku Strečno - Žilina bude preklasifikovaná na cestu I/64 a vytvorí v mieste napojenia cesty I/18 na svoju pôvodnú trasu mimoúrovňové križovanie ciest I/18 a I/64. Z obce Varín bude teda cestou I/18 v smere na západ prístupné mesto Žilina z jeho severnej časti a prostredníctvom cesty I/11 Žilina – Čadca – Svrčinovec – Ostrava smer Kysuce a ČR, v opačnom smere cesty I/11 a prostredníctvom cesty I/61 Žilina – Trenčín – Trnava – Bratislava v m.č. Žiliny - Strážov diaľnica D3 a pomocou nej aj diaľnica D1. V smere na juh prostredníctvom cesty I/18 bude prístupná v Dubnej Skale diaľnica D1 a cestou I/64 východná a južná časť mesta Žilina a diaľnica D1 v Lietavskej Lúčke.

Napojenie obce Varín na nadradený systém pozemných komunikácií bude zabezpečovať aj naďalej cesta II/583, ktorá bude privádzať priamo a prostredníctvom ciest III/2078 a III/2072 dopravu na cestu I/18. V priestore m.č. Koňhora je navrhované preloženie cesty II/583,

v rámci ktorého obchádza zastavané územie obce Krasňany a vyúsťuje do pôvodnej trasy pred obcou Stráža. Pre preložku cesty II/583 je vymedzené širšie územie umožňujúce variovanie jej polohy voči zastavanému územiu m.č. Koňhora a územiám ochrany prírody v alúviu rieky Varínky.

Cesta III/2072 západná časť obce Varín – Mojš a cesta III/2079 Varín – Gbeľany zostávajú v návrhu ÚPN – O Varín, v rámci k.ú. obce Varín, v pôvodných trasách. Navrhované sú úpravy trás ciest III/2078 - križovatka s cestou II/583, ul. M. R. Štefánika, centrum obce, ul. J. Martinčeka križovatka s cestou II/583 pri m.č. Koňhora a III/2073 (variant riešenia) – centrum obce Varín – obec Nezbudská Lúčka. Dôvodom je odstránenie dopravných závad v križovatke ulíc M. R. Štefánika a Železničná v ceste III/2078 a vo Farskej ulici na ceste III/2073. Navrhuje sa preložka cesty III/2078 lokalitou Podhájk s kolmým vyústením na Železničnú ulicu na navrhovanú križovatku s navrhovaným napojením obslužnej komunikácie lok. Zátepličie. Vylúči sa šikmé napojenie v križovatke ulíc M. R. Štefánika a Železničnej. Obídená časť súčasnej cesty III/2078 sa stane miestnou komunikáciou a môže sa zjednosmerniť. Časť cesty III/2073 sa navrhuje vo variante riešenia preložiť do ulice A. Trizuljaka a previesť miestnou komunikáciou s upravenými oblúkmi na Farskú ulicu za kostolom. Odbremení sa priestor okolo kostola a časť Farskej ulice v smere k Nám. sv. Floriána. Navrhuje sa tu zákaz vjazdu vozidiel, ktoré nie sú súčasťou dopravnej obsluhy. Zákaz vjazdu a parkovania okrem vozidiel dopravnej obsluhy sa navrhuje v priestore Nám. sv. Floriána, čo súvisí s návrhom parkovísk po obvode území historického jadra obce. Dôvodom je odbremenenie území od nadmerného dopravného zaťaženia a vytvorenie lepších podmienok pre peší pohyb. Okrem komunikácií, ktoré sú navrhované ako miestne komunikácie, sprístupňujúce navrhované územia rozvoja sa navrhuje nový prístup do areálu ATC z dôvodu odstránenia komplikácií spôsobených križovatkou preložky cesty II/583 s jej pôvodnou trasou do k.ú. obce Krasňany.

Koncept ÚPN – O Varín rešpektuje:

- mimo zastavaného územia koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie budúcej cesty prvej triedy I/18 v kat. B1, C 22,5/80 v zmysle STN 73 6101,
- v zastavanom území koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty prvej triedy I/18 v kat. MZ 20,5/60 vo funkčnej triede B1 v zmysle STN 73 6110,
- mimo zastavaného územia koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty druhej triedy II/583v kat. C9,5/80 v zmysle STN 73 6101,
- v zastavanom území koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty druhej triedy II/583v kat. MZ 12 (11,5)/50 vo funkčnej triede B2 v zmysle STN 73 6110,
- mimo zastavaného územia koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest tretej triedy III/2072, III/2073, III/2078, III/2079 v kat. C7,5/70 v zmysle STN 73 6101,
- v zastavanom území koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest tretej triedy III/2072, III/2073, III/2078, III/2079 v kat. MZ 8,5 (8,0)/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110.

Ostatné komunikácie, ktoré sa na zberné komunikácie napájajú a vytvárajú komunikačnú sieť obce sú komunikácie obslužné funkčnej triedy C2 a C3, kategórie MO 8/30, MO 7/30, MO 6,5/30, MO 6/30, MO 5,5/30, MO 5/30, MO 4,5/30, MO 4/30 a MO 3,75/30.

Železničná doprava

Súčasný stav

Katastrálnym územím obce prechádza železničná trať č.180 Žilina – Košice. Jej prostredníctvom je na železničnú dopravu obec napojená železničnými stanicami vo Varíne a Žiline. V Žiline sa železničná trať č.180 napája na železničnú trať č.120 Žilina – Bratislava a č.127 Žilina – Bohumín.

Do katastrálneho územia obce zasahuje vlečka z areálu DOLVAP, s.r.o. zo železničnej stanice vo Varíne a nefunkčná vlečka do areálu bývalého skladu čpavku v k.ú. Gbeľany.

Navrhovaný stav

Železničná trať č.180 I. kategórie je v procese modernizácie na traťovú rýchlosť 160 km/h (koridorová sieť TEN-T, sieť AGC č. E40, sieť AGTC č. C-E40). Trať je dvojkolajná s miestom pre riadenie dopravy. V celom úseku bude koľaj zriadená ako bezstyková (menej hlučná). Z hľadiska sklonových pomerov bude modernizácia trate vedená s maximálnym kopírovaním existujúceho stavu. Jej realizáciou nedôjde ku takým zmenám vo funkčno – priestorovom usporiadaní obce Varín, ktoré by sa v merítke zobrazenia grafickej časti územného plánu obce významnejšie prejavili.

V odbočke a zastávke Varín sa zrušia všetky nepotrebné koľaje a koľajové vetvenia. Zapojenia tranzitnej skupiny, vchodovej skupiny a vlečky DOLVAP, s.r.o. ostáva zachované. V rámci zapojenia vchodovej a tranzitnej skupiny zriaďovacej stanice sa navrhuje niekoľko nových koľajových prepojení.

Návrh ÚPN – O Varín rešpektuje:

- trasu a územie železničnej trate č.180 I. kategórie vrátane územia zriaďovacieho nádražia (stavbu „ŽSR, Dostavba zr. st. Žilina – Teplička a súvisiacej infraštruktúry“),
- skutočnosť, že systém hromadnej dopravy môže byť doplnený aj o kyvadlovú železničnú dopravu Varín – Žilina – Rajec hlavne v súvislosti s realizáciou priemyselných parkov Varín, Gbeľany a Mojš,
- predpoklad, že na železničnej trati bude prevádzkovaná nákladná aj hromadná železničná doprava s najbližšou železničnou zastávkou vo Varíne,
- ochranné pásma dráh v zmysle zák. č. 513/2009 Z.z.,
- skutočnosť, že stavby v obvode dráhy a v ochrannom pásme dráhy podliehajú dodržiavaniu ustanovení zák.č. 513/2009 Z.z. o dráhach a zák. č. 50/1976 Zb. v platnom znení,
- požiadavku, aby všetky navrhované kríženia komunikácii so železničnou traťou boli riešené mimoúrovňovo.

Doprava a dopravné zariadenia

KONCEPCIA PREPRAVNÝCH VZŤAHOV

Cestná sieť v k.ú. Varín vykazuje väčšie množstvo líniových a bodových dopravných závad. V rámci ciest I., II. a III. triedy v návrhovom období ÚPN – O Varín trasy ciest I/18 Žilina – Gbeľany – Strečno – Poprad – Prešov – Michalovce, II/583 v trase Gbeľany – Terchová – Párnica, III/2072 v trase Varín - Mojš, III/2079 v trase Varín - Gbeľany a ich križovatky s miestnymi komunikáciami v navrhovanom zastavanom území obce, aj mimo zastavaného územia, s výnimkou vymedzených dopravných závad vyhovujú urbanizačným a prepravno-prevádzkovým podmienkam. Trasa cesty I/18 v úseku Gbeľany – Strečno je navrhovaná s príslušnými parametrami. V k.ú. Varín sa cesty II/583, III/2072 a III/2079 v celých trasách, vrátane návrhu odstránenia, alebo zmiernenia dopravných závad, ponechávajú z hľadiska ich smerových vedení, výškových a šírkových parametrov bez podstatných úprav. Navrhuje sa úprava smerových vedení a výškových parametrov z toho vyplývajúcich, v časti ciest III/2078 a III/2073.

• Bodové dopravné závady:

- križovatka ciest II/583 a III/2078 je dopravne nebezpečným miestom s častými závažnými dopravnými nehodami; ŽSK pripravuje v rámci rekonštrukcie cesty II/583 zlepšenie jej parametrov,

- križovatka cesty III/2078 (ul. M. R. Štefánika) a III/2072 (ul. Železničná) nie je technicky správne vyriešená, nakoľko ul. M. R. Štefánika je napojená na hlavnú križovatku pod ostrým uhlom cca 40°, čo je v rozpore s STN 73 6102 – Projektovanie križovatiek na pozemných komunikáciách, čl. 3.8 – Uhol križovania, ktorý stanovuje možnosť šikmého priamkového križovania ramien vedľajšej a hlavnej komunikácie najlepšie v pravom uhle, najviac však len pri uhloch križovania $75^\circ < \alpha < 105^\circ$; ÚPN – O Varín navrhuje odklon cesty III/2078 zo svojej pôvodnej trasy pred prvou križovatkou s miestnou komunikáciou pri supermarkete TESCO smerom pozdĺž ochranného pásma VTL plynovodu kolmo na ul. Železničnú (križovatku s cestou III/2072); tým sa vytvorí nová križovatka umožňujúca vhodné miesto napojenia MK vytvárajúcej dopravnú obsluhu zmiešaného územia športu, rekreácie a občianskej vybavenosti (variant riešenia), resp. území výroby, strednej odbornej školy a športu (variant riešenia); jej pokračovanie je navrhované v súbehu so železničnou traťou č. 180 a železničnou vlečkou (DOLVAP, s.r.o. a býv. AQUACHÉMIA) a po navrhovanom premostení Varínky vyústi cez Pltnícku ulicu na križovatke s cestou III/2073 (Starohradská ulica),
- križovatka cesty III/2078 (ul. M. R. Štefánika) s ul. A. Bernoláka pri obchodnom dome TESCO nie je podobne technicky správne vyriešená, nakoľko ul. A. Bernoláka je napojená na hlavnú cestu III/2078 pod ostrým uhlom cca 35°; odstránenie predchádzajúcej bodovej závary umožní zmiernenie tejto bodovej závary tým, že nebude súčasťou cesty III/2078, alebo jej odstránenie napojením ulice A. Bernoláka na ul. M. R. Štefánika minimálne pod uhlom 75°, čo je možné zabezpečiť na úkor existujúcich garáží; inou možnosťou je zjednosmernenie časti vozovky v ul. M. R. Štefánika od križovatky pri supermarkete Tesco po križovatku s ulicou Železničnou, čo zmierni problém oboch bodových závad,
- križovatka ciest III/2078 (ul. J. Martinčeka) pri autobusovej zastávke Varín – Horný koniec a ulice Doktora Jozefa Tisa je vybudovaná taktiež v rozpore s normou STN 73 6102 (uhol kríženia cca 30°). Aj pri šírke premostenia potoka cca 10 m je pri nedostatočných polomeroch zatačania problém výjazdu na hlavnú cestu, ako aj zjazdu z nej na vedľajšiu cestu (nutnosť použiť protismerný jazdný pruh), čo zvyšuje možnosť dopravných kolízií. Vzhľadom na smerové vedenie vedľajšej cesty (ul. Doktora J. Tisa) v starej zástavbe obce Varín sa táto bodová závara navrhuje odstrániť zmenou križovatky na malú okružnú,
- križovatka ulíc O. Meszarosa, S. Chalúpku, Májovej a Fatranskej, kde sa do jedného bodu zbíha 5 komunikácií pri zlých rozhládových pomeroch; pre bezpečnosť sa navrhuje odstrániť jej zmenou na malú okružnú križovatku,
- križovatka Hrnčiarskej a Májovej ulice bez zabezpečenia dostatočného rozhládu v križovatke je problém dokonale riešiteľný len pri asanácii objektov RD p. č. 679 a 692; navrhuje sa využitie systému jednosmerných komunikácií,
- križovatka ulíc Starohradská a Pltnícka, kde napojenie vedľajšej ulice (Pltnícka) je prakticky bez zakružovacích oblúkov priamo medzi plot a rodinný dom bez zabezpečenia dostatočného rozhládu v križovatke; úplná náprava je možná len pri asanácii RD p.č.1553/28; navrhuje sa využitie systému jednosmerných komunikácií,
- Líniové dopravné závady:
 - úsek cesty III/2073 od námestia sv. Floriána po Starohradskú ulicu, t.j. celý úsek Farskej ulice je v zlom technickom stave (čiastočne s krytom z dlažbových kociek), s nedostatočnými polomerami smerových oblúkov v časti od námestia sv. Floriána po kostol, taktiež s nedostatočnou šírkou v uvedenom úseku i na moste cez rieku Varínku ale aj v celej dĺžke cesty III/2073 po hranicu k.ú. Nezbudská

- Lúčka (aj za ňou); odstránenie sa navrhuje rozšírením cesty III/2073 v celej trase na normové parametre; jedným z dôvodov je odstránenie líniovej dopravnej závady vyplývajúcej z jej súčasných šírkových parametrov, druhým je návrh vytvorenia pešej zóny vo Farskej ulici (variant riešenia); v tomto variante obchádza cesta III/2073 Farskú ulicu cez ulicu A. Trzuljaka a rozšírenou MK s úpravou smerových oblúkov sa vracia za kostolom na pôvodnú cestu III/2073 (Farská ulica),
- celá Hrnčiarska ulica je v nevyhovujúcich smerových i šírkových pomeroch; je to dané jej historickým vývojom a problém je len ťažko riešiteľný bez asanácií príľahlých objektov; navrhuje sa zmiernenie využitím systému jednosmerných komunikácií,
 - rovnaký problém vykazuje Májová ulica, t.j. hlavne nedostatočná šírka a už spomínaná bodová závada pri napojení na Hrnčiarsku ulicu. Bez nutných asanácií príľahlých objektov sa problém nedá vyriešiť; navrhuje sa zmiernenie využitím systému jednosmerných komunikácií,
 - ulica Záhrady včítane jej napojenia na Fatranskú ulicu je taktiež šírkoovo poddimenzovaná, smerovo nevyhovujúca (polomer zatáčania pri poz. parc. č. 786/2); pre jej vylepšenie sú nutné asanácie príľahlých objektov; navrhuje sa zmiernenie využitím systému jednosmerných komunikácií,
 - všetky komunikácie v časti Koňhora (od napojenia na cestu II/583 až po koncové obslužné komunikácie vedúce do oblasti rekreácie majú nedostatočné šírkové parametre v rozmedzí 3 – 3,5 m; ÚPN – O Varín navrhuje rozšírenie (aj o šírku cyklo dopravnej cyklotrasy) v časti od napojenia na cestu II/583 po konečnú zastávku autobusu.

ZASTAVANÉ ÚZEMIE OBCE

Cesta II/583 v kat. MZ 12 (11,5)/50 vo funkčnej triede B2 a cesty III/2078, III/2073, III/2072, III/2079 v kat. MZ 8,5 (8,0)/50 vo funkčnej triede B3 sú hlavnými dopravnými tepnami v zastavanom území obce, na ktoré sa napájajú jestvujúce aj navrhované miestne obslužné komunikácie funkčných tried C2 a C3, kategórii MO 8/30, MO 7/30, MO 6,5/30, MO 6/30, MO 5,5/30, MO 5/30, MO 4,5/30, MO 4/30 a MO 3,75/30.

Zo všetkých uvedených komunikácií s výnimkou cesty II/583 sú riešené vjazdy do jednotlivých objektov, pri ktorých ÚPN – O Varín navrhuje dodržať nasledovné podmienky:

- (v projektovej príprave stavieb) pri riešení vjazdov do objektov nesmie byť narušený odvodňovací systém cesty, pričom odvodňovacie potrubie musí mať min. svetlosť 400 – 600 mm,
- pri návrhu výstavby nových objektov v blízkosti ciest III. triedy v ich blízkosti vyhradiť dostatočný počet parkovacích miest, aby nedochádzalo k odstavovaniu vozidiel na ceste a tým k sťažovaniu údržby komunikácie,
- s prihliadnutím na konkrétne priestorové možnosti v obci súbežné trasy navrhovaných inžinierskych sietí s cestami III. triedy viesť mimo cestný pozemok, v zastavaných územiach obce min. 2,0 m za hranicou cestného pozemku a mimo zastavaných území obce, pokiaľ možno s dodržaním ochranných pásiem týchto ciest,
- bezpečnosť pohybu chodcov riešiť návrhom chodníkov minimálne jednostranne (vrátane cesty III/2073 mimo zastavaného územia obce), pozdĺž ciest II/583, III/2078, III/2072, III/2079 a cesty III/2073 v navrhovanom zastavanom území obce obojstranne.

FUNKČNÉ ČLENENIE A KATEGORIZÁCIA CIEST

Najvýznamnejšou komunikáciou v rámci navrhovaného systému je cesta I/18 mimo zastavaného územia v kat. C 22,5/80, v zastavanom území v kat. MZ 20,5/60 vo funkčnej triede B1, po ktorej významovo nasleduje cesta druhej triedy II/583 mimo zastavaného územia v kat. C9,5/80, v zastavanom území v kat. MZ 12 (11,5)/50 vo funkčnej triede B2 a cesty tretej triedy III/2072, III/2073, III/2078, III/2079 mimo zastavaného územia v kat. C7,5/70, v zastavanom území v kat. MZ 8,5 (8,0)/50 vo funkčnej triede B3.

Ostatné komunikácie, ktoré sa na zberné komunikácie napájajú a vytvárajú komunikačnú sieť obce sú komunikácie obslužné funkčnej triedy C2 a C3, kategórie MO 8/30, MO 7/30, MO 6,5/30, MO 6/30, MO 5,5/30, MO 5/30, MO 4,5/30, MO 4/30 a MO 3,75/30.

Územný plán obce vo svojom dopravnom riešení navrhuje opatrenia, ktoré znížia, resp. eliminujú negatívne účinky od dopravy a v rámci možností minimalizujú problémy v dopravnom systéme. Miestne komunikácie musia byť posudzované individuálne. Dopravné napojenia musia byť v súlade s príslušnými STN. Šírkové usporiadanie v niektorých prípadoch, vzhľadom na spôsob zástavby, však nebude možné upraviť na normové parametre. V miestach, kde to terénne možnosti a stavebné podmienky dovoľujú, ÚPN – O Varín navrhuje úpravu smerového aj výškového vedenia trás miestnych komunikácií.

SYSTÉM HROMADNEJ DOPRAVY A NAPOJENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA NA TENTO SYSTÉM

Vzhľadom na skutočnosť, že katastrom obce prechádza železničná trať so stanicou v obci Varín je hromadná doprava na území obce zabezpečovaná Železničnou spoločnosťou Slovensko a po ceste autobusmi, ktoré prevádzkuje SAD Žilina. Vychádza sa z údajov Prieskumov a rozborov ÚPN – O Varín.

Počet priamych spojov Železničnej spoločnosti Slovensko v smere zo Žiliny do Vrútok (zastávky rýchlikov, regionálnych rýchlikov, Regional Expressov, spojov RegioJet, EuroNight a IC spojov) bolo v pracovný deň 17, z toho 16 osobných vlakov a 1 „RegionalExpress“. V opačnom smere z Vrútok do Žiliny je to 16 spojov, z toho 1 „RegionalExpress“. V sobotu a nedeľu je to v smere zo Žiliny do Vrútok 11 spojov a v smere z Vrútok do Žiliny 9 spojov osobným vlakom. V smere do Žiliny nie je medzi Varínom a Žilinou zastávka, cesta – 8 km trvá 7 minút, medzi Vrútkami a Varínom je stanica Nezbudská Lúčka – Strečno a cesta – 13 km trvá 11 minút.

Priame spoje autobusovej dopravy zo Žiliny do vzdialenejších obcí prichádzajúce do katastrálneho územia obce Varín po ceste II/583 majú zastávku Varín „Koňhora“ rázc. v pracovný deň – 5 spojov, dĺžka 13 km, čas 15 min., linky cez Gbeľany stojace na zastávkach Varín Koňhora rázc., Varín Koňhora dom č.762, Varín Koňhora konečná 3 spoje, 15 km, 21 minút, linky stojace na zastávkach Varín Šošinský potok, Varín Koňhora rázc. 14 spojov, 13 km, 21 minút, linky stojace na zastávkach Varín železničná stanica, Varín ZŠ, Varín OcÚ, Varín Koňhora rázc. 10 spojov, 15 km, 20 min., linky stojace na zastávkach Varín ZŠ, Varín OcÚ, Varín Koňhora rázc. 14 spojov, 14 km, 19 min., linky stojace na zastávkach Varín železničná stanica, Varín ZŠ, Varín OcÚ, Varín horný koniec, Varín Koňhora rázc. 13 spojov, 15 km, 22 min., linky stojace na zastávkach Varín ZŠ, Varín OcÚ, Varín horný koniec, Varín Koňhora rázc. 7 spojov, 14 km, 22 min., linky stojace na zastávkach Varín ZŠ, Varín OcÚ, 7 spojov, 14 km, 18 min., 1 spoj stojaci na zastávke Varín OcÚ 13 km, 18 min. Celkový počet spojov Žilina – Varín je 74. Celkový počet autobusových zastávok v obci Varín je 8. V smere Varín – Žilina je v pracovné dni 68 priamych spojov, z toho 63 spojov prichádza z obcí v smere od Terchovej a 5 spojov je vypravených zo zastávky Varín OcÚ. V smere Varín – Terchová je to v pracovné dni 30 priamych spojov a nazad 31 priamych spojov, v smere Varín – Nezbudská Lúčka je to 5 spojov a nazad rovnako 5 spojov. V nedeľu

je to v smere Žilina – Varín 21 priamych spojov, Varín – Žilina 21 spojov (všetko prichádzajúce zo smeru od obce Terchová), v smere Varín – Terchová je to 17 priamych spojov a nazad 19 priamych spojov.

Z uvedeného vyplýva, že obec Varín má veľmi dobré podmienky pre využitie prostriedkov hromadnej dopravy. Linky končiace v obci Varín, alebo z nej vypravované končia na obratisku, alebo vychádzajú z obratiska situovaného pri železničnej stanici.

V katastrálnom území obce je situovaných 10 zastávok SAD Žilina:

- Varín horný koniec,
- Varín Koňhora, č.d. 762,
- Varín Koňhora konečná,
- Varín Koňhora rázcestie,
- Varín OcÚ,
- Varín Šošínsky potok,
- Varín Záríečie,
- Varín ZŠ,
- Varín žel. st.,
- Nezbudská Lúčka Vyš. Brehy.

Navrhuje sa zastávka v mieste nástupu do navrhovaného priemyselného parku.

Obvyklé izochróny dochádzkovej vzdialenosti platné pre zastávky MHD (vo výkresoch dopravného riešenia reprezentované vzdialenosťou 750 m, teda izochrónou 10 minút) sú v systéme obsluhovanom SAD nahradené doporučovanými dobehovými vzdialenosťami, ktoré sú v pracovné dni 1,5 – 1,7 km a v nedele a sviatky aj nad 2,2 km.

V obci Varín je najodľahlejšia časť zastavaného územia vrátane navrhovaných území s funkciou bývania vzdialená od autobusovej zastávky v navrhovanej časti Záhumnia cca 900 m, v m.č. Koňhora okolo 500 m. Autobusové zastávky – prístrešky navrhuje ÚPN – O Varín vybudovať pri všetkých zastávkach, navrhuje doplniť zastávky o chýbajúce odstavné pruhy. ÚPN – O Varín navrhuje pešie napojenie k autobusovej zastávky Varín Šošínsky potok od subcentra obce (variant riešenia), resp. supermarketu TESCO pozdĺž biokoridoru Šošínskeho potoka. Umiestnenie zastávok zodpovedá STN 73 6425 – Autobusové, trolejbusové a električkové zastávky aj požadovaným dobehovým vzdialenostiam.

ÚPN – O Varín vychádza z predpokladu, že význam železničnej hromadnej dopravy, t.j. aj železničnej stanice v obci Varín stúpne z dôvodov nárastu počtu obyvateľov obce a okolitých sídiel, vybudovania priemyselného parku Varín, vybudovania regionálneho strediska cestovného ruchu, turizmu, rekreácie a kultúry vo Varíne a nárastu intenzity cestnej dopravy v priestore mesta Žilina. V tej súvislosti navrhuje železničnú stanicu Varín na celkovú „prestavbu“ pričom navrhuje:

- podchod pre cestujúcich popod modernizovanú (dvojkolajnú) železničnú trať tak, aby nástup a výstup cestujúcich bol možný aj z druhej strany (od areálu DOLVAP-u, s.r.o.),
- stavebné úpravy – „prestavbu“ priestorov určených pre verejnosť - modernú odbavovaciu halu, čakáreň, nástupišťa, hygienické priestory,
- stavebné vymedzenie predstaničných priestorov pre čakajúcich, parkovisko, autobusové nástupište, miesto pre otáčajúce sa prípadne odstavené autobusy, prístrešky pre cestujúcich, plochy parkovej zelene .

ÚPN – O Varín rešpektuje zámer možného doplnenia systému hromadnej dopravy aj o kyvadlovú železničnú dopravu Varín – Žilina – Rajec hlavne v súvislosti s realizáciou priemyselného parku Varín a ostatných priemyselných parkov v okrese Žilina.

KAPACITY PLÔCH PRE PARKOVANIE

Návrh kapacít verejných parkovacích stojísk (STN 736110)

LOKALITA	KAPACITA	
	OSOBY. AUTOMOBIL	AUTOBUS
obecný úrad	6 stojísk	
bytový dom ul. A.Bernoláka vedľa MŠ	15 stojísk	
bytový dom na Záhumní	12 stojísk	
supermarket TESCO	50 stojísk	
navrhovaná MŠ ul. S.Chalúpku	10 stojísk	
historické jadro pri Zdravotnom stredisku	40 stojísk	1 stojisko
historické jadro v predĺžení ul. J.Bottu	40 stojísk	1 stojisko
historické jadro z ul. A.Bernoláka	40 stojísk	1 stojisko
pri futbalovom štadióne	40 stojísk	1 stojisko
za objektom pošty	10 stojísk	
rozšírenie cintorína	20 stojísk	
navrhované cintoríny (oba varianty)	25 stojísk	1 stojisko
subcentrum Záhumnie	6 stojísk	
subcentrum Železničná ul.	20 stojísk	1 stojisko
subcentrum Záriečie	6 stojísk	
subcentrum Zátepličie	15 stojísk	
subcentrum Priemyselný park	6 stojísk	

subcentrum Koňhora	15 stojísk	
zmiešané územie Zátepličie (variant)	60 stojísk	
stredná odborná škola Zátepličie	40 stojísk	
pred vstupom do ATC	12 stojísk	
v území priemysel. parku pri biokoridore	30 stojísk	
oddychová zóna za ul. PodVajánkom	15 stojísk	
oddychová zóna Podháaj (m.č.Koňhora)	15 stojísk	
sútok Varínky a Váhu - rekreácia	40 stojísk	
bytové domy Záhumnie sever (variant)	183 stojísk*	
bytové domy Záhumnie Dubenec (variant)	69 stojísk*	
bytové domy Záhumnie (variant)	300 stojísk*	
bytové domy pri hist. jadre juh (variant)	54 stojísk*	
bytové domy pri hist. jadre sever (variant)	54 stojísk*	

* uvedený počet predstavuje 1,5 odstavného miesta na 1 b.j, upresní sa podľa veľkosti bytov v zmysle STN 736110/Z2 – Projektovanie miestnych komunikácií – Zmena 2

Plochy pre statickú dopravu sú v zmysle STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií členené na plochy pre odstavenie a parkovanie vozidiel.. Odstavné plochy sa budujú najmä pre obyvateľov obce a slúžia hlavne pre nich, po dobu nepoužívania vozidiel, ktorá presahuje 8 hodín. V zástavbe rodinných domov sa počíta s tým, že odstavné plochy budú vybudované na vlastnom pozemku patriacom k domu a to buď na teréne, alebo v individuálnej garáži v dome, alebo vedľa neho. Parkovacie plochy sa budujú hlavne pre návštevníkov vybavenosti, ich využitie sa podľa normy člení na krátkodobé a dlhodobé. Krátkodobé slúži návštevníkom a dlhodobé zamestnancom.

Odstavovanie a parkovanie vozidiel v obytných územiach je navrhované prioritne okrem pozemkov rodinných domov v objektoch HBV (cca 1,5 stojiska na 1 b.j.upresní sa podľa STN 736110/Z2 – Projektovanie miestnych komunikácií – Zmena 2), rekreačných chalúp, chát, penziónov, objektov s ubytovaním v súkromí a komerčnej občianskej vybavenosti. Ďalšie nároky na parkovanie budú zabezpečené priamo po obslužných komunikáciách. Parkoviská pri výrobných areáloch (priemyselný park) a odstavné plochy pre kamióny v území priemyselného parku sú navrhované do areálov jednotlivých priemyselných podnikov. Navrhuje sa aj vytvorenie parkovacích miest v priestore medzi biokoridorom a VD Žilina (aj spevnenie existujúcej komunikácie, ako prístupovej k parkovacím miestam) z dôvodu vytvorenia podmienok pre rekreačné využitie VD Žilina a to aj v existujúcich nábehoch z päty na korunu hrádze ako pozdĺžne parkovanie, zabezpečujúce prejazdnosť nábehu. Za tým účelom posun dopravnéj značka „Zákaz vjazdu“ z päty ku korune hrádze.

ÚPN – O Varín navrhuje

- jestvujúce stavebnotechnicky nevyhovujúce, ale z hľadiska návrhu ÚPN – O Varín polohovo vyhovujúce plochy statickej dopravy na rekonštrukciu a stavebné úpravy,
- všetky parkoviská nad 5 stojísk vybaviť odlučovačmi ropných látok.

Koncepcia hlavných peších systémov a cyklistických trás

Pre rozvoj obce Varín, ako strediska rekreácie, turizmu a cestovného ruchu regionálneho významu má veľký význam rozvoj letnej aj zimnej turistiky, na ktorej veľký podiel pripadá cykloturistike. Teoreticky dlho známy význam cyklo dopravy sa rýchlym tempom naplňa v praktickej rovine realizáciou cyklo dopravných cyklotrás. Pre vysvetlenie pojmov:

- Cykloturistická cyklotrasa - cyklistická trasa s turistickým zameraním, značená cykloturistickým značením podľa STN 01 8028.

- Cyklodopravná cyklotrasa - cyklistická trasa s dopravným zameraním, (pohyb za prácou, občianskou vybavenosťou, spája obce, mestá).
- Cyklomagistrála je diaľková cyklotrasa vedúca nenáročným terénom; umožňuje rýchly a nenáročný prechod územím, vytvára základnú sieť cyklotrás.
- Cyklistická komunikácia (CYK) (cyklocesta, cyklocestička, cyklochodník) - (STN 73 6100) je nemotoristická komunikácia určená na cyklistickú premávku s vylúčením, alebo oddelením akejkoľvek motorovej dopravy.

Údolie rieky Váh, priestor Malej Fatry a Kysuckých vrchov sú pestrými lokalitami pre rozvoj cyklistického športu, ale aj cyklodopravy, ktoré uplatňuje široká verejnosť, hlavne mladá generácia. V rámci tejto koncepcie ÚPN – O Varín rešpektuje značené cyklistické komunikácie a cyklistické trasy a ich vzájomné väzby a prepojenia v súlade s územnými plánmi a zámermi susedných obcí. Navrhuje tiež využívanie týchto cyklistických komunikácií a cyklistických trás v zimnom období, ako upravovaných lyžiarskych turistických, resp. bežeckých tratí. Ich časti v súlade s cieľmi pešej dopravy a pešej turistiky navrhuje využívať ako pešie a turistické chodníky.

Východným okrajom polyfunkčného komplexu navrhovaného vo variante riešenia v lok. Zátepličie a pravobrežnou časťou Varínky je navrhované vedenie cyklodopravnej cyklotrasy prepájajúcej cyklodopravnú Terchovsko – Zázrivskú cyklotrasu – úsek Varín – Terchová – Zázrivá s cyklookruhom okolo VD Žilina, na pravom brehu rieky Váh (VD Žilina). Cyklookruh je súčasťou cyklodopravnej Vážskej cyklotrasy – úsek Žilina (hrad Budatín) – Strečno – hrad Strečno. Na cyklookruh nadväzuje v obci Strečno cyklodopravná Vážska cyklotrasa – úsek Strečno – Lipovec – Vrútky. Vážská cyklotrasa má prepojenie na cyklodopravnú Rajeckú cyklotrasu, na okruh okolo Žilinskej kotliny, s napojením na ostatné vonkajšie diaľkové trasy Považskú, Kysuckú a cykloturistické trasy Strečno – Starý hrad, Strečno – Sedlo Javorina – Minčol a späť. Prepojovacia cyklodopravná cyklotrasa je navrhovanými premosteniami prepojená na miestnu cyklotrasu vedenú ľavým brehom Varínky, z ktorej je navrhované cyklistické prepojenie do centra obce Krasňany. Trasa pokračuje nábrežím v k.ú. Krasňany a po prekonaní prístupovej cesty do obce Krasňany (súčasná cesta II/583) okrajom Krasnianskeho luhu. Cyklotrasy vytvárajú systém, prepojený na evidované cyklotrasy Sedlo Žiarce – Gbeľany – Varín; Varín - Chata pod Suchým; Teplička nad Váhom – Varín; Kysucké Nové Mesto – Kotrčiná Lúčka – Varín.

Z prepojovacej cyklodopravnej cyklotrasy sú navrhované cyklochodníky do historického jadra obce Varín a do areálu ATC. V priestore Koňhora je na ňu navrhované prepojenie sekundárneho centra obce v m.č. Koňhora premostením ponad navrhovanú preložku cesty II/583 a napojenie na Terchovsko – Zázrivskú cyklodopravnú cyklotrasu. Od premostenia z nej odbočuje miestna cyklotrasa smerom cez Krasniansky luh, za ktorým sa napojí na cyklotrasu vedúcu východným okrajom Krasnianskeho luhu a na miestnu komunikáciu, ktorá tvorí kompozičnú os obce Krasňany.

Príkladom cyklotrasy, ktorá má v rámci ÚPN – O Varín najmä miestnu cyklodopravnú funkciu je trasa súbežná s preložkou cesty III/2078 v celej jej dĺžke, pokračujúca cez lok. Zátepličie podjazdom pod železničnou traťou do priemyselného parku Varín.

Všeobecne sa v rámci cyklistickej dopravy ponúka možnosť využitia všemožných kombinácií a okruhov, ktoré jednotlivé trasy navzájom vytvárajú. Kataster obce je vhodný na budovanie ďalších vetiev miestnych cyklotrás, v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane prírody, nadväzujúcich na evidované a navrhované cyklotrasy. Tieto môžu byť súčasťou okruhu okolo Žilinskej kotliny s napojením aj na vonkajšie diaľkové trasy Považskú a Kysuckú.

Peší pohyb ako základný spôsob premiestňovania sa v obci má vytvorenú sieť komunikácií, v celkovej dĺžke cca 5,5 km. Sieť nie je úplná, ktorou by sa chodec dostal jednoducho a bezpečne v obci z jedného konca na druhý. Vo Varíne k tomuto cieľu chýba

ešte veľa, pre peší pohyb je v obci vybudovaných niekoľko chodníkov, pohybu chodcov veľmi často slúžia komunikácie pre motorovú dopravu a chodci sú vedení v uličnom priestore spolu s ostatnou dopravou. Chodníky sú vybudované iba v časti cesty III/2078 obojstranne (v centrálnej časti obce), v dĺžke cca 600 m, na ulici Antona Bernoláka obojstranne v dĺžke cca 580 m, na Školskej ulici jednostranne v dĺžke cca 250 m, na ulici M. R. Štefánika jednostranne v dĺžke cca 200 m, na námestí Sv. Floriána (ulice Jozefa Martinčeka a Hrnčiarska) obojstranne v dĺžke cca 200 m, na ulici Záhrady obojstranne v dĺžke cca 380 m, na Fatranskej ulici jednostranne v dĺžke cca 290 m, na ulici Juraja Jánošíka jednostranne v dĺžke cca 130 m, na Krivánskej ulici jednostranne v dĺžke cca 70 m a na ulici Sama Chalúpku jednostranne v dĺžke cca 220 m.

ÚPN – O Varín navrhuje podstatné rozšírenie siete peších chodníkov pozdĺž ciest II. a III. triedy obojstranne a pozdĺž miestnych komunikácií min. jednostranne. Navrhuje v rámci riešenia záujmových území obce Varín pešie chodníky pozdĺž ciest II. a III. triedy (ako predĺženia peších chodníkov v obci) smerujúce do území susediacich obcí, po katastrálne hranice s týmito obcami. Patria k nim chodníky do k.ú. Krasňany z centra obce Varín popri ceste II/583 a z centra m.č. Koňhora na hlavnú dopravnú kompozičnú os obce Krasňany, do k.ú. Nezbudská Lúčka (tu vzhľadom ku stiesneným pomerom jednostranný), do k.ú. Gbeľany – smer k.ú. Mojš, do k.ú. Gbeľany – smer centrum obce Gbeľany. Pešie chodníky sú navrhované aj v súbehu s cyklotrasami a aj samostatne v tých prípadoch, kde iný komunikačný priestor by bol nevhodný (plochy zelene, parky, rekreačné využívanie plôch biokoridorov, rekreačné územia).

Súčasťou pešieho pohybu sú aj navrhované „pešie zóny“, resp. plochy s prioritou pešieho pohybu, pobytu, resp. pohybu cyklistov - Nám. sv. Floriána (ústredný obecný verejný priestor), priestor časti Farskej ulice s kostolom (variant riešenia). V rámci vymedzených verejných ťažiskových priestorov obce /subcentier obce) tiež v lok. Záhumnie v dotyku s ulicou Martinčekovou až lok. Záhrady (variant riešenia), v lok. Záhumnie v priestore supermarketu TESCO s väzbou na ulicu Antona Bernoláka (variant riešenia), predstaničný priestor na ulici Železničnej, v lok. Zátepličie v rámci riešenia zmiešaného územia športu, rekreácie a občianskej vybavenosti (varianty riešenia), nástupu do území navrhovaného priemyselného parku, v nástupe do Záriečia, v lok. Koňhora

Navrhuje sa pešie premostenie Varínky na ceste III/2073 do územia Varín – Záriečie, pešia lávka a chodník spájajúca záver ul. Pod Vajánkom s historickým jadrom obce, pešie chodníky k cintorínom (varianty riešenia), peší chodník pozdĺž preložky cesty III/2078 cez lok. Zátepličie do území priemyselného parku, rozvinutie peších trás v priestore priemyselného parku, pešie napojenie k autobusovej zastávke Varín Šošínsky potok od subcentra obce (variant riešenia), resp. supermarketu TESCO pozdĺž biokoridoru Šošínskeho potoka, lávka cez biokoridor z parkoviska v priestore priemyselného parku, ako prístup k rekreačnému územiu VD Žilina.

Vzhľadom ku návrhu, že železničná stanica bude súčasťou vymedzeného verejného ťažiskového priestoru prináležiaceho k obytnému územiu obce v lok. Varín – Pred stanicou na hlavnej kompozičnej osi kostol – areál DOLVAP-u, s.r.o., navrhuje sa pešie prepojenie tohto navrhovaného subcentra obce s podchodom pre cestujúcich popod modernizovanú (dvojkolajnú) železničnú trať tak, aby bol sprístupnený aj areál DOLVAP, s.r.o. Tento návrh umožní nástup a výstup cestujúcich od areálu DOLVAP-u, s.r.o. Navrhovaný priemyselný park Varín v lok. Zátepličie od Váhu navrhuje ÚPN – O Varín sprístupniť peším chodníkom a cyklochodníkom napojeným na miestne pešie a cyklistické komunikácie. Peší chodník a cyklochodník je navrhovaný ako segregovaný v súbehu s preložkou cesty III/2078 a pokračujúci cez lok. Zátepličie podjazdom pod železničnou traťou do priemyselného parku.

Základom pešej turistiky sú turisticky značené chodníky. Obcou Varín prechádza časť náučného chodníka Varín a okolie. Trasu náučného chodníka Gbeľany – Krasňany – Chatová

osada Pod Jedľovinou - NPR Starý hrad - Nezbudská Lúčka – Obec Strečno – Varín – Gbeľany ÚPN – O Varín navrhuje doplniť o zastávky v kostole sv. Trojice a v priestore vodnej nádrže pri býv. asfaltovom lome. Navrhovaný je náučný chodník Krasnianskym luhom, ktorého hlavná trasa tvorí okruh zo stredu Krasnianskeho luhu jeho južnou časťou. Hlavný ťah náučného chodníka sprístupňujúceho jednotlivé atraktivity je totožný s pešími komunikáciami vedenými v tomto priestore.

Turistické chodníky smerujú zväčša do Malej Fatry. Po zelenej značke je to trasa Varín – Pod Jedľovinou – sedlo Brestov – Javorina č. 5655, po modrej značke Chata pod Suchým – Podhradské č. 2748, červená značka Kl'ak – Zázrivá ústredie č. 0802a, žltá značka tri trasy – Strečno, žel. stanica – dolina Kúr č. 8673, Gbeľany – Sedlo pod Zlieňom č. 8651 a Chata pod Suchým – Sedlo Brestov č. 8658.

Lokalizácia dopravných zariadení

Na území obce je vybudovaný z ostatných dopravných zariadení, čerpacia stanica pohonných hmôt a dva autoservisy na ul. J. Martinčeka a jeden autoservis na Železničnej ulici.

Čerpacie stanice mimo k.ú. Varín sú lokalizované v Tepličke nad Váhom vo vzdialenosti cca 5 km, v Krasňanoch vo vzdialenosti cca 0,5 km a v Žiline, kde sú aj opravovne motorových vozidiel.

Ďalšie dopravné zariadenia je možné v k.ú. obce lokalizovať za podmienky dodržania podmienok nezhoršeného životného prostredia v zastavanom území obce.

Ochranné pásma

cesta I. triedy mimo zastavanom územie	50 m od osi vozovky na obe strany,
cesty II. triedy mimo zastavanom územie	25 m od osi vozovky na obe strany,
cesty III. triedy mimo zastavanom územie	20 m od osi vozovky na obe strany,
miestne komunikácie mimo zast. územie	15 m od okraja vozovky na obe strany,
železničná trať	60 m od osi krajnej koľaje,
železničná vlečka	30 m od osi koľaje.

Ochranné pásma ciest sa v zmysle vyhlášky č. 35/1984 Zb. §15, ako aj komentára k STN 73 6110 v zastavanom území, alebo území určenom na zástavbu nestanovujú.

Časť k.ú. obce Varín sa nachádza v ochranných pásmach Letiska Žilina určených rozhodnutím Dopravného úradu č. 2452/2017/ROP-120-OP/9575 zo dňa 29.3.2017 z ktorých vyplýva nasledovné obmedzenie stanovené:

- kritickým ochranným pásmom proti laserovému žiareniu; v tomto ochrannom pásme sa zakazuje najmä umiestňovať, prevádzkovať a používať laserové zariadenie, ktorého úroveň vyžarovania je vyššia ako $5\mu\text{W}/\text{cm}^2$, ak by takéto zariadenie mohlo spôsobiť doznievanie zrakového vnemu alebo oslepenie prudkým jasom pilota a mohla byť ohrozená bezpečnosť leteckej prevádzky.

V zmysle §28 ods. 3 a §30 zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve v znení neskorších predpisov je Letecký úrad SR dotknutým orgánom štátnej správy v povoloňovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v OP letísk a leteckých pozemných zariadení, ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať Letecký úrad SR o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- ktoré by svojou výškou, prevádzkou, alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť vyššie popísané ochranné pásma letiska,
- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§30 ods.1 písmeno a) leteckého zákona),

- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§30 ods.1 písmeno b) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§30 ods.1 písmeno c) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§30 ods.1 písmeno d) leteckého zákona).

Elektronické komunikačné siete

Súčasný stav

Poštové služby

Pošta organizačne patrí pod Regionálne poštové centrum RPC Žilina, podávanie a donáška zásielok pre obec sa zabezpečuje prevádzkou umiestnenou v združenom objekte so zariadením občianskej vybavenosti COOP Jednota. Donáška poštových zásielok v jej spádovom území je riešená poštovými doručovateľmi.

Slovenská pošta, a. s. neuvažuje v blízkej budúcnosti v území obce s realizáciou významnejších poštových objektov.

Telekomunikácie

Podľa súčasnej štruktúry ST a.s. je riešené územie začlenené do centra sieťovej infraštruktúry Žilina (CSI-ŽA) s príslušnosťou do regionálneho CSI ŽA, kde v celom telekomunikačnom obvode platí miestna telefónna prevádzka. Telefonizácia územia Varín je riešená z digitálnej telefónnej ústredne, ktorá sa nachádza v riešenom území v objekte COOP Jednota.

Riešeným územím prechádzajú metalické aj optické káble, ktoré zabezpečujú napojenie riešeného územia do vyššej telekomunikačnej siete a pokračujú do príslušných miest a obcí.

Televízny, rozhlasový signál, ako aj mobilná sieť operátorov sú riešené z vysielacej stanice Straník. V obci je aj zavedená káblová televízia, ktorú prevádzkuje f. TES MEDIA po optickej káblovej sieti. Miestny rozhlas je realizovaný káblom zemou z rozhlasovej ústredne RU situovanej v objekte OÚ Varín. Internetové služby sú v území prístupné rádiovou službou mobilných operátorov, po optickej sieti káblovej TV, resp. pevnou telekomunikačnou sieťou Slovak T- com.

Trasy diaľkových káblov je potrebné rešpektovať ochranné pásmo je 1 m od krajného kábla na každú stranu.

Navrhovaný stav

Základné údaje riešeného územia

U k a z o v a t e ľ	Základný návrh		Variant	
	stav	rok 2030	stav	rok 2030
Byty stav	1071	1071	1071	1071
návrh:		467		507
Spolu byty	1071	1538	1071	1578
Obyvateľstvo				
počet obyvateľov: stav	3877	3877	3877	3877
návrh		1541		1673
Spolu obyvateľov	3877	5418	3877	5560
počet staníc pre navrhované byty: 1 až 1,5/b.j.				

počet staníc pre pracovne príležitosti: 100 p.p. 3-24 hlavných staníc HS 100 p.p. 33 vedľajších staníc VS
--

Pošta

Pre poštovú prevádzku Varín nie sú známe žiadne rozvojové zámery. V poskytovaní poštových služieb sa navrhuje zamerať sa na zvyšovanie ich kvality, čo je v kompetencii Slovenskej pošty, a.s. a RPC Žilina.

Telekomunikácie

Napojenie navrhovanej bytovej výstavby, občianskej vybavenosti a výrobných plôch na telekomunikačný rozvod sa navrhuje vybudovaním miestnej telefónnej siete (mts), ktorou bude umožnené jednotlivým užívateľom požiadať T – Com (Slovak Telekom, a.s.) o zriadenie telefónnej pobočky, prípadne aj o zriadenie internetového pripojenia ASDL. Celý rozvod miestnej telefónnej siete bude realizovaný ako pevná sieť s ukončením kábla 1XN 0,4 v účastníckej krabici na pozemku investora. Navrhuje sa úložnými káblami TCEPKPFLE..

V telekomunikačnej sieti sa do roku 2030 navrhuje preložka trasy diaľkovej telekomunikačnej siete (DTS) a oblastný kábel (DOK) do novej polohy. V lok. Záhumnie - prechádzajú navrhovanej výstavbe. Realizácia a výstavba jednotlivých objektov sa navrhuje koordinovať s ostatnými objektami inžinierskych sietí stavby.

Rozvody mts a preložky diaľkových káblov vykoná organizácia oprávnená pre daný odbor činnosti a schválená správcom miestneho kábla. Geodetické zameranie trasy kábla vykoná dodávateľ objektu v digitálnej forme, a odovzdá ho pri kolaudácii prevádzkovateľovi kábla.

Diaľkové káble

Trasu diaľkovej telekomunikačnej siete DTS, a DOK prechádzajúcu lokalitou „Záhumnie“ v smere od cesty II/583 (Žilina – Krasňany) sa navrhuje preložiť do novej polohy. Ostatné trasy DK je potrebné rešpektovať, ochranné pásmo je 1 m od krajného kábla na každú stranu.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.

Kvalita ovzdušia v obci Varín je ovplyvnená zo širšieho územia existujúcimi veľkými, strednými a malými zdrojmi znečistenia ovzdušia, automobilovou dopravou, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov. V k.ú. obce je zdrojom znečistenia ovzdušia DOLVAP, s.r.o. Varín – výroba vápna, v okolí sa nachádzajú ďalšie veľké zdroje - Žilinská teplárenská, a.s. Žilina, veľkochov hydiny Mojšova Lúčka a Strečno a Veterinárny asanačný podnik VAS - Mojšova Lúčka. Veľa je aj lokálnych zdrojov znečistenia ovzdušia. Medzi existujúce zdroje znečisťovania ovzdušia v predmetnom území radíme tiež dopravu na cestách druhej triedy ktoré prechádzajú obcou.

Hodnotenie kvality ovzdušia vykonáva SHMÚ. Najväčší problém kvality ovzdušia na Slovensku predstavuje v súčasnosti znečistenie ovzdušia časticami PM₁₀. Kvalita ovzdušia je považovaná za dobrú, ak úroveň znečistenia neprekračuje limitné hodnoty. Kvalita ovzdušia v oblasti záujmového územia je ovplyvňovaná existujúcimi veľkými, strednými a malými zdrojmi znečistenia ovzdušia. Malé zdroje predstavujú lokálne kúreniská. Hlavným líniovým zdrojom znečistenia ovzdušia z prevádzky na dopravných koridoroch je automobilová

doprava. Na znečisťovanie ovzdušia v okolí dopravných koridorov sa podieľajú škodliviny pochádzajúce z výfukových plynov automobilov (oxid uhoľnatý – CO, oxidy dusíka – NO_x, uhľovodíky C_xH_y, tuhé znečisťujúce látky – TZL, prchavé organické látky - VOC) a zvýšená prašnosť.

Žilinská kotlina má nevhodné rozptylové podmienky emisií charakterizované veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra (do 2 m/s). V oblasti kotliny je po celý rok zvýšená relatívna vlhkosť vzduchu, je to oblasť s najväčším počtom dní v roku s hmlou. Charakteristická je tu slabá veternosť s priemernou rýchlosťou vetra 1,3 m/s a výskytom bezvetria až 60 %. Z hľadiska potenciálneho znečistenia ovzdušia sú veterné pomery v Žilinskej kotline veľmi nepriaznivé a relatívne menšie zdroje exhalátov vedú k vysokej úrovni znečistenia v prízemnej vrstve. Znečistenie ovzdušia je spôsobené jednak klasickými znečisťujúcimi látkami z teplárne Žilinská teplárenská, a.s. Žilina, ale participujú na ňom aj chemické prevádzky a intenzívna doprava. Slabé prevetrávanie je zvyšované častými inverznými stavmi atmosféry v kotline. Okrem priemyselných zdrojov sa na znečisťovanie ovzdušia podieľa automobilová doprava, väčší rozsah lokálnych kúrenísk a prenos emisií zo vzdialených zdrojov.

Z hľadiska dlhodobého vývoja produkcie emisií v okrese Žilina bol zaznamenaný výrazný pokles emisií tuhých látok a oxidov dusíka.

V súčasnosti je nepriaznivým trendom, v nadväznosti na ochranu ovzdušia, lokálne vykurovanie na tuhé palivá. Nárastom cien zemného plynu začal návrat k používaniu tuhých palív.

Zaťaženie prostredia pachom

Úroveň zápachu sa hodnotí len subjektívne. Zápach vzniká pri poľnohospodárskej výrobe (živočíšna výroba, výroba kompostov, silážne jamy, poľné hnojiská a pod.). V obci Varín je zdrojom zápachu hospodársky dvor spoločnosti AGRA-VÁH, s.r.o, s chovom hospodárskych zvierat. V súčasnosti sa ako zdroj zápachu eviduje Veterinárny asanačný podnik VAS - Mojšova Lúčka, ktorého vplyv je najvýraznejší v rekreačnom priestore VD Žilina.

Lokálny zápach sa môže vyskytnúť z nelegálnych skládok odpadov, najmä z odpadov biologického pôvodu (hnijúca slama, seno, pokosená tráva apod.).

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Katastrálne územie obce Varín leží z časti v chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Beskydy – Javorníky, ktorá má celkovú plochu 1856 km². CHVO je územie, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd. Podmienky ochrany vôd v CHVO sú upravené v § 31 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách. CHVO Beskydy a Javorníky je stanovená Nariadením vlády SSR č.13/1987 Z.z..

Okrem toho zastavané územie obce leží celé v pásme hygienickej ochrany (PHO) 2° (vonkajšom) vodného zdroja (VZ) Teplička nad Váhom. Vnútorne pásmo 1° PHO VZ je tvorené jeho oplatením. Okrem tohto pásma zasahuje do katastra obce aj 2° PHO vonkajšie vodného zdroja (VZ) Gbeľany a Nezbudská Lúčka. Obmedzenia z toho vyplývajúce sú stanovené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov.

Odkanalizovanie územia

Obec Varín je napojená na kanalizačný systém okresu Žilina s čistením v SČOV Žilina, ležiacou v katastrálnom území Horný Hričov. Jedná sa o mechanicko – biologickú čistiareň. Recipientom vyčistených odpadových vôd je rieka Váh. Kvalita vypúšťaných odpadových vôd spĺňa aktuálne požadované limity. Do SČOV sú zaústené odpadové vody dažďové, priemyselné a splaškové.

Súčasný stav

Splašková kanalizácia

V obci Varín je celoplošne vybudovaná verejná splašková kanalizácia s následným prepojením na SČOV Horný Hričov. Je budovaná etapovite, posledné plošné budovanie verejnej splaškovej kanalizácie bolo súčasťou projektu „Žilina – intenzifikácia ČOV a rozšírenie kanalizácie“ financovaného z európskeho fondu ISPA.

Vzhľadom na topografiu terénu nebolo možné obec odkanalizovať iba gravitačne. Problémom je zástavba na opačnom (ľavom) brehu rieky Varínka smerom do obce Nezbudská Lúčka. Táto lokalita je odkanalizovaná gravitačne a pomocou zhybky zaústená do čerpacej stanice odpadových vôd. Z nej sú odpadové vody čerpané pomocou výtlačného potrubia PE DN 100 do vyššie ležiaceho gravitačného zberača DN600 z terchovskej doliny.

Na tento kanalizačný zberač DN 600 sú napojené aj splaškové odpadové vody výtlačným potrubím DN 200 (ocel') z obce Strečno ležiacej na ľavom brehu rieky Váh. Tieto objekty patria do správy Vodohospodárskej výstavby š.p.

Vypúšťané odpadové vody do verejnej splaškovej kanalizácie musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia vypúšťaného do kanalizácie stanovuje vyhláška MŽP SR č. 55/2005 Zb.z.

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do podzemných povrchových vôd (platí pre ČOV) stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Zb.z.

V území správca neuvažuje so žiadnymi zámermi.

Bilancia odpadových vôd pre súčasný stav (podľa Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 zo dňa 14.11.2006) odpadové vody splaškové (rovnaké množstvo ako je potreba pitnej vody), t.j.

Denný prietok (pre súčasný stav odberateľov):

$$Q_{24} = Q_p = Q_d = 554,2 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \Rightarrow 6,4 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \Rightarrow 3695 \text{ EO} \Rightarrow 221,68 \text{ kg/d (BSK}_5\text{)}$$

Dažďová kanalizácia

V obci Varín nie je vybudovaný ucelený systém dažďovej kanalizácie. Obec sa nachádza v dobrom odtokovom území, kde cez obec prechádzajú miestne recipienty. Pomocou systému povrchových priekop a jarkov a lokálnych úsekov dažďovej kanalizácie sú dažďové vody lokálne odvádzané do povrchových vôd. Tam kde to geológia podložja umožňuje sa vody z povrchového odtoku likvidujú aj do podložja – tam, kde patria.

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do podzemných povrchových vôd stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Zb.z.

V katastri obce sa nachádza niekoľko území, kde boli vybudované melioračné objekty pre bezproblémové odvádzanie povrchových a podzemných vôd. Sú zaústené do miestnych recipientov. Problémová je meliorácia v lokalitách Vyševarinie a Záhumnie, kde dochádza k zatápaniu územia prívalovými vodami.

Navrhovaný stav

Splašková kanalizácia

Splaškovú kanalizáciu z navrhovaných území a ich objektov sa navrhuje napojiť na jestvujúce kanalizačné potrubie splaškovej stokovej sústavy, ktoré odvádza splaškové vody do SČOV Horný Hričov.

Jednotlivé nehnuteľnosti sa navrhuje napojiť na verejnú kanalizáciu pomocou kanalizačných prípojk ukončených na hranici pozemku (vo vnútri pozemku) revíznou šachtou. Do RŠ bude objekt napojený vnútornou kanalizáciou.

V prípade výstavby prevádzok, kde môžu vznikať odpadové vody s obsahom tuku (reštaurácie, kuchyne) bude potrebné takéto vody pre zaústením do splaškovej kanalizácie predčistiť v lapači/odlučovači tukov. Pre spevnené plochy na parkovanie sa navrhuje vybudovať ORL podľa požiadaviek príslušného vodohospodárskeho úradu.

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do podzemných resp. povrchových vôd (platí pre ČOV) stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z.z.

Vybudovaná stoková sieť musí byť v súlade s platnými normami a predpismi. Všetky vypúšťané odpadové vody musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia vypúšťaného do kanalizácie stanovuje vyhláška MŽP SR č. 55/2005 Zb.z.

Bilancia odpadových vôd pre navrhovaný stav (podľa Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 zo dňa 14.11.2006)

▪ odpadové vody splaškové (rovnaké množstvo ako je potreba pitnej vody pre 100% zásobovaného územia).

Bilancia je spracovaná v dvoch alternatívach:

Základný návrh:

$$Q_{24} = Q_p = Q_d = 903,9 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \Rightarrow 10,4 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \Rightarrow 6026 \text{ EO} \Rightarrow 361,56 \text{ kg/d (BSK}_5\text{)}$$

Variant:

$$Q_{24} = Q_p = Q_d = 927,0 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \Rightarrow 10,7 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \Rightarrow 6180 \text{ EO} \Rightarrow 370,8 \text{ kg/d (BSK}_5\text{)}$$

Stoky splaškovej delenej sústavy sa dimenzujú na najväčší návrhový prietok rovnajúci sa dvojnásobku maximálneho hodinového prietoku. Pri dimenzovaní stôk brať do úvahy aj budúci rozvoj územia.

Splaškové odpadové vody možno zaústiť do jestvujúcej stokovej siete vo väčšine lokalít (v prelukách v súčasnom zastavanom území, Záhumnie, Koňhora, Podhájik pri žel. stanici, Nám. sv. Floriána, ul. Kamence, Dubenec, Výrobné územie Varín), ktoré majú vhodné podmienky na takúto likvidáciu.

V lokalite Rozbehov a ostatných odľahlých zástavbách (rekreačné objekty Pod Jedľovinou, v lok. Koňhora (tu aj niekoľko rodinných domov) a objekty občianskej vybavenosti severne od cesty II/583 sa navrhuje splaškové odpadové vody likvidovať buď akumuláciou v domových žumpách s následným vývozom ich obsahu autorizovaným prepravcom na určené miesto, resp. domovými ČOV s vyústením do povrchových tokov. Limitné hodnoty pre vypúšťanie do podzemných, resp. povrchových vôd (platí pre ČOV) stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Zb.z. O možnosti budovať ČOV rozhodne príslušný vodohospodársky orgán a správca toku.

Výrobné územie Varín

Vzhľadom na rozsah zástavby v území, ako jediný spôsob likvidácie splaškových odpadových vôd z územia sa javí napojenie na splaškový kanalizačný zberač DN600 terchovskej doliny. Na základe výškových pomerov možno predpokladať aj vybudovanie čerpacej stanice odpadových vôd (ČSOV) s následným výtlačkom.

Prípadné vypúšťané priemyselné odpadové vody do verejnej splaškovej kanalizácie musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia vypúšťaného do kanalizácie stanovuje vyhláška MŽP SR č. 55/2005 Zb.z.

V zmysle spracovanej DUR priemyselného parku Varín je uvažované z časti územia splaškové odpadové vody čistiť v ČOV a spolu so zachytenými dažďovými vodami čerpať a viesť výtlakom po konštrukcii lanopáasu (firmy Dolvap) do VN Žilina mimo ochranného pásma VZ Teplička nad Váhom.

Toto technické riešenie navrhuje ÚPN – O Varín prehodnotiť, nakoľko sa vytvára možnosť vybudovať splaškovú kanalizáciu pre Výrobné územie Varín a znečistené DV zaistiť do príslušného povrchového vodného toku.

Dažďová kanalizácia

Dažďové vody (DV) z povrchového odtoku sa z hľadiska likvidácie členia na:

- znečistené možnými ropnými látkami (NEL) - (padnuté na strechy objektov, chodníky, zeleň, komunikácie),
- znečistené možnými ropnými látkami (NEL) - (padnuté komunikácie, parkoviská, odstavné plochy).

Prehľad situovania jednotlivých lokalít v PHO vodných zdrojov

Názov (lokalita)	Leží v:	
	PHO 2. vonkajšie - VZ Teplička n.V.	PHO 2. vonkajšie - VZ Gbeľany
IBV - v prelukách v súčasnom zast. území	A	N
IBV - v lok. Záhumnie	A	N
IBV - v lok. Koňhora	A	N
IBV - v lok. Podhájik pri žel. stanici	A	A
IBV - východne od Nám. sv. Floriána	A	N
IBV - severne od ulice Kamence	A	N
IBV – v lok. Rozbehov	N	N
HBV - Záhumnie - juhovýchodná časť	A	N
HBV - v lok. Dubenec	A	N
HBV - východne od Nám. sv. Floriána	A	N
PV - Výrobné územie Varín	A	N

Neznečistené DV sa navrhuje prednostne likvidovať lokálne, v mieste ich vzniku do geologického podložia vsakovaním. Geologické podložie lokalít ležiacich na rovinatom území (preluky súčasného zastavaného územia, Záhumnie, Koňhora, Podhájik pri žel. stanici, Nám. sv. Floriána, ul. Kamence, Dubenec, Výrobné územie Varín) má vhodné podmienky na takúto likvidáciu. Konkrétne návrhy vsakovania sa musia vykonať na základe podrobného hydrogeologického posudku.

V územiach s nevhodnou geológiou (Rozbehov) bude potrebné takéto vody odvieť mimo problémového územia do povrchových vôd.

Znečistené DV z komunikácií, odstavných plôch a parkovacích plôch je nutné podľa potreby predčistiť v odlučovačoch ropných látok (ORL). Následne preferovať ich odvádzanie do miestnych vodných tokov, resp. systému cestných rigolov. Toky sú v správe SVP š.p. Ten určí podmienky (kvalitatívne a kvantitatívne), za akých možno takéto vody zaistiť. Výnimočne môžu byť tieto vody (podľa geológie) odvádzané aj do podložia. Treba však zvážiť ich vplyv na podzemné vody. Pri podrobnom návrhu ich odvádzania je potrebné

rešpektovať požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu. Pri návrhu takýchto vsakov treba v rámci hydrogeologického posudku zohľadňovať aj ich vplyv na vodné zdroje Gbeľany a Teplička nad Váhom.

Lokalita Rozbehov

Lokalita leží v mieste s geológiou nevhodnou na vsakovanie do podlažia. Preto sa navrhuje dažďové vody z územia odvieť do miestneho vodného toku Lipovec. Tok je v správe SVP š.p. Ten určí podmienky (kvalitatívne a kvantitatívne), za akých možno vody z územia do toku zaústiť.

Výrobné územie Varín

Celé územie leží v PHO 2° (vonkajšie) - VZ Teplička n.Váhom. Znečistené DV z územia sa navrhuje odvádzať do povrchových vodných tokov. Pri technickom riešení odvádzania je potrebné rešpektovať požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu.

Neznečistené vody z povrchového odtoku (DV) likvidovať prednostne lokálne, v mieste ich vzniku do geologického podlažia vsakovaním.

V zmysle spracovanej DUR priemyselného parku Varín je uvažované z časti územia znečistené DV predčistiť v ORL, zvieť do čerpacej stanice (kde budú zaústené aj vyčistené odpadové vody z ČOV) a následne výtlakom viesť v konštrukcii lanopáasu (firmy DOLVAP s.r.o.) do VN Žilina mimo ochranného pásma VZ Teplička nad Váhom.

Toto technické riešenie sa navrhuje prehodnotiť, nakoľko sa vytvára možnosť vybudovať splaškovú kanalizáciu pre Výrobné územie Varín a znečistené DV možno zaústiť do príslušného povrchového vodného toku.

V rámci odvádzania vôd z povrchového odtoku (DV) sa navrhuje realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do miestnych recipientov nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie v území, predčistenie a pod.).

Limitné hodnoty pre vypúšťanie DV do povrchových a podzemných vôd stanovuje nariadenie vlády SR č. 269/2010 Zb.z. V prípade požiadavky príslušného vodohospodárskeho orgánu je potrebné navrhnuť odlučovače ropných látok pre komunikácie, resp. spevnené plochy na parkovanie.

Nová stoková sieť dažďovej kanalizácie musí byť v súlade s platnými normami a predpismi. Potrubie jednotlivých vetiev kanalizácie v rozvojových územiach sa navrhuje z materiálu PE/PP profilu DN 250 - 800, šachty betónové/plastové DN 600 - 1000. Celá kanalizácia bude gravitačná. Jednotlivé nehnuteľnosti budú napojené na takúto dažďovú kanalizáciu pomocou kanalizačných prípojkov. Tie budú ukončené na hranici pozemku (vo vnútri pozemku) revíznou šachtou (RŠ) resp. komorou.

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.

Súčasný stav

Pre odpadové hospodárstvo na území obce vytvárajú základný legislatívny rámec zákon č.79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Koncepcný rámec pre túto problematiku určuje program odpadového hospodárstva Žilinského kraja, aktualizovaný ÚPN - VÚC Žilinského kraja a tiež Program odpadového hospodárstva mesta Žilina, nakoľko likvidácia TKO v obci je úzko naviazaná na systém odpadového hospodárstva mesta Žilina. Podľa zavedeného systému zberu, prepravy,

zhodnocovania a zneškodňovania zmesových komunálnych odpadov na území obce zabezpečuje ich likvidáciu spoločnosť T+T, a. s. Žilina. Tuhý komunálny odpad sa odváža na triediacu linku do k.ú. Horný Hričov.

V obci Varín sa uplatňuje nasledovná hierarchia odpadového hospodárstva:

- predchádzanie vzniku odpadu,
- príprava na opätovné použitie,
- recyklácia,
- iné zhodnocovanie napríklad energetické zhodnotenie,
- zneškodňovanie.

Každý pôvodca odpadu, ktorý produkuje viac ako 50 kg nebezpečného odpadu, alebo viac ako 1 tonu ostatného odpadu ročne je povinný zabezpečiť si vypracovanie vlastného programu odpadového hospodárstva.

Obec Varín zabezpečuje zber zmesových komunálnych odpadov. Pre systém zberu zmesových komunálnych odpadov v obci sú určené:

- 110 l, 120 l a 240 l nádoby na ukladanie zmesového komunálneho odpadu po vytriedení zložiek komunálneho odpadu,
- 110 l, 120 l a 240 l nádoby na ukladanie vytriedených zložiek komunálneho odpadu,
- 1100 l kontajnery na ukladanie zmesových komunálnych odpadov,
- 1100 l modré, žlté, červené, zelené a oranžové kontajnery na ukladanie vytriedených zložiek komunálnych odpadov,
- veľkokapacitné kontajnery,
- malé smetné nádoby umiestnené na verejných priestranstvách,
- plastové vrecia vložené v stojanoch a umiestnené na cintoríne a na iných verejne prístupných priestranstvách,
- 240 l nádoba umiestnená na trhovisku.

Všetky rodinné domy, bytové jednotky, nehnuteľnosti na iný účel ako na podnikanie v obci Varín majú k dispozícii odpadové nádoby s objemom 110 l, resp. 120 l. Pre nehnuteľnosti určené na podnikanie – menšie prevádzky s menším počtom zamestnancov sú k dispozícii odpadové nádoby s objemom 110 l, 120 l, alebo 240 l. Pre nehnuteľnosti určené na podnikanie – s väčším počtom zamestnancov sa určuje min. 1 odpadová nádoba s objemom 1100 l. Pre školy a iné organizácie s veľkou produkciou odpadov sa určuje min. 1 odpadová nádoba s objemom 1100 l. Pre užívateľov nehnuteľností kde nie je možné zabezpečiť zber a prepravu komunálnych odpadov vlastnou nádobou sú určené 1100 l nádoby umiestnené na zbernom mieste, ktoré je na verejnom priestranstve ulice Koňhorská a na križovatke ulíc Starohradská a Ku Železnej studničke. V cintoríne sú na ukladanie zmesových komunálnych odpadov určené veľkoobjemové kontajnery a vrecia v stojanoch na drobné odpady. Smetné koše na verejných priestranstvách slúžia na uloženie náhodných odpadov a odpadov od návštevníkov obce. Nádoba na trhovisku – 240 l slúži na ukladanie odpadov po predajcoch, alebo z čistenia trhoviska.

Intervaly zberu sú verejne prístupné a doručované do domácností. Vo všeobecnosti je možné konštatovať že intervaly sú 1 x 7 dní, resp. 1 x 14 dní a priebežne.

Triedený zber komunálnych odpadov:

- papier a lepenka v modrej 1100 l nádobe,
- sklo v zelenej 1100 l nádobe,
- plasty v žltej 1100 l nádobe, alebo v zelených 110 l, 120 l, alebo 240 l nádobách pre rodinné domy a byty,
- kovové obaly v červenej 1100 l nádobe,
- kompozitné obaly - TETRA paky v oranžovej 1100 l nádobe,

- šatstvo a textílie v kovových bielych zberných nádobách na verejnom priestranstve na ulici Antona Bernoláka, pri bytových domoch, ul. Jozefa Martinčeka pri hasičskej zbrojnici, na Fatranskej ulici pri predajni Jednoty a na ul. Pod Vajánkom,
- nebezpečný odpad – pneumatiky, autobatérie, akumulátory, chemikálie žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť je zabezpečený 1 x v jarnom a 1 x v jesennom období na účelovo jednorázovo vytvorenom zbernom mieste prístavením kontajnerov zmluvného partnera,
- elektroodpad z domácností – vyradené elektronické zariadenia a elektrické spotrebiče,
- akumulátory je zabezpečený 1 x v jarnom a 1 x v jesennom období na účelovo jednorázovo vytvorenom zbernom mieste,
- elektroodpad malých rozmerov a vybité batérie a monočlánky možno po celý rok ukladať do zbernej nádoby označenej E-box (spodná časť na elektroodpad) a B-box (vrchná časť na batérie a monočlánky, ktorá je umiestnená vo vstupných priestoroch obecného úradu),
- biologicky rozložiteľný odpad je pôvodca povinný kompostovať na vlastnom pozemku, alebo obec zabezpečí kompostovanie prostredníctvom zberu do veľkoobjemových kontajnerov,
- drobný stavebný odpad je zabezpečený veľkoobjemovými kontajnermi 2 x v priebehu roka, nad limit 1 m³ na osobu a rok si zabezpečuje drobný stavebný odpad stavebník na vlastné náklady,
- objemné odpady – starý nábytok, podlahoviny, koberce sú zabezpečené veľkoobjemovými kontajnermi 2 x v priebehu roka, formou kontajnerového zberu po jednotlivých uliciach,
- vyseparované zložky odpadu z cintorína možno ukladať do farebne označených zberných nádob umiestnených na stanovištiach na to určených, vrátane biologicky rozložiteľného odpadu,
- podnikatelia zabezpečujú zber vytriedeného odpadu na vlastné náklady prostredníctvom oprávnenej organizácie, alebo do výkupu druhotných surovín, čo sú povinní dokladovať,
- na odvoz stavebného odpadu si objednáva stavebník veľkokapacitný kontajner individuálne.

Zber a preprava vyseparovaných zložiek uložených v 1100 l nádobách sú zabezpečené min. 1 x mesačne.

V obci je zavedený množstvový zber komunálnych odpadov pre právnické osoby a podnikateľov a fyzické osoby – nepodnikateľov v prípade mimoriadnej situácie na ich požiadavku. Zberné nádoby sú 110 l, 120 l a 240 l nádoba na ukladanie zmesového komunálneho odpadu po vytriedení zložiek komunálneho odpadu, s ročnou frekvenciou zberu a prepravy 26 x, 110 l, 120 l a 240 l nádoba na ukladanie vytriedených zložiek komunálneho odpadu s ročnou frekvenciou zberu a prepravy 52 x, 1100 l kontajner na ukladanie zmesových komunálnych odpadov a na ukladanie vytriedených zložiek komunálnych odpadov, s ročnou frekvenciou zberu a prepravy 12 x, len pre iné ako biologicky rozložiteľné odpady. Je potrebné zabezpečiť separáciu aj ďalších zložiek biologicky rozložiteľného odpadu, napr. formou domových kompostérov pre každú domácnosť, alebo vybudovaním obecného kompostoviska a tým zamedziť vzniku čiernych skládok a sypania BRO do okolia potokov. Taktiež je dôležité vykonávať medzi občanmi osvetu v separovaní.

Intenzifikáciou procesu separácie by sa mal získať vyšší podiel vyseparovaných, zákonom stanovených, komodít (zák.č.223/2001 Z.z. o odpadoch, § 39 – povinnosť separácie

skla, plastov, papiera, kovov od 01.01.2010) dosahujúci predpokladaných 15% vytriedených komodít z komunálneho odpadu (pri súčasnom systéme je to približne 7%).

Od roku 2020 je v obci Varín v prevádzke zberný dvor na odovzdávanie zložiek komunálneho odpadu (s výnimkou nebezpečného odpadu a zmesového komunálneho odpadu) na adrese Varín Pod Vajánkom. Zhromažďujú sa tu nasledovné zložky komunálneho odpadu:

Plastový odpad, obaly z plastov (polystyrénové), plasty a obaly z plastov, drobný stavebný odpad, betón, papier a lepenka, sklo biele, farebné, kompozity, obaly z kovu, železo a iné kovy, šatstvo a textilie (použiteľné a nepoužiteľné), jedlé oleje a tuky, batérie a akumulátory, vyradené elektrické a elektronické zariadenia (elektrospotrebiče, elektronika), biologicky rozložiteľný odpad, objemný odpad (drevo, ostatný objemný odpad), pneumatiky.

V oplatenom zbernom dvore sa vykonáva triedený zber vo vytvorených zberových boxoch do kontajnerov, zberných nádob a skladového objektu. Je tu štiepkovač a drvič BRO. Súčasťou dvora je prístrešok pre techniku, mostová váha, spevnené plochy, kontajnerová bunka, ako kancelária, šatňa a sociálne zariadenie. Miestami, kde sú zberné nádoby pre separovaný zber odpadu sú priestor križovatky cesty III/2073 (ul. Farská) s m.k. v ulici Pod Vajánkom (v súčasnosti zberný dvor separovaného odpadu); v blízkosti križovatky cesty III/2073 (ul. Starohradská) a m.k. v ulici Pltnícka; v blízkosti križovatky cesty III/2073 (ul. Starohradská) a m.k. Ku železnej studničke; v blízkosti križovatky cesty III/2078 (ul. J.Martinčeka) a m.k. v ulici Dubenec; v Hrnčiarskej ulici v strede Nám. sv. Floriána; v priestore ul. Hrnčiarskej za budovou Pošty; na ul. Hrnčiarskej pri Dome Matice Slovenskej; v blízkosti križovatky cesty III/2078 (ul. M.R.Štefánika) a cesty III/2072 (ul. Železničná); pri bufete v priestore železničnej stanice; pri bytovom dome na Hviezdoslavovej ulici (3342/6); pri MŠ na Školskej ulici; päť lokalít pri bytových domoch na ul. A. Bernoláka; v ulici M. Kukučina v blízkosti križovatky s ulicou J. Bottu; na ul. Fatranskej v blízkosti s križovatkou s ulicou Kamence; na východnom konci ul. A.Horeckého; na ul. S. Chalúпку pri navrhovanej MŠ; na ul. Fatranskej pri budove Plastimatu; na ul. O Meszárosa v blízkosti vyústenia ul. A.Trizuljaka; na Koňhorskej ulici v južnej časti Koňhory pri „spodnej“ ceste; na Koňhore pri otočisku autobusov. Plasty sú separované aj na pozemkoch jednotlivých rodinných domov.

Zberný dvor návrh ÚPN – O Varín rešpektuje ako dočasnú stavbu. Jeho definitívne umiestnenie navrhuje (spolu s funkciou údržby verejných priestranstiev) v rámci priemyselného parku Varín v lok. Zátepličie od Váhu. Vyžaduje si to však vypracovanie podrobnejšej dokumentácie priemyselného parku a realizácii zberného dvora komunálneho odpadu predchádzajúce investície do dopravnej a technickej infraštruktúry.

Odvoz TKO v obci Varín je úzko prepojený so systémom zariadení na zneškodňovanie TKO v meste Žilina, preto z pripravovanej zmeny doterajšieho systému odpadového hospodárstva v meste Žilina vyplýva zmena v zhodnocovaní, úprave a zneškodňovaní odpadov aj pre obec Varín.

Cieľom mesta Žilina v oblasti odpadového hospodárstva je intenzifikácia procesu separácie odpadov, triedenia odpadov a následné skládkovanie len inertného odpadu, takmer bez budúcej ekologickej záťaže.

Intenzifikáciou procesu separácie by sa mal získať vyšší podiel vyseparovaných, zákonom stanovených, komodít (skla, plastov, papiera, kovov) dosahujúci asi dvojnásobok vytriedených komodít z komunálneho odpadu ako v súčasnom systéme.

Triedenie komunálneho odpadu bude prebiehať na automatickej triediacej linke, ktorá spracuje zvyšných 8 5% komunálnych odpadov s predpokladaným výstupom 30 %, ako alternatívne palivo, 30 – 35 %, ako biologicky rozložiteľný odpad (BRO), 5 % ako kovový odpad a 25 – 30 % ako zvyškový odpad, ktorý sa umiestni na skládke (inertný odpad) mimo územia mesta Žilina (i obce Varín).

Navrhovaný stav

Koncept ÚPN – O Varín navrhuje v závislosti na vývoji environmentálnej legislatívy operatívne aktualizovať Program odpadového hospodárstva. Na území obce je možné prevádzkať len zber odpadu, triedenie odpadu a čiastočne aj jeho využívanie (kompostovanie). Na území obce nebude možné vykonávať iné využívanie odpadu ako je kompostovanie, vykonávať úpravu a zneškodňovanie odpadov. Napriek rastu počtu domácností a podnikateľských subjektov musí sa znižovať množstvo zvyškového komunálneho odpadu ukladaného na skládku. V závislosti na vývoji environmentálnej legislatívy a vo väzbe na vyvíjajúce sa technicko-organizačné možnosti musia sa sústavne prehlbovať podmienky na realizáciu separovaného zberu odpadu.

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

Súčasný stav

Pôsobenie hluku a vibrácií sa posudzuje podľa zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška 549/2007 Z.z., ustanovujúca podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií. Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí stanovuje tabuľka 2.1 a to pre kategórie územia I. – IV. s prípustnými hodnotami v čase – deň, večer a noc pre hluk s pozemnej a lodnej dopravy, zo železničných dráh z leteckej dopravy a z iných zdrojov.

Zaťaženie hlukom v roku 2020 je prezentované vypočítanými hodnotami z programu Cadna A, zo zdrojov v pozemnej doprave, železničných dráh a z iných zdrojov. Spoločnosť Klub ZPS vo vibroakustike, s.r.o., V. Tvrdého 23, 010 01 Žilina, Akreditované skúšobné laboratórium pre meranie hluku, vibrácií a intenzity podľa požiadaviek normy ISO/IEC 17025 vypracovala vo februári 2021 dokument „Stacionárne a mobilné zdroje hluku, vizualizácia, Varín II. etapa“.

Zdrojmi hluku v k.ú. obce Varín sú (rok 2020) železničná dráha, cesty II/583, (II/583A), III/2078, III/2073, III/2072, III/2079 a areál (DOLVAP, s.r.o.).

V zmysle dokumentu „Stacionárne a mobilné zdroje hluku, vizualizácia, Varín II. etapa“ sú prípustné hodnoty hluku prekročené v lok. Podhájik od zdrojov z pozemnej dopravy, železničných dráh a areálu DOLVAP, s.r.o., v priestore ATC a v lok. Záhumnie jestvujúce územie aj územie s navrhovanou obytnou zástavbou od zdrojov z pozemnej dopravy a v lok. v blízkosti železničnej trate.

Znamená to, že prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí sú v už v súčasnosti v niektorých územiach prekročené.

Navrhovaný stav

Koncept ÚPN-O obsahuje návrhy na možné zmiernenie účinkov hluku:

- sprevádzkovaním diaľnice D1 v úseku Lietavská Lúčka – Dubná Skala a z toho vyplývajúceho zníženia tranzitu na ceste I/18,
- realizáciou protihlukových opatrení formou hlukových clon na ceste II/583,
- uplatnením potrebných technologických opatrení na zníženie hluku z „iných zdrojov“ (DOLVAP, s.r.o.),
- v miestach s prekročenými hodnotami hlukového zaťaženia zabezpečením splnenia prípustných hodnôt určujúcich veličín hluku vo vnútornom priestore objektov a to dodržaním zvukovo izolačných vlastností obvodového plášťa (vrátane zvukovoizolačných okien) a deliacich konštrukcií medzi miestnosťami,

- pri súčasnom zabezpečení ostatných vlastností chránených miestností, napr. vetranie, vykurovanie, osvetlenie, vhodným riešením oplotenia, zmenou dispozícií existujúcich stavieb a vhodným návrhom dispozície novostavieb,
- realizáciou izolačnej zelene pozostávajúcej z kombinácie vysokej, nízkej i strednej (krovitej) zelene (6 m široký pás umožňuje znížiť hladinu hluku o 1dBA) popri železničných dráhach, komunikáciách a výrobných územiach,
 - zmenou pohonu vozidiel na pozemných komunikáciách a železničných vlečkách (elektrina, vodík),
 - zmenou organizácie dopravy vrátane uplatnenia tzv. skľudnených komunikácií,
 - v rámci výrobných území prioritným posudzovaním hlukových dôsledkov prevádzkovania nových areálov; definitívnemu rozhodnutiu o povolení nových výrobných činností musí predchádzať odborná garancia o dodržaní predpísaných hladín hluku v obytných a rekreačných územiach obce.
 - Ako podklad pre vypracovanie konceptu ÚPN – O Varín bol spoločnosťou Klub ZPS vo vibroakustike, s.r.o., Žilina, Akreditované skúšobné laboratórium pre meranie hluku, vibrácií a intenzity podľa požiadaviek normy ISO/IEC 17025 vypracovaný vo februári 2021 dokument „Stacionárne a mobilné zdroje hluku, vizualizácia, Varín II. etapa“. Výsledky, predikcie, hodnotenie, návrh protihlukových opatrení a referenčné časové intervaly pre rok 2030 sú premietnuté do konceptu ÚPN – O Varín.
 - Zdrojmi hluku z dopravných zariadení v k.ú. obce Varín budú v návrhovom období – rok 2030 železničná dráha a cesty I/18, II/583, III/2078, III/2073, III/2072, III/2079.
 - Vychádzalo sa pritom z predpokladu, že v roku 2030 nebude v prevádzke diaľnica D1 v úseku Lietavská Lúčka – Dubná Skala a z toho vyplývajúceho vyššieho zaťaženia cesty I/18. V DUR I/18 juhovýchod je vtedy predpokladaná intenzita dopravy na navrhovanej ceste I/18 28 888 vozidiel za 24 hodín. V prípade sprevádzkovania diaľničného úseku diaľnice D1 Lietavská Lúčka – Dubná Skala klesne podľa DUR I/18 juhovýchod predpokladaná intenzita dopravy na navrhovanej ceste I/18 na 19 364 (pri predpokladanom delení tranzitu medzi cestu I/18 a diaľnicu D1). Koncept ÚPN – O Varín prevzal s DUR I/18 juhovýchod údaj o intenzite dopravy na ceste II/583 - 9 108 vozidiel za 24 hodín.
 - Ako vyplýva z dokumentu „Stacionárne a mobilné zdroje hluku, vizualizácia, Varín II. etapa“ významným zdrojom hluku, ktorý ovplyvňuje územný rozvoj obce Varín je najmä prevádzka na ceste II/583. Preto v ňom boli navrhnuté protihlukové opatrenia umožňujúce územný rozvoj v lok. Záhumnie, m.č. Koňhora a čiastočne aj v lok. Podhájik.
 - Týmito opatreniami sú protihlukové clony po pravej strane cesty II/583 od hranice s k.ú. Gbeľany po ATC Varín s výškou 4,0 m a zo strany zastavaného územia m.č. Koňhora od križovatky so zbernou komunikáciou do obce Krasňany po premostenie Varínky vo výške 3,0 m. Protihlukové clony zmiernujúce zaťaženie územia od hluku sú navrhované ako zvislé, bez otvorov, s kategóriou zvukovej nepriezvučnosti D3 podľa STN EN 1793 – 6.
 - ÚPN – O Varín navrhuje na zníženie hluku tiež izolačnú zeleň pozostávajúcu z kombinácie vysokej, nízkej i strednej (krovinatej) zelene v rámci ochranného pásma železničnej trate č. 180 Žilina – Košice.
 - Výstavbu IBV na západnom okraji lok. Podhájik sa navrhuje podmieniť jej uskutočnením po výstavbe diaľnice D1 v úseku Lietavská Lúčka – Dubná Skala. Je dôvodný predpoklad že pokles predpokladanej intenzity dopravy na

navrhovanej ceste I/18 z 28 888 vozidiel za 24 hodín na 19 364 tu zmierní hlukové zaťaženie na požadované hodnoty.

- V navrhovaných územiach IBV v lok. Podhájik, na severovýchodnom okraji lok. Záhumnie a v južnej časti m.č, Koňhora sú vypočítané hodnoty zaťaženia hlukom mierne vyššie, ako požadované. Vo výpočtoch bola premietnutá miera neistoty, ktorá predstavuje navýšenie vypočítaných hodnôt o 1.8 dB, teda viac, ako je hodnota prekročenia požadovaných hodnôt. V týchto priestoroch je preto potrebné vykonať meranie hlukového zaťaženia. V prípade negatívneho výsledku je potrebné výstavbu podmieniť zabezpečením splnenia prípustných hodnôt určujúcich veličín hluku vo vnútornom priestore, tiež vhodným návrhom oplotenia pozemku.
- V ostatných funkčnopriestorových jednotkách – v územiach občianskej vybavenosti, športu, rekreácie a výroby je regulatívmi vymedzené možné umiestnenie doplnkových funkcií a prípustných a obmedzujúcich podmienok na využitie územia vyplývajúce zo zaťaženia od hluku s pozemných komunikácií a železničnej dráhy.
- Poloha ciest III. triedy a železnice, ako aj rozsah jestvujúcej obytnej zástavby v ich bezprostrednej blízkosti je historicky daná, preto nie je možné v súvislosti s hlukom uvažovať s uplatnením urbanistických, ani technických prostriedkov na zníženie hladiny hluku. Je evidentné, že aj naďalej časť obce nachádzajúca sa v priamom kontakte s uvedenými cestami a železnicou bude zasiahnutá nadmerným hlukom. Tú je možné znížiť zmenou pohonu vozidiel (elektrina, LPG, vodík) obmedzením povolenej rýchlosti a individuálnym riešením jednotlivých objektov, dodržaním zvukovo izolačných vlastností obvodového plášťa (trojité zasklenie okien), a deliacich konštrukcií medzi miestnosťami pri súčasnom zabezpečení ostatných vlastností chránených miestností, napr. vetranie, vykurovanie osvetlenie, pevné oplotenie, zeleň, atď.
- Sofistikovaným systémom obmedzenia rýchlosti je svetelná signalizácia vo všetkých križovatkách v obci, reagujúcich na prekročenie povolenej rýchlosti prichádzajúceho vodiča rozsvietením červeného svetla. Po zastavení vozidla sa na križovatke rozsvieti zelená.

Návrh eliminácie nadmerného hluku vyplývajúceho z riešenia dopravy v obci.

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí (Tab. 2.1 Vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška 549/2007 Z.z.)

Kateg. územia	Opis chráneného územia alebo vonkajšieho priestoru	Ref. čas. inter.	Prípustné hodnoty (dB) ^{a)}				
			Hluk z dopravy				Hluk z iných zdrojov $L_{Aeq,p}$
			Pozemná a vodná doprava ^{b)c)} $L_{Aeq,p}$	Železnič. dráhy ^{c)} $L_{Aeq,p}$	Letecká doprava		
			$L_{Aeq,p}$	$L_{ASmax,p}$			
I.	Územie s osobitnou ochranou pred hlukom napr. kúpeľné miesta, kúpeľné a liečebné areály	deň	45	45	50	-	45
		večer	45	45	50	-	45
		noc	40	40	40	60	40
II.	Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov, ^{d)} vonkajší priestor v obytnom a rekreačnom území	deň	50	50	55	-	50
		večer	50	50	55	-	50
		noc	45	45	45	65	45
III.	Územie ako v kategórii II. v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií	deň	60	60	60	-	50
		večer	60	60	60	-	50

	s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk, mestské centrá	noc	50	55	50	75	45
IV.	Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov	deň	70	70	70	-	70
		večer	70	70	70	-	70
		noc	70	70	70	95	70

- Prípustné hodnoty platia pre suchý povrch vozovky a nezasnežený terén, ak ide o sezónne zariadenia, hluk sa hodnotí pri podmienkach, ktoré je možné pri ich prevádzke predpokladať.
- Pozemná doprava je doprava na pozemných komunikáciách vrátane električkovej dopravy.
- Zástavky miestnej dopravy, autobusovej, železničnej, vodnej dopravy a stanovišťa taxislužieb určené na nastupovanie a vystupovanie osôb sa hodnotia ako súčasť pozemnej a vodnej dopravy.
- Prípustné hodnoty pre fasádu nebytových objektov sa uplatňujú v čase ich používania, napr. školy počas vyučovania a pod.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita).

Súčasný stav

Z prírodnej rádioaktivity, ktorá priamo pôsobí na ľudskú populáciu, je potrebné hodnotiť nasledujúce faktory:

- prírodná rádioaktivita hornín,
- prírodná rádioaktivita vôd,
- kozmické žiarenie,
- rádioaktivita pobytových priestorov, ktorá je závislá od rádioaktivity podlažia budov (hlavne radónu v pôde), rádioaktivity použitých stavebných hmôt, rádioaktivity vody, typu stavby, vetrania, „komínového“ efektu v budovách, tesnosti základovej dosky.

Prírodná rádioaktivita hornín čiastočne odráža celkovú geologickú stavbu územia, ktoré má pestré litologické zloženie hornín.

Požiadavky na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia stanovuje zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov a vyhl.č. 528/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

Základné zákony a vyhlášky o problematike rádioaktivity:

- základným zákonom, z ktorého sa odvíjajú vyhlášky, nariadenia a normy v tejto problematike, je zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane podpore a rozvoji verejného zdravia,
- vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 65/72 Zb. o ochrane zdravia pred ionizujúcim žiarením,
- od roku 1992 je v platnosti vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 406/92 Z.z. o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov,
- v dokumentácii pre územné rozhodnutie, resp. v projekte pre zlúčené územné a stavebné konanie sa požaduje dodržať vyhlášku č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia,
- norma STN 01 1308 stanovuje základné pojmy, veličiny a jednotky atómovej a jadrovej fyziky.

Navrhovaný stav

Koncept ÚPN-O obsahuje návrhy na možné zmiernenie účinkov žiarenia:

Na základe odvodenej mapy radónového rizika celý kataster obce Varín spadá do oblasti s nízkym, až stredným radónovým rizikom. Takmer celá zastavaná časť obce je v priestore

s nízkym radónovým rizikom. Výnimkou je iba západná časť v m.č. Koňhora so stredným radónovým rizikom. Mimo zastavaného územia obce je stredné radónové riziko v rekreačnej zóne a v území so zvýšenou ochranou prírody Pod Jedľovinou za pomyselnou líniou - južná časť obytnej skupiny Vyšné Brehy v závere Starohradskej ulice a východne od lok. Rozbehov, Pod Jedľovinou, Hlboké, Radinov, Ulické záhrady, okraj zastavaného územia obce v ulici Pod Vajánkom. V m.č. Koňhora je stredné radónové riziko severne od pomyselnej línie západná časť zastavaných území m.č. Koňhora, Lány vyše Varína, Prútky. Patrí sem väčšia časť k.ú. obce Varín severne od cesty II/584 –v m.č. Koňhora.

Možnosti výstavby v území s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia. Je tu nevyhnutné použitie stavebných materiálov, ktoré spĺňajú normou stanovené limity vyžarovania radónu a ďalších prírodných rádionuklidov, teda certifikovaných stavebných materiálov. Pivničné priestory budov je nevyhnutné zabezpečiť na tento účel určenými hydroizolačnými materiálmi. Suterény a pivnice jestvujúcich stavieb ak sú bez hydroizolácie je potrebné pravidelne vetrať a obmedziť dĺžku pobytu v takýchto priestoroch.

6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).

Koncept ÚPN – O Varín nepredpokladá významné terénne úpravy a zásahy do krajiny. Výnimkou je Návrh obchvatu II/583, ktorý **veľmi významne ovplyvní predmety ochrany SKUEV0221 Varínka**. Z platnej legislatívy vyplýva povinnosť vypracovania Primeraného hodnotenia vplyvu na Natura 2000.

C KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešené územie územného plánu obce je vymedzené v rozsahu celého katastrálneho územia obce. Obec Varín tvorí jedno katastrálne územie. Takto vymedzené riešené územie

- **na severe** susedí s katastrálnymi územiami obcí Gbeľany a Lysica
- **na východe** má spoločnú hranicu s katastrálnymi územiami obcí Stráža a Krasňany,
- **na juhu** susedí s katastrálnym územím obce Nezbudská Lúčka a s katastrálnym územím obce Strečno,
- **zo západu** susedí s katastrálnym územím obce Gbeľany.

Katastrálna hranica obce je vedená čiastočne hrebeňovitými úsekmi lesných masívov oddeľujúcich osídlené doliny, značná časť rovinatou až zvlnenou poľnohospodárskou krajinou a časť tokom rieky Váh.

Vymedzené riešené územie ÚPN – O, ktorým je katastrálne územie obce, je tvorené výmerou katastrálneho územia obce cca 1 909 ha. Predmetom riešenia teda nie sú len koncentrované zastavané územia obce, ale aj prírodné územia lesov, kde je zabezpečená ochrana prírody a poľnohospodársky využívané územia mimo zastavaného územia obce, ohraničené katastrálnou hranicou obce Varín.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.

Geologické pomery

Z geologického hľadiska sa katastrálne územie obce Varín nachádza v subprovincii Vnútorne Západné Karpaty a je reprezentované od juhozápadu smerom k severovýchodu riešeného územia centrálnokarpatskými paleogénnymi panvami, od ktorých smerom na východ, v centrálnej časti územia sa nachádza bradlové pásmo. Tieto pásma, ktorých rozhrania smerujú od juhozápadu k severovýchodu sa nachádzajú v podstatnej časti katastrálneho územia. Marginálnu časť v najvýchodnejšej časti k.ú. pri hraniciach s k.ú. obce Nezbudská Lúčka tvorí krystalinikum tatrika.

Centrálnokarpatský paleogén vyplňa dno Žilinskej kotliny, ktorá pretína riešené územie a smeruje až k obci Terchová a v úzkom páse až do oblasti Zázrivej. Tvoria ho najmä pieskovce a vápnité ílovce. Bradlové pásmo vychádza na povrch z plastických a mäkkších flyšových hornín vo forme odolnejších bradiel, ktoré sú budované rôznymi varietami karbonátov. Sedimentálny obal tatrika je tvorený pestrou paletou mezozoických vápencov, dolomitov a kremencov s polohami pieskovcov a ílovitých bridlíc. Najstaršími horninami sú granity až granodiority hercýnskeho veku, tvoriace krystalinikom tatrika, ktoré tvorí centrálny masív Malej Fatry. Najväčší výskyt kvartérnych sedimentov, ku ktorým patria štrky a piesky sa nachádza v nivách riek a potokov. Ich petrologické zloženie zodpovedá geologickej stavbe

ich povodia, takže sú tvorené rôzne opracovanými granitmi, vápencami, dolomitmi, prípadne pieskovecami.

Erózia je veľmi častá na vegetáciou nechránených svahoch. Na pomerne mäkkších a na eróziu náchylnejších flyšových horninách je viditeľný vplyv vodnej erózie najmä po prudkých prívalových dažďoch.

Kataster obce leží na spojnici južnej časti Kysuckej vrchoviny a Malej Fatry, pri ústí rieky Varínky do Váhu.

Katastrálne územie Varín je v zmysle KEP k.ú. Varín tvorené týmito jednotkami:

- Meozoikum a paleogén bradlového pásma:
 - pestré slieňovce („couchesrouges“): vrchný alb – spodný mástricht,
 - ílovce, slieňovce, pieskovce a zlepenec: flyš („sférosideritové“, „upohlavské“ a pupovské vrstvy, orlovské pieskovce); apt – senón.
- Vrchná krieda a paleogén vnútorných Karpát:
 - pieskovce, vápnité ílovce – flyš (hutianske a zuberské súvrstvie), lutét – oligocén,
 - pieskovce, zlepenec, slieňovce, flyš s blokmi rifových vápencov (myjavský, hričovsko-žilinský vývoj); paleocén – eocén.
- Meozoikum vnútorných Karpát:
 - tmavé vápence (gutensteinské), dolomity a rohovcové vápence (reiflinské); anis – karn,
 - kremence, pieskovce a ílovité bridlice (lúžňanské a verfénske súvrstvie); skýt,
 - vrstevnaté rohovcové, čiastočne ílovité vápence (lučivnianske súvrstvie); berias – spodný apt.
- Hlbinné magmatity:
 - dvojsľudné a biotitické granity až granodiority; hercýnske,
 - biotitické tonality až granodiority, miestami porfýrické; hercýnske.

V území sa nachádzajú zlomy i príkrovové línie. Z neotektonickej stavby sa v území nachádza pokles stredný a veľmi malý, zdvih veľký.

Inžinierskogeologická rajonizácia

Rajóny predkvartérnych hornín:

- rajón magmatických intruzívnych hornín,
- rajón flyšoidných hornín,
- rajón ílovcovo-vápencových hornín.

Rajóny kvartérnych sedimentov:

- rajón deluviálnych sedimentov,
- rajón údolných riečnych náplavov,
- rajón náplavov terasových stupňov.

Geomorfologické pomery

Katastrálne územie obce Varín patrí podľa geomorfologického členenia Slovenska do provincie Západných Karpát a ich nasledovných geomorfologických jednotiek:

Geomorfologické jednotky katastrálneho územia Varín

Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok	časť
Vonkajšie Západné Karpaty	Stredné Beskydy	Kysucká vrchovina	Kysucké bradlá	Vadičovská brázda
Vnútorné Západné Karpaty	Fatransko-tatranská oblasť	Malá Fatra	Krivánska Fatra	
		Žilinská kotlina	Žilinská pahorkatina	

			Varínske podolie	
--	--	--	------------------	--

Zdroj: Implementácia územných systémov (ÚSES) - Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto

Z hľadiska typov reliéfu v území boli podľa dokumentu Implementácia územných systémov (ÚSES) - Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto vyčlenené nasledovné hlavné typy reliéfu:

- kotlinový reliéf – fluviálna rovina, málo členená hladko modelovaná rovina až kotlinová eróžno-denudačná členená pahorkatina – hladko modelovaný reliéf kotliny v centrálnej časti okresu Žilina,
- eróžno-denudačná vrchovina až hornatina, ostrejšie modelovaná, s výskytom bralných foriem - pohoria bradlového pásma a nižšie kryštálicko-druho horné pohoria (Strážovské a Súľovské vrchy, Manínska vrchovina, Kysucké vrchy),
- eróžno denudačná hornatina až vysočina – vysoké pohoria, ostrejšie modelované s častým výskytom bralných foriem (Krivánska Fatra).

Zo súčasných geomorfologických procesov prebieha v území riečna erózia, na druhej strane akumulácia. K degradácii územia prispieva erózia na vegetáciou nechránených svahoch. Na pomerne mäkkých a na eróziu náchylnejších flyšových horninách je viditeľný vplyv vodnej erózie najmä po prudkých príválových dažďoch. V súčasnosti je významný antropoidný vplyv úpravami terénu, alebo premenou riečnej krajiny na jazero Vodného diela Žilina.

Členitosť územia charakterizuje nadmorská výška územia. Kolíše od 330 m n.m. do 1 170 m n.m, stred obce 362 m n.m. V prevažne urbanizovanej časti sa nadmorská výška pohybuje v rozpätí od 362 m n.m. po 390 m n.m.

Geomorfológia územia je v zmysle KEP k.ú. Varín reprezentovaná základnými typmi eróžno-denudačného reliéfu:

- vysočinový podhľadný reliéf,
- hornatinový reliéf,
- reliéf kotlinových pahorkatín,
- reliéf planačno-rázsochový.

Základnými morfoštruktúrami sú:

- Vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra:
 - pozitívne morfoštruktúry: hraste a klinové hraste jadrových pohorí,
 - negatívne morfoštruktúry: priekopové prepadliny a morfoštruktúra depresie kotlín.
- Morfoštruktúrna depresia peripieninského (pribradlového) lineamentu:
 - negatívne a prechodné vrásovo-blokové a šupinové štruktúry.

Vybrané typy reliéfu: zosuvy, morfológicky výrazné stráne na tektonických poruchách, bradlové tvrdoše, prielomové nekaňonovité doliny.

Sklonitosť reliéfu

Sklonitosť územia sa pohybuje od mierneho svahu - takmer roviny po extrémnych cca 40 ° v kontakte s najvyššími polohami Malej Fatry.

Vyhodnotenie sklonitosti má, v zmysle KEP k.ú. Varín, pri praktickom riešení umiestnenia ľudských činností v krajine dôležité miesto, napr. pri posudzovaní stability územia, pri výbere spôsobu stavebných prác a konštrukcií stavieb, pri voľbe trasy a konštrukcie komunikácií, pri posudzovaní stability svahov vodných nádrží. V inžinierskogeologickom prieskume sa používajú tri kategórie sklonitosti svahov:

- 1. s malým sklonom (ploché) <2° - 5°,
- 2. so stredným sklonom (mierne) 5° - 17°,
- 3. s veľkým sklonom (strmé) 17° – <31°.

V metodike LANDEP sa sklonitosť využíva pri syntézach ako určitý limitujúci faktor ľudskej činnosti, aby nevhodným zásahom do horninového prostredia nevznikli škody na prírodnom prostredí. Sklonitosť limituje činnosti ako je napríklad výstavba, možnosť orby, stanovuje dostupnosť pre mechanizované obrábanie územia a iné. V riešenom území sú tieto činnosti situované na plochách s malým až stredným sklonom.

K ostatným faktorom negatívne ovplyvňujúcim životné prostredie patria zosuvy, ktoré sa vyskytujú v celom katastrálnom území obce a sú obmedzujúcim faktorom pre výstavbu. Je vo všeobecnosti potrebné obmedzovať využitie územia s evidovanými zosuvmi pre výstavbu, využívať ich pre extenzívny typ rekreácie, prípadne ich pre výstavbu upraviť sanáciami. Výstavba v mieste evidovaných zosuvov a ich bezprostrednej blízkosti je podmienená (v zmysle precedenčných vyjadrení MŽP SR a Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra k zosuvným územiám v inom katastrálnom území) vypracovaním geologického prieskumu, obsahujúceho všetky jeho znaky v zmysle zákona č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 51/2008 Z.z., ktorou sa vykonáva geologický zákon, ktorý je vyhodnotený v záverečnej správe geologickej úlohy, jeho kladným výsledkom a dodržaním v ňom stanovených podmienok pre výstavbu. Nepostačujúca je dokumentácia na úrovni geologického posudku.

Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou (Atlas krajiny SR, 2002) je celé riešené územie zaradené do 7° stupnice makroseizmickej intenzity (MSK-64). Uvedenému stupňu v území odpovedá špičkové zrýchlenie na skalnatom podloží 1,0 – 1,29 m.s⁻².

Podľa podkladov od ŠGÚ Dionýza Štúra a Obvodného banského úradu (z 19.02.2015) sa v katastrálnom území obce Varín:

- neevidujú objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín,
- evidujú staré banské diela (§ 35 ods.1 zák.č.44/1988 Zb. v platnom znení),
- neevidujú resp. nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast,
- neeviduje určené chránené ložiskové územie,
- neeviduje dobývací priestor,
- neeviduje ložisko nevyhradeného nerastu.

Podľa stanoviska OBÚ v Prievidzi (09.04.2018) k návrhu zadania sa v k. ú. Varín eviduje:

- ložisko nevyhradeného nerastu-štrkopieskov Varín (C-KN 1927/281, 1927/282), na ktorom vykonáva činnosť organizácia D.A.L., spol. s r.o., Kálov 11, 010 01 Žilina, ktoré návrh ÚPN – O Varín v plnej miere rešpektuje.

Konceptu ÚPN – O Varín rešpektuje:

- územia starých banských diel, ktoré sa nachádzajú na rozhraní k.ú. Varín – k.ú. Krasňany (na hranici NPMF) a na rozhraní k.ú. Varín – k.ú. Nezbudská Lúčka v OP NPMF),
- ložisko nevyhradeného nerastu-štrkopieskov Varín.

2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

Klimatické podmienky predstavujú dôležitý určujúci faktor pri konečnom návrhu optimálneho priestorového usporiadania a funkčného využitia katastrálneho územia. Pri klimatickej charakteristike sa vychádzalo z publikovaných materiálov: ročenky SHMÚ Bratislava, Petrovič a kol. /1964/, Atlas podnebia ČSSR /1958/, Atlas SSR (1980).

Na riešenom území prevládajú z teplotného hľadiska regióny mierne chladné až chladné, do ktorých patrí väčšina pohorí. Kotlinová časť okresu a okraje patria do mierne teplej klimatickej oblasti, najvyššie partie Krivánskej Fatry do studenej až veľmi studenej klimatickej oblasti.

Pre potreby ÚPN – O dôležitú vypovedaciu charakteristiku predstavuje oslnenie reliéfu ako rámcová klimatická charakteristika riešeného priestoru.

Predmetné územie spadá do klimatických okrskov:

Okrskok	Charakteristika okrsku	Klimatické znaky
M5	mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový	január $\leq -3^{\circ}\text{C}$ júl $\geq 16^{\circ}\text{C}$, menej ako 50 letných dní v roku
M7	mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový	júl $\geq 16^{\circ}\text{C}$, menej ako 50 letných dní v roku
C1	mierne chladný, veľmi vlhký	júl $\geq 12^{\circ}\text{C}$ až $< 16^{\circ}\text{C}$
C2	chladný horský, veľmi vlhký	júl $\geq 10^{\circ}\text{C}$ až $< 12^{\circ}\text{C}$

Okrsky M5 a M7 sa nachádzajú prevažne v nížinných polohách v okolí rieky Váh a vo výbežku Žilinskej kotliny. Klimatický okrskok C1 zaberá hlavne priestor podhorskej oblasti katastra. Klimatického okrsku C2 sa katastrálne územie dotýka v najvyššej polohe v Malej Fatre, v lokalite Pod Suchým.

Priemerné teploty vzduchu

Priemerná teplota v období	V okolí rieky Váh	Vo vrcholových polohách Krivánskej Fatry
ročný priemer	8 °C	0 °C
mesiac január	- 3 °C	- 7 °C
mesiac júl	17 °C	10 °C

Väčšina územia má priemernú ročnú teplotu 2 - 6 °C.

Predmetné územie spadá do klimatických oblastí:

- Mierne teplá oblasť – priemerne menej ako 50 letných dní za rok (s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$), júlový priemer teploty vzduchu $\geq 16^{\circ}\text{C}$:
 - okrskok mierne teplý, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový,
 - okrskok mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový.
- Chladná oblasť – júlová priemerná teplota vzduchu $< 16^{\circ}\text{C}$, veľmi vlhká:
 - okrskok mierne chladný.

Na riešenom území prevládajú z teplotného hľadiska regióny mierne chladné až chladné, do ktorých patrí väčšina pohorí. Kotlinová časť okresu a okraje patria do mierne teplej klimatickej oblasti, najvyššie partie Krivánskej Fatry (záujmové územie obce Varín) do studenej až veľmi studenej klimatickej oblasti.

Z hľadiska zrážok patria najnižšie časti okresu (kotlinové) do mierne vlhkej klimatickej oblasti, nižšie časti pohorí do vlhkej klimatickej oblasti a vyššie časti do veľmi vlhkej klimatickej oblasti.

Priemerný ročný úhrn zrážok v predmetnom území je cca (700 -) 800 - 900 mm. Jedná sa o oblasť s výskytom hmiel. Dĺžka snehovej pokrývky sa pohybuje od 60 dní v nižšie položených oblastiach do 200 dní v najvyššie položených oblastiach Krivánskej Malej Fatry.

Všetky uvedené údaje sú odvodené z pozorovaní z rokov 1961 – 1990. V súčasnom období sa môžu niektoré uvádzané hodnoty odchyľovať, nakoľko určité prejavy zmeny klímy sú preukázateľné.

Žilinská kotlina je charakterizovaná veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra (do 2 m/s). V oblasti kotliny je po celý rok zvýšená relatívna vlhkosť vzduchu, je to oblasť s najväčším počtom dní v roku s hmlou. Charakteristická je tu slabá veternosť s priemernou rýchlosťou vetra 1,3 m/s a výskytom bezvetria až 60 %.

3. O vzdušie – stav znečistenia ovzdušia.

Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme je zabezpečovaná podľa zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší, v znení neskorších predpisov a Vyhlášky MŽP SR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov.

Kvalita ovzdušia v obci Varín je ovplyvnená zo širšieho územia existujúcimi veľkými, strednými a malými zdrojmi znečistenia ovzdušia, automobilovou dopravou, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov.

V priemyselnom areáli DOLVAP, s.r.o. Kameňolom a vápenka, sú lokalizované energetické a technologické zdroje znečisťovania ovzdušia, a to plynné znečisťujúce látky, najmä emisie SO₂ a CO, NO_x množstvo emisií 242,239 (t/rok), tuhé znečisťujúce látky (TZL) prachové častice z výrobného procesu ako aj sprievodnej dopravnej činnosti a to PM_{2,5} jemné frakcie a PM₁₀ –hrubé frakcie.

Ovzdušie je ovplyvnené aj prašnosťou pri činnosti skládky dreva pri železničnej stanici a chove hovädzieho dobytku v areáli AGRA – VÁH.

V okolí sa nachádzajú ďalšie veľké zdroje - Žilinská teplárenská, a.s. Žilina, veľkochov hydiny Mojšova Lúčka a Strečno a Veterinárny asanačný podnik VAS - Mojšova Lúčka.

Ku kontaminácii ovzdušia dochádza v čase dopravnej špičky v okolí ciest II. a III. triedy a to v ukazovateľoch PM_{2,5} jemné frakcie zo spaľovania PHM a PM₁₀ –hrubé frakcie zvráteného prachu a obrusov vozovky.

Vplyv je pomerne významný, vzhľadom k intenzívnej doprave na cestách III/2078 (prichádza zo severu, od križovatky pri Gbeľanoch a pokračuje na juhovýchod, do centra Varína, kde sa stáča na severovýchod a vyústi do cesty II/583 pri Koňhore), III/2073 (centrum Varína – Nezbudská Lúčka), III/2072 (západná časť obce Varín – Mojš), ale aj III/2079 (ktorá odbočuje na západnom okraji k.ú. Varín v smere do obce Gbeľany), II/583 a II/583A. Po realizácii to bude aj cesta I/18.

Kvalita ovzdušia je taktiež ovplyvnená lokálnymi zdrojmi vykurovania na tuhé palivo a výfukovými plynmi z dopravy. Ovzdušie je ovplyvnené aj sústredeným chovom HD a ošípaných v súkromných farmách.

Obec je z veľkej časti plynofikovaná, preto je zmiernený vplyv lokálnych zdrojov na tuhé palivo. V čase prieskumov nebol zistený ani zápach z územia kde sa vyskytuje chov hospodárskych zvierat. Lokálny zápach sa môže vyskytnúť zo skládok odpadov, najmä z odpadov biologického pôvodu (hnojúca slama, seno, pokosená tráva a pod.).

Nepriaznivé je, že Žilinská kotlina má nevhodné rozptylové podmienky emisií charakterizované veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra. Slabé prevetrávanie je zvyšované častými inverznými stavmi atmosféry v kotline.

Predpokladá sa, že v návrhovom období po rozšírení plynofikácie bude využívanie spaľovania plynu doplnené aj prípravou tepla na základe využitia netradičných spôsobov získavania tepla cez kolektory, tepelné čerpadlá, ekologické spaľovanie drevnej hmoty atď. Toto konštatovanie sa vzťahuje nielen na obytné územia a územia občianskej vybavenosti, ale aj na územia výrobné, kde by sa v žiadnom prípade nemali zriaďovať prevádzky s nárokmi pri vykurovaní a príprave tepla, ktoré prevyšujú limity stanovené pre stredné zdroje znečistenia ovzdušia.

Koncept ÚPN-O obsahuje návrhy na možné zmiernenie účinkov znečistenia ovzdušia:

- postupné utlmovanie lokálnych kúrenísk spaľujúcich menej hodnotné palivá,
- zamedzenie vypaľovania porastov, spaľovania biologických odpadov,
- zvyšovanie kvality dopravnej siete jej bezprašnou úpravou (aj cesty medzi náhradným biokoridorom a VD Žilina, využívané na rekreačné účely), alebo obnovovanie vozoviek s bezprašným povrchom a pravidelná údržba (aj čistenie po zimnom posype),
- eliminovanie úniku prachu z pôdy do ovzdušia vhodnejšími spôsobmi obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy,
- zmiernenie prašnosti pri obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy vytváraním nárazníkových pásiem najmä ornej pôdy od zastavaných území vo forme ovocných sádov, záhumienkov, záhrad, alebo zmeny ornej pôdy v nich na trvalé trávne porasty,
- limitovanie chovov hospodárskych zvierat v zmysle návrhu ÚPN – O Varín v zastavaných územiach obce a eliminácia zápachov skládok (zakrývanie hnojísk s exkrementami hospodárskych zvierat fóliami v súkromných farmách a pod.).

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Z hľadiska odtokových pomerov patrí katastrálne územie obce Varín do povodia rieky Váh. V k.ú. obce Varín Váh priberá väčší prítok Varínku, ktorá ústí do Váhu sprava južne od zastavanej časti obce. Celková plocha povodia Varínky je 167,48 km², dĺžka hlavného toku 24,7 km, špecifický odtok z povodia je priemerne 19,67 l/s/km² a priemerný prietok 3,3 m³/s. Varínka, ktorá predstavuje hydrologickú os katastra obce pramení v Krivánskej Fatre pod Chlebom v nadmorskej výške cca 1 300 m n.m. Preteká Vrátnou dolinou a po prekonaní Tiesňav vstupuje do Žilinskej kotliny, podcelku Varínske podolie. Tu prekonáva katastre viacerých obcí od Terchovej po Krasňany, odkiaľ prechádza územím s dobre zachovanými brehovými porastmi (Krasniansky luh) do riešeného územia, zväčša východne od zastavanej časti obce a vteká do Váhu južne od zastavaného územia obce v nadmorskej výške približne 350 m n.m. Tok Varínka spádovými pomermi, šírkou toku a charakterom dna patrí do zóny horských a podhorských potokov, tok si v časti zachoval prirodzený charakter, ale sčasti bolo koryto v minulosti upravované a napriamené, v niektorých úsekoch možno pozorovať prejavy zvýšenej eutrofizácie vody. Tok Varínka je územím európskeho významu. Predmetom ochrany sú penovcové prameniská, vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy a rastlinné a živočíšne druhy európskeho významu. V katastrálnom území obce Varín sú najvýznamnejšími prítokmi Varínky pravostranné prítoky Koňhorský potok a Želehosť pritekajúce zo severu v smere od vrcholu Žiar (710 m n. m.). Západne od Varínky je v celej dĺžke k.ú. obce Varín opustený náhon, v zastavanej časti leží v centre obce a ústí do náhradného biokoridoru. Do neho pravostranne priteká Šošínek (Šošínsky jarok). Ľavostrannými prítokmi Varínky sú Jedľovina, pritekajúca z k.ú. obce Krasňany, a potok Dúbrava pritekajúci zo smeru od vrcholu Dúbravy (545 m n. m.), ktorý smeruje do zastavanej časti obce v lokalite Hlboké. Litologická charakteristika najvýznamnejšieho hydrogeologického kolektora – štrky a piesky, sliene a slienité vápence.

Východnou časťou katastrálneho územia obce Varín od vrcholu Jedľovina a z lokality Pod Suchým cez priestor Hradské preteká pravostranný prítok rieky Váh – Hradský potok, ktorý si zachoval prirodzený charakter. Vlieva sa do rieky Váh v k.ú. obce Nezbudská Lúčka. O niečo západnejšie z lokality Pod Jedľovinou cez priestor Pod Lipovcom priteká druhý pravostranný prítok rieky Váh potok Lipovec.

Náhradný biokoridor prepája tok Váhu od k.ú. Varín po mesto Žilina pod VD Žilina. Prekľenuje tzv. bariérový efekt prehradenia toku, čím nahrádza pôvodnú prirodzenú migračnú cestu vodných živočíchov tokom Váhu. Preteká pravostranne pozdĺž celého vodného diela. Jeho funkciu dopĺňa sprievodná zeleň, ktorá posilňuje funkciu nadregionálneho hydricko-terestrického biokoridoru rieky Váh.

Hydrologické a mikroklimatické pomery na Váhu výrazne ovplyvňuje Vodné dielo Žilina, vybudované za účelom výroby elektrickej energie, povodňovej ochrany a rekreačného využitia. Dĺžka vodnej nádrže je 7,1 km, šírka až 600 m, objem nádrže je 18,15 mil. m³.

Katastrálne územie obce Varín sa nachádza v útvare podzemnej vody kvartérnych sedimentov SK1000500P a útvare podzemnej vody predkvartérnych hornín SK2001800F.

Tabuľka Útvar podzemnej vody

Čiastkové povodie	Kód VÚ	Názov VÚ	Plocha VÚ (km ²)	Stav VÚ	
				kvantitatívny	chemický
Váh	SK1000500P	Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov horného Váhu a jeho prítokov (útvary kvartérnych sedimentov)	1069,302	dobry	dobry
Váh	SK2001800F	Puklinové podzemné vody západnej časti flyšového pásma a Podtatranskej skupiny (útvary predkvartérnych hornín)	4451,705	dobry	dobry

Útvar podzemnej vody SK1000500P bol vymedzený ako útvar kvartérnych sedimentov s plochou 1069,302 km². Na základe hodnotenia jeho stavu v rámci 2. Plánu manažmentu povodí dosahoval tento útvar dobrý kvantitatívny aj chemický stav. Útvar podzemnej vody SK2001800F bol vymedzený ako útvar predkvartérnych hornín s plochou 4451,705 km². Na základe hodnotenia jeho stavu bol tento útvar klasifikovaný v dobrom kvantitatívnom stave a v dobrom chemickom stave.

Koncept územného plánu obce Varín je vypracovaný tak, aby neboli ohrozené ciele rámcovej smernice o vode (smernica 2000/60/ES Európskeho parlamentu a rady), ktorými je ochrana a zlepšenie kvality vôd a vodných ekosystémov, trvale udržateľné využívanie vôd a dosiahnutie dobrého stavu vôd do roku 2021.

Katastrálne územie obce patrí k vrchovinno-nížinnému typu, reliéf územia je prevažne pahorkatinový, v pohoriach vrchovinový a hornatinový, v Malej Fatre prechádza do veľkohorského glaciálno-hôľneho reliéfu.

Z vodohospodárskeho hľadiska je celý región Žiliny dlhodobou pozitívnou oblasťou – suma zrážok v priebehu roka i počas vegetačného obdobia je vyššia ako potenciálny výpar z územia. Centrálna kotlinová oblasť je však už na rozhraní vyrovnanej bilancie a počas vegetačného obdobia má i zápornú bilanciu (až do 60 - 80 mm vlhky). Väčšina územia má počas vegetačného obdobia prebytok vlhky 50 -150 mm, najvyššie horské územia až do 440 mm. Z dlhodobých trendov vývoja odtokových koeficientov možno pozorovať percentuálny nárast odtoku v porovnaní s množstvom zrážok – odtokové koeficienty sa pohybujú

v súčasnosti okolo 4,4 – 0,6. Potenciálny výpar v území sa pohybuje ročne v rozmedzí 450 – 600 mm.

Režim väčšiny tokov v území je typický stredohorský snehovo – dažďový, s akumuláciou vody a nízkymi stavmi v decembri až februári, vysokou vodnosťou v marci až máji (maximálnymi stavmi prevažne v apríli) a nízkymi stavmi v septembri až októbri. V horských častiach tokov sa maximálne stavy posúvajú na koniec apríla až začiatok mája, v kotlinových tokoch na koniec marca až začiatok apríla.

Hlavnými hydrologickými regiónmi predmetného územia sú:

- mezozoikum bradlového pásma a paleogén v povodí Varínky,
- paleogén a kvartér časti Žilinskej kotliny,
- mezozoikum a krystalinikum Krivánskej Fatry.

Tabuľka Zoznam tokov v katastri obce Varín:

Názov toku / správcovský názov	Hydrologické číslo toku	Správca toku *)	Úprava toku
BP Váhu / Opustený náhon	4-21-06-6462	SVP	obojsstranná regulácia v intraviláne obce
bezmenný / Šošinskýjarok	4-21-06-6463	SVP	čiatočná regulácia a zatrubnenie (problém s vybrežovaním toku z koryta)
bezmenný / BP VARÍNKY P.	4-21-06-6464	SVP	
Varínka / Varínka	4-21-05-6465	SVP	čiatočná obojsstranná regulácia v okolí jestv. zástavby (od zaústenia po most na Terchovú) + potreba dobudovania regulácie na Q_{100} v kritických miestach regulovaného úseku
BP Varínky / DÚBRAVA P.	4-21-05-6466	SVP	čiatočná regulácia v dolnom toku
bezmenný / -	4-21-05-6467	SVP	
Jedľovina / JEDĽOVINY P.	4-21-05-6468	SVP	čiatočná regulácia v dolnom toku
BP Varínky / -	4-21-05-6470	SVP	
BP Varínky / -	4-21-05-6471	SVP	
bezmenný / -	4-21-05-6472	SVP	
BP Varínky / ŽELEHOSŤ P.	4-21-05-6473	SVP	čiatočná regulácia v dolnom toku (problém s vybrežovaním toku z koryta)
bezmenný / -	4-21-05-6474	SVP	
bezmenný / -	4-21-05-6475	nemá	
Koňhorský potok / Koňhorský potok	4-21-05-6476	SVP	
BP Koňhorského potoka / -	4-21-05-6477	nemá	
BP Koňhorského potoka / BP Koňhorského potoka	4-21-05-6478	SVP	

bezmenný / -	4-21-05-6479	SVP *)	
BP Koňhorského potoka / -	4-21-05-6480	SVP	
Lipovec / Lipovec p.	4-21-05-6806	SVP *)	
BP Lipovca	4-21-05-6807	Lesy SR	
BP Lipovca	4-21-05-6808	SVP *)	
Hradský potok / HRADSKÝ P.	4-21-05-6815	SVP *)	
BP Hradského potoka / JEDĽOVINA P.	4-21-05-6816	SVP *)	
bezmenný	4-21-05-6817	SVP *)	
bezmenný	4-21-05-6818	SVP *)	
bezmenný	4-21-05-6819	SVP *)	
bezmenný	4-21-05-6820	SVP *)	
bezmenný	4-21-05-6821	SVP *)	
BP Hradského potoka	4-21-05-6822	SVP *)	
bezmenný	4-21-05-6823	SVP *)	

Poznámka:

**) V zmysle § 80d Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 15.1.2015 ods.(4) zákona NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách Správca vodohospodársky významných vodných tokov (SVP š.p.) prevezme správu vodných tokov podľa § 50 ods. 5 druhej vety do 31.12.2019, ak ministerstvo neprevedie správu na inú osobu podľa § 51 ods. 1.*

V zmysle aktuálneho prebiehajúceho procesu prevodu vodných tokov na SVP š.p., môže byť správcom niektorých vodných tokov už SVP š.p.

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že toky v katastri obce sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. (SVP), OZ Piešťany, Lesov ŠR š.p. a niektoré toky sú bez správcu.

V súčasnosti v území SVP uvažuje s investičným zámerom dobudovania ochrannej hrádze na Q_{100} (prietok storočnej vody) na rieke Varínka v intraviláne obce.

Podľa informácií od SVP š.p., sa eviduje opakované vybreženie miestnych tokov a zatopenie priľahlých území pri intenzívnejších zrážkach. Jedná sa o Šošinský jarok a potok Želehost. Tieto úseky tokov bude potrebné v budúcnosti z pohľadu ochrany pred povodňami prehodnotiť.

Niektoré navrhované lokality budú v kontakte s miestnymi vodnými tokmi (Výrobné územie Varín). Prípadné úpravy, resp. zásahy do koryta odkonzultovať so správcou toku (SVP š.p.). V prípade zaústenia nových vôd z povrchového odtoku do miestnych tokov bude potrebné hydrotechnické posúdenie koryta na nové prietoky.

V miestach navrhovanej výstavby, kde by n-ročné prietoky (50-ročné resp. 100-ročné prietoky) vo vodných tokoch mohli spôsobiť materiálne škody, bude potrebné na korytách vybudovať protipovodňovú ochranu.

Korytá tokov je potrebné udržiavať v dobrom technickom stave a dbať hlavne na jarnú údržbu brehovej zelene, aby korytá tokov spoľahlivo plnili funkciu odvedenia zvýšených prietokov.

Situovanie nových stavebných objektov musí byť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. V zmysle tohto zákona je potrebné zabezpečiť ochranu inundačných území vodných tokov, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti.

Správca toku (SVP š.p.) neplánuje v budúcnosti riešiť povodňovú ochranu riešeného územia obce, okrem spomenutého investičného zámeru dobudovania ochrannej hrádze na Q_{100} (prietok storočnej vody) na rieke Varínka. Preto pri realizácii rozvojových aktivít si prípadnú protipovodňovú ochranu musí zabezpečiť investor (stavebník) na vlastné náklady, vrátane príslušnej projektovej dokumentácie, ktorú bude potrebné vopred prerokovať a odsúhlasiť so správcom vodných tokov.

Koncept ÚPN-O obsahuje požiadavky v oblasti ochrany vôd:

- legislatívu ochrany pred povodňami (zákon č. 364/2004 a 7/2010 Z.z.),
- pri križovaní inžinierskych sietí s vodnými tokmi STN 73 6822,
- ochranné pásmo vodných tokov (zákon č. 364/2004 Z.z. § 49 a STN 75 2102) od brehovej čiary obojstranne:
 - min. 10 m pre vodohospodársky významné toky a od vzdušnej a návodnej päty hrádze,
 - min. 5 m (ostatné vodné toky),
- obmedzenia z toho vyplývajúce (nepripustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu koryta ťažbou, resp. navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vode, výstavba súbežných inžinierskych sietí),
- zabezpečenie prístupu mechanizácie správcu toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) potrebné v ochrannom pásme toku pre realizáciu opráv, údržby a povodňovej aktivity,
- skutočnosť že pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb, alebo zariadení (zákon č. 364/2004 Z.z. § 49) môže správca užívať pobrežné pozemky - pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze,
- návrhy umiestnenia výstavby nad hladinu Q_{100} a mimo zistené inundačné územie (súvislá zástavba, významné líniové stavby a objekty a pod.) v zmysle spracovaných protipovodňových máp,
- návrhy umiestnenia výstavby tam, kde nie sú spracované protipovodňové mapy taktiež nad hladinu Q_{100} a mimo zistené inundačné územie; za týmto účelom bude nutné vypracovať a doložiť hydrotechnické posúdenie; v prípade potreby zabezpečiť protipovodňovú ochranu na náklady investora ešte pred zahájením výstavby,
- vytváranie podmienok pre prirodzené meandrovanie vodných tokov,
- opatrenia na spomaľovanie odtoku vôd z povrchového odtoku z návrhového územia,
- návrhy na revitalizáciu a ochranu vodných tokov v zastavanej i otvorenej krajine, rekonštrukciu brehových porastov pôvodnými domácimi druhmi, eliminovanie ich znečistenia TKO a splaškami a odstraňovanie invázných druhov rastlín pre udržanie alebo zlepšenie ich stavu,
- zohľadnenie ekologických hľadísk v prípade úprav koryta vodných tokov,
- chránené územia (Natura 2000, ÚSES),
- návrhy na revitalizáciu koryt a brehov miestnych potokov.

Ochranné pásma a pásma hygienickej ochrany (PHO)

Katastrálne územie obce Varín leží zčasti v chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Beskydy – Javorníky, ktorá má celkovú plochu 1856 km². CHVO je územie, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd. Podmienky ochrany vôd v CHVO sú upravené v § 31 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov. CHVO Beskydy a Javorníky je stanovená Nariadením vlády SSR č.13/1987 Z.z.

Pre jestvujúce inžinierske siete - vodovod a kanalizáciu platia normy o ochranných pásmach pre jednotlivé vedenia, podľa príslušného významu a dimenzie vedenia tak, aby v tomto pásme neboli budované iné stavby a zariadenia, ktoré by prekážali pri jeho prevádzke alebo opravách.

Vnútorne PHO 1° vodných zdrojov je vymedzené oplotením, ďalšie vonkajšie PHO 2° (VZ Gbeľany) zasahuje aj do okolitej voľnej krajiny. Pri hospodárení v ňom je potrebné dodržiavať príslušné opatrenia zapracované v dokumentoch o ochrane vodného zdroja. Všetky zásahy nad rámec bežného obhospodarovania lesných porastov a pozemkov v PHO 2° je potrebné odsúhlasiť príslušným vodohospodárskym orgánom, orgánom hygienickej služby a správcom vodného zdroja.

V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. (Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 je potrebné zachovať ochranné pásmo pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v šírke min. 4,0 m od brehovej čiary všetkých tokov. Do vymedzeného pobrežného pozemku nie je možné umiestňovať zariadenia a vedenia technickej infraštruktúry, stavby trvalého charakteru, súvislú vzrastlú zeleň, ani ho inak, napr. poľnohospodársky obhospodarovať. Taktiež je z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodných tokov k pobrežným pozemkom - pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.

Pri navrhovanej zástavbe je potrebné rešpektovať ochranné pásma dotknutých inžinierskych sietí v území (zákon č. 442/2002 Zb.z.):

- Vodovod DN ≤ 500: 1,5 m od obrysu na obidve strany,
- Kanalizácia DN ≤ 500: 1,5 m od obrysu na obidve strany.

V území katastra sa nachádza viacero pramenných zdrojov s kvalitnou pitnou vodou, do ktorých sa zásah nepredpokladá.

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

Podľa prílohy č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z.z. sa v príslušnom katastrálnom území Varín za chránené pôdy považujú pôdy s kódom bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) 0702045, 0706015, 0706042, 0756202, 0756205, 0756402, 0757205, 0765412, 0765413, 0765442, 0768212, 0769215. Pôdy v k.ú. sú podľa BPEJ zaradené do kvalitatívnych skupín 5,6,7,8,9.

Osobitnej ochrane podliehajú tiež pôdy, na ktorých boli vykonané zúrodňovacie opatrenia – meliorácie. Tie boli vybudované na veľkých rozlohách obhospodarovanej pôdy a v súčasnosti sú už takmer nefunkčné.

Kontaminácia pôdy nebola zistená nad rámec bežného znečistenia z poľnohospodárskej prevádzky a výroby, cestnej premávky a ďalších činností. Potenciálnym zdrojom kontaminácie pôdy je používanie umelých hnojív, pesticídov a iných chemikálií.

V dotknutom území a jeho okolí prevládali v minulosti poľnohospodárske aktivity, najmä rastlinná výroba. Pôda bola znečisťovaná ako hnojivami, tak aj rôznymi ochrannými

chemickými prostriedkami. Dávky aplikovaných chemických látok do pôdy však od konca 90-tych rokov postupne poklesávali.

Obhospodarovaná poľnohospodárska pôda sa v súčasnosti využíva a v návrhovom období bude využívať ako orná pôda a TTP. Najväčším obhospodarovateľom pôdy v k.ú. Varín je AGRA – VÁH s.r.o. Aplikuje ekologický spôsob obhospodarovania pôdy, kde podstatnú súčasť hnojív – až 90 % tvorí maštalný hnoj. Umelé hnojivá sú dodávané iba v takej miere, aby sa v pôde zabezpečil vyvážený stav potrebných základných prvkov podľa výsledkov rozborov pôdy a v zmysle platnej legislatívy. Rovnako aj pesticídy a insekticídy sú do pôdy dodávané len v minimálnych množstvách.

Niektoré poľnohospodárske, výrobné a ťažobné aktivity potenciálne zvyšujú nebezpečenstvo kontaminácie pôd. Potenciálnymi bodovými zdrojmi znečistenia pôd môžu byť čierne (príp. riadené) skládky odpadov a to na poľnohospodárskej, ako aj lesnej pôde. V okolí týchto skládok sa môžu koncentrovať neznáme, často veľmi toxické látky.

Poľnohospodárske pôdy sú z hľadiska produkčných vlastností pôsobením klimatických zmien priemerne produkčné, rozložené v rovinnom teréne a na plytko modelovaných svahoch. Pôdne a klimatické podmienky okresu Žilina podmieňujú využitie poľnohospodárskej pôdy najmä na pestovanie obilnín, olejovín, zemiakov, krmovín a na využitie ako lúk a pasienkov, ale aj na pestovanie liečivých rastlín na farmaceutické účely. V oblasti živočíšnej výroby prevláda chov hov. dobytky.

Poľnohospodárska pôda sa nachádza najmä v dvoch typoch krajinnokoekologických komplexov - poľnohospodárska oráčinová krajina a pahorkatinová až vrchovinová zvlnená kultúrna lúčnopasienkárka krajina. Poľnohospodárska oráčinová krajina je typ krajiny v katastri s dostatočným zastúpením ekostabilizačných prvkov a mimolesnej zelene. Pôdy sú využívané prevažne ako orné pôdy. Z hľadiska poľnohospodárskeho využitia vhodné najmä na pestovanie plodín a pod. Pahorkatinová až vrchovinová zvlnená kultúrna lúčnopasienkárka krajina je krajina vhodná na poľnohospodárske využitie najmä formou pasienkárstva, a na rekreáciu formou turistiky, pobytu v prírode, s obmedzenou výstavbou nenáročných individuálnych rekreačných objektov na ubytovanie. Nevhodné sú plošne rozsiahle zásahy do krajinnej štruktúry.

Z limitov abiotických sa uplatňuje zosuvnosť území, sklonitosť viac ako 7°, erózia pôd, fyzikálne vlastnosti pôd (skeletnosť, hĺbka).

Sklonitosť nad 7° je obmedzujúcim limitom pre výstavbu, najmä pre viacpodlažné budovy. Pre intenzívne poľnohospodárske využitie územia je z abiotických atribútov limitujúci reliéf, typ a fyzikálne vlastnosti pôd (sklonitosť, hĺbka pôdy, skeletnosť). Pre obhospodarovanie orbou sú limitom silne skeletovité a plytké pôdy. Pre využívanie formou TTP hĺbka pôdy a skeletnosť limit nepredstavuje.

Zosuvnosť území je náchylnosť k svahovým deformáciám. Potenciálne zosuvy sa nachádzajú vo viacerých lokalitách. K aktivizácii zosuvov môže dôjsť v dôsledku nevhodných zásahov do horninového prostredia.

Územie katastra obce Varín je tvorené prevažne nasledujúcimi typmi a subtypmi pôd:

- fluvizeme – fluvizeme kultizemné karbonátové, sprievodné fluvizeme glejové karbonátové a fluvizeme karbonátové ľahké, z karbonátových aluviálnych sedimentov,
- kambizeme – kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje, zo zvetralín rôznych hornín,
- rendziny - rendziny a kambizeme rendzinové, sprievodné litozeme modálne karbonátové, lokálne rendziny sutinové; zo zvetralín pevných karbonátových hornín,
- hnedé lesné pôdy,
- regozeme.

Retenčná schopnosť je stredná až veľká, priepustnosť stredná, vlhkostný režim – vlhký, pôdna reakcia – neutrálna až slabo alkalická. V nive rieky Váh a toku Varínky z pôdnych typov prevládajú fluvizeme kultizemné, ktoré na oboch stranách toku Varínky prechádzajú do pseudoglejov modálnych, kultizemných a luvizemných nasýtených až kyslých. V severnej časti katastrálneho územia sa nachádzajú kambizeme pseudoglejové nasýtené. V južnej časti riešeného územia pri hranici s k.ú. Nezbudská Lúčka sa nachádzajú podzoly modálne, od nich na východ rendziny a kambizeme rendzinové a v Krivánskej Malej Fatre kambizeme podzolové. Pri hranici s k.ú. Gbeľany v lokalite Koňhora sa vyskytujú aj pararendziny kambizemné a kambizeme rendzinové.

Medzi eróznou – akumuláčnou javy, ktoré sa môžu vyskytovať v riešenom území zaraďujeme eróziu vo všetkých jej formách, abráziu, povodne a záplavy. Vznikajú pôsobením vody na povrch zeme.

Vodná erózia

Pod vodnou eróziou pôdy rozumieme proces odstraňovania pôdy a najvrchnejších vrstiev materskej horniny vodou v kvapalnom skupenstve. Vo všeobecnosti rozlišujeme vodnú eróziu plošnú a líniovú. Ľudské zásahy do prírodného prostredia ovplyvňujú prirodzené erózne procesy. V niektorých prípadoch môžu jej intenzitu znižovať, ale väčšinou ľudská činnosť spôsobuje jej urýchlenie.

Najväčšiu intenzitu vodnej erózie môžeme pozorovať na miestach, ktoré sú bez vegetačnej pokrývky, čo v danom území predstavujú orné pôdy. V kombinácii s vyššou sklonitosťou hrozí až extrémny odnos pôdy. Na územiach, ktoré sú pokryté lesmi alebo trávnatými porastmi sú prejavy vodnej erózie slabé. Charakter stanovištných podmienok je však na týchto miestach taký, že v prípade odstránenia týchto porastov by boli ohrozené silnou eróziou. Preto je veľmi dôležité zachovať ich kompaktnosť a uvážene realizovať činnosti spôsobujúce zásah do územia.

Orné pôdy na rovine v riešenom území nie sú ohrozené eróziou, zatravnené svahy nad obcou sú ohrozené vodnou eróziou v prípade odstránenia trvalého vegetačného krytu.

Veterná erózia

V území sa vyskytuje minimálne.

Výmoľová erózia

Lineárna (výmoľová) erózia sa viaže predovšetkým na dna suchých dolín, úvalín a iných v svahoch vhlbených lineárnych foriem reliéfu rôznej genézy. Je iniciovaná pôsobením časovo limitovaných tokov vzniknutých počas extrémnych udalostí koncentraciou plošného (vrátane stružkového) ronu. Koncentrovaný ron môžu podmieniť aj spádnicovo, či šikmo po svahu orientované poľné cesty, rozhrania medzi poliami, rôzne drenážne a kultivačné ryhy, brázdy po kolesách poľnohospodárskych strojov a rôznych vozidiel a iné umelé lineárne krajinné prvky. Lineárna erózia sa v súčasnej krajine najčastejšie prejavuje odnosom časti až celej kultivačnej vrstvy a vytvorením plytkej depresie pretiahnutej v smere pôsobenia dočasného toku. Menšie výmole sa pri orbe splanírujú, hlboké výmole postupne zarastajú drevinnou vegetáciou. Intenzívnou výmoľovou eróziou je riešené územie porušené do značnej miery. Výmole a rokliny dosahujú hĺbku aj 2 - 3 m. Obvykle vznikajú na poľných a lesných cestách, ktoré sa postupne zmenili na hlboké úvozy. Často porastajú drevinnou vegetáciou, ktorá postupne tieto erózne ryhy a rokliny spevňuje. Výmoľová erózia ohrozuje lesné aj poľnohospodárske pôdy a spolupôsobí pri vzniku alebo aktivizácii zosuvov. Intenzívny rozvoj erózie podmieňuje geologická stavba (flyš), energia reliéfu a človek svojou činnosťou (porušením alebo odstránením vegetačného krytu, pasením dobytkom, výrubom lesov, ťažkou

kolesovou technikou a pod.). V niektorých zosuvoch hlboké ryhy drénujú zosuvné masy a prispievajú tak k ich stabilizácii.

Erózia vodných tokov

Prirodzená vodná erózia je viazaná predovšetkým na toky, a to už od ich pramennej oblasti. Horná časť tokov je modelovaná pomerne strmo, s tvarom dolín do V. Odnos uvoľneného materiálu býva počas privalových vôd, kedy je unášacia schopnosť toku vysoká. V obdobiach s nízkym stavom vody dochádza k prechodnej akumulácii zvetraných a gravitačne napadaných usadenín v celom zrnitostnom spektre až do veľkosti blokov. Bočná erózia tokov sa uplatňuje pomerne intenzívne vzhľadom na bystrinný charakter tokov, kde hlavne počas vysokých prietokov je narúšaná stabilita brehov. V spodnej časti tokov dochádza k prechodnej akumulácii (štrky a piesky) no celkove prevláda erózia a odnos.

Abrázia brehov vodných nádrží

Vodná nádrž VD Žilina má brehy upravené tak, aby sa eliminovalo nebezpečenstvo abrázie.

Podľa mapy Kontaminácia pôd sa v riešenom území vyskytujú pôdy zaradené do kategórie nekontaminovaná pôda, kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A.

V dotknutom území a jeho okolí prevládali v minulosti poľnohospodárske aktivity, najmä rastlinná výroba. Pôda bola znečisťovaná ako hnojivami, tak aj rôznymi ochrannými chemickými prostriedkami. Dávky aplikovaných chemických látok do pôdy však od konca 90-tych rokov postupne poklesávali.

Kontaminácia horninového prostredia organickými látkami nebola zistená.

Koncept ÚPN-O obsahuje požiadavky v oblasti ochrany pôdy:

- pokračovanie cielenej aplikácie hnojív a prípravkov na ochranu rastlín s dosiahnutím ich maximálnej efektivity a minimálneho vedľajšieho vplyvu,
- spôsob obrábania pôdy realizovať s ohľadom na reliéf a sklonitosť terénu,
- optimalizovať využívanie pôdneho fondu, na vyšších sklonoch pestovať plodiny s vysokou protieróznou účinnosťou, resp. trvalé porasty krmovín na ornej pôde,
- vytvorenie protieróznych opatrení na pôdach ohrozených vodou a veternou eróziou, najmä zatrávenie miest sústredeného odtoku povrchových vôd na veľkoplošných orných pôdach (úvaliny so začínajúcou ryhovou eróziou), a zabránenie erózii pôdy na priehonových cestách,
- zmenu využitia plôch najohrozenejšej ornej pôdy na trvalé trávne porasty,
- zabezpečenie vegetačného krytu na pôde počas čo možno najdlhšieho obdobia v roku vhodným sledom pestovaných plodín,
- zabezpečenie správneho obrábania pôdy s minimalizáciou agrotechnických operácií a zvýšením ich efektivity,
- vytvorenie ochranných opatrení na pôdach ohrozených zosuvmi a ich vhodné využitie,
- zadržanie zrážkovej vody v maximálne možnej miere, za účelom zavláženia pôdy pre poľnohospodársku výrobu,
- ponechanie priestorov s plytkými a kamenitými pôdami prirodzenej sukcesii,
- ochranu poľnohospodárskej pôdy pred sukcesiou a prienikom cudzorodých rastlinných druhov,
- realizáciu ekologicky prijateľných protipovodňových opatrení (aj z hľadiska zamedzovania splachov),
- postupnú zmenu drevinového zloženia lesných porastov,

- postupnú zmenu chemizmu lesných pozemkov,
- vylúčenie ekologicky nevhodných technológií pri obhospodarovaní lesných pozemkov,
- posilňovanie diverzity lesných ekosystémov (druhovej i vekovej),
- obhospodarovanie lesných pozemkov uplatňovaním technologických postupov s minimalizáciou dopadov na lesnú pôdu aj lesné porasty,
- podporovanie prírode prirodzenejšieho obhospodarovania lesov.

6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

RASTLINSTVO

Podľa fyto geografického členenia územia Slovenskej republiky patrí predmetné územie do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu flóry vysokých (centrálnych) Karpát (*Eucarpaticum*), do celku Fatra, Malá Fatra (Krivánska Fatra), do obvodu západobeskydskej flóry (*Beschidicum occidentale*), Západné Beskydy.

Podľa potenciálnej vegetácie sa v území vyskytujú:

- lužné lesy nížinné,
- dubové kyslomilné lesy,
- dubovo-hrabové lesy karpatské,
- lužné lesy podhorské a horské,
- bukové kvetnaté lesy podhorské,
- lipovo-javorové lesy,
- bukové a jedľové lesy kvetnaté,
- bukové kyslomilné lesy horské,
- bukové kyslomilné lesy podhorské,
- bukové lesy vápnomilné.

Reálna vegetácia územia je tvorená prirodzenými, poloprirodzenými i antropicky ovplyvnenými lesnými porastmi, veľká časť územia je tvorená sekundárnymi spoločenstvami lúk a polointenzívne i extenzívne využívaných pasienkov, časť spoločenstvami skalných biotopov, brehovými porastami tokov, záhradami, poliami a samotným intravilánom, časť aj ruderalizovanými plochami. Z hľadiska ekologického významnými sú tiež cenné biotopy mokradí.

Charakteristika rastlinných spoločenstiev

Vodné plochy a mokrad'ové spoločenstvá

Na území katastra sa nachádzajú umelo vytvorené vodné plochy v blízkosti asfaltového lomu, plnia dôležitú ekologickú funkciu zásobárne vody a pozitívne tým vplývajú na mikroklimu. Na ne nadväzujú lúčne i lesné spoločenstvá. Mokrade sa vyskytujú roztrúsene vo forme slatinných lúk.

Charakteristické druhy: *Alisma plantago-aquatica* (žabník skorocelový), *Caltha palustris* (záružlie močiarna), *Carex acuta* (ostrica štíhla), *Carex flacca* (ostrica sivá), *Carex hirta*

(ostrica srstnatá), *Cirsium oleraceum* (pichliač zelinový), *Dactylorhiza majalis* (vstavačovec májový), *Equisetum fluviatile* (praslička riečna), *Equisetum palustre* (praslička močiarna), *Eupatorium cannabinum* (konopáč obyčajný), *Galium mollugo* agg. (lipkavec), *Glyceria declinata* (steblovka sklonená), *Heracleum sphondylium* (boľševník borščový), *Juncus inflexus* (sitina sivá), *Lathyrus pratensis* (hrachor lúčny), *Lychnis flos-cuculi* (kukučka lúčna), *Lysimachia nummularia* (čerkač peniažtekový), *Lysimachia vulgaris* (čerkač obyčajný), *Lythrum salicaria* (vrbica vrboľistá), *Mentha longifolia* (mäta dlholistá), *Myosotis scorpioides* agg. (nezábudka), *Phalaroides arundinacea* (chrastnica trst'ovníkovitá), *Phragmites australis* (trst' obyčajná), *Populus sp.* (topoľ), *Populus tremula* (topoľ osokový), *Potamogeton natans* (červenavec plávajúci), *Ranunculus repens* (iskerník plazivý), *Salix sp.* (vřba), *Scirpus sylvaticus* (škripina lesná), *Typha latifolia* (pálka širokolistá), *Veronica beccabunga* (veronika potočná) a pod. Na slatinných lúkach pristupujú druhy: *Carex flava* agg. (ostrica), *Carex nigra* (ostrica čierna), *Chaerophyllum hirsutum* (krkoška chlpatá), *Cirsium rivulare* (pichliač potočný), *Dactylorhiza majalis* (vstavačovec májový), *Juncus articulatus* (sitina článkovaná), *Juncus bufonius* (sitina ropušia), *Juncus conglomeratus* (sitina kľbkatá), *Juncus effusus* (sitina rozložitá), *Lycopus europaeus* (karbinec európsky), *Petasites sp.* (deväťsil), *Ranunculus flammula* (iskerník plamenný)

Extenzívne lúčne a polointenzívne pasienkové porasty

Na území katastra sa vyskytujú na veľkých plochách extenzívne i polointenzívne využívané trvalé trávne porasty. Časť porastov tvoria aj horské psicové porasty, ktoré sa nevhodne zalesňujú.

Charakteristické druhy lúk a pasienkov: *Acetosa pratensis* (štiav lúčny), *Acetosella vulgaris* (štiavička obyčajná), *Aegopodium podagraria* (kazonoha hostcová), *Agrimonia eupatoria* (repík lekársky), *Alopecurus pratensis* (psiarka lúčna), *Anemone nemorosa* (veternica hájna), *Anthoxanthum odoratum* (tomka voňavá), *Anthyllis vulneraria* (bôľhoj lekársky), *Arrhenatherum elatius* (ovsík obyčajný), *Avenella flexuosa* (metľuška krivolaká), *Briza media* (traslica prostredná), *Bromus sp.* (stoklas), *Calluna vulgaris* (vres obyčajný), *Campanula patula* (zvonček konáristý), *Carex pallescens* (ostrica bledá), *Carlina acaulis* (krasovlas bezbyľový), *Carum carvi* (rasca lúčna), *Cerastium arvense* (pichliač roľný), *Cirsium arvense* (pichliač roľný), *Colchicum autumnale* (jesienka obyčajná), *Cruciata glabra* (krížavka jarná), *Cynosurus cristatus* (hrebienka obyčajná), *Dactylis glomerata* (reznáčka laločnatá), *Dianthus carthusianorum* (klinček kartuziánsky), *Festuca pratensis* (kostrava lúčna), *Festuca rubra* (kostrava červená), *Filipendula vulgaris* (túžobník obyčajný), *Galium mollugo* agg. (lipkavec), *Heracleum sphondylium* (boľševník borščový), *Holcus lanatus* (medúnok vlnatý), *Holosteum umbellatum* (burinka okolíkatá), *Hypericum maculatum* (ľubovník škvrnitý), *Jacea phrygia* agg. (nevädzovec), *Knautia arvensis* (chrastavec roľný), *Lathyrus pratensis* (hrachor lúčny), *Leontodon hispidus* (púpavec srstnatý), *Leucanthemum vulgare* (margaréta biela), *Listera ovata* (bradáčik vajcovitolistý), *Lotus corniculatus* (ľadenec rožkatý), *Luzula campestris* (chlpaňa poľná), *Luzula multiflora* (chlpaňa mnohokvetá), *Medicago lupulina* (lucerna ďatelinová), *Nardus stricta* (psica tuhá), *Ononis arvensis* (ihlica roľná), *Origanum vulgare* (pamajorán obyčajný), *Phleum pratense* (timotejka lúčna), *Plantago lanceolata* (skorocel kopijovitý), *Plantago major* (skorocel väčší), *Plantago media* (skorocel prostredný), *Polygala vulgaris* (horčinka obyčajná), *Potentilla anserina* (nátržník husí), *Potentilla erecta* (nátržník vzpriamený), *Ranunculus acris* (iskerník prudký), *Rhinanthus minor* (štrkáč menší), *Salvia pratensis* (šalvia lúčna), *Salvia verticillata* (šalvia praslenatá), *Sanguisorba minor* (krvavec menší), *Taraxacum sp.* (púpava), *Thymus pulegioides* (dúška vajcovitolistá), *Tilia cordata* (lipa malolistá), *Tithymalus cyparissias* (mliečnik chvojkový), *Tragopogon orientalis*

(kozobrada lúčna), *Trifolium montanum* (ďatelina horská), *Trifolium pratense* (ďatelina lúčna), *Trifolium repens* (ďatelina plazivý), *Trisetum flavescens* (trojštět žltkastý), *Veronica chamaedrys* (veronika obyčajná), *Veronica officinalis* (veronika lekárska), *Vicia cracca* (vika vtáčia), *Vicia sepium* (vika vtáčia)

Kroviny a nelesná drevinová vegetácia

Kroviny a nelesná drevinová vegetácia sú pomerne hojne zastúpené, tak v blízkosti komunikácií, ako aj v remízkach. Plnia významnú ekologickú funkciu a sú dôležitým miestom pre ornitocenózy.

Charakteristické druhy krovín:

Acer campestre (javor poľný), *Acer pseudoplatanus* (javor horský), *Alliaria petiolata* (cesnačka lekárska), *Armoracia rusticana* (chren dedinský), *Asarum europaeum* (kopytník európsky), *Betula pendula* (breza previsnutá), *Brachypodium pinnatum* (mrvica peristá), *Chaerophyllum aromaticum* (krkoška voňavá), *Chelidonium majus* (lastovičník väčší), *Colchicum autumnale* (jesienka obyčajná), *Corylus avellana* (lieska obyčajná), *Crataegus sp.* (hloh), *Dryopteris filix-mas* (papraď samčia), *Fraxinus excelsior* (jaseň štíhly), *Galium aparine* (lipkavec obyčajný), *Geranium phaeum* (pakost hnedočervený), *Hypericum perforatum* (ľubovník bodkovaný), *Lamium maculatum* (hluchavka škvrnitá), *Malus sylvestris* (jablň planá), *Melampyrum nemorosum* (čermel' hájny), *Melica nutans* (mednička ovisnutá), *Padus avium* (čremcha obyčajná), *Pastinaca sativa* (paštrnák siaty), *Phyteuma spicatum* (zerva klasnatá), *Picea abies* (smrek obyčajný), *Plantago major* (skorocel väčší), *Primula elatior* (prvosienka vyššia), *Primula veris* (prvosienka jarná), *Prunus spinosa* (slivka trnková), *Pyrus pyraister* (hruška planá), *Ranunculus lanuginosus* (iskerník chlpatý), *Ranunculus repens* (iskerník plazivý), *Rubus sp.* (ostružina), *Scilla kladnii* (scila Kladného), *Symphytum officinale* (kostihoj lekársky), *Swida sanguinea* (svíb krvavý), *Tilia cordata* (lipa malolistá), *Urtica dioica* (přhľava dvojdomá), *Viburnum opulus* (kalina obyčajná)

Prirodzené lesné spoločenstvá

Najcennejšie prirodzené lesné spoločenstvá sa nachádzajú v blízkosti Starhradu. Jedná sa o zmiešané bukovo-hrabové lesy a vzácne kyslomilné dubové lesy.

Charakteristické druhy drevín: *Acer pseudoplatanus* (javor horský), *Carpinus betulus* (hrab obyčajný), *Fagus sylvatica* (buk lesný), *Tilia cordata* (lipa malolistá), *Tilia platyphyllos* (lipa veľkolistá), *Quercus petraea* (dub zimný)

Antropicky zmenené lesné spoločenstvá

Na území katastra sa nachádzajú nepôvodné lesné spoločenstvá zmiešaného charakteru, ktoré vykazujú vyššiu biodiverzitu a nepôvodné monokultúrne porasty s prevládajúcim smrekom obyčajným, smrekovcom opadavým i borovicou lesnou, ktoré sú veľmi nestabilné.

Sprievodná zeleň vodných tokov

Vodné toky sú sprevádzané podhorskými až horskými brehovými porastmi.

Charakteristické druhy: *Acer pseudoplatanus* (javor horský), *Alnus glutinosa* (jelša lepkavá), *Alnus incana* (jelša sivá), *Fraxinus excelsior* (jaseň štíhly), *Picea abies* (smrek obyčajný), *Salix sp.* (vrba)

Záhrady

V katastri sú zastúpené v intraviláne a pod Jedľovinou v chatovej osade.

Ruderálne spoločenstvá

Ruderálne spoločenstvá sú zastúpené v blízkosti ľudských sídel, chát a cestných komunikácií.

Biotopy riešeného územia

Biotopy európskeho významu

Biotopy v katastri Varína tvoria pestrú mozaiku, niektoré typy biotopov sa vyskytujú len ako fragmenty.

Pi5 Pionierske porasty zväzu *Alyso-Sedion albi* na plytkých karbonátových a bázických substrátoch

Br2 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov

Br3 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s myrikovkou nemeckou (*Myricaria germanica*)

Br5 Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidention* p.p.

Br6 Brehové porasty deväťsilov

Kr1 Vresoviská

Kr2 Porasty borievky obyčajnej

Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte

Tr1.1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte s významným výskytom druhov čeľade *Orchidaceae*

Tr5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty

Tr8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte

Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky

Lk2 Horské kosné lúky

Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach

Sk1 Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou

Sk4 Karbonátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni

Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy

Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy

Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy

Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy

Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy

Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy

Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové

Biotopy národného významu

- Kr8 Vřbové kroviny stojatých vôd
- Kr9 Vřbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek
- Tr6 Teplomilné lemy
- Tr7 Mezofilné lemy
- Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky
- Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
- Lk10 Vegetácia vysokých ostríc
- Pr1 Prameniská horského a subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách
- Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské
- Ls3.5 Sucho a kyslomilné dubové lesy

Ostatné biotopy

- Vo6 Mezo-až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou a/alebo ponorenou vegetáciou
- Br1 Štrkové lavice bez vegetácie
- Br8 Bylinné brehové porasty tečúcich vôd
- Kr7 Trnkové a lieskové kroviny
- Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí (*Phragmition*)
- Ra7 Sukcesne zmenené slatiny
- X1 Rúbaniská s prevahou bylín a tráv
- X2 Rúbaniská s prevahou drevín
- X3 Nitrofilná ruderalna vegetácia mimo sídel
- X5 Úhory a extenzívne obhospodarované polia
- X7 Intenzívne obhospodarované polia
- X8 Porasty invázných neofytov
- X9 Porasty nepôvodných drevín
- X10 Porasty ruderalizovaných bahnitých brehov

Výskyt invázných a expanzívnych druhov

V riešenom území bol zistený nežiadúci výskyt invázných druhov rastlín, niektoré z nich sa pestujú aj v záhradách, zistené boli druhy: *Rhus typhina* (sumach pálkový), *Fallopia japonica* (krídlatka japonská), *Solidago canadensis* (zlatobyľ kanadská), druhy rodu *Aster* (astra), *Stenactis annua* (hviezdnik ročný), *Robinia pseudoacacia* (agát biely), *Impatiens parviflora* (netýkavka malokvetá), *Impatiens glandulifera* (netýkavka žliazkatá), *Conyza canadensis* (turanec kanadský), *Syringa vulgaris* (orgován obyčajný). K nim na ruderalných stanovištiach pristupujú aj druhy expanzívne, ako *Artemisia vulgaris* (palina pravá), *Tanacetum vulgare* (vratič obyčajný), *Cirsium arvense* (pichliač roľný) a iné.

Chránené a ohrozené druhy

V riešenom území sa nachádzajú vzácne biotopy s výskytom chránených a ohrozených druhov rastlín, zistené boli:

Chránené a ohrozené druhy rastlín:

Cephalanthera damasonium (prilbovka biela)

Crocus heuffelianus (šafrán karpatský)

Dianthus praecox (klinček včasný)

Dactylorhiza majalis (vstavačovec májový)

Dactylorhiza sambucina (vstavačovec bazový)

Epipactis atrorubens (kruštík tmavočervený)

Gymnadenia conopsea (päťprstnica obyčajná)

Orchis mascula (vstavač mužský)

Orchis militaris (vstavač vojenský)

Platanthera bifolia (vemenník dvojlistý)

ŽIVOČÍŠTVO

Podľa zoogeografického členenia – terestrický biocyklus patrí územie do jednotiek (Jedlička, Kalivodová, Atlas krajiny SR 2002):

Provincia listnaté lesy, úsek podkarpatský,

Provincia Stredoeurópske pohoria, podprovincia Karpatské pohoria, úsek západokarpatský.

Geografická poloha, charakter klímy a aktivity človeka mali rozhodujúci vplyv na formovanie živočíšnych spoločenstiev v riešenom území. V miestnej faune sú zastúpené jednak zoogeografické elementy typické pre západokarpatský úsek provincie stredoeurópskych pohorí - podprovincie karpatských pohorí, jednak faunistické prvky, ktoré sú charakteristické pre podkarpatský úsek provincie listnatých lesov.

Miestna fauna je z hľadiska zoogeografickej klasifikácie súčasťou Palearktickej oblasti, Eurosibírskej podoblasti. Lokality s nadmorskou výškou do 750 m patria do provincie listnatých lesov, lokality nad touto výškovou hranicou zaraďujeme do západokarpatského úseku podprovincie karpatských pohorí, kde je sústredený najväčší podiel druhov horskej fauny.

Evertebrata - bezstavovce

Trieda Arachnida (pavúkovce), rad pavúky (Araneae) bol podrobne skúmaný v časti katastra rozprestierajúceho sa na území NP Malá Fatra, na lokalitách NPR Starý hrad a Hradská dolina. V rôznych habitatoch bol zistený výskyt 145 druhov pavúkov.

V katastrálnom území obce Varín bol počas dlhodobého systematického entomologického výskumu v rokoch 1958 - 2006 zaznamenaný výskyt 615 druhov chrobákov (Coleoptera – chrobáky) patriacich do 40 čeľadí.

V biotopoch k.ú. obce Varín sa pravidelne vyskytuje 114 druhov motýľov (Lepidoptera – motýle), napr. babôčka pľh'avová (*Aglais urticae*), dúhovec väčší (*Apatura iris*), žltáčik rešetliakový (*Gonepteryx rhamni*), babôčka pávooká (*Inachis io*), vidlochvost ovocný (*Iphiclides podalirius*), babôčka osiková (*Nymphalis antiopa*), vidlochvost feniklový (*Papilio machaon*), mlynárik kapustový (*Pieris brassicae*), babôčka zubatokrídla (*Polygonia c-album*), okáň hruškový (*Saturnia pyri*), lišaj orgovánový (*Sphinx ligustri*), babôčka admirálska (*Vanessa atalanta*).

Hydrobiologický a ichtyologický prieskum povodia Varínky a Hradského potoka sa uskutočnil v r. 1983. Bolo zistených 41 taxonov zoobentosu.

Vertebrata - stavovce

Skúmaný bol podhorský úsek vodného toku Varínka. Vyskytuje sa tu 11 druhov rýb, z toho 7 litofilných, 2 psamofilné, 1 fytofilný a 1 indiferentný druh. 10 druhov je pôvodných, 1 bol introdukovaný. Sú to pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*), pstruh dúhový (*Oncorhynchus mykiss*), lipeň tymiánový (*Thymallus thymallus*), jalec maloústý (*Leuciscus leuciscus*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), čerebla pestrá (*Phoxinus phoxinus*), hrúz škvrnitý (*Gobio gobio*), karas zlatistý (*Carassius carassius*), slíž severný (*Orthrias barbatulus*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecilopus*).

Vo vodnom diele Žilina bol zistený výskyt týchto druhov rýb: kapor rybničný (*Cyprinus carpio*), zubáč veľkousty (*Sander lucioperca*), štika severná (*Esox lucius*), sumec veľký (*Silurus glanis*), pstruh dúhový (*Oncorhynchus mykiss*), pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*), hlaváčka podunajská (*Hucho hucho*), nosáľ sťahovavý (*Vimba vimba*), podustva severná (*Chondrostoma nasus*), mrena severná (*Barbus barbus*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), boleň dravý (*Aspius aspius*), pleskáč vysoký (*Abramis brama*), ostriež zelenkavý (*Perca fluviatilis*), mieň sladkovodný (*Lota lota*), lieň sliznatý (*Tinca tinca*), karas striebřistý (*Carassius auratus*), úhor európsky (*Anguilla anguilla*). V úlovkoch športových rybárov dominuje kapor rybničný a nosáľ sťahovavý.

Z obojživelníkov (Rissamhibia) sa v miestnej faune vyskytujú nasledujúce druhy: salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), mlok bodkovaný (*Triturus vulgaris*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), skokan rapotavý (*Rana ridibunda*) a skokan zelený (*Rana kl. esculenta*).

Faunu plazov (Reptilia) v katastri Varína reprezentujú druhy: jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), jašterica živorodá (*Zootoca vivipara*), jašterica múrová (*Podarcis muralis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka obojková (*Natrix natrix*), užovka hladká (*Coronella austriaca*), užovka stromová (*Elaphe longissima*) a vretenica severná (*Vipera berus*).

Vtáky (Aves) s preukázaným výskytom na území katastra obce Varín v rokoch 1980 - 2019. Druhovú enumeráciu zahrňuje vtáky s hniezdnym výskytom (nidifikanty), vtáky zistené v období ťahu (migranty a transmigranty) a vtáky zimujúce (hibernanty). Výskyt vtákov (Aves) zosumarizovaný na základe údajov o ich doloženom výskyte registrovaných v relačnej databáze Považského múzea v Žiline v časovom intervale 1973 – 2007. Zistených 75 druhov. Uvádzame bocian čierny (*Ciconia nigra*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), hus divá (*Anser anser*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), orliak morský (*Haliaeetus albicilla*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), kaňa sivá (*Circus cyaneus*), jastrab lesný (*Accipiter gentilis*), jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), myšiak severský (*Buteo lagopus*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), kršiak rybožravý (*Pandion haliaetus*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), sokol lastovičiar (*Falco subbuteo*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), bažant poľovný (*Phasianus colchicus*), sluka lesná (*Scolopax rusticola*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), plamienka driemavá (*Tyto alba*), výr skalný (*Bubo bubo*), sova lesná (*Strix aluco*), myšiarka ušatá (*Asio otus*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), dudok chochlatý (*Upupa epops*), viacero druhov d'atľov, škovránkov, ľabtušiek, trasochvostov, drozdov, peníc, kolibkárikov, muchárikov, sýkoriek, strakošov, stehlíkov. Počas osemnásťročnej výskumnej periódy (1997 - 2015) na VD Žilina a na príľahlej časti vodného toku rieky Váh nad vzdutím priehrady v zimnej sezóne (november - február) bolo zaznamenaných 29 druhov vodných a im ekologicky príbuzných vtákov.

K eudominantnej zložke cenózy hibernantov patrili 2 druhy; kačica divá (*Anas platyrhynchos*) a kormorán veľký (*Phalacrocorax carbo*). Dominantným členom taxocenózy bola labuť hrbozobá (*Cygnus olor*). Subdominantný podiel bol zistený pri 3 druhoch; lyska čierna (*Fulica atra*), kačica chrapkavá (*Anas crecca*), volavka biela (*Egretta alba*).

Taxocenózu drobných zemných cicavcov (Rodentia, Soricimorpha) ekologicky viazanú na sprievodnú brehovú vegetáciu rieky Váh v katastri obce Varín tvorí 7 druhov (3 druhy piskorovitých hmyzožravcov a 4 druhy drobných hlodavcov).

V k.ú. obce Varín bol v rokoch 1965 – 2015 potvrdený výskyt 49 druhov cicavcov. Napr. veverka stromová (*Sciurus vulgaris*), ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), jež bledý (*Erinaceus roumanicus*), krt obyčajný (*Talpa europaea*), mačka divá (*Felis silvestris*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk dravý (*Canis lupus*), psík medvedíkovitý (*Nyctereutes procynoides*), liška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), vydra riečna (*Lutra lutra*), kuna skalná (*Martes foina*), kuna lesná (*Martes martes*), jazvec lesný (*Meles meles*), hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*), lasica myšožravá (*Mustela nivalis*), tchor tmavý (*Mustela putorius*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), diviak lesný (*Sus scrofa*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*).

Všetky doteraz platné a praxou overené opatrenia z oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny doplnené ďalšími návrhmi podľa návrhu ÚPN – O Varín, vrátane návrhov na upevnenie prvkov územného systému ekologickej stability v podmienkach obce Varín, smerujú k napĺňaniu požiadaviek ochrany prírody.

Výrazom stabilnej ochrany bioty je napr. rešpektovanie prvkov ochrany prírody:

- maloplošné chránené územie Národná prírodná rezervácia Starý hrad s 5.° ochrany, ktoré sa nachádza v k.ú. Nezbudská Lúčka a dotýka sa južnej hranice k.ú. obce Varín,
- maloplošné chránené územie Národná prírodná rezervácia Suchý s 5.° ochrany. Nachádza sa v k.ú. obcí Nezbudská Lúčka a Krasňany. Časť jej severnej hranice sa v lok. Pod Suchým dotýka západnej časti južnej hranice katastra obce Varín,
- maloplošné chránené územie Prírodná pamiatka Krasniansky luh s 5.° ochrany v k.ú. obcí Krasňany a Stráža v blízkosti k.ú. Varín (záujmové územie obce Varín),
- ochranné pásmo maloplošného chráneného územia Krasniansky luh s 3.° ochrany,
- navrhované maloplošné chránené územie EVS časť Dubiny Starhrad, ktoré navrhuje ÚPN – O Varín vyhlásiť za maloplošné chránené územie s 5.° ochrany,
- veľkoplošné chránené územie Národný park Malá Fatra s 3.° ochrany,
- ochranné pásmo Národného parku Malá Fatra s 2.° ochrany,
- ostatné územie katastra obce s 1.° ochrany,
- územie európskeho významu SKUEV 0252 Malá Fatra,
- územie európskeho významu SKUEV 0221 Varínka,
- chránené vtáčie územie CHVÚ 13 Malá Fatra.

Z pohľadu ÚPN-VÚC ŽK a Aktualizácie RÚSES okresu Žilina... prejavom ochrany bioty je aj rešpektovanie:

- genofondovo významnej lokality regionálneho významu ZA 21 Krasniansky luh,
- genofondovo významnej lokality regionálneho významu ZA 30 Asfaltový lom pri Nezbudskej Lúčke,
- genofondovo významnej lokality regionálneho významu ZA 33 Starý hrad (NPR),
- genofondovo významnej lokality regionálneho významu ZA 34 Suchý (NPR),
- biocentra provincionálneho významu 3/1, 6/1, 11/1 (Bbc1) Krivánska Malá Fatra,
- biokoridoru nadregionálneho významu 11/25 (Nrbk1) Rieka Váh,
- biokoridoru regionálneho významu 11/30 (Rbk13) Vodný tok Varínka a Struháreň,

- biokoridoru regionálneho významu 11/33 (Rbk21) Ekotón Krivánskej Fatry,
- navrhovaný biokoridor miestneho významu nMbk1 – Želehošť (SVP š.p. uvádza názov Koňhorský potok), s prítokmi,
- navrhovaný biokoridor miestneho významu nMbk2 – Koňhorský potok (SVP š.p. uvádza názov Želehošť), s prítokmi,
- navrhovaný biokoridor miestneho významu nMbk3 – bezmenný pravobrežný prítok Varínky, s prítokmi,
- navrhovaný biokoridor miestneho významu nMbk4 – opustený náhon,
- navrhovaný biokoridor miestneho významu nMbk5 – Šošínsky jarok (Šošínek), s prítokmi,
- navrhovaný biokoridor miestneho významu nMbk6 – Jedľovina, s prítokmi,
- navrhovaný biokoridor miestneho významu nMbk7 – Dúbrava, s prítokmi,
- navrhovaný biokoridor miestneho významu nMbk8 – Lipovec, s prítokmi,
- navrhovaný biokoridor miestneho významu nMbk9 – Hradský potok, s prítokmi.

Ochranou bioty je tiež návrh prvkov miestneho územného systému ekologickej stability (miestny ÚSES nebol vypracovaný) a iných návrhov:

- biokoridorov, biocentier a ekologicky významných segmentov,
- ochrany krajiny, najmä ostatných krajínovotvorných prvkov
 - významné historické krajinné štruktúry,
 - dominanty kultúrnohistorických pamiatok a ich stopy,
 - prírodné dominanty líniové skupinové a solitérne,
 - vodopády,
 - rozhrania vnímania prírodných masívov,
- základných prvkov navrhovaného systému zelene (v zastavanom území aj mimo zastavaného územia), parkov, zelene bytových domov, stromoradií, izolačnej a líniovej zelene popri komunikáciách, orných pôdach a výrobných územiach, vyhradenej zelene, špeciálnej zelene, zelene interakčných prvkov,
- opatrení na elimináciu, alebo obmedzenie stresových faktorov v krajine,
- upravovania biodiverzity kultúrnych porastov, sledujúce zvýšenie zastúpenia druhov odolnejších voči nepriaznivým vplyvom znečistenia ovzdušia,
- vypracovania Miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES).

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.

Obec Varín leží východne od mesta Žilina na styku južnej časti Kysuckých vrchov a západnej časti Krivánskej Malej Fatry pri ústí Varínky do Váhu. Katastrálne územie, leží v nadmorskej výške 350 – 1 160 m n. m. Stredná časť katastra je pahorkatinná, juhovýchodná časť v Krivánskej Malej Fatre je vrchovinná. Katastrálne územie obce Varín na severe susedí s katastrálnymi územiami obcí Stráža a Lysica, na západe s katastrálnym územím obce Gbeľany, na juhu s k.ú. obce Strečno, a na východe s k.ú. obcí Nezbudská Lúčka a Krasňany.

Katastrálne územie obce Varín patrí do povodia rieky Váh. V k.ú. obce Varín Váh príberá väčší prítok Varínku, ktorá predstavuje hydrologickú os katastra obce. Varínka pramení v Krivánskej Fatre, prekonáva katastre viacerých obcí od Terchovej po Krasňany, odkiaľ prechádza územím s dobre zachovanými brehovými porastmi (Krasniansky luh) do riešeného územia a vteká do Váhu južne od zastavaného územia obce. Tok Varínka je územím európskeho významu. V katastrálnom území obce Varín sú jej najvýznamnejšími prítokmi pravostranné prítoky Koňhorský potok a Želehošť pritekajúce zo severu v smere od vrcholu Žiar (710 m n. m.). Západne od Varínky je v značnej dĺžke k.ú. obce Varín opustený náhon, v zastavanej časti leží v centre obce a ústi do náhradného biokoridoru. Do neho pravostranne pritekajú Šošínek (Šošínsky jarok). Ľavostrannými prítokmi Varínky sú Jedľovina, pritekajúca

z k.ú. obce Krasňany, a potok Dúbrava pritekajúci zo smeru od vrcholu Dúbravy (545 m n. m.), ktorý smeruje do zastavanej časti obce v lokalite Hlboké. Východnou časťou katastrálneho územia obce Varín od vrcholu Jedľovina a z lokality Pod Suchým cez priestor Hradské preteká pravostranný prítok rieky Váh – Hradský potok, ktorý si zachoval prirodzený charakter. Vlieva sa do rieky Váh v k.ú. obce Nezbudská Lúčka. O niečo západnejšie z lokality Pod Jedľovinou cez priestor Pod Lipovcom priteká druhý pravostranný prítok rieky Váh potok Lipovec.

Hydrologické a mikroklimatické pomery na Váhu výrazne ovplyvňuje Vodné dielo Žilina, vybudované za účelom výroby elektrickej energie, povodňovej ochrany a rekreačného využitia. VD Žilina a tok rieky Váh prepája náhradný biokoridor, ktorý nahrádza pôvodnú prirodzenú migračnú cestu vodných živočíchov tokom Váhu. Preteká pravostranne pozdĺž celého vodného diela. Jeho funkciu dopĺňa sprievodná zeleň, ktorá posilňuje funkciu nadregionálneho hydricko-terestrického biokoridoru rieky Váh.

Z hľadiska funkčného členenia možno riešené katastrálne územie rozdeliť na tri časti:

- strednú urbanizovanú časť,
- územia v podhoroch Krivánskej Malej Fatry, Kysuckej vrchoviny a Žilinskej kotliny, kde sa uplatňuje poľnohospodárske využitie krajiny,
- zalesnené svahy Krivánskej Malej Fatry a Kysuckej vrchoviny, ktoré majú vodohospodárske, lesohospodárske a rekreačné využitie.

Väčšia časť urbanizovaného územia obce Varín má charakter kompaktného celku umelej urbanistickej štruktúry, ktorého historický základ v „hromadnej cestnej dedine“, v pravobrežnej časti toku Varínka, tvoria veľké námestie tvaru nepravidelného obdĺžnika, a z neho vychádzajúce štyri ulice dve v severnom a po jednej vo východnom a západnom smere. Ďalší vývoj pokračoval vytváraním ulíc súbežných s historickou štruktúrou na ne priechných prepojovacích komunikáciách. Nimi expandoval aj na ľavobrežnú časť Varínky. Významným krokom bola výstavba vápenky. Starou dominantou je kostol, novými škola a vápenka.

Menšia časť urbanizovaného územia Koňhora je oddelená od jadra osídlenia cestou II/583, a má typický charakter potočnej radovej dediny.

Celé územie je jediným katastrálnym územím – k.ú. obce Varín.

Kataster obce Varín je v zmysle ÚPN – VÚC Žilinského kraja súčasťou jadra aglomerácie vytvorenej okolo mesta Žilina, do ktorej patria okrem obce Varín a susedných obcí Strečno, Gbeľany, Mojš, Nededza, Teplička nad Váhom, aj obce Bitarová, Brezany, Divinka, Dolný Hričov, Horný Hričov, Hôrky, Lietavská Lúčka, Ovčiarsko, Porúbka, Rosina, Straňavy, Turie, Višňové a mesto Žilina. Mesto Žilina je v rámci rozvoja sídelnej štruktúry Žilinského kraja (vychádzajúc z Koncepcie rozvoja Slovenska) centrom prvej skupiny a patrí do prvej podskupiny miest medzinárodného a celoštátneho významu. Je zaradené medzi ťažiská osídlenia prvej úrovne do tretej skupiny, ktorú tvorí žilinsko-martinské osídlenie. Z hľadiska rozvojových osí patrí žilinská rozvojová os Žilina – Varín - Terchová medzi rozvojové osi tretieho stupňa. Vychádzajúc z týchto súvislostí disponibilné priestory pre bývanie, kultúrnohistorické a prírodné danosti katastra obce Varín, umožňujú obci Varín stať sa vidieckym sídlom nadpriemernej obecnej veľkosti z hľadiska počtu obyvateľov a vybavenosti so všetkým štandardom základnej sociálnej, občianskej a technickej vybavenosti, zodpovedajúcim takémuto druhu sídla, ale s vyššou kvalitou životného (prírodného) prostredia ako môžu dosiahnuť intenzívnejšie urbanizované územia mesta k r. 2030.

Ďalším prvkom intenzívneho rozvoja je aj ambícia ochraňovať a zveľaďovať prírodné prostredie ako súčasť kvalitného životného prostredia a ako predpoklad pre primeraný rozvoj cestovného ruchu, turizmu, rekreácie. Ambíciou je stať sa mikroregionálnym centrom cestovného ruchu, turizmu a rekreácie, kultúrno-spoločenským centrom pre svoje spádové územie a súčasťou navrhovanej regionálnej priestorovej a funkčnej štruktúry Severopovažského regiónu cestovného ruchu a Hornopovažského regiónu. Žilina a okolie je

v rámci tejto hierarchie rekreačným krajinným celkom.

Urbanisticky to znamená, že primárnou funkciou územia obce zostane funkcia bývania v rodinných domoch, ku ktorej sa pridružia funkcia ochrany a dotvárania prírodného prostredia, funkcia priemyselnej výroby, funkcia rekreácie, cestovného ruchu a turizmu.

Z uvedeného začlenenia obce Varín v hierarchii osídlenia a z významu obce z hľadiska rekreácie a turizmu, vyplývajú v súvislosti s vysokou kvalitou životného a prírodného prostredia obce predpoklady na jej ďalší intenzívny rozvoj.

Obec Varín je v zmysle záväznej časti Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001), schválenej nariadením vlády SR č. 528/2002 Z.z. sídlom nachádzajúcim sa v záujmovom území rozvojovej kvartérnej žilinsko – martinskej aglomerácie, v záujmovom území žilinsko – martinského ťažiska osídlenia najvyššieho celoštátneho a medzinárodného významu, ako i v záujmovom území centra prvej skupiny sídelnej štruktúry, prvej podskupiny Žilina.

V zmysle všeobecne záväzných nariadení Žilinského samosprávneho kraja č.6/2005, dodatku č.1 k VZN č. 6/2005, č. 17/2009, č. 26/2011 a 49/2018 o záväzných častiach zmien a doplnkov č. 4 ÚPN – VÚC Žilinského kraja je súčasťou rozvojovej osi tretieho stupňa: žilinská rozvojová os: Žilina – Varín – Terchová.

Varín je obcou s hlavnými funkciami bývania, poľnohospodárskej výroby a území ochrany prírody. Primárnou funkciou územia obce zostane funkcia bývania v rodinných domoch, ku ktorej sa pridružia funkcia ochrany a dotvárania prírodného prostredia, funkcia výroby, funkcia rekreácie, cestovného ruchu a turizmu. Rozvoj poľnohospodárskej výroby neprekročí rámec sekundárneho postavenia v nových podmienkach obce.

Bude sa rozvíjať aj ako sídlo nadpriemernej obecnej veľkosti z hľadiska počtu obyvateľov a vybavenosti v zázemí osídlenia mesta Žilina, ako mikroregionálne centrum cestovného ruchu, turizmu a rekreácie a ako kultúrno-spoločenské centrum pre svoje spádové územie. Bude miestom priemyselnej výroby a zdrojom rastlinnej a čiastočne živočíšnej produkcie a aj miestom disponibilného územia pre vedenie nadradených líniových diel dopravnej a technickej infraštruktúry (ZVN vedenia, VN vedenia, plynárenské zariadenia, kanalizačný zberač, cesta I/18, II/583, železničná trať, Vodné dielo Žilina, náhradný biokoridor...).

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

Z hľadiska ochrany prírody a prírodných hodnôt sa v katastrálnom území obce Varín vyskytujú (resp. sa ho dotýkajú) maloplošné a veľkoplošné chránené územia a ich ochranné pásma

- *maloplošné chránené územie Národná prírodná rezervácia Starý hrad s 5.° ochrany,*
- *maloplošné chránené územie Národná prírodná rezervácia Suchý s 5.° ochrany,*
- *ochranné pásmo maloplošného chráneného územia Krasniansky luh s 3.° ochrany,*
- *veľkoplošné chránené územie Národný park Malá Fatra s 3.° ochrany,*
- *ochranné pásmo Národného parku Malá Fatra s 2.° ochrany,*
- *ostatné katastrálne územie obce Varín s 1.° ochrany,*

chránené územia NATURA 2000, (chránené vtáčie územie - CHVÚ, územie európskeho významu SKUEV)

- chránené vtáčie územie CHVÚ 13 Malá Fatra,
- územie európskeho významu SKUEV 0252 NPMF,
- územie európskeho významu SKUEV 0221 tok Varínky.

Z hľadiska ekologickej stability sa v katastrálnom území obce Varín nachádzajú (resp. sa ho dotýkajú) prvky regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES):

- genofondová lokalita ZA 30 Asfaltový lom pri Nezbudskej Lúčke,
- genofondová lokalita ZA 21 Krasniansky luh,
- genofondová lokalita ZA 33 Starý hrad (NPR),
- genofondová lokalita ZA 34 Suchý (NPR),
- biosférické biocentrum 3/1,6/1,11/1 (Bbc1) Krivánska Malá Fatra,
- hydricko-terestrický nadregionálny biokoridor 11/25 (Nrbk1) Rieka Váh,
- hydricko-terestrický regionálny biokoridor 11/30 (Rbk13) Vodný tok Varínka a Struháreň,
- terestrický regionálny biokoridor Rbk 21 Ekotón Krivánskej Fatry,
- ekologicky významné segmenty
 - EVS Asfaltový lom a okolie,
 - EVS Varínka,
 - EVS Horské lúky a mezofilné pasienky pod Jedľovinou,
 - EVS Umelá mokraď na VD Žilina.

V tesnej blízkosti katastrálneho územia obce sa nachádza maloplošné chránené územie

- prírodná pamiatka PP Krasniansky luh s 5.° ochrany,
- regionálne biocentrum Rbc24 Krasniansky luh.

Okrem uvedených prvkov ochrany prírody a prvkov ÚSES je potrebné rešpektovať a ochraňovať prírodné pozoruhodnosti a okolitú krajinu ako celok. Mimo zastavaného územia k.ú. Varín a na jeho hranici sú významné krajinné prvky tvorené najmä sieťou biocentier, biokoridorov a osobitne chránenými časťami prírody a krajiny. Súčasťou požiadavky na ochranu krajiny sú aj ostatné krajinné prvky. Z pohľadu krajiny sú významné historické krajinné štruktúry, dominanty kultúrnohistorických pamiatok, prírodné dominanty líniové, skupinové a solitérne, vodopády ako aj rozhrania vnímania prírodných masívov.

PREHĽAD PRVKOV OCHRANY PRÍRODY A ÚSES

Veľkoplošné chránené územia

Veľkoplošné chránené územia

Kategória	Názov národného parku	Stupeň ochrany	Celková výmera (ha)
NP	NP Malá Fatra	3	22630
OP NP	NP Malá Fatra - OP	2	23262

Východná časť katastrálneho územia obce je súčasťou Národného parku Malá Fatra vyhláseného v r. 1988 s 3.° ochrany.

Západnou hranicou ochranného pásma Národného parku Malá Fatra je tok Váhu a Varínky až po zastavanú časť obce Varín, kde v jeho severovýchodnej časti prekračuje OP tok Varínky a poza lokalitu Koňhora prechádza na západnú časť hranice katastrálneho územia v tejto m.č. Zaberá asi dve tretiny plochy celého katastra obce v jeho východnej a severnej časti. Je v 2.° ochrany.

Ostatné územie katastra obce z hľadiska ochrany prírody na základe legislatívnej ochrany vyplývajúcej zo zákona 543 z 25. júna 2002 O ochrane prírody a krajiny patrí do 1.° ochrany.

Maloplošné chránené územia v riešenom území

Maloplošné chránené územia

Názov chráneného územia	Kategória/stup.ochrany	Plocha územia (ha)	Katastrálne územie	charakteristika
Starý hrad	NPR/5	85,42	Nezbudská Lúčka	Ojedinelé a veľmi vzácne rastlinné spoločenstvá s dubom a vo vyšších polohách s dubom, jedľou, bukom, hrabom, lipou a javorom, prípadne na temenách skál s pôvodnou borovicou.
Suchý	NPR/5	429,42	Krasňany, Nezbudská Lúčka	Vzácný súbor lesných a kosodrevinových spoločenstiev na rozmanitom horninovom podklade miestami s porastami pralesovitého rázu, väčšinou so zachovanou hornou hranicou lesa a výraznými geomorfologickými formami.
Krasniansky luh	PP/5	15,21	Krasňany	Zachovalé lesné brehové porasty potoka Varínka v OP NP Malá Fatra.
OP Krasnianskeho luhu	3	60 m od hranice PP	Varín Krasňany	Ochrana lesných brehových porastov potoka Varínka v OP.
Navrhované MCHÚ Dubiny Starhrad	5	25	Varín	Zmiešané bukovo-hrabové lesy a vzácne kyslomilné dubové lesy scharakteristickými druhmi drevín: javor horský, hrab obyčajný, buk lesný, lipa malolistá, lipa veľkolistá, dub zimný, borovica lesná.

Hranica katastrálneho územia obce Varín je v svojej južnej časti v lok. Hradské totožná s hranicou maloplošného chráneného územia Národná prírodná rezervácia Starý hrad s 5.° ochrany a v priestore Pod Suchým s časťou hranice maloplošného chráneného územia Národná prírodná rezervácia Suchý s 5.° ochrany.

ÚPN – O Varín navrhuje na základe vypracovaného krajinnoekologického plánu k.ú. Varín, vyhlásiť ekologicky významný segment (EVS) časť Dubiny Starhrad za maloplošné chránené územie s 5.° ochrany. Navrhované územie sa nachádza v priestore NPMF severozápadne od NPR Starý hrad. Rozprestiera sa od hranice k.ú. Varín v redukovanom oválnom tvare s osou smerujúcou od juhozápadu k severovýchodu.

Tieto jestvujúce NPR i navrhované maloplošné chránené územia sú súčasťou NPMF, ktorý presahuje hranicu NPR a je v 3.° ochrany, preto ich ochranné pásma sú uplatnené v rámci NPMF.

Hranica k.ú. obce Varín je na hranici s k.ú. Krasňany v tesnom susedstve zo severným a južným okrajom hranice maloplošného chráneného územia Krasniansky luh s 5.° ochrany v priestore Koňhora.

Ochranné pásmo maloplošného chráneného územia Krasniansky luh je územie nadväzujúce na maloplošné chránené územie do vzdialenosti 60 m od hranice chráneného územia. Platí v ňom 3.° ochrany.

Súvislá európska sústava chránených území NATURA 2000

Vytvorenie sústavy osobitne chránených území NATURA 2000 na Slovensku je implementáciou Smernice Rady č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (smernica o vtákoch) a Smernice Rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (smernica o biotopoch). Vychádzajúc z uvedených smerníc tvoria sústavu NATURA 2000 Chránené vtáčie územia (Special Protection Areas - SPAs) a Územia európskeho významu (Special Areas of Conservation - SACs).

Do území európskeho významu SKUEV 0252 bol zaradený priestor totožný v k.ú. Varín s priestorom NPMF, do území európskeho významu SKUEV 0221 bolo zaradené územie celého toku Varínky v k.ú. obce Varín.

Východná časť katastrálneho územia obce, sčasti totožná s hranicou NPMF, prekračujúca túto hranicu v priestore Pod Lipovcom v smere ku hranici s k.ú. Nezbudská Lúčka bola zaradená do chránených vtáčích území – CHVÚ 13 Malá Fatra.

SKCHVU013 Malá Fatra

Chránené vtáčie územie Malá Fatra (ďalej len „chránené vtáčie územie“) má účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu orla skalného, sokola sťahovavého, výra skalného, žlny sivej, kuvika kapcavého, d'atľa bielochrbtého, d'atľa čierneho, muchárika bielokrkého, skaliara pestrého, rybárika riečneho, bociana čierneho, včelára lesného, sovy dlhochvostej, lelka lesného, d'atľa hnedkavého, chriašteľa poľného, kuvika vrabčieho, jariabka hôrneho, strakoša sivého, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, muchárika sivého, tetra hluháňa, tetra hoľniaka, d'atľa trojprstého a muchárika červenohrdlého a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Zakázané činnosti v CHVÚ:

- vykonávanie úmyselnej obnovnej ťažby od 1. marca do 30. júna v ochranných lesoch na území s 1. až 4. stupňom ochrany okrem prác súvisiacich s vyznačením stromov určených na výrub,
- vykonávanie úmyselnej obnovnej ťažby s veľkosťou obnovného prvku väčšou ako jeden hektár alebo jeho šírkou väčšou ako priemerná výška porastu na území s 1. až 4. stupňom ochrany v ochranných lesoch a v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 2 vrátane lesných porastov rozpracovaných ku dňu nadobudnutia platnosti vyhlášky,
- vykonávanie úmyselnej ťažby a prečistiek od 1. februára do 30. júna, na území s 1. až 4. stupňom ochrany v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 2,
- uplatňovanie iného hospodárskeho spôsobu ako účelového alebo výberkového, na území s 1. až 4. stupňom ochrany v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 2,
- budovanie lesných ciest alebo zväžnic od 1. februára do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 2,
- odstraňovanie ojedinelých zlomov alebo suchých stromov pri lesohospodárskej činnosti, ktoré nie sú zdrojom zvýšenej početnosti biotických škodlivých činiteľov, nepredstavujú potenciálne nebezpečenstvo z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a nebránia technologickému sprístupneniu porastu, na území s 1. až 4. stupňom ochrany,
- vykonanie úmyselnej obnovnej ťažby na území s 1. až 4. stupňom ochrany, pri ktorej sa na jeden hektár obnovovanej plochy lesného porastu ponechá menej ako tri stromy v rubnom veku na prirodzené dožitie alebo pri ktorej sa na jeden hektár obnovovanej plochy lesného porastu ponechá menej ako tri vrastavé jedle na prirodzené dožitie,
- odstraňovanie alebo poškodzovanie stromov s hniezdnymi dutinami d'atľa čierneho, d'atľa trojprstého, d'atľa bielochrbtého, d'atľa hnedkavého, žlny sivej, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, žltouchvosta lesného, kuvika vrabčieho a kuvika kapcavého, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- vykonávanie úmyselnej výchovnej ťažby na území s 1. až 4. stupňom ochrany, pri ktorej sa v dielcoch, zníži zastúpenie drevín rodu topol', breza, vŕba, lieska alebo jarabina pod päť percent z celkového drevinového zloženia alebo odstraňovanie týchto drevín, ak je ich zastúpenie v dielcoch nižšie ako päť percent, okrem výchovných ťažieb realizovaných v nevyhnutnej miere v prospech drevín cieľového drevinového zloženia v skupinách týchto druhov drevín,

- výrub alebo vykonávanie akýchkoľvek zásahov do drevín rastúcich mimo lesa od 1. apríla do 31. júla, okrem odstraňovania následkov havárií alebo porúch na elektrickom vedení alebo okrem vykonávania povodňových zabezpečovacích alebo záchranných prác,
- úmyselné zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy alebo ostatných lesných pozemkov okrem zriadených lesných škôlok, semenných sadov, lesných ciest a zväžnic, lesných skladov a rozdeľovacích priesekov,
- rozorávanie existujúcich trvalých trávnych porastov na území s 1. až 3. stupňom ochrany okrem ich obnovy,
- pozemné aplikovanie pesticídov na území s 1. až 3. stupňom ochrany na existujúcich trvalých trávnych porastoch, na pozemkoch dočasne nevyužívaných na rastlinnú výrobu⁷ alebo na pozemkoch, ktoré slúžia ako účelová ochranná poľnohospodárska a ekologická zeleň protierozívnych opatrení alebo opatrení na zabezpečenie ekologickej stability územia, okrem lesných škôlok a okrem odstraňovania inváznych druhov rastlín,
- mechanizované kosenie alebo mulčovanie existujúcich trvalých trávnych porastov na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára spôsobom od okrajov do stredu,
- kosenie alebo mulčovanie na hniezdnych lokalitách chriašťa poľného od 1. mája do 31. júla, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
- vykonávanie činnosti, ktorá môže ohroziť priebeh hniezdenia, výchovy alebo vyvážania mláďat v blízkosti hniezda orla skalného, sokola sťahovavého, včelára lesného, bociana čierneho, výra skalného alebo sovy dlhochvostej, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia
- uskutočňovanie horolezeckých alebo skalolezeckých výstupov alebo organizovanie športových, turistických alebo iných verejnosti prístupných podujatí na území s 1. a 2. stupňom ochrany od 1. februára do 31. augusta okrem jednodňových verejných turistických podujatí na vyznačených turistických chodníkoch.

SKUEV0252 Malá Fatra

Rozloha: 22253,17 ha

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy

3240 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia so *Salix eleagnos*

4060 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni

4070* Kosodrevina

4080 Spoločenstvá subalpínskych krovín

5130 Porasty borievky obyčajnej

6170 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty

6210 Suchomilné travinnobylinné a krovínové porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovištia Orchideaceae)

6230* Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte

6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa

6510 Nížinné a podhorské kosné lúky

6520 Horské kosné lúky

7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská

7220* Penovcové prameniská

- 7230** Slatiny s vysokým obsahom báz
- 8120** Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánneho stupňa
- 8160*** Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa
- 8210** Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
- 8220** Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
- 8310** Nesprístupnené jaskynné útvary
- 9110** Kyslomilné bukové lesy
- 9130** Bukové a jedľové kvetnaté lesy
- 9140** Javorovo-bukové horské lesy
- 9150** Vápnomilné bukové lesy
- 9180*** Lipovo-javorové sutinové lesy
- 9410** Horské smrekové lesy
- 91Q0** Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

plocháč červený	<i>Cucujus cinnaberinus</i>
kunka žltobruchá	<i>Bombina variegata</i>
mlok karpatský	<i>Triturus montandoni</i>
vydra riečna	<i>Lutra lutra</i>
fúzač alpský	<i>*Rosalia alpina</i>
rys ostrovid	<i>Lynx lynx</i>
bystruška potočná	<i>Carabus variolosus</i>
roháč obyčajný	<i>Lucanus cervus</i>
spriadač kostihojový	<i>*Callimorpha quadripunctaria</i>
podkovár malý	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
netopier veľkouchý	<i>Myotis bechsteini</i>
uchaňa čierna	<i>Barbastella barbastellus</i>
netopier obyčajný	<i>Myotis myotis</i>
medveď hnedý	<i>*Ursus arctos</i>
podkovár veľký	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
vlk dravý	<i>*Canis lupus</i>
črievičník papučkový	<i>Cypripedium calceolus</i>
zvonček hrubokoreňový	<i>*Campanula serrata</i>
poniklec slovenský	<i>*Pulsatilla slavica</i>
klinček lesklý	<i>*Dianthus nitidus</i>
kyjanôčka zelená	<i>Buxbaumia viridis</i>
fúzač karpatský	<i>*Pseudogaurotina excellens</i>
bystruška Zawadského	<i>Carabus zawadzskii</i>
pimprlík mokradňový	<i>Vertigo angustior</i>
vrchovka alpská	<i>Tozzia carpathica</i>
prilbica tuhá moravská	<i>Aconitum firmum subsp. moravicum</i>

Navrhované menežmentové opatrenia

Stráženie (napríklad. hniezd dravcov)

Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka)

Opatrenia na udržanie primeraného vodného režimu (vysokej hladiny podzemnej vody)

Revitalizácia tokov, obnova prívodných kanálov, mŕtvych ramien za účelom zavodnenia mokraďových biotopov

Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty

Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva

Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky

Udržovanie zimovísk obojživelníkov a priaznivého stavu migračných zón k lokalitám reprodukcie a k niektorým typom letných stanovišť

Usmerňovanie návštevnosti územia

Zvyšovanie rubnej doby

Predĺžovanie obnovnej doby

Predĺženie obdobia na zalesnenie a zabezpečenie nového porastu

Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob)

Šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty (kone, lanovky, ...)

Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinele stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny)

Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy

Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov

Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín

Pravidelné pasenie pri dodržaní max. zaťaženia VDJ na ha s častým prekladaním košiarov a vykášaním burín a nedopaskov

Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka)

Kombinovaná pastva a kosenie (napr. jarné kosenie s následným prepášaním územia)

Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny

Odstraňovanie invázných druhov rastlín

Odstraňovanie zámerne vysadených drevín

Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín

Zakladanie nových brehových porastov s uplatnením pôvodných druhov drevín

Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Manipulácia s vodnou hladinou

Hospodársky odber vody

Ťažba ostatných nerastov

Pohyb mimo vyznačených chodníkov v lesnom vegetačnom stupni (okrem vlastníka)

Pohyb mimo vyznačených chodníkov v alpínskom vegetačnom stupni

Jazda na snežných skútroch

Vymedzenie lokalít a stálych trás pre skalolezectvo a skialpinizmus

Vymedzenie lokalít a stálych trás pre let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia

Povrchové lomy vápencové, dolomitové

Ťažobné a geotermálne vrty

Výsypky, odvaly a odkaliská (haldy)

Geol. práce s použitím technických geol. prác a geologických povrchových a podzemných diel (šachty, lomové steny...)

Diaľnice

Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí

Umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche nesúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela

Úpravne vody, miestna kanalizačná sieť a čistiarne odpadových vôd

Banské stavby a ťažobné zariadenia

Malé vodné elektrárne

Veterné elektrárne

Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia

Spaľovne odpadu

Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu

Skládky odpadu

Osvetlenie bežeckých tratí, lyžiarskych tratí a športových areálov mimo uzavretých stavieb

Umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia

Farmy v ktorých sa chová viac ako 10 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat)

Cesty I. až III. triedy

Účelové komunikácie

Nekryté parkoviská a odstavné plochy

Železničné, lanové a iné dráhy

Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy

Melioračné sústavy

Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary

Miestne rozvody plynu, vody alebo pary (okrem domových prípojok)

Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia

Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice

Diaľkové rozvody elektriny

Športové areály

Kryté budovy pre šport

Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy

Skokanské mostíky

Golfové ihriská

Lyžiarske vleky

Lyžiarske zjazdové trate

Rozširovanie invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky

Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov

Výkon poľovného práva - chov zveri

Výkon poľovného práva - zber vajec pernatej zveri

Organizovanie spoločných poľovačiek

Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica

Budovanie a vyznačenie turistických chodníkov, náučných chodníkov, bežeckých trás, lyžiarskych trás alebo cyklotrás

Výstavba vodných nádrží pre zasnežovanie

Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých stavieb

Hotely a motely

Všetky penzióny a chaty

Administratívne, správne budovy súvisiace s obhospodarovaním pozemkov (napr. lesnícke a pod.)

Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky

Zmeny obytných objektov na poľnohospodárske

Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.)

Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypanie, odvodňovanie, ťažba trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom

Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery

Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskoho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho al. iného priemyslu

Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie

Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí

Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých

Skládky odpadu

Zriadiť rybochovné zariadenie

Poľovnícke zariadenie - zvernice

Farmy na chov zvierat - zariadenie, v ktorom sa chová viac ako 100 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat)

Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy a malé ak ide o ťažbu odstrelom

Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím

Melioračné systavy

Automobilové a motocyklové dráhy

Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale

Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery

Zmeny rekreačných objektov na priemyselné

Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné

Zmeny obytných objektov na priemyselné

Diaľnice

Úpravne vody, miestna kanalizačná sieť a čistiarne odpadových vôd

Banské stavby a ťažobné zariadenia

Malé vodné elektrárne

Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia

Spaľovne odpadu

SKUEV0221 Varínka

Rozloha: 118,69 ha

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy

6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa

7220* Penovcové prameniská

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

kunka žltobruchá	<i>Bombina variegata</i>
vydra riečna	<i>Lutra lutra</i>
bystruška potočná	<i>Carabus variolosus</i>
spriadač kostihojový	<i>*Callimorpha quadripunctaria</i>
netopier obyčajný	<i>Myotis myotis</i>

Navrhované menežmentové opatrenia

Opatrenia na zlepšenie kvality vôd
Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty
Zakladanie nových brehových porastov s uplatnením pôvodných druhov drevín
Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob)
Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy
Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov
Revitalizácia tokov, obnova prívodných kanálov, mŕtvych ramien za účelom zavodenia mokrad'ových biotopov
Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Vypúšťanie odpadových vôd a osobitných vôd do povrchových vôd poškodzujúce ukazovatele vody vhodnej pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb
Manipulácia s vodnou hladinou
Hospodársky odber vody
Zriaďiť rybochovné zariadenie
Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov
Zriaďiť poľovnícke zariadenie - zvernica
Ťažobné a geotermálne vrty
Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí
Umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche nesúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela
Umiestnenie vodného diela
Úpravne vody, miestna kanalizačná sieť a čistiarne odpadových vôd
Malé vodné elektrárne
Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu
Farmy v ktorých sa chová viac ako 20 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat)
Účelové komunikácie
Nekryté parkoviská a odstavné plochy
Golfové ihriská
Kempingy
Budovanie a vyznačenie mototrás
Športové areály
Všetky poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale

Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažba trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom

Výrub drevín brehových porastov (žiadateľ nie je správcom vodného toku), nad 50 m dĺžky

Údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Farmy na chov zvierat - zariadenie, v ktorom sa chová viac ako 100 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat)

Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím

Úpravne vody, miestna kanalizačná sieť a čistiarne odpadových vôd

Skládky odpadu

Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie

Automobilové a motocyklové dráhy

Budovanie a vyznačenie mototrasy

Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale

Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery

Zriaďiť poľovnícke zariadenie - zvernica

Zriaďiť rybochovné zariadenie

Chránené stromy v katastri obce Varín

V k.ú. obce Varín sa nenachádzajú chránené stromy.

PRVKY ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY

Južným okrajom katastrálneho územia obce vedie hydricko-terestrický nadregionálny biokoridor vodný tok Váh s označením podľa ÚPN - VÚC Žilinského kraja č. 11/25, s označením a názvom v rámci Aktualizácie prvkov RÚSES okresu Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto Nrbk1 Rieka Váh.

Stredom južnej časti katastrálneho územia obce vedie hydricko-terestrický regionálny biokoridor vodný tok Varínka s označením podľa ÚPN - VÚC Žilinského kraja č. 11/30, s názvom a označením v rámci Aktualizácie prvkov RÚSES okresu Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto Rbk13 Vodný tok Varínka a Struháreň.

Okrajom zalesnenej časti NPMF, resp. vedľa západného okraja provincionálneho biocentra 3/1, 6/1, 11/1 vedie podľa ÚPN - VÚC Žilinského kraja terestrický regionálny biokoridor ekotón Malej Fatry s č. 11/33, s názvom a označením v rámci Aktualizácie prvkov RÚSES okresu Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto Rbk 21 Ekotón Krivánskej Fatry.

Aktualizovaný zoznam genofondových lokalít v riešenom území

aktualizované číslo	názov	charakteristika
ZA 21	Krasniansky luh (PP)	Zachovalé spoločenstvá podhorských lužných lesov. Výskyt ohrozených druhov vtákov (Topercer 1993, pers. comm.)
ZA 30	Asfaltový lom pri Nezbudskej Lúčke	Reprodukčná lokalita pre ohrozené druhy obojživelníkov, výskyt žiab i mlokov (Topercer 1993, pers. comm.), výskyt významných druhov vážok (Badík 1993, pers. comm.), vodné rastlinstvo, kroviny, lúky s prirodzeným druhovým zložením
ZA 33	Starý hrad (NPR)	Prirodzené dubové porasty na S hranici svojho rozšírenia na Slovensku, jedľové bučiny s dubom, dubové boriny a lipové sutinové lesy. Výskyt druhov Vincetoxicum hirundinaria, Convallaria majalis, Melica nutans, Polypodium vulgare (Šomšák 1963), Artemisia

		absinthium, Sempervivum montanum , Woodsia ilvensis, Inula conyzae, Saxifraga aizoon, Allium montanum (Suza 1924), silikátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou
ZA 34	Suchý (NPR)	Prírodné lesné spoločenstvá pralesovitého rázu, jedľobučiny až smrečiny s prechodom do kosodreviny a alpínskych lúk. Karbonatický i silikátový podklad, výskyt ohrozených druhov fauny a flóry: Dianthus nitidus, Potentilla crantzii, Dryas octopetala, Pinguicula alpina, Salix jacquiniana, Pedicularis verticillata, Saxifraga moschata, Aquilegia vulgaris (Klinda 1985), Pyrola carpatica (Bělohávková, Fišerová 1976), Endemické kosodrevinové spoločenstvá so Sorbus margittaiana (Endemit Malej Fatry) a Padus avium ssp. petraea.

Jedinou významnou genofondovou lokalitou, ktorá zasahuje do vnútra k.ú. Varín je genofondová lokalita ZA 30 Asfaltový lom pri Nezbudskej Lúčke. Genofondové lokality ZA 21 Krasniansky luh, ZA 33 Starý hrad (NPR) a ZA 34 Suchý (NPR) sa katastrálneho územia obce Varín svojou hranicou dotýkajú.

Zoznam biocentier

kat. ÚPN - VÚC	Aktualizovaný názov biocentra	Kateg. RÚSES	Ohrozenia
Provinciálne 3/1,6/1,11/1	Krivánska Malá Fatra <i>Starý hrad</i> Ojedinelé a veľmi vzácne rastlinné spoločenstvá s dubom a dubom, jedľou, bukom, hrabom, lipou a javorom, I s pôvodnou borovicou <i>Suchý</i> Vzácný súbor lesných a kosodrevinových spoločenstiev na rozmanitom horninovom podklade miestami s porastami pralesovitého rázu, väčšinou so zachovanou hornou hranicou lesa a výraznými geomorfologickými formami	Biosférické Bbc1	Nadmerná návštevnosť Používanie terénnych vozidiel, štvorkoliek a skútrov. Lety lietadlom a klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m. Lyžiarske vleky. Lyžiarske zjazdové trate a ich zasnežovanie. Používanie chemických látok spojených s úpravou vlastností snehu, chaty. Svetelné a hlukové efekty, reprodukováná hudba. Pohyb mimo vyznačených chodníkov. Zber lesných plodov. Úpravy tokov. Úpravy, zasypávanie, odvodňovanie mokradí. Ťažba riečného materiálu. Výrub drevín brehových porastov. Budovanie lesných ciest. Nadmerná ťažba dreva. Oplotenie pozemku. Vypaľovanie stariny. Skládky odpadu.
11/18	Krasniansky luh Zachovalé lesné brehové porasty potoka Varínka v OP NP Malá Fatra.	Regionálne Rbc24	Invázne druhy, ruderalizácia, Skládky, vypúšťanie odpadových vôd. Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie a ťažba riečného materiálu Nelegálne výruby brehových porastov.

V rámci biocentier je biocentrum Krivánska Malá Fatra zaradené podľa ÚPN - VÚC Žilinského kraja z roku 1998 z ako provinciálne s číslom 3/1, 6/1, 11/1. V rámci Aktualizácie prvkov RÚSES okresu Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto dostalo označenie biosférické biocentrum Bbc1 Krivánska Malá Fatra. Je súčasťou krajne východnej polohy v k.ú. Varín v lok. Pod Suchým, Hradské, Jedľovina.

V strede katastra v m.č. Koňhora je v blízkosti jeho východného okraja regionálne biocentrum Krasniansky luh v zmysle ÚPN - VÚC Žilinského kraja s číslom 11/18, v rámci Aktualizácie prvkov RÚSES okresu Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto s označením regionálne biocentrum Rbc24 Krasniansky luh.

Zoznam jestvujúcich biokoridorov

kat. ÚPN - VÚC	Aktualizovaný názov biokoridoru	Kateg.	Ohrozenia
11/25	Rieka Váh najvýznamnejší biokoridor, interkontinentálna trasa vtáctva, šírenie panónskych druhov, prepojenie s Dunajom	Nrbk1	Znečistenie vody Zástavba a regulácia brehov Šírenie inváznych druhov bariery - Hričovská priehrada, Hričovský kanál, Vodné dielo Žilina, cesty, diaľnica, železnica elektrické vedenia Ťažba štrkov, výstavba priemyselných parkov
11/30	Vodný tok Varínka a Struháreň hydricko-terestrický biokoridor, zachovalé údolie, horný tok takmer bez bariér s významnými brehovými porastami a biotopmi európskeho významu, dolný tok regulovaný	Rbk13	Cez intravilány obcí regulácia, odstránenie brehových porastov, znečistenie komunálnym odpadom, invázne druhy. Tlak na výstavbu priamo na brehoch toku

11/33	Ekotón Krivánskej Fatry významný terestrický biokoridor ekotónového typu so zvýšenou biodiverzitou na hranici s poľnohospodárskou krajinou	Rbk21	Rekreačné aktivity, tlak na výstavbu rekreačných zariadení, znečisťovanie, výrubu lesných okrajov.
-------	--	--------------	--

Južným okrajom katastrálneho územia obce vedie hydricko-terestrický nadregionálny biokoridor vodný tok Váh s označením podľa ÚPN - VÚC Žilinského kraja č. 11/25, s označením a názvom v rámci Aktualizácie prvkov RÚSES okresu Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto Nrbk1 Rieka Váh.

Stredom južnej časti katastrálneho územia obce vedie hydricko-terestrický regionálny biokoridor vodný tok Varínka s označením podľa ÚPN - VÚC Žilinského kraja č. 11/30, s názvom a označením v rámci Aktualizácie prvkov RÚSES okresu Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto Rbk13 Vodný tok Varínka a Struháreň.

Okrajom zalesnenej časti NPMF resp. vedľa západného okraja provinciálneho biocentra 3/1, 6/1, 11/1 vedie podľa ÚPN - VÚC Žilinského kraja terestrický regionálny biokoridor ekotón Malej Fatry s č. 11/33, s názvom a označením v rámci Aktualizácie prvkov RÚSES okresu Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto Rbk 21 Ekotón Krivánskej Fatry.

Zoznam navrhovaných biokoridorov

Ozn.	Názov biokoridoru	Ohrozenia
nMbk1	Želehosť (SVP š.p. uvádza názov Koňhorský potok), hydricko-terestrický biokoridor preteká zalesneným územím ochranného pásma NPMF, pred vyústením do Varínky mimolesnou stromovou vegetáciou. V okolí je sporadická individuálna výstavba	
nMbk2	Koňhorský potok (SVP š.p. uvádza názov Želehosť), hydricko-terestrický biokoridor, preteká zalesneným územím ochranného pásma NPMF, pred vyústením do Varínky mimolesnou stromovou vegetáciou, lúčnou krajinou a zastavaným územím.	Cez intravilán regulácia, odstránenie brehových porastov, znečistenie komunálnym odpadom, invázne druhy. Tlak na výstavbu priamo na brehoch toku.
nMbk3	Pravobrežný prítok Varínky v Koňhore hydricko-terestrický biokoridor, preteká zalesneným územím a lúčnou krajinou ochranného pásma NPMF, pred vyústením do Varínky mimolesnou stromovou vegetáciou a zastavaným územím.	Cez intravilán regulácia, odstránenie brehových porastov, znečistenie komunálnym odpadom, invázne druhy. Tlak na výstavbu priamo na brehoch toku.
nMbk4	Opustený náhon hydricko-terestrický biokoridor, preteká zastavanou časťou m.č. Koňhora v ochrannom pásme NPMF, poľnohospodárskou krajinou na hranici OP NPM F, intravilánom Varína, jeho historickým jadrom, lok Zátepličie, kde sa pred železničnou traťou vlieva po potoka Šošinec. Po zavodení a revitalizácii a vrátení do historickej polohy v lok. Zátepličie významná súčasť obecného parku v historickom jadre obce a zmiešaného územia športu, rekreácie a občianskej vybavenosti vo variante riešenia lok. Zátepličie	Cez intravilán regulácia, odstránenie brehových porastov, znečistenie komunálnym odpadom, invázne druhy. Mimoriadny tlak na výstavbu priamo na brehoch toku.

Ozn.	Názov biokoridoru	Ohrozenia
nMbk5	Šošinec , hydricko-terestrický biokoridor, preteká zalesneným územím a mimolesnou stromovou vegetáciou, ochranného pásma NPMF, a ostatnými priestormi m.č. Koňhora, zastavaným územím elektrorozvodne, pod ňou poľnohospodárskou krajinou, zastavaným územím obce, pred vyústením náhradného biokoridoru navrhovaným priemyselným parkom.	Cez intravilán regulácia a zatrubnenie, odstránenie brehových porastov, znečistenie komunálnym odpadom, invázne druhy. Tlak na výstavbu priamo na brehoch toku.
nMbk6	Jedľovina , hydricko-terestrický biokoridor, priteká z k.ú. Krasňany, v katastri Varína preteká sprievodnou zeleňou Varínky v rámci OP NPMF.	Odstránenie brehových porastov, regulácia, znečistenie komunálnym odpadom, invázne druhy.

nMbk7	Dúbrava , hydricko-terestrický biokoridor, priteká z lok. Jedľovina, preteká lúčnou krajinou a zalesneným územím ochranného pásma NPMF, pred vyústením do Varínky lúčnou krajinou a zastavaným územím v ulici Pod Vajánkom.	Cez intravilán regulácia, odstránenie brehových porastov, znečistenie komunálnym odpadom, invázne druhy. Tlak na výstavbu priamo na brehoch toku
nMbk8	Lipovec , hydricko-terestrický biokoridor, preteká zalesneným územím a prevažne lúčnou krajinou ochranného pásma NPMF v priestore Jedľovina, je atakovaný významným množstvom výstavby rekreačného charakteru, pred vyústením do rieky Váh mimolesnou stromovou vegetáciou, lúčnou krajinou a zastavaným územím.	V okolí rekreačnej výstavby a cez intravilán regulácia, odstránenie brehových porastov, znečistenie komunálnym odpadom, invázne druhy. Tlak na výstavbu priamo na brehoch toku
nMbk9	Hradský potok , hydricko-terestrický biokoridor, preteká zalesneným územím NPMF, pred vyústením do rieky Váh preteká k. ú. Nezbudská Lúčka	

Miestny ÚSES (MÚSES) doteraz nebol spracovaný. ÚPN – O Varín navrhuje jeho vypracovanie, pričom do neho odporúča zahrnúť všetky miestne toky, ktoré nie sú súčasťou RÚSES.

Funkciu biokoridorov na miestnej úrovni plnia vodné toky s brehovými porastmi. Ich vyčlenenie je len orientačné, bez presného plošného vymedzenia. Je potrebné obmedziť zásahy, ktoré znižujú ich funkciu, najmä budovanie bariér na tokoch, vykonávať výrubu brehových porastov, napriamovať a regulovať toky, zatrubňovať a necitlivo upravovať ich korytá. Naopak vo viacerých prípadoch je potrebná revitalizácia tokov. Najmä v priestore historického jadra obce a v lok. Zátepličie, kde je potrebné aj regulované zavodnenie toku opusteného náhonu. Je nevyhnutné udržiavať obojstranný 10 m široký pás brehového porastu (v zastavanom území min. 6 m), pri ornej pôde a pri priemyselných areáloch aj nárazníkový pás široký minimálne 10 m pozdĺž brehového porastu. V prípade nedostatočného priestoru v susedstve priemyselných areálov musí oplotenie rešpektovať aj voľný priestor pre vytvorenie nárazníkového pásu min. 10 m. Nárazníkový pás ktorý plní aj protipovodňové funkcie by mal byť prinajmenšom zatravněný. Môže mať formu nektarodárných biopásov. Je potrebné toky a ich okolie chrániť pred akoukoľvek zástavbou a likvidáciou brehových porastov, s výnimkou nevyhnutných opatrení správcu toku. Manažment biokoridoru vyžaduje aj likvidáciu nelegálnych skládok na brehoch a monitoring invázných druhov rastlín.

Ekologicky významné segmenty (EVS)

Medzi ekologicky významné segmenty krajiny sú navrhované, na základe zaradenia v KEP, najcennejšie lokality v skúmanom území. Vyznačujú sa oproti okoliu výrazne vyššou biodiverzitou, zaznamenaným výskytom cenných biotopov a ohrozených druhov flóry a fauny, prípadne sú cenné z historického, krajinárskeho, alebo estetického hľadiska.

▪ EVS Okolie Starého hradu

Ekologicky významný segment so spoločenstvami prirodzených lesov a skál.

Dubiny s priľahlými spoločenstvami

Veľmi cenný výskyt kyslomilných dubových lesov, ktoré si vyžadujú územnú ochranu. Jedná sa o najsevernejšiu hranicu rozšírenia prirodzených dubových porastov na Slovensku. Strmý svah, skeletovitý podklad a pomerne plytká pôda urýchľujú odtok dažďovej vody, takže územie pod vplyvom južnej expozície nadobúda do určitej miery xerotermný charakter. Floristicky je územie pomerne chudobné na druhy. Xerotemnosť stanovišťa je do určitej miery potlačená kryštalinickou povahou geologického podložja, podmienujúceho vznik acidných, na živiny chudobných a plytkých pôd. Len zriedkavo sa tu nachádzajú aj druhy teplomilnej povahy.

V okolí Starého hradu sú veľmi rozšírené pohyblivé sutiny lokalizované obyčajne pod strmými skalnými stenami alebo terasami, ktoré sú suché, väčšina z nich je v neustálom pohybe a v dôsledku toho aj bez vegetácie. Sutiny preferuje kavernikolný hmyz a pavúkovce.

Lesy okolo Starhradu, vrátane lužných lesov

Charakterizujú ich buk lesný, smrek obyčajný, borovica lesná, javor horský, lipa malolistá, jaseň štíhly, jelša lepkavá, jelša sivá, veternica hájna, hrab obyčajný, žerušnica horká, krkoška chlaptá, slezinovka striedavolistá, buk lesný, blyskáč jarný, jaseň štíhly, chlpaňa hájna, kyslička obyčajná, čremcha obyčajná, sladič obyčajný, dub zimný.

Flóra skál

Na skalnatých svahoch v okolí hradu, ale i priamo na hradnom brale sú zastúpené vápnomilné a teplomilné druhy, medzi ktorými rastú aj druhy prealpínske (druhy, ktoré rastú na vápencoch a dolomitoch karpatských predhorí a vo vyšších polohách sú zriedkavé, alebo vôbec nerastú, napr. púpavec sivý, kurička vápencová, dušovka alpínska a dealpínske, druhy rastúce v alpínskom stupni a zostupujú do nižších polôh, najmä na severné, chladnejšie miesta, na dolomitoch a vápencoch, napr. ostrevkavápnomilná, vápnička skalná.

Charakteristickými sú druhy rastúce na skalách. K typickým predstaviteľom patria zástupcovia machov a paprad'orastov, ktoré majú schopnosť osídľovať plytké štrbiny vyplnené minimálnou vrstvičkou zeminy.

▪ EVS Asfaltový lom a okolie

Vodné plochy a mokrad'ové spoločenstvá

Na území katastra sa nachádzajú umelo vytvorené vodné plochy v blízkosti asfaltového lomu, ktoré plnia dôležitú ekologickú funkciu zásobárne vody a pozitívne tým vplývajú na mikroklímu. Sú významné z hľadiska výskytu rýb a obojživelníkov. Na ne nadväzujú lúčne i lesné spoločenstvá. Mokrade sa vyskytujú roztrúsene vo forme slatiných lúk.

▪ EVS Varínka

Lužné lesy sú tvorené prevažne druhmi rodu vrba, vrba krehká, jelša lepkavá, svíb krvavý. Čiastočne je v intraviláne ovplyvnená prienikom invázných a expanzívnych druhov rastlín. Významné z hľadiska výskytu hýľa karmínového a kudeľníčky lužnej, rýb, obojživelníkov, bentických bezstavovcov, semiakvatických cicavcov.

▪ EVS Horské lúky a mezofilné pasienky pod Jedľovinou

Charakterizujú ich psinček tennučký, alchemilka, krížavka jarná, nevädzovec, prvosienka vyššia, šafran karpatský, tomka voňavá, zvonček kĺbkatý, kostrava lúčna, kostrava červená, timotejka lúčna, iskerník prudký, ďatelina horská, ostrica bledastá, vstavačovec bazový, vstavač mužský, päťprstnica obyčajná, ľubovník škvrnitý, púpavec srstnatý, chlpaňa poľná, bedrovník lomikameňový, horčinka obyčajná, mliečnik chvojkový, rebríček obyčajný, skorocel kopijovitý.

▪ EVS Umelá mokrad' na VD Žilina

Sprievodnú zeleň tvoria prevažne vrbové porasty. Refúgium vodného vtáctva (v čase migrácií, ako odpočinkové miesto a hniezdisko). Potravný výskyt semiakvatických cicavcov.

- 9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).**

Analýza retrospektívneho vývoja populácie

Existencia obce je nepriamo doložená z roku 1 235, prvá písomná zmienka o obci Varín je z roku 1 254. Údaje o počte bytov a obyvateľov sú známe od roku 1 598 kedy mal Varín mlyn,147 domov, v roku 1 720 mal 49 daňovníkov.

Retrospektívny vývoj obyvateľov obce Varín od roku 1 996 (1 784):

Rok	počet obyvateľov k 31.12.	ročný prírastok (úbytok)	index rastu v %
1 784	1 088		
1 828	1 699	+611	156,16
1 950	2 006	+307	118,07
1 996	3 267	+1 261	162,86
1 997	3 268	+1	100,03
1 998	3 308	+40	101,22
1 999	3 344	+36	101,09
2 000	3 343	-1	99,97
2 001	3 423	+80	102,39
2 002	3 421	-2	99,94
2 003	3 449	+28	100,82
2 004	3 474	+25	100,72
2 005	3 491	+17	100,49
2 006	3 537	+46	101,32
2 007	3 552	+15	100,42
2 008	3 605	+53	101,49
2 009	3 632	+27	100,75
2 010	3 644	+12	100,33
2 011	3 683	+39	101,07
2 012	3 716	+33	100,90
2 013	3 751	+35	100,94
2 014	3 766	+15	100,40
2015	3 793	+27	100,72
2016	3 816	+23	100,61
2017	3 815	-1	99,97
2 018	3 822	+7	100,18

V roku 1996 žilo vo Varíne 3 267 obyvateľov. Za posledných 22 rokov sa zvýšil počet obyvateľov obce o 555 osôb (index rastu dosiahol 116,99%). Priemerný ročný prírastok obyvateľstva od roku 1996 (3 267) do roku 2018 (3 822) predstavuje 25,23 osôb.

V rokoch 2000, 2002 a 2017 je registrovaný minimálny úbytok, v ostatných rokoch prírastok obyvateľov.

Pohyb obyvateľstva prirodzenou menou a na základe migrácie:

Rok k 1.1.	živonarodení	zomrelí	prirodzený prírastok	migračné saldo	celkový prírastok
2 005	43	34	9	8	17
2 006	52	39	13	33	46
2 007	38	38	0	15	15
2 008	45	38	7	46	53
2 009	51	28	23	4	27
2 010	44	32	12	0	12
2 011	63	27	36	7	43
2 012	50	31	19	14	33
2 013	47	42	5	30	35
2 014	44	26	18	-3	15

Za sledovaných 10 rokov predstavuje prirodzený prírastok 142 osôb, čo je v priemere 14,2 osoby ročne. Migračné saldo je 154 osôb, čo je prírastok 15,4 osoby ročne. Celkový prírastok predstavuje 296 osôb, čo je 29,6 osoby ročne. Celkový priemerný ročný prírastok počtu obyvateľov v poslednom období od roku 1996 (3 267 osôb) do roku 2018 (3 822 osôb) predstavuje 25,23 osôb.

Predpokladaný demografický vývoj:

Vývoj stavu obyvateľov preukazuje s drobnými výkyvmi trend k trvalému prírastku celkového počtu obyvateľstva. Na základe zámerov výstavby bytov, rodinných domov, ako aj existencie a ďalšieho rozvoja hospodárskej základne v obci a jej záujmovom území je možné predpokladať, že tento trend sa posilní v prospech zvýšeného vzhľadu počtu obyvateľov. Tiež je dôvodne pravdepodobné že blízkosť krajského mesta Žilina navýši už dnes pozitívne migračné saldo. Tento predpoklad je v súlade so záväznými ukazovateľmi funkčného a priestorového usporiadania územia ÚPN - VÚC Žilinského kraja v oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry. Predpokladá sa, že do roku 2 030 sa počet obyvateľov bude zvyšovať oproti počtu 3 822 obyvateľov v roku 2018 priemerne ročne o 38 obyvateľov, čím sa zvýši počet obyvateľov obce na konci návrhového obdobia oproti roku 2017 o 836, na celkový počet **4 658 obyvateľov**.

Predpokladá sa prirodzený prírastok 20 obyvateľov ročne, za obdobie 22 rokov to predstavuje 440 obyvateľov čo je 52,63% z celkového predpokladaného prírastku.

Veková štruktúra obyvateľstva

Vekové skupiny obce v roku 2014

Trvalo bývajúce obyvateľstvo	vek										
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54
muži 1849	121	116	113	125	144	153	149	155	165	108	116
ženy 1917	141	121	81	137	140	154	141	151	145	104	132
spolu 3766	262	237	194	262	284	307	290	306	310	212	248
Trvalo bývajúce obyvateľstvo	vek										
	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	100+	6-14
muži	115	115	68	40	19	17	7	2	1	0	201
ženy	97	120	76	59	49	39	21	7	2	0	173
spolu	212	235	144	99	68	56	28	9	3	0	374

Vekové skupiny obce v roku 2018

Trvalo bývajúce obyvateľstvo	vek										
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54
muži 1883	111	136	115	106	132	138	156	151	150	153	112
ženy 1939	110	146	97	94	134	149	140	149	149	132	113
spolu 3822	221	282	212	200	266	287	296	300	299	285	225
Trvalo bývajúce obyvateľstvo	vek										
	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	100+	6-14
muži	118	100	96	52	30	14	10	2	1	0	228
ženy	126	98	114	59	55	42	24	8	0	0	214
spolu	244	198	210	111	85	56	34	10	1	0	442

Zloženie obyvateľstva podľa vekových skupín a pohlavia rok 2014 (orientačné údaje pre možnosť porovnania z predchádzajúcimi štatistickými údajmi, vychádzajúce z predchádzajúceho nástupu dôchodkového veku - muži 60, ženy 55 rokov)

Trvalo bývajúce obyvateľstvo	vekové skupiny				štruktúra v %		
	spolu	predproduktív. vek	produktívny vek	poproduktív. vek	predproduktív. vek	produktívny vek	poproduktív. vek
muži	1 849	350	1 243	256	18,93	67,23	13,85
ženy	1 917	343	1 121	453	17,89	58,48	23,63
spolu	3 766	693	2 364	709	18,40	62,77	18,83
	priemerný vek		index vitality**		index starnutia*		
muži	35,79		1,37		73,14		
ženy	37,82		0,76		132,07		
spolu	36,82		0,98		102,31		

Zloženie obyvateľstva podľa vekových skupín a pohlavia rok 2018 (orientačné údaje pre možnosť porovnania z predchádzajúcimi štatistickými údajmi, vychádzajúce z predchádzajúceho nástupu dôchodkového veku - muži 60, ženy 55 rokov)

Trvalo bývajúce obyvateľstvo	vekové skupiny				štruktúra v %		
	spolu	predproduktív. vek	produktívny vek	poproduktív. vek	predproduktív. vek	produktívny vek	poproduktív. vek
muži	1 883	362	1 241	280	19,22	65,91	14,87
ženy	1 939	353	1 085	501	18,21	55,96	25,84
spolu	3 822	715	2 326	781	18,71	60,86	20,43
	priemerný vek		index vitality**		index starnutia*		
muži	36,81		1,29		77,35		
ženy	39,09		0,70		141,93		
spolu	37,96		0,92		109,23		

*index starnutia – počet osôb v poproduktívnom veku na 100 osôb vo veku predproduktívnom.

**index vitality vyjadruje pomer predproduktívnej a poproduktívnej skupiny obyvateľstva.

Zloženie obyvateľstva podľa vekových skupín a pohlavia rok 2014 (údaje vychádzajúce z nástupu dôchodkového veku 64 rokov roku 2030)

Trvalo bývajúce obyvateľstvo	vekové skupiny				štruktúra v %		
	spolu	predproduktív. vek	produktívny vek	poproduktív. vek	predproduktív. vek	produktívny vek	poproduktív. vek
muži	1 849	350	1 345	154	18,93	72,74	8,32
ženy	1 917	343	1 321	253	17,89	68,91	13,20

spolu	3 766	693	2 666	407	18,40	70,79	10,81
	priemerný vek		index vitality**		index starnutia*		
muži	35,79		2,27		44,00		
ženy	37,82		1,36		73,76		
spolu	36,82		1,70		58,73		

Zloženie obyvateľstva podľa vekových skupín a pohlavia rok 2018 (údaje vychádzajúce z nástupu dôchodkového veku 64 rokov roku 2030)

Trvalo bývajúc obyvateľstvo	vekové skupiny				štruktúra v %		
	spolu	predproduktív. vek	produktívny vek	poproduktív. vek	predproduktív. vek	produktívny vek	poproduktív. vek
muži	1 883	362	1 316	205	19,22	69,89	10,89
ženy	1 939	353	1 284	302	18,21	66,22	15,58
spolu	3 822	715	2 600	507	18,71	68,03	13,27
	priemerný vek		index vitality**		index starnutia*		
muži	36,81		1,77		56,63		
ženy	39,09		1,17		85,55		
spolu	37,96		1,41		70,91		

Prognóza demografického vývoja

Podľa tabuľky žil v obci Varín v roku 2018 regresívny typ populácie, charakterizovaný vyšším zastúpením poproduktívneho veku ako je zastúpenie predproduktívneho veku. Pomer medzi zastúpením predproduktívneho veku a poproduktívneho veku sa priaznivo mení zmenami nástupu dôchodkového veku (v roku 2030 je dôchodkový vek 64 rokov). Populácia je potom schopná reprodukcie prirodzenou menou.

Bývajúc obyvateľstvo podľa národnosti

Bývajúc obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti SODB 2011

Národnosť	Slovenská	Maďarská	Rusínska	Česká	Ruská	Nezistená	Spolu
Muži	1 764	2	2	8	1	26	1 803
Ženy	1 829	1	0	10	2	16	1 858
Spolu	3 593	3	2	18	3	42	3 661

Bývajúc obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti v roku 2018

Národnosť	Slovenská	Maďarská	Rusínska	Česká	Ruská	Grécka	Rumunská
Muži	1 851	2	2	7	1	1	1
Ženy	1 905	1	0	14	2	0	1
Spolu	3 756	3	2	21	3	1	0
Národnosť	Ukrajinská	Nemecká	Rakúska	Poľská	Rómska	Nezistená	Spolu
Muži	1	0	0	0	0	18	1 883
Ženy	1	1	2	0	0	12	1 939
Spolu	2	1	2	0	0	30	3 822

Bývajúc obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Obyvateľstvo podľa pohlavia a náboženského vyznania SODB 2011

Náboženské vyznanie	Rímsko- katolícka cirkev	Grécko- katolícka cirkev	Pravoslávna cirkev	Evanjelická cirkev augsburského vyznania	Reformovaná kresťanská cirkev	Evanjelická cirkev metodistická
Muži	1 600	9	1	9	2	0

Ženy	1 713	4	1	9	4	1
Spolu	3 313	13	2	18	6	1
Náboženské vyznanie	Cirkev českoslov. husitská	Nábož.spoločnosť Jehovovi svedkovia	Bez vyznania	Iné	Nezistené	Spolu
Muži	1	1	81	1	98	1 803
Ženy	0	3	56	2	65	1 858
Spolu	1	4	137	3	163	3 661

Bývajúce obyvateľstvo podľa vzdelania

Odvođená z výsledkov SODB 2 011 - zloženie obyvateľstva podľa dosiahnutého vzdelania

Trvalo bývajúce obyvateľstvo	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie					
	základné	učňovské (bez maturity)	stredné odborné (bez maturity)	úplné stredné učňovské (s maturitou)	úplné stredné odborné (s maturitou)	úplné stredné všeobecné
3 661	410	495	415	148	836	133
	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie					
	vyššie odborné	vysokoškolské bakalárske	vysokoškolské mag., inž.,dokt.,	vysokoškolské doktorandské	bez vzdelania	nezistené
	44	74	304	17	708	77

Ekonomická aktivita obyvateľstva

V roku 2011 žilo v obci 1 775 ekonomicky aktívnych osôb, z toho 785 žien. Z celkového počtu 3 661 trvalo bývajúcich obyvateľov ku dňu sčítania, bol podiel ekonomicky aktívnych osôb 48,48 %. Funkcia obce v systéme osídlenia, okrem vlastnej hospodárskej základne aj vysoko vyvinutá hospodárska základňa blízkych sídiel má za následok, že v roku 2011 spolu 1 181 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo predstavuje 66,54 %, odchádzalo za prácou do iných sídiel. V rámci okresu 939, z toho 737 do mesta Žilina, 82 do zahraničia. V obci pracovalo 33,46 % ekonomicky aktívnych obyvateľov.

Do obce dochádzalo do zamestnania 41 ľudí.

V roku 2014 bolo v obci Varín evidovaných 162 uchádzačov o zamestnanie, z toho 91 žien.

Výsledky SODB 2 011 - Ekonomická aktivita obyvateľstva odvodene

	Ekonomicky aktívni			
	Celkom	z toho		
		zamestnanci	podnikatelia	ostatní a nezistení
muži	990	635	232	123
ženy	785	651	57	76
spolu	1 775	1 286	289	199
Spolu v %	100	72,45	16,28	11,21

Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa jednotlivých sektorov odvodene z údajov SODB 2 011

Obyvateľstvo trvalo bývajúce									
spolu	v predprodukt veku	v predprodukt. veku	v produktívnom veku	Ekonomicky aktívne					
				spolu	dochádzajúce do zamestnania	Pracujúce v obci v sektore			
						primárnom	sekundárnom	terciárnom	nezistené
3 683	692	381	2 610	1 775	1 508	7	84	146	30

Pri porovnaní počtu pracovníkov pracujúcich v jednotlivých sektoroch prevláda v obci práca v terciárnom sektore.

BYTOVÝ FOND

Charakteristika bytového fondu

Ku sčítaniu obyvateľov domov a bytov v roku 2011 mala obec Varín 995 obývaných bytov, z toho 662 v rodinných domoch (66,53 %) a 278 v bytových domoch (27,94 %). Počet domov v obci predstavoval 858 z toho 763 bolo obývaných. Potreba výstavby rodinných domov bude sledovať vývoj počtu obyvateľov. Ďalším dôvodom pre návrh novej výstavby je, v súlade s ÚPN - VÚC ŽK, predpokladané zvyšovanie komfortu bývania a s tým spojený menší počet obyvateľov na jeden rodinný dom, resp. byt (obývanosť resp. obložnosť bytov).

Domy, byty a ukazovatele bývania SODB 2011

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
Domov spolu				858
Obývaných domov	724	25	5	763
obývané domy v %	94,89	3,28	0,66	100
v tom vlastníctvo:				
fyzická osoba				701
štát				0
obec				6
iná právnická osoba				2
kombinácia vlastníkov				27
iné				2
Bytov spolu				1102
v tom: trvale obývané	662	278	32	995
v %	66,53	27,94	3,22	100
z toho družstevné	0	6	0	6
byty vo vlast. občana v bytov. dome	0	220	0	220
byty obecné	0	52	0	52
iné	0	32	0	32
neobývané				103
neobývané z dôvodu zmeny vlastníkov				16
neobývané, určené na rekreáciu				14
neobývané, nespôsobilé na bývanie				18
z iných dôvodov				55
Veľkosť bytu: 1 obytná miestnosť				25
2 izby				115
3 izby				316
4 izby				177
5+ izieb				354
Veľkosť obytnej plochy: do 40 m ²				102

40 - 80 m ²				553
81 – 100 m ²				168
100+				164
Podľa zdrojov energie na vykurovanie: plyn				797
elektrina				25
kvapalné palivo				0
pevné palivo				124
iný				2
žiadny				1

Domy podľa obdobia výstavby

Obdobie výstavby	Obývané	%	Neobývané	%	Domový fond spolu	%
Do roku 1945	114	15,70	3	3,26	117	14,30
1946 - 1990	462	63,64	0		462	56,48
1991 - 2000	64	8,82	0		64	7,82
2001 a neskôr	86	11,85	1	1,14	87	10,64
nezistené			88	95,65	88	10,76
Spolu	726	100,00	92	100,00	818	100,00

Byty podľa obdobia výstavby

Obdobie výstavby	Obývané	%	Neobývané	%	Domový fond spolu	%
Do roku 1945	141	14,17				
1946 - 1990	670	67,34				
1991 - 2001	68	6,83				
2002 a neskôr	116	11,66				
Spolu	995	100,00	107	100,00	1102	100,00

V obci Varín k termínu SODB 2011 vysoko prevládajú domy postavené v období rokov 1946 až 1990 a tvoria 63,64% z celkového počtu obývaných domov, teda takmer dve tretiny. V troch domoch bola obývanosť nezistená. Rovnako prevládajú byty z obdobia 1946 – 1990, celkom 670 bytov, ktoré tvoria 67,34% z počtu bytov, teda presahujú dve tretiny počtu bytov k 31.12.2011.

Byty z obdobia rokov 2012 - 2018

Rok výstavby	Dokončené byty	Dokončené byty v rodinných domoch
2 012	17	17
2 013	17	9
2 014	17	8
2 015	10	10
2 016	10	10
2 017	11	11
2 018	29	8
Spolu 2 012 – 2 018	111	73

Technická vybavenosť bytov z výsledkov SODB 2001:

Vybavenie	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Bytov spolu	879	3 386
z toho:		

s plynom zo siete	687	2 731
s vodovodom		
v byte	843	3 323
mimo bytu	6	6
bez vodovodu	26	45
nezistené	4	12
s kanalizáciou		
prípojka na kanalizačnú sieť	122	401
septik (žumpa)	729	2 931
so splachovacím záchodom	781	3 159
s kúpeľňou alebo sprchov. kútom	802	3 222

Spôsob vykurovania trvalo obývaných bytov podľa SODB 2001

Spôsob vykurovania	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Ústredné kúrenie diaľkové	9	32
Ústredné kúrenie lokálne	709	2 848
na pevné palivo	65	296
na plyn	605	2 431
elektrické	37	115
Etážové kúrenie		
na pevné palivo	3	12
na plyn	40	170
ostatné	3	13
Kachle		
na pevné palivo	80	187
elektrické	1	4
plynové	6	7
ostatné	4	9
Iné	24	104
Spolu	879	3 386

Technická vybavenosť bytového fondu je veľmi dobrá. Približne 81,68 % bytov malo ústredné kúrenie už v r. 2001. Spolu 651 bytov používalo už v r. 2001 na vykurovanie plyn, čo je 74,06 %. Podiel vykurovaných bytov plynom sa zvýšil na 83,98 %. Podiel pevných palív pre vykurovanie bytov v r. 2001 bol 16,84 %, v roku 2014 bol 15,56 %. Ostatné ukazovatele boli v obci viac, či menej vyhovujúce. Vyhovujúca bola situácia v oblasti zásobovania vodou a vybavenia bytov kúpeľňou a splachovacím záchodom.

Hospodáriace domácnosti podľa počtu členov SODB 2011

Varín	Domácnosti s počtom členov						
	1	2	3	4	5	6+	spolu
	180	158	171	227	136	149	1021

Hospodáriace domácnosti podľa počtu revidovaných cenových domácností SODB 2011

Varín	1	2	3+	spolu
	935	75	11	1021

Podľa SODB 2011 bolo v obci Varín 1 021 hospodáriacich domácností.

Predpokladaný vývoj bytového fondu do roku 2 030

Počet obyvateľov obce pravidelne s málo významnými výkyvmi narastá od roku 1 996 prirodzenou menou a pozitívnym migračným saldom, počet obyvateľov obce má preto ustálenú tendenciu stúpať. Vzhľadom k neustále sa rozvíjajúcej hospodárskej základni hlavne v sekundárnom sektore a zámerom obce na výstavbu bytov sa predpokladá posilnenie trendu rastu počtu obyvateľov.

Z doterajších postupných prírastkov domového a bytového fondu je možné odvodiť ich predpokladaný vývoj.

V roku 1945 bolo v obci Varín 114 obývaných domov, v období rokov 1 946 - 1 990 vzniklo 462 obývaných domov, čo je 10,27 domov ročne, za 10 rokov od roku 1 991 do roku 2 000 vzniklo 64 nových domov, čo je 6,40 domov ročne a za 11 rokov od roku 2 001 do roku 2 011 vzniklo 86 nových domov, čo je 7,82 domov ročne.

Do roku 1945 bolo vo Varíne 141 obývaných bytov, v rokoch 1 946 – 1 990 pribudlo 670 obývaných bytov, čo je 14,89 ročne, v rokoch 1 991 – 2 001 vzniklo 68 obývaných bytov, čo je 6,18 ročne, v rokoch 2 002 – 2011 bolo dokončených 116 obývaných bytov, teda 11,60 ročne a v rokoch 2 012 – 2018 bolo dokončených 111 bytov, teda 15,86 ročne

Podľa doterajších prírastkov rodinných domov a bytov je zrejmé aj to, že sa zvyšuje priemerný počet dokončených bytov ročne. Trendom je aj zvyšovanie štandardu obývanosti, či obložnosti bytov a tiež to, že určitý počet bytov slúži na iné ako trvalé bývanie, najmä na rekreačné účely. Na základe doterajších prírastkov bytov za posledné sledované obdobie by bol vývoj bytového fondu nasledovný:

Vývoj bytového fondu podľa doterajších prírastkov bytov

Počet obývaných bytov v roku 2 019	1 091
Ročný prírastok obývaných bytov v období 2 020 – 2 030	20
Prírastok obývaných bytov v rámci návrhového obdobia 2 019 – 2 030	220
Počet obývaných bytov v roku 2 030	1 311

Na základe predpokladaného vývoja obyvateľstva pri kladnom salde migrácie a zohľadnení obložnosti bytu podľa ÚPN-VÚC ŽK bude vývoj bytového fondu pravdepodobne podľa nasledujúcej tabuľky.

Predpokladaný vývoj bytového fondu – návrh ÚPN – O Varín

Počet obyvateľov v roku 2 019	3 877
Predpokladaný prírastok obyvateľov r. 2020 – 2030	781
Počet obyvateľov k roku 2 030	4658
Stav bytového fondu v r. 2019 (obývané byty)	1 091
Potreba obývaných bytov v roku 2 030 pre 4 658 obyvateľov pri obložnosti 3,3 osoby na jeden byt	1411
Z toho prestavby a získanie bytov z neobývaného byt fondu	20
Celkový úbytok bytov z dôvodu zastaralosti, resp. prechodu na rekreačné účely	-40
Potreba výstavby nových bytov 2 019 - 2 030	340
Urbanistická rezerva – počet bytov	+50

Prírastok nových bytov bude okrem výstavby nových bytov pravdepodobne spočívať v prestavbách starých nevyhovujúcich a nevyužívaných bytov formou stavebných úprav, prestavbami hospodárskych budov a objektov rekreácie. Predpokladaný počet domov v roku 2

030 je iba teoretický a naplnenie počtu bude závislé na ekonomickej sile obyvateľov a podmienkach vytvorených pre výstavbu.

Z celkového počtu nových bytov sa navrhuje prevažujúce zastúpenie formou IBV doplnené bytovými domami. Navrhuje sa zastúpenie bytovej výstavby aj formou nájomných bytov so zariadením pre seniorov, nájomných bytov pre mladé rodiny a formou denného stacionára.

Je skutočnosťou, že územný plán sa vo všeobecnosti (zo zákona) nezaobera majetkoprávnymi pomermi. Pre požiadavky stavebníkov na výstavbu rodinných domov vzhľadom ku predpokladanému rozvoju obce je potrebné navrhnuť dostatočne veľké územie. Zároveň je nutné aditívne nadväzovať na existujúce zastavané územia a nezakladať nové územia bez väzieb na existujúce. Zo skúseností je známe, že časť takto navrhnutých pozemkov najmä pre IBV je majetkoprávnene vysporiadateľná. Z tohto dôvodu je potrebné územia pre výstavbu nových rodinných domov primerane nadhodnotiť.

Nová výstavba rodinných domov sa navrhuje prednostne v prelukách a vo väzbe na zastavané územia obce – v priestoroch Záhumnie, Koňhora, železničnej stanice, okolo ulice Kamence, v základnom variante východne od ústredného verejného priestoru obce (Nám. sv. Floriána). Rešpektuje sa vydané územné rozhodnutie na IBV Rozbehov a návrh nadväzujúcich RD. V druhom variante sa tu navrhuje hromadná bytová výstavba, ktorá sa navrhuje aj v priestoroch Záhumnia. Pre občiansku vybavenosť sa okrem stabilizovanej ZŠ, MŠ, priestorov územia historického jadra obce, jestvujúceho zmiešaného územia občianskej vybavenosti a rodinných domov vo väzbe na Nám. sv. Floriána, navrhujú zmiešané územia sekundárnych ťažiskových území obce s prevládajúcou funkciou občianskej vybavenosti, športu a zelene v m.č. Koňhora, v dvoch priestoroch lok. Záhumnie mieste nástupu z ulice J. Martinčekaa v mieste nástupu z ul. A. Bernoláka (vo variante riešenia), pred železničnou stanicou, verejný priestor v lok. Zátepličie, v priestore nástupu do území priemyselného parku, na krížení ulíc PodVajánkom a Starohradskej. Navrhuje sa MŠ v priestore medzi ulicami Sama Chalúpku a Fatranská, výhľadovo v lok. Záhumnie a stredná škola v lok. Zátepličie.

Rozvoj športu je navrhovaný vo variante riešenia vo väzbe na jestvujúci futbalový areál, v základnom variante riešenia aj ako súčasť zmiešaného územia športu, rekreácie a občianskej vybavenosti, v sekundárnych ťažiskových priestoroch obce a ako súčasť území bývania.

Okrem priemyselného parku v lok. Zátepličie od Váhu sa vo variante riešenia navrhuje rozvoj nezávadných zariadení sekundárneho sektora aj v lok. Zátepličie.

Variantne sa navrhuje nový cintorín v lok. Ulické záhrady a Hlboké a Rudy, navrhuje sa rozšírenie jestvujúceho cintorína.

Oddychové zóny sú navrhované v lok. Podháj v m.č. Koňhora, v lok. Pod Vajánkom – Hlboké a Rudy a v základnom variante v lok. Zátepličie.

OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Školstvo

Materské školy

Predškolskú výchovu zabezpečuje v obci materská škola v rámci Základnej školy s materskou školou O. Štefku s kapacitou 6 tried a cca 137 detí. Je umiestnená v strede obce, mimo jej ťažiska. Materská škola je od základnej školy územne oddelená verejným priestorom uličnej siete a ich pozemky nesusedia ani „cez ulicu“. Prevádzku MŠ zabezpečovalo v čase prieskumov a rozborov ÚPN – O Varín 16 zamestnancov z toho 12 pedagogických pracovníčok.

Umiestnenie MŠ treba považovať za stabilizované a nemenné. Aj jej plošnú výmeru treba považovať za nevyhnutné minimum, ktoré už nie je možné zmenšovať.

ÚPN - O Varín predpokladá, že v zmysle celoslovenských prognóz celkový počet detí v materských školách výraznejšie rástol do súčasnosti, do roku 2030 sa rast počtu detí zmierni. Výrazne sa však navýši počet obyvateľov a s ním aj počet detí predškolského veku. Proporcionálne s týmto vývojom koncept riešenia ÚPN - O Varín predpokladá, že v návrhovom období ÚPN - O Varín bude potrebné navýšenie kapacity MŠ formou prístavby k existujúcemu objektu, ale aj nová materská škola. Navrhuje sa v priestore medzi ulicami Sama Chalúpku a Fatranskou. Navrhuje tiež výstavbu novej MŠ po skončení návrhového obdobia, na vymedzenej výhľadovej ploche v lok. Záhumnie. Toto územie sa stane ťažiskom bytovej výstavby v obci s koncentráciou v územiach HBV.

Základné školy

Do školského obvodu Základnej školy s materskou školou O. Štefku patria obce Varín, Krasňany a Nezbudská Lúčka. Základná škola má 27 kmeňových učební s kapacitou 430 žiakov (4 učebne sú v provizórnych priestoroch, ktoré vznikli z chodieb a kabinetov), 8 odborných učební, 2 počítačové učebne, 2 jazykové laboratória, chemické laboratórium, telocvičňu, multifunkčné ihrisko a ihrisko. Počet tried je v súčasnosti 19, počet žiakov bol v čase prieskumu a rozborov 438, v ZŠ vrátane školskej jedálne pracovalo 50 zamestnancov, z toho 33 pedagogických pracovníkov. Súčasťou školy je zariadenie školského stravovania a školský klub detí. Školský klub detí mal 3 oddelenia a navštevovalo ho 61 detí.

V rámci návrhového obdobia (rok 2030) potrebné počítať s nárastom detí navštevujúcich školu a výhľadovo (po roku 2030) uvažovať s možným rozšírením a prehĺbením školského obvodu (sústavné zmeny v školstve, resp. hľadanie optimálnej organizácie školstva z pozície štátu). Podľa predpokladaného demografického vývoja bude kapacita základnej školy v rámci návrhového obdobia postačovať pre súčasný školský obvod.

Vzhľadom k uvedenému sa však v návrhovom období počíta s možnou prístavbou školy, s výstavbou telocvične a úpravami vonkajších priestorov v areáli školy. V rámci nich sa navrhuje rozšírenie školských športovísk vrátane atletickej dráhy.

Centrum voľného času je v prenajatých priestoroch, v čase prieskumov a rozborov ho navštevovalo 306 členov, ktorí pracovali v 21 záujmových útvaroch.

Stredné školy

Stredné školstvo, ktoré bolo historickou súčasťou obce Varín v súčasnosti na jej území absentuje. ÚPN - O Varín navrhuje vyplniť túto medzeru strednou školou, ktorej však nenavrhuje pôvodný všeobecnovzdelávací charakter. Priestor saturačného okruhu obce a Terchovskej doliny s výhľadovým počtom vyše 20 000 obyvateľov zakladá dôvod na úvahu o zriadení strednej odbornej školy.

Varietné riešenie konceptu ÚPN - O Varín umožnilo zamerať sa dvoma líniami. Tá prvá vyplýva z neformálneho posilnenia funkcie obce Varín ako regionálneho strediska cestovného ruchu, vyplývajúceho z rozvoja rekreácie, turizmu a cestovného ruchu v regióne (Malá Fatra, Kysucká vrchovina). Priestorové podmienky pre takýto návrh poskytlo územie lok. Zátepličie v rámci navrhovaného zmiešaného územia športu, rekreácie a občianskej vybavenosti. Šport a rekreácia sa v ňom prevádzujú s funkciou obecného parku so silným environmentálnym a klimatickým aspektom. Popri hlavnom zameraní na rekreáciu, turizmus a cestovný ruch môže tak škola pribrať do svojho vzdelávacieho procesu aj prvky ochrany prírody a prvky nauky o strategických opatreniach smerujúcich ku zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy. Návrh jej polohy v zmiešanom území športu, rekreácie a občianskej vybavenosti súvisí s kontaktom na územie základného školstva a dostupnosťou hromadnej dopravy.

Druhý variant má súvis s využitím lok. Zátepličie od Váhu ako priemyselného parku a lok. Zátepličie ako územia priemyselnej výroby, kde by stredoškolské zariadenie mohlo byť

zamerané obsahovo na oblasť súvisiacu s prevažujúcou výrobou (činnosťou v navrhovanom priemyselnom parku). Umiestnenie vychádza z kontaktu so zariadeniami výroby a z možnosti prelínania so športovými zariadeniami futbalového štadióna a jeho rozvojových plôch s ihriskami školy.

V priestore Terchovskej doliny sa iná stredná odborná škola nenachádza. Celokrajský priemer počtu žiakov v stredných odborných školách na 1000 obyvateľov je v ŽK 22,69, celoslovenský priemer je 20,46 žiakov na 1000 obyvateľov. Počet žiakov pripadajúcich na stredné odborné školy saturačného okruhu obce a Terchovskej doliny je potom 410 -450. Po rozložení záujmu o štúdium na všetky odbory v rámci okresu Žilina je predpoklad, že počet žiakov v navrhovanej SOŠ vo Varíne bude primerane nižší.

Zdravotníctvo

V obci Varín sa v čase prieskumov a rozborov nachádzalo niekoľko zdravotníckych ambulancií a zariadení. Dve ambulancie všeobecného lekára s dvoma lekármi v zdravotnom stredisku na Nám. sv. Floriána 1002, jedna na Nám. sv. Floriána 1 a jedna na Hviezdoslavovej ulici. Spolu 4 ambulancie všeobecného lekára pre dospelých.

Bolí tu dve pediatrické ambulancie, jedna v zdravotnom stredisku na Nám. sv. Floriána s tromi lekármi a jedna na Štefánikovej ulici. Sonografická a gynekologická ambulancia bola na Nám. sv. Floriána, stomatológia – zubná ambulancia v zdravotnom stredisku na Nám. sv. Floriána. Je tu toxikologická ambulancia na Nám. osloboditeľov 32.

V obci pôsobil jeden zubný technik, bola tu v čase vykonávania prieskumov a rozborov očná optika a dve lekárne. Zo zdravotníctvom súvisí prevádzka zariadení na regeneráciu a rekondíciu ktorá bola dislokovaná na ul. M.R.Štefánika.

V súčasnosti obec pociťuje ako svoju slabú stránku nedostatočný počet ambulancií praktického lekára, pediatra a zubára. Situáciu môže zlepšiť spolupráca so susednými obcami z hľadiska vytvárania spoločných zdravotníckych zariadení.

Návrh ÚPN – O Varín počíta s dominantným postavením zdravotníctva v objekte zdravotného strediska a podporuje prinavrátanie tohto druhu občianskej vybavenosti do objektu. Predpokladá, že časť zdravotníckych zariadení zostane, alebo vznikne aj mimo priestorov Zdravotného strediska.

Sociálna starostlivosť (sociálne služby)

V obci Varín je zariadenie opatrovateľskej služby Varín, n.o. sídliace na Farskej ulici, ktoré poskytuje sociálne služby – zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Charitný dom Alžbetinum s celoročným pobytom. Zariadenie je zriadené obcou, ako verejným poskytovateľom sociálnych služieb. Dom sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Auxilium, n. o. je na ul. Jozefa Martinčeka. Izby majú vlastné sociálne zariadenie, na poschodí je kuchynka a ošetrovňa, na druhom poschodí malá knižnica, na prízemí jedáleň, ktorá je aj spoločenskou miestnosťou. Návrh ÚPN – O Varín počíta v súlade s demografickým trendom s nárastom počtu zariadení sociálnej starostlivosti a podporuje všetky formy opatrovateľskej starostlivosti.

Predpokladá sa potreba ďalšieho zariadenia typu Domu sociálnych služieb, hlavne pre seniorov, podpora programov na zriaďovanie denných stacionárov, hospicu pre starších občanov a všetkých foriem opatrovateľskej služby a ošetrovateľskej starostlivosti. Za vhodný priestor sa považuje najmä zmiešané územie historického jadra obce v priestore Nám. sv. Floriána, v zmiešanom území obytnom a občianskej vybavenosti severne od Nám. sv. Floriána, v území IBV, alebo variantne HBV východne od Nám. sv. Floriána, ale aj v sekundárnych ťažiskových územiach obce.

Kultúra a osвета

Základom kultúrno-spoločenského života v obci je Miestne kultúrne stredisko s kinosálou, v ktorom sídli obecná knižnica, klub dôchodcov, redakcia miestnych novín Varínčan, Varínsky spevácky zbor a dychová hudba Varínčanka. K aktivitám Miestneho kultúrneho strediska patrí organizácia rôznych besied, kultúrno-spoločenských podujatí, vzdelávacích kurzov (hra na klavíri, gitare, spev, výtvarná výchova), výstav, zájazdov atď.

V obci pôsobia aj iné kluby a združenia – Klub slovenských turistov(pešia a vysokohorská turistika a zjazdové lyžovanie), Horolezecký oddiel, Obecný hasičský zbor, Lukostrelecký klub, ZO slovenského zväzu záhradkárov, ZO slovenského zväzu chovateľov poštových holubov, ZO slovenského zväzu rybárov, ZO únie žien Slovenska, ZO jednoty dôchodcov, Hnutie kresťanských spoločenstiev detí (ERKO), ZO slovenského poľovníckeho zväzu, ZO zväzu telesne postihnutých, Miestna organizácia Matice slovenskej... Celkovo tu aktívne pôsobí 14 združení. Najdlhšiu históriu vykazuje futbalový oddiel TJ Fatran Varín, oficiálnym členom Slovenskej speleologickej spoločnosti je Jaskyniarsky klub Varín.

Obec v spolupráci s miestnymi organizáciami organizuje pre svojich občanov rôzne kultúrno-spoločenské a športové podujatia: obecný ples, Fašiangy pre dôchodcov, pochovávanie basy, pravidelné besedy o knihách, Týždeň slovenských knižníc, Varínska kultúrna jar, oslava Dňa matiek, Farské hody, kultúrny program z príležitosti MDD, Oslavy výročia zvrchovanosti, poznávacie zájazdy pre deti, Futbalový turnaj Juraja Sobolu o putovný pohár, Dožinkový a remeselnícky jarmok, Mesiac úcty k starším, Posedenie s jubilantmi, Ondrejský jarmok, Stretnutie s Mikulášom a Rozsvietenie vianočného stromčeka, Silvester a oslava štátnosti, Uvítanie novonarodených detí do života, Memoriál Františka Sporinu o putovný pohár starostu obce v obrovskom slalome, Majstrovstvá sveta v hre klobúčik hop, stretnutie s predstaviteľmi partnerskej gminy Wierzchoslawice.

Knižnica vo Varíne je otvorená šesť hodín denne, spravuje spolu 12 000 zväzkov a má 450 užívateľov. Ročne pribúda 300 zväzkov. Kultúrny rozmer má aj činnosť farnosti, kostola sv. Trojice, kaplniek a existencia národných kultúrnych pamiatok - Rímskokatolícky kostol sv. Trojice, Kaplnka sv. Floriána a Pomník padlým v SNP.

Významný kultúrny aspekt v sebe nesie aj zachovaný rurálny – vidiecky charakter obce. Pôdorys obce si zachováva kompozičné princípy odvodené od historického tvaru námestia a štyroch do neho ústiacich komunikácií obohatených o súbežnú a priečne nadväzujúcu zástavbu, využívajúc pre časti zastavaného územia priestory s najvhodnejšími podmienkami z hľadiska morfológie terénu.

Kultúrny život v obci Varín podporuje aj prírodno-kultúrno-historicko-ochranársky zameraný naučný chodník „Varín a okolie“.

Návrh ÚPN – O Varín má na území obce za cieľ viac rozvíjať kultúrnohistorickú dimenziu obce, ktorej „konzumentom“ bude nielen trvale bývajúce obyvateľstvo, ale aj návštevníci, turisti a rekreanti či prechodne bývajúci v chatách, chalupách, penziónoch a obyvateľstvo spádového územia. Jedným zo spôsobov naplnenia tohto cieľa je rešpektovanie Národných kultúrnych pamiatok - rímskokatolíckeho kostola sv. Trojice, kaplnky sv. Floriána a pomníka padlým v SNP a ich „bezprostredného okolia“, území archeologických lokalít evidovaných v k.ú. obce Varín Krajským pamiatkovým úradom podľa Centrálnej evidencie nálezísk CEANS a odbornej literatúry.

V návrhu ÚPN - O Varín je potrebné rešpektovať ďalšie objekty priestory v súlade s ich kultúrnou a historickou hodnotou v zmysle zachovania ich hodnôt kultúrneho dedičstva, dôvodov pamiatkovej ochrany a historického odkazu - kaplnky zo 17. a 18. storočia, prícestné kríže, krstiteľnice z 13. a 16. storočia, božie muky pri ceste III/2078 (smer do obce Gbeľany) so sochou Piety z pol.19.storočia, objekt – dom č. 273 ako klasicistický z pol.19. storočia (pôv. Poštová stanica dostavníka), t.č. Hostinec (prízemná budova s obdĺžnikovým pôdorysom a s predstavaným stĺpovým portikom s vysokým trojhranným štítom), objekty s

jemným ornamentom v omietkach na Hrnčiarskej ulici, objekt – dom č. 396 na Železničnej ulici s plastickými motívmi fasády, objekty s pamätnými tabuľami, priestor Námestia sv. Floriána s okolitou zástavbou, s vyústeniami ulíc z hľadiska zachovania „geniusloci“, priestor Farskej ulice s okolitou zástavbou vrátane bývalej trafostanice z hľadiska zachovania „geniusloci“, komplex stavebných a technologických objektov a prvkov areálu DOLVAP-u, s.r.o. s aspektom technickej pamiatky, objekt – skelet súvisiaci s bývalou banskou činnosťou pri vodnej ploche (bývalý asfaltový lom) v lokalite Uhliská s aspektom technickej pamiatky.

Návrh ÚPN – O Varín považuje za príspevok k rozvoju kultúry, k materiálno-technickej základni rozvoja kultúry aj návrh rozvoja športovej, rekreačnej a školskej vybavenosti.

V súlade s hlavnými cieľmi rozvoja obce (ako strediska rekreácie, turizmu, cestovného ruchu regionálneho významu), navrhuje posilniť kultúrny rozmer obce, náplň niektorých služieb v rozsahu spádového územia obce. V jednom z variantov navrhuje umiestnenie nového centra kultúrno-spoločenských aktivít (aj s požadovanou kinosálou a klubovými priestormi pre deti a mládež), rekreácie, turizmu, cestovného ruchu ale aj športu, v lok. Zátepličie. Súčasný priestor miestneho kultúrneho strediska navrhuje využiť pre funkciu regionálneho múzea.

ÚPN – O Varín navrhuje primerané priestory pre kultúrnu činnosť (aspoň na úrovni klubovne) aj v subcentrách obce na kompozičných osiach obce v m.č. Koňhora, v Záriečí (ul. Pod Vajánkom), v lok. Podhájk pri železničnej stanici, Záhumnie pri supermarkete Tesco (variant konceptu), Záhumnie – Kamence (variant konceptu), v zmiešanom území športu, rekreácie a občianskej vybavenosti (variant konceptu) a v nástupe do priemyselného parku Zátepličie od Váhu s dominantným postavením peších pobytových priestorov.

Kultúrny aspekt sa uplatní aj pri starostlivosti a využívaní cintorína a historickej zelene.

Kultúrno-historický potenciál obce bude spočívať aj v zachovaní všeobecnej podpory rozvoja remesiel, ktoré majú oporu v historických remeslách.

Telovýchova a šport

Základom tohto druhu občianskej vybavenosti je a aj pre návrhové obdobie zostane futbalový štadión a lyžiarske stredisko Pod Jedľovinou (a Pod Suchým) popri nich aj areál ATC a ZŠ s MŠ. V južnej časti zastavaného územia obce sa nachádza športový areál Juraja Sobolu s budovou šatní, ostatného vybavenia a s tribúnou. Je tu futbalové, a tréningové ihrisko. Futbalové ihrisko má trávnatý povrch. V severnej časti obce Varín v autokempingu sa nachádza tenisové ihrisko, ihrisko pre plážový volejbal, futbalové ihrisko, detské ihrisko, bazén, v priestoroch bývalých drevárskych závodov je vytvorené airsoftové ihrisko, v priestoroch ZŠ s MŠ je multifunkčné basketbalové a detské ihrisko.

V rekreačnom priestore Pod Jedľovinou sa nachádzajú dva lyžiarske vleky s dĺžkami 150 m a 600 m a kapacitou 380 ľudí za hodinu a jeden prenosný lyžiarsky vlek a pri chate Pod Suchým je lyžiarsky vlek dĺžky 280 m a kapacitou 200 ľudí za hodinu.

Pre cyklistiku je vzhľadom na nízku intenzitu dopravy možné používať aj cesty III. triedy a preto sú v obci hlavnými cyklistickými komunikáciami aj cesty III. triedy, ktoré potom prechádzajú do ostatných druhov cyklistických komunikácií. Obcou prechádza Terchovsko – Zázrivská cyklodopravná cyklotrasa, Terchovsko - Oravská cyklomagistrála a Vodné dielo cyklookruh, ako súčasť Vážskej cyklodopravnej cyklotrasy - Mojšova Lúčka – Strečno – Varín – Mojš – Žilina, sieť ďalších evidovaných cyklotrás Sedlo Žiarce – Gbeľany – Varín; Varín - Chata pod Suchým; Teplička nad Váhom – Varín; Kysucké Nové Mesto – Kotrčiná Lúčka – Varín; a trasa Strečno – Starý hrad, resp. trasa Strečno – Sedlo Javorina – Minčol a späť.

Vo Varíne účinkuje lukostrelecký klub Varín, Klub slovenských turistov, Horolezecký oddiel, Obecný hasičský zbor. Z významnejších podujatí sa v obci organizuje Futbalový

turnaj Juraja Sobolu o putovný pohár, Memoriál Františka Sporinu o putovný pohár starostu v obrovskom slalome.

Pod Jedľovinou sa nachádza priestor pre lukostreľbu, lyžiarske bežecké a turistické trasy, na rieke Váh a VD Žilina sa rozvíja vodácka turistika športového charakteru, člnkovanie, rybolov a pod. s podporou a návrhom vybavenia v ÚPN – O Strečno. Blízke Stráňavy sú známe svojim termálnym kúpaliskom, lyžiarske stredisko Vrátna dolina má vytvorené podmienky pre zimné lyžiarske športy a predpokladá sa aj ich rozvoj.

ÚPN – O Varín navrhuje problematiku telovýchovy a športu riešiť ako systém prepojený na systém rekreácie, turizmu a cestovného ruchu, kultúry, školstva. Počíta s tým, že časť záujmov z tejto oblasti sa prekrýva so záujmami školstva a kultúry a na druhej strane so záujmami cestovného ruchu, rekreácie a turizmu. Časť zariadení z tejto oblasti môže byť výlučne jednoúčelová (organizovaný šport). Preto sa v návrhu územného plánu prihliada na tieto skutočnosti združovaním funkcií, viacúčelovým návrhom prvkov ako i zohľadňovaním polohy a skladby návštevnosti.

V rámci futbalového štadióna ÚPN – O Varín navrhuje vo variante s modernizáciou šatní a doplnením areálu stavbami ďalšieho zázemia a smerom západným jeho rozšírenie o plochy športovej a športovorekreačnej vybavenosti, v ktorej budú vytvorené podmienky aj pre organizovanie spoločenských podujatí, pre súťaže hasičov, pre detské ihriská, detské dopravné ihrisko, športová hala, kryté klzisko – hokejová hala, tenisové kurty, krytý bazén, wellness, atletický štadión, dopravné ihrisko. Obslužná komunikácia lok. Zátepličie je vo variante návrhu zokruhovaná cez navrhované územie priemyselnej výroby bez atakovania ostatných funkčnopriestorových jednotiek obce dopravou z priemyselných zariadení.

V druhom variante je návrhom ÚPN – O Varín riešenie celého územia Zátepličia ako zmiešaného územia športu, rekreácie a občianskej vybavenosti. Obslužná komunikácia vstupuje do územia ako v prvom variante v blízkosti židovského cintorína, ale vystupuje z neho na Starohradskej ulici, čo je dopravne vyhovujúcejšie riešenie. V návrhu rozvoja futbalového štadióna okrem modernizácie šatní a doplnenia areálu stavbami ďalšieho zázemia, sú navrhované zmeny v rámci polohy jestvujúcich ihrísk vyplývajúce s potreby návrhu novej obslužnej komunikácie celého územia lok. Zátepličie. Aj v tomto variante smerom západným od ihriska navrhuje ÚPN – O Varín plochy športovej a športovorekreačnej, ale aj kultúrnej vybavenosti rovnako pre organizovanie spoločenských ale aj kultúrnych podujatí. Navrhované sú priestory pre súťaže hasičov, pre detské ihriská, detské dopravné ihrisko, rovnako napr. športová hala, kryté klzisko – hokejová hala, tenisové kurty, krytý bazén, wellness, atletický štadión, dopravné ihrisko, ale aj kultúrny dom.

Športovo- rekreačné plochy v návrhu ÚPN – O Varín nadväzujú na priestor futbalového štadióna aj vo východnej časti lok. Zátepličie od Váhu, kde sú pri sútoku rieky Varínky a rieky Váh (VD Žilina) navrhované zariadenia pre vodné športy s požičovňou člnov a sprievodnou vybavenosťou (občerstvenie).

ÚPN – O Varín rešpektuje existujúce územia zjazdového lyžovania v lok. Pod Jedľovinou a Pod Suchým s lyžiarskymi vlekmí a ich kapacitou, priestor pre lukostreľbu, Pod Jedľovinou a jestvujúce lyžiarske bežecké a turistické trasy.

Tiež rešpektuje súčasné územie ATC a navrhuje jeho rozvoj západným smerom, pričom koriguje prístup do priestoru ATC. Ruší prístup zo súčasnej cesty II/583 vzhľadom k novej križovatke navrhovanej preložky cesty II/583 s prístupovou cestou do obce Krasňany (súčasnou cestou II/583) a navrhuje prístup z ulice Jozefa Martinčeka. Navrhuje územie autokempingu na celkovú revitalizáciu cestou stavebných úprav, novostavieb ubytovacích a stoličkových kapacít, technickej a dopravnej infraštruktúry, ihrísk, s prepojením areálu ATC s nábrežím rieky Varínky za účelom sprístupniť návštevníkom nábrežie Varínky a vodný tok (záujmové územie v k.ú. Krasňany).

Témou pre riešenie územného plánu je spôsob vzájomného prepojenia susediacich jednotlivých rekreačných priestorov atraktívna Malá Fatra – malebná Kysucká vrchovina. Naskytá sa príležitosť dobudovania systému malých cykloturistických okruhov z nivy Varínky v smere poľných ciest nadväzujúcich v katastri obce Varín na navrhované cyklo dopravné a cykloturistické cyklotrasy, cyklomagistrály a ostatné cyklistické trasy. Tie môžu byť zároveň korčuliarskymi dráhami a atraktivitami v rámci zimných športov najmä bežeckých okruhov. Pri ich trasách je navrhované umiestnenie rôznych druhov odpočinkových plôch s malými ihriskami vrátane detských.

Východným okrajom polyfunkčného komplexu navrhovaného vo variante riešenia v lok. Zátepličie - pravobrežnou časťou Varínky je navrhovaná trasa prepájajúca cyklo dopravnú Terchovsko – Zázrivskú cyklotrasu – úsek Varín – Terchová – Zázrivá s cyklookruhom okolo VD Žilina (súčasť Vážskej cyklo dopravnéj cyklotrasy), na ktorý nadväzuje v obci Strečno cyklo dopravná Vážska cyklotrasa – úsek Strečno – Lipovec – Vrútky. Cyklookruh je súčasťou cyklo dopravnéj Vážskej cyklotrasy – úsek Žilina (hrad Budatín) – Strečno – hrad Strečno (prepojenie na cyklo dopravnú Rajeckú cyklotrasu, na okruh okolo Žilinskej kotliny s napojením na ostatné vonkajšie diaľkové trasy Považskú, Kysuckú a trasy Strečno – Starý hrad, Strečno – Sedlo Javorina – Minčol a späť. Z prepojovacej cyklo dopravnéj cyklotrasy v pravobrežnej časti Varínky je navrhovanými premosteniami vyvedená miestna cyklotrasa vedená ľavým brehom Varínky z ktorej je navrhovaný cyklistický chodník do centra obce Krasňany. Trasa pokračuje nábrežím v k.ú. Krasňany a po prekonaní prístupovej cesty do obce Krasňany (súčasnej cesty II/583) okrajom Krasnianskeho luhu. Cyklotrasy vytvárajú systém, prepojený na evidované cyklotrasy Sedlo Žiarce – Gbeľany – Varín; Varín - Chata pod Suchým; Teplička nad Váhom – Varín; Kysucké Nové Mesto – Kotrčiná Lúčka – Varín.

Z prepojovacej cyklo dopravnéj cyklotrasy sú navrhované cyklochodníky a pešie chodníky do historického jadra obce Varín a do areálu ATC. V priestore sekundárneho centra obce v m.č. Koňhora je navrhovaná križovatka s cyklo dopravnou Terchovsko – Zázrivskou cyklotrasou. Prepojovacia cyklo dopravná cyklotrasa je tam privedená premostením ponad navrhovanú preložku cesty II/583. Tu sa na ňu pripojí miestna cyklotrasa smerujúca cez Krasniansky luh, za ktorým pokračuje ako miestna cyklotrasa vedúca východným okrajom Krasnianskeho luhu s odbočením na miestnu komunikáciu ktorá tvorí kompozičnú os obce Krasňany.

V zimnom období môžu cyklotrasy vedené mimo ciest III. triedy slúžiť ako značené upravované rekreačné bežecké lyžiarske trate.

ÚPN – O Varín navrhuje územia charakteru oddychových zón, v rámci obecného parku v historickom jadre obce – Nám. sv. Floriána, v obecnom parku ako súčasť zmiešaného územia športu, rekreácie a občianskej vybavenosti v lok. Zátepličie (variant riešenia) v blízkosti ul. Pod Vajánkom a v m.č. Koňhora v lok. Podháj. Majú základ v parkovej úprave s prvkami športovej vybavenosti (ihriská pre dospelých, detské ihriská) a prvky pre rekreačné využívanie (lavičky, ohniská).

Športovú vybavenosť ÚPN – O Varín navrhuje aj vo forme detských ihrísk a lokálnych športovísk, v subcentrách obce v m.č. Koňhora, v mieste nástupu do lok. Záhumnie z ulice J. Martinčeka (variant riešenia), v mieste nástupu do lok. Záhumnie z ul. A. Bernoláka pri supermarkete TESCO (variant riešenia), pred železničnou stanicou, v lok. Zátepličie (variant riešenia), na krížení ulíc Pod Vajánkom a Starohradskej a v mieste nástupu do území výroby (priemyselný park), v obytných, výrobných, zmiešaných územiach historického jadra obce, zmiešaných územiach obytných a občianskej vybavenosti, územiach technickej vybavenosti.

ÚPN – O Varín navrhuje športoviská v navrhovanej MŠ, doplnenie športovísk v ZŠ s MŠ o vonkajšie ihriská a telocvičňu.

Za ďalšie vhodné športovorekreačné aktivity považuje paragliding a závesné lietanie, jazdu na koni – hipoturistika (hipoterapia) so základňou v areáli AGRA-VÁH, s.r.o. a v m.č. Koňhora.

Maloobchod (veľkoobchod)

V obci sa v čase prieskumov a rozborov nachádzalo šesť predajní potravín, niektoré s doplnkovým sortimentom – supermarket, drogéria, dve predajne mäsa, jedna stála a jedna sezónna predajňa ovocia a zeleniny, dve kvetinárstva, dve semenárstva a záhradkárske potreby, jedna v kombinácii s kuchynskými potrebami, dve drogérie, jedna v kombinácii s rozličným tovarom, päť predajní textilu, z toho jedna v kombinácii s rozličným tovarom, jedna predajňa rozličného tovaru, bytových doplnkov, elektrospotrebičov, vína, očnej optiky, uhlia a sypkých materiálov a dve predajne autodiélov.

V závislosti od záujmu a zámerov podnikateľského sektora je potrebné podporiť rozšírenie siete obchodov. Koncept ÚPN – O Varín podporuje okrem iných úmysel zriadenia predajne potravín na Koňhore, discount LIDL v.o.s., predajne obuvi a odevov, občerstvenia smerom k VD Žilina za železničným mostom.

Maloobchod

Obchodný názov	Druh prevádzky
TESCO STORES SR, a.s.	supermarket
COOP Jednota Žilina, spotrebné družstvo	predajňa potravín
KORUNA s.r.o.	supermarket potraviny
COOP Jednota Žilina, spotrebné družstvo	supermarket
Ľuboslav Moravčík POTRAVINKA	pekáreň, potraviny
Andrea Rosenbergová	predaj potravín a drogérie
Vilma Ondrušová	mäsiarstvo
Vladimír Bistiak	mäsiarstvo
Dana Jánošíková	predajňa ovocia a zeleniny
Dana Chabadová	predaj textilu a seZ.zeleniny/ovocia
Katarína Kubíková	kvetinárstvo
Jana Bačinská	kvetinárstvo
Dana Chabadová	semenárstvo, záhradkárske potreby
Irena Šimlíková – SEMKO	semenárstvo, záhr. a kuchyn. potreby
Janka Žideková	drogéria
Radoslav Bolček	drogéria, rozličný tovar
Alena Ondrušová – ALON	rozličný tovar
Ing. Vladimír Paňák VAPA	textil / rozličný tovar
Obchodný názov	Druh prevádzky
Helena Lovássová – IMPULSE	predaj textilu
Peter Janek TEBY	textil
DUNG VU DINH	predaj textilu
Andrea Matejčíková	bytové doplnky
A. Buchtová Varínska tlačiareň / ELEKTRO AB	predajňa elektro
Miriám Fujdiaková	vinotéka
Auto-Moto-Raj s.r.o.	autodiely, motorky, autoservis
AZ CAR, s.r.o.	autodiely VO a MO
Ing. Milan Macák	očná optika
Daniela Janková	predaj uhlia a sypkých materiálov
Stavivá Tichák	predaj stavív

Stavglobal, s.r.o.	stavebniny
Bohačiak , kotly a kotle	predaj, servis
Sauer	ložiská

Množstvo (počet) predajní na území obce sa javí takmer primeraný veľkosti obce nie však z hľadiska sortimentu predajných jednotiek. Chýba hlavne obuv, odevy.

Vzhľadom k tomu, že ide o mimoriadne dynamickú zložku základnej občianskej vybavenosti, sa javí najvhodnejším prístupom k jej riešeniu definovanie záväzných zásad a regulatívov pre zriaďovanie a umiestňovanie takýchto prevádzok. V princípe návrh ÚPN – O Varín akceptuje, že môžu byť umiestnené v ktoromkoľvek funkčnom okruhu obce za predpokladu nerozporovania príslušných legislatívnych predpisov. Napriek tomu tlak na ďalšiu lokalizáciu sa predpokladá v ťažisku obce, subcentrách, na križovaní kompozičných osí a v jednotlivých priestoroch rozvoja bytovej výstavby. Návrh ÚPN – O Varín aj preto uprednostňuje umiestnenie jednotlivých zariadení v navrhovanom ústrednom verejnom priestore v centre obce (v zmiešaných územiach historického jadra obce), zmiešaných územiach obytných a občianskej vybavenosti medzi ulicami Jozefa Martinčeka a Hrnčiarska, v subcentrách obce v m.č. Koňhora, v mieste nástupu do lok. Záhumnie z ulice J. Martinčeka (variant riešenia), v mieste nástupu do lok. Záhumnie z ul. A. Bernoláka pri supermarkete TESCO (variant riešenia), pred železničnou stanicou, v lok. Zátepličie (variant riešenia), na križovaní ulíc Pod Vajánkom a Starohradskej a v mieste nástupu do území výroby (priemyselný park), ale aj v monofunkčných obytných územiach, v územiach športu, vo výrobných územiach, a v územiach technickej vybavenosti.

ÚPN – O Varín navrhuje výhľadovo umiestnenie ďalšej obchodnej prevádzky objemovo zodpovedajúcej jestvujúcemu zariadeniu TESCO v lok. Zátepličie.

V závislosti od záujmu a zámerov podnikateľského sektora ÚPN – O Varín podporuje rozšírenie siete obchodov. Optimalizovaný stav kvantitatívneho ukazovateľa veľkosti predajnej plochy je 1,0 m² na obyvateľa.

Ubytovanie a verejné stravovanie

Stravovacie služby ponúkajú počas prieskumov v teréne reštaurácie, pohostinstvá, pizzerie, bufety, cukrárne atď. Ubytovacími a stravovacími kapacitami disponuje Autokemping Varín s kapacitou 80 – 90 lôžok + 450 karavánových a stanových miest, s reštauráciou o kapacite 50 osôb v interiéri a 50 miest v exteriéri, ponúka ich chata Pod Suchým 24 + 24 lôžok s obmedzenými možnosťami stravovania. Rekreačné stredisko Pod Jedľovinou má v k.ú. Varín rekreačnú plochu 40 ha s lôžkovou kapacitou 496 lôžok. V jeho hornej polohe sa nachádza rovnomenná chata s kapacitou 11 lôžok a možnosťou stravovania, pri spodnej stanici najdlhšieho lyžiarskeho vleku Chata Jedľovina má 22 lôžok a kuchynku, nižšie umiestnená chata Fatranka 44 lôžok a kuchynku, v nižšej polohe chata Pod Jedľovinou Bohačiak 11 lôžok, pizzériu, reštauráciu, pod ňou Rekreačná chata Pod Jedľovinou s kapacitou 9 + 12 lôžok, ďalej „Nová chata pod Jedľovinou“ s kapacitou 8 lôžok a viacero chat využívaných individuálnym spôsobom.

Rekreačný priestor Varín – Koňhora má 70 ha, s ubytovacou kapacitou 24 lôžok v súkromných chatách v troch lokalitách.

Ubytovanie a stravovanie

Obchodný názov	Druh prevádzky
SELINAN s.r.o.	autokemping a reštaurácia
Ing. Miriam Porubčanská Panáčková	biliard bar
Ondrej Šepeš	cukráreň
Penzión Púček, s.r.o.	ubytovanie, reštaurácia

Discovers.r.o.	jedáleň
TM GASTRO, s.r.o.	jedáleň
Ján Hodoň	pohostinstvo a cukráreň
San Paulo s.r.o.	Reštaurácia - pizzeria
DIENST, spol. s r. o.	ubytovanie v chatovej oblasti
STAVEBNINY MIX s.r.o.	ubytovanie v chatovej oblasti
Zuzana Masná ŠKOLÁČIK	bufet
Bufet Danko s.r.o.	pohostinstvo
Miroslava Bieliková – POD LIPAMI	pohostinstvo a ubytovanie
BOMA	reštaurácia
BABKA	pizzéria
TT - NAOS, s.r.o.	jedáleň
RamcheHalimi	jedáleň
Erika Anrdovičová	ostatné účelové stravovanie
Ing. Petre Prieložný C- KLUB	ostatné účelové stravovanie
TBS s.r.o.	ostatné účelové stravovanie
Marek Macák M-MARK	ostatné účelové stravovanie

V zastavanom území obce Varín sa nachádzajú objekty využívané na rekreačné účely. Je tu 14 domov s funkciami penziónov, víkendových domov, rekreačných chalúp. Stravovanie tu reprezentovali v čase vykonávaného prieskumu reštaurácie, pohostinstvá, pizzerie, bufety a cukrárne.

Súčasná úroveň ubytovacích a reštauračných služieb je priemerná až podpriemerná (Autokemping). Výrazne absentujú ubytovacie kapacity vyššej úrovne. Navrhuje sa jej skvalitnenie, so zameraním na podávanie špecialít regionálnej kuchyne, vytvorenie netradičného atraktívneho prostredia pre konzumáciu jedál, trávenie voľného času a doplnkové služby.

Koncept riešenia ÚPN – O Varín podporuje rozšírenie kapacity stravovacích zariadení a sortimentu pohostinských zariadení a ich vyššiu úroveň hlavne vo väzbe na očakávanú návštevnosť regiónu, navrhuje vyššiu mieru poskytovania ubytovania na súkromí.

Predpokladá sa v návrhovom období celková kapacita ubytovania na území obce pri rozdelení návštevnosti v pomere 50:50 (ubytovaní : pasanti) v počte cca 750 lôžok.

Služby (výrobné aj nevýrobné)

Jednotlivé druhy služieb sú na území obce poskytované predovšetkým cez poštu, hasičskú zbrojnicu, osobné služby, cintoríny s domom smútku. Súčasný systém služieb na území obce je pomerne rozvinutý predovšetkým na úseku osobných služieb. Sú zastúpené kaderníctvami, holičstvom, kozmetikami, pedikúrou a manikúrou. Ostatné služby pokrývajú požiadavky služieb pracovne, výkupu surovín, starostlivosti o zdravie, rekondíciu, starostlivosti o spoločenské zvieratá, pohrebných služieb, starostlivosti o automobily, poštových služieb, hasičských služieb.

Sú tu zastúpené aj niektoré výrobné a nevýrobné služby.

Služby

Obchodný názov	Druh prevádzky
Marcela Cesneková	kaderníctvo
Katarína Tichá	kaderníctvo
Alena Poliaková	kaderníctvo
Stanislava Cibíková – Tália	kaderníctvo
Alena Kubová Holičstvo	holičstvo a kaderníctvo

Mária Janošková, Kozmetika – Viktória	kozmetika
Adriana Cvečková	kozmetické služby
Jana Ďuričková	pedikúra, manikúra
Martin Jura – Image MedicineTherapeut	regenerácia a rekondícia
Emma Fitness, s.r.o.	posilňovňa
Pavol Kanis CLEAN SERVIS	práčovňa
Andrea Ďurišková	služby súvisiace so starostlivosťou o zvieratá
MVDr. Peter Priputen	veterinárna ambulancia
Slovenská pošta, a. s.	poštové služby
Jozef Bugán Pohrebníctvo	pohrebné služby
Zberné suroviny a.s.	výkup surovín
Jozef Bačinský – JORAS	autoservis
VEVA s.r.o.	benzínové čerpadlo

Hasičské služby sú reprezentované hasičskou zbrojnicou. Obec má dobrovoľný hasičský zbor založený v roku 1876 s 32.členmi. V čase prieskumov a rozborov ho reprezentovalo 46 členov. Jeho techniku predstavovali vozidlá Avia A31, Tatra Cas 148, čerpadlá a agregáty, protipovodňový vozík a zariadenia na protipovodňovú ochranu. Hasičská zbrojnica je umiestnená v budove obecného hasičského zboru v centre Varína. Polohu a veľkosť hasičskej zbrojnice v jestvujúcom objekte považuje návrh ÚPN – O Varín za stabilizovaný.

V obci sa nachádzajú dva cintoríny. V rekonštrukcii je židovský cintorín nachádzajúci sa južne od Železničnej ulice (cesty III/2072) s rozlohou 3961 m². Aktívny cintorín je na ulici M. R. Štefánika (cesta III/2078), pri ktorom sa nachádza aj dom smútku. Cintorín má rozlohu 8740 m². Jestvujúci cintorín s Domom smútku sa dostáva do priestorovo stiesnenej situácie. Spôsob vymedzenia jeho ochranného pásma mu umožňuje rozvoj na priľahlej voľnej ploche. Polohy oboch jestvujúcich cintorínov považuje návrh ÚPN – O Varín za stabilizované.

ÚPN – O Varín navrhuje nový cintorín v dvoch variantoch umiestnenia. Obe miesta sa nachádzajú v dôstojnom tichom prostredí mimo hluku z dopravných komunikácií, ich okolím je lúčna alebo lesná krajina. Územia sú vyhovujúco dopravne (peši, cyklista, automobil) prístupné komunikáciami s normovými parametrami. Jeden variant umiestnenia sa nachádza v blízkosti križovania hlavnej a vedľajšej kompozičnej osi, druhý je navrhovaný v blízkosti vedľajšej kompozičnej osi obce. Oba návrhy sú v dosahu trás technickej infraštruktúry. Navrhovanou súčasťou v oboch variantoch je komplexné vybavenie (Dom smútku, parkovisko, urnový háj, kaplnka, priestory na sústreďovanie cintorínskeho odpadu, rozptylová lúka).

Zabezpečenie geologického a hydrogeologického posudku na oba varianty umiestnenia a určenie ochranného pásma pohrebiska je v kompetencii Obce Varín.

Odvoz a likvidácia odpadu sú na veľmi dobrej úrovni, služby spojené s likvidáciou komunálneho odpadu, separáciou, výkupom atď. navrhuje ÚPN – O Varín skvalitniť v zmysle POH obce Varín. Návrh ÚPN – O Varín vymedzuje, resp. priznáva plochy v zastavanom území pre malý obecný dvor na sústredenie technických prostriedkov obce využívaných v súvislosti s touto službou ako i údržbou verejných priestranstiev (vo výrobných územiach obce), kalendárový zber veľkoobjemového odpadu (zberové miesta) ako i ďalšie plochy (kompostovisko v území priemyselnej výroby, variantne v území s prevahou poľnohospodárskej výroby) v zmysle koncepcie likvidácie odpadu uvedenej v kap. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.

S riešením novej pošty sa v návrhovom období neuvažuje, prevádzkovanie pošty a rozširovanie poštových služieb je v kompetencii Slovenskej pošty, a.s., služby pošty sa navrhuje i naďalej zabezpečovať cez prevádzku pošty v jestvujúcich priestoroch.

ÚPN – O Varín podporuje rozvoj remeselníckych prevádzok a existujúcej drobnej výroby, rozširovanie sortimentu služieb, malých podnikov na spracovanie miestnej surovinovej základne, zvyšovanie kvality služieb, ich pestrosti a dostupnosti. Kritéria pre služby všeobecne určuje dopyt na trhu. Riešenie ďalšieho sortimentu služieb drobného rozsahu z hľadiska objemu poskytovania služieb a priemetu činnosti do územia sa preto doslovne nepredpisuje. Za vyhovujúcu sa v tomto smere považuje definícia záväzných regulatívov vyjadrujúcich možnosti (aj vylučujúce podmienky) na pôsobenie konkrétnych druhov služieb v jednotlivých plošne a priestorovo homogénnych jednotkách sídla, v súlade s požiadavkami PHSR obce Varín a s dôrazom na zvyšovanie úrovne poskytovania služieb v oblasti rekreácie, turizmu a cestovného ruchu.

Administratíva

V priestore Námestia sv. Floriána je umiestnený objekt obecného úradu. Je v dobrom technickom stave. V budove zdravotného strediska, ktoré je umiestnené oproti obecnému úradu na Nám. Sv. Floriána sa nachádza stavebný úrad. Ide tiež o novú budovu, ktorá je v dobrom technickom stave. Matrika je v budove, kde je umiestnená Slovenská pošta a. s., na severnom okraji námestia. Rovnako sa možno z hľadiska technického stavu objektu zmieniť aj o farskom úrade, umiestnenom vedľa rímskokatolíckeho kostola na Farskej ulici, o Správe Národného parku Malá Fatra, ktorá sa nachádza na ulici Hrnčiarskej v severnej časti Nám. sv. Floriána a o Hasičskej zbrojnici v centre obce na ulici Jozefa Martinčeka. Na ulici M.R.Štefánika je budova Urbárskej obce Varín.

Túto zložku občianskej vybavenosti ďalej predstavujú administratívne priestory charakteru výrobnjej administratívy v areáli DOLVAP-u, s.r.o., železničnej stanice a Lesnej správy, atď. Aj tieto budovy sú prevažne v dobrom technickom stave.

Polohy administratívnych objektov považuje koncept ÚPN – O Varín za stabilizované aj pre návrhové obdobie do r.2030 (okrem prevádzky Lesnej správy – Lesy, SR, š.p.).

V súlade so Zadaním pre vypracovanie ÚPN – O Varín sa navrhuje prehodnotenie funkčnej náplne prízemnej časti objektu obecného úradu s cieľom rozšíriť priestory obecného úradu o umiestnenie Stavebného úradu, matriky a rozšíriť portfólio poskytovaných služieb priamo na úrovni plochy námestia o turisticko-informačnú kanceláriu. Podmienkou je kvalitné architektonické riešenie tejto „prístavby“ budovy obecného úradu.

Po uvoľnení priestorov Zdravotného strediska (premiestnením Stavebného úradu) ÚPN – O Varín navrhuje jeho funkciu ako objektu poskytujúceho zdravotnú starostlivosť, j. vrátiť ho účelu, pre ktorý bol vybudovaný.

Bankové služby

V rámci finančných služieb v obci pôsobí Slovenská sporiteľňa a Poštová banka. V súvislosti s ďalším rozvojom turizmu, rekreácie, cestovného ruchu a priemyslu možno predpokladať vznik aj iných pobočiek peňažných domov na území obce.

VYMEDZENIE POTRIEB BÝVANIA, OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI, VÝROBY

BÝVANIE

Návrh bytovej výstavby vychádza z predpokladu, že funkcia bývania v podmienkach obce Varín je a naďalej bude jednou z primárnych urbanistických funkcií na jej území. Celkový plošný rozsah obytných území je navrhovaný naddimenzované nad údaje demografickej prognózy vzhľadom na územnoplánovaciu praxou overenú skúsenosť, že časť z navrhovaných plôch s funkciou bývania bude v návrhovom období ÚPN – O majetkoprávnene vysporiadateľná a zostane preto v pozícii výhľadu.

ÚPN – O Varín navrhuje pre funkciu bývania v rodinných domoch prednostne vhodné preluky nachádzajúce sa v zastavanom území obce k 1.1.1990, resp. v súčasnom zastavanom území obce vrátane území v lok. Kamence - Rieky. Najväčší podiel IBV navrhuje v lok. Záhumnie, potom v lok. pri železničnej stanici – Podhájk, v lok. Koňhora a variantne s HBV v rámci prestavby územia naväzujúceho východne na priestor Nám. sv. Floriána. Rešpektuje sa vydané územné rozhodnutie na IBV Rozbehov a návrh nadväzujúcich RD. Rozvoj HBV je navrhovaný v rámci lok. Záhumnie.

Formu individuálnej bytovej výstavby a hromadnej bytovej výstavby navrhuje ÚPN – O Varín do území, kde bude jednoznačne prevažovať funkcia bývania navrhovaná ako jediná základná funkcia v území, s doplnkovou funkciou občianskej vybavenosti, služieb a nezávadnej výroby, resp. rekreácie (formou jestvujúcej a navrhovanej prestavby bytového fondu). ÚPN – O Varín akceptuje existujúce plochy rodinných domov v zmiešaných územiach s pozemkami objektov občianskej vybavenosti v priestore medzi ulicami Martinčeka - Hrnčiarska.

OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Základnú občiansku vybavenosť ÚPN – O Varín vymedzuje v rozsahu potrieb navrhovaného počtu trvale bývajúceho obyvateľstva k návrhovému obdobiu (4 658 obyvateľov) a funkcie základne regionálneho strediska cestovného ruchu, turizmu a rekreácie a popri zvýšenej očakávanej návštevnosti Krivánskej Malej Fatry (Pod Suchým, Jedľovina, Hlboké – Veľhotky) a Kysuckej vrchoviny (Koňhora, Podhájk). Tiež z hľadiska obce ako súčasť sídelných zoskupení tuzemského i cezhraničného charakteru (Združenie /Mikroregión/ Terchovská dolina, MAS Terchovská dolina). ÚPN – O Varín predpokladá že súčasná základňa kultúrno-spoločenského života obce pretrvá po celé návrhové obdobie a zaznamená nárast.

Základné školstvo je pritom zabezpečené Základnou školou s materskou školou Ondreja Štefku s kapacitou postačujúcou pre predpokladaný nárast počtu obyvateľov obce. Potrebné je uvažovať s investičnými prostriedkami na novú telocvičňu, prístavbu, stavebné úpravy a úpravy vonkajších priestorov.

Materská škola je kapacitne vyťažená a ÚPN – O Varín navrhuje jej prístavbu, novú materskú školu medzi ulicami Sama Chalúpku a Fatranskou a výhľadovo umiestniť novú materskú školu v severovýchodnej časti lok. Záhumnie.

Navrhuje sa tiež stredná odborná škola zameraná obsahovo na oblasť cestovného ruchu, turizmu a rekreácie (hoteliérstvo, gastronómia...) v súvislosti s perspektívou tohto odvetvia v priestore Malej Fatry a Kysuckej vrchoviny (variant riešenia), alebo na oblasť súvisiacu s prevažujúcou výrobou - činnosťou v navrhovanom priemyselnom parku (variant riešenia).

Široké spektrum zariadení občianskej vybavenosti je jestvujúcou, resp. navrhovanou súčasťou zmiešaného územia historického jadra obce a nadväzujúceho územia medzi ulicami Jozefa Martinčeka a Hrnčiarska. Sú to zariadenia zdravotníctva, kultúry a osvetu, maloobchodu, služieb, verejného stravovania i ubytovania, administratívy, bankových služieb (peňažníctva), sociálnej starostlivosti.

Zariadenia občianskej vybavenosti sú súčasťou navrhovaných sekundárnych subcentier obce v m.č. Koňhora, v mieste nástupu do lok. Záhumnie z ulice J. Martinčeka (variant riešenia), v mieste nástupu do lok. Záhumnie z ul. A. Bernoláka pri supermarkete TESCO (variant riešenia), pred železničnou stanicou, v lok. Zátepličie (variant riešenia), na krížení ulíc Pod Vajánkom a Starohradskej a v mieste nástupu do územia výroby (priemyselného parku). Sú to najmä priestory pre kultúrno-rekreačnú a spoločenskú činnosť a priestory pre komerčnú občiansku vybavenosť.

Vo variante návrhu je významným priestorom navrhovanej občianskej vybavenosti lok. Zátepličie ako územie športu, základne rekreácie, turizmu, cestovného ruchu, kultúrno-

spoločenských aktivít, prvkov terciálnej a kvartérnej sféry, ako ťažiskový ideový bod obce z hľadiska formovania Varína ako strediska rekreácie, turizmu a cestovného ruchu regionálneho významu resp. sídla významného pre turizmus z celospoločenského pohľadu.

Zo zariadení služieb sú konceptom ÚPN – O Varín považované za stabilizované pošta, hasičská zbrojnica a židovský cintorín, navrhované sú rozšírenie jestvujúceho cintorína a nové cintoríny v dvoch variantoch.

Ako doplnková funkcia sú navrhované zariadenia obchodu a služieb a pod. vo všetkých obytných územiach za podmienky plného rešpektovania životného prostredia z hľadiska dopravného zaťaženia, hlučnosti, prašnosti, exhalátov a primeranosti objemu a štruktúry stavby k okoliu.

Vyššiu občiansku vybavenosť bude aj v budúcnosti v plnom rozsahu zabezpečovať kontaktné mesto Žilina, ako jadro Severopovažského veľkomestského regiónu, sídlo kraja a okresu a tiež centrum vlastného urbanizačného priestoru (užšieho aglomerovaného priestoru) Žilinskej kotliny, ktorého je obec Varín súčasťou.

REKREÁCIA

Okres Žilina je súčasťou navrhovanej regionálnej priestorovej a funkčnej štruktúry Severopovažského regiónu cestovného ruchu a Hornopovažského regiónu. Aglomerácia Žiliny je v rámci tejto hierarchie rekreačným krajinným celkom. Vzhľadom k blízkosti katastrálneho územia obce Varín a katastrálnych území mesta Žilina, polohy Vodného diela Žilina, sú ponuky obce Varín a mesta Žilina navzájom úzko prepojené. Žilina je vzhľadom k svojej Mestskej pamiatkovej rezervácii v zmysle ÚPN VÚC ŽK hlavným cieľom poznávacieho a kultúrneho turizmu. Žilina je aj cieľom rekreácie a turizmu celoštátneho významu z hľadiska pobytu pri vodných plochách. Súčasťou jej územia sú aj významné časti vodných diel Hričovská vodná nádrž, Vodné dielo Žilina (s priamym prepojením rekreačného potenciálu mesta Žilina s riešeným územím). Mesto Žilina je lokalitou s medzinárodným významom z hľadiska poznávacieho turizmu a z hľadiska vidieckeho turizmu, celoštátneho významu z hľadiska nákupného, obchodného a incentívneho (motivačného) turizmu, regionálneho významu z hľadiska turizmu na báze termálnych vôd. Okrem väzby na mesto Žilina návrh ÚPN – O Varín vychádza z potreby materiálno-technicky, organizačne a obsahovo koordinovať rozvoj funkcie rekreácie, turizmu a cestovného ruchu v obci hlavne s územím obcí Strečno, Stráňavy, Gbeľany, Nezbudská Lúčka, Horný Vadičov, Kotrčina Lúčka, Teplička, Mojš, Krasňany, Stráža, Lysica, Belá a Terchová. ÚPN – O Varín navrhuje prioritne podporovať vidiecky, poznávací a kultúrny turizmus sprevádzaný rekreačným horským aktívnym turizmom, ako letnú rekreáciu a turistiku so širokou plejádou foriem v dimenziách úmerných danostiam obce. Návrh územného plánu uprednostňuje voľné formy rekreácie, turizmu a cestovného ruchu pred viazanou formou.

Obec Varín má takmer všetky predpoklady pre ďalší rozvoj funkcie rekreácie, cestovného ruchu a turizmu. Jej súčasťou je západný výbežok pohoria Krivánska Malá Fatra, územia so zažitou turistickou infraštruktúrou, zažitým zjazdovým lyžovaním, so zažitými ubytovacími kapacitami voľného a viazaného cestovného ruchu, turizmu a rekreácie. Blízko je k Starému hradu, k hradu Strečno. Súčasťou jej územia je Vodné dielo Žilina s možnosťami rozvoja letnej rekreácie v priestore sútoku rieky Váh a rieky Varínky. Má vo svojom území časť Kysuckej vrchoviny s priestorom Koňhora s možnosťami rozvoja ubytovacích kapacít a nenáročných foriem rekreácie, má väzby na susediace sídla prostredníctvom cyklotrás a turistických trás.

V zastavaných územiach obce má už vybudovanú istú materiálno-technickú základňu vo forme napr. Autokempingu, športového areálu, ubytovacích a stoličkových kapacít, športovísk základnej školy, má relatívne zachovanú historickú urbanistickú centrálnu štruktúru s prvkami charakteru pamiatok a pamätihodností, s parkom. Má množstvo kultúrno-spoločenských

podujatí, skúsený ľudský potenciál z oblasti poskytovania služieb, tradície v tomto odvetví (Autokemping, Jedľovina). Má programové dokumenty ďalšieho rozvoja cestovného ruchu, turizmu a rekreácie a má pre rozvoj tejto funkcie oporu v nadradenej územnoplánovacej dokumentácii, ktorou je ÚPN VÚC Žilinského kraja v znení neskorších zmien a doplnkov, predovšetkým jeho záväzná časť.

Súčasný stav však neumožňuje celoročne využívanie všetkých rekreačných prvkov, umožňuje len kratšie pobyty, chýbajú mnohé formy rekreácie, kvalita reštauračných a ubytovacích služieb je nižšia, informačný systém je nedostatočný, chýbajú ubytovacie kapacity vyššej úrovne, kultúrno-spoločenské podujatia majú často len miestny dosah, športoviská sú s nižšou technickou úrovňou, prvky každodennej rekreácie sú málo vyvinuté. No chýba predovšetkým nosný centrálny prvok strediska rekreácie postavený na podklade rozvinutého komplexného športového, rekreačného a kultúrneho centra.

Obec má ambíciu rozvíjať sa aj ako mikroregionálne centrum cestovného ruchu, turizmu a rekreácie a ako kultúrno-spoločenské centrum pre svoje spádové územie, chce byť súčasťou sídelných zoskupení tuzemského i cezhraničného charakteru (Združenie /Mikroregión/ Terchovská dolina, MAS Terchovská dolina), do ktorých vloží okrem iného svoj primeraný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, turistiky, rekreácie, výroby a komunálneho hospodárstva. Urbanisticky to znamená, že ku primárnej funkcii územia obce, ktorou zostane funkcia bývania v rodinných domoch, sa pridružia aj funkcia výroby, funkcia ochrany a dotvárania prírodného prostredia, funkcia rekreácie, cestovného ruchu a turizmu.

Pre dosiahnutie tohto cieľa je potrebné na území obce viac rozvíjať kultúrohistorickú dimenziu obce, ktorej „konzumentom“ bude nielen trvale bývajúce obyvateľstvo, ale aj návštevníci, turisti a rekreanti či prechodne bývajúci v chatách, chalupách, penziónoch a obyvateľstvo spádového územia, mať v území viac pracovných príležitostí na podklade diverzifikovanej ekonomiky založenej aj na miestnych prírodných, materiálnych, historických a ľudských zdrojoch (priemyselný park...). Rovnako dôležité je ochraňovať a zveľaďovať prírodné prostredie ako súčasť kvalitného životného prostredia a ako predpoklad pre primeraný rozvoj cestovného ruchu, turizmu, rekreácie. Rozvoj cestovného ruchu, rekreácie a turizmu je nevyhnutné koordinovať s okolím (región, susediace obce).

Návrh ÚPN – O Varín vychádza s premisy, že rozvoj funkcie rekreácie, turizmu a cestovného ruchu vo Varíne ako strediska regionálneho až celoštátneho významu bude materiálno-technicky, organizačne, obsahovo kompatibilný s jej rozvojom na území susediacich obcí a ďalších sídiel významných z hľadiska rozvoja tejto funkcie (Strečno, Stráňavy, Nezbudská Lúčka, Gbeľany, Mojš, Krasňany, Stráža, Lysica, Belá a Terchová). Predpokladá zhodnotenie a využitie možností daných susedstvom, vybudovanou rekreačnou infraštruktúrou susedov ako aj ich územnoplánovacou prípravou (s cieľom nekonkurovať, ale v ponuke vyvažovať nedostatky susedov, napr. obec Strečno má v územnoplánovacej dokumentácii, v lok. Pri Váhu, vymedzené priestory pre Autokemping, vodné športy, pobyt pri vode, lodenicu, s vplyvom na rekreačné riešenie priestoru sútoku Váhu a Varínky).

Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie území, s akcentom na územia hlavných vstupov a vjazdov do obce, má ambíciu evokovať „záchyt“ návštevníkov (hlavne v smere od Žiliny, resp. v smere od Terchovej) vo Varíne, ktorého základom je zachovanie priestoru pozdĺž cesty II/583 ako prírodného voľného územia s pozadím znakov prevažujúceho vidieckeho prostredia, ktoré má bližšie k prírode, k jej ochrane, k rekreácii v prírode na rozdiel od industriálnej krajiny ako nástupu do Terchovskej doliny.

Problematiku cestovného ruchu, turizmu a rekreácie návrh ÚPN – O Varín chápe ako systém prepojený na systém kultúry, telovýchovy, športu a školstva. Pritom zdôrazňuje, že časť záujmov z tejto oblasti sa prekrýva so záujmami kultúry, telovýchovy, športu a školstva. Časť zariadení z tejto oblasti bude jednoúčelová.

Prijímateľom služieb v oblasti rekreácie, cestovného ruchu a turizmu na území obce musí byť predovšetkým miestne trvalo bývajúce obyvateľstvo. Návrh skladby prvkov systému rekreácie, turizmu a cestovného ruchu, je vedený snahou zminimalizovania sezónnosti a posilnenia prvkov letnej rekreácie.

Návrh ÚPN – O Varín má ambíciu vyváženia dnes dominujúcich zariadení rekreácie, turizmu a cestovného ruchu v okrajových polohách katastra obce návrhmi do jej centrálnych priestorov a priblížiť ich tak bezprostrednému využívaniu. Najmä vymedzením ústredného ťažiskového polyfunkčného komplexu ako skutočného centra cestovného ruchu, turizmu, rekreácie, športu, kultúry vo väzbe na rozšírený jestvujúci futbalový štadión obsahujúci v nadväznosti na pešie pobytové plochy pestrú ponuku športových, športovo-rekreačných, rekreačných, kultúrnych, školských aj spoločenských krytých (halových) i nekrytých priestorov. Napr. doplnenie tréningových ihrísk a zázemia pre futbal, športoviská pre hádzanú, volejbal, basketbal, tenis, viacúčelová hala, priestory s funkciou kultúrneho domu, kryté klzisko – hokej, bazén, wellness, vrátane ubytovacích kapacít vyššej úrovne a nevyhnutnej vybavenosti a infraštruktúry vo variantnom riešení dotknutého priestoru v lokalite Zátepličie.

Súčasťou tohto zámeru je aj priestor Nám. sv. Floriána a Farskej ulice (okolie areálu kostola) ako ústredných peších priestorov, po obvode ktorých je navrhované vytvorenie podmienok pre uplatnenie sa prvkov rekreácie, cestovného ruchu a turizmu a občianskej vybavenosti (malé penzióny, ubytovanie v súkromí, stoličkové kapacity, služby).

Tykadlami uvedených priestorov z hľadiska funkcie športu, rekreácie a turizmu a cestovného ruchu sú navrhované sekundárne ťažiskové priestory obce (subcentrá obce). V každom subcentre na území obce - m.č. Koňhora, Varín – Záriečie, v ťažiskovom priestore Záhumnia, pri supermarkete Tesco a Záhumnia I. (ulica na Dubenec) – Záhrady, pred železničnou stanicou, v lok. Zátepličie (variant riešenia), na krížení ulíc Pod Vajánkom a Starohradskej a v mieste nástupu do území výroby (priemyselný park) sú navrhované prvky rekreácie (oddychové zóny – parky, lokálne ihriská, detské ihriská) vo väzbe na pešie pobytové plochy, prvky kultúry, spoločenské priestory a ďalšiu základnú občiansku vybavenosť.

Nábřežie Váhu (VD Žilina), náhradného biokoridoru, priestor sútoku rieky Váh a Varínky a nábřežie (aj ako biokoridor) rieky Varínky až po severný okraj zástavby v Koňhore sú navrhované ako jeden v podstate súvislý priestor – celok pre pohybovú aj pobytovú každodennú rekreáciu pri vode (pešie trasy, posedenia, detské ihriská, lokálne športoviská, rybolov, cyklotrasy) s väzbami na športový areál obce, na Autokemping a na ťažiskový verejný priestor m.č. Koňhora.

Priestor Autokempingu je navrhovaný na celkovú revitalizáciu cestou stavebných úprav, novostavieb ubytovacích a stoličkových kapacít, technickej a dopravnej infraštruktúry, ihrísk. Rozšírenie portfólia poskytovaných služieb je navrhované na plochy nachádzajúce sa západne od súčasného areálu, naprepojenie areálu ATC s nábřežím rieky Varínky za účelom sprístupnenia nábřežia Varínky a vodného toku návštevníkom (záujmové územie v k.ú. Krasňany).

ÚPN - O Varín navrhuje plochy a priestory rozvoja agroturistiky vo väzbe na areál AGRA-VÁH, s.r.o. s návrhom športovorekreačného využitia voľnej poľnohospodárskej krajiny (jazda na koni).

ÚPN – O Varín nenavrhuje nové strediská ani substrediská rekreácie, nenavrhuje zvyšovanie lôžkových kapacít v priestore Pod Jedľovinou, nenavrhuje lôžkové kapacity (ani rodinné domy) v záhradkárskej osade Hlboké a Rudy (lok.Pažite).

Prírastky lôžkových kapacít budú možné len v priestore Koňhory, buď v rámci prípadných zmiešaných území (bývanie v rodinných domoch a individuálna chatová či

chalupnícka rekreácia) a v rámci novovymedzených zastavaných území na podklade jestvujúcich osád.

Na zvýšenie atraktívnosti priestoru Koňhory navrhuje ÚPN – O Varín vyhladku (rozhľadňu) umožňujúcu panoramatické pohľady na priestor Varína, Strečna, masívu Jedľovina, do Terchovskej doliny.

ÚPN - O Varín navrhuje územie obecného parku v priestore Zatepličia vo väzbe na navrhovanú revitalizáciu opusteného náhonu vo Varíne a potoka Šošinec (variant konceptu).

Na podklade pripravovanej cyklo dopravnej cyklotrasy do Terchovskej doliny ÚPN - O Varín navrhuje rozvetvený systém cyklo dopravných a cykloturistických cyklotrás prepojený na cyklo dopravnú cyklotrasu okolo Vodného diela, ktorý obsahuje aj paralelné trasy s hlavným smerom po pravom brehu rieky Varínky (prepojovacia cyklo dopravná cyklotrasa), prepojenie na evidované cyklotrasy, miestne cyklotrasy a odnože k zaujímavým miestam pozdĺž toku (Krasniansky luh, autokemping, napojenie na hlavnú rozvojovú os obce Krasňany...),

Pre priaznivcov nenáročnej pešej turistiky sa v okolí obce Varín nachádza prírodno-kultúrno-historicko- ochranný zameraný náučný chodník „Varín a okolie“. Jeho dĺžka je 15 km a má 15 zastávok. Východiskovým miestom je obec Varín a jeho trasa vedie geomorfologickými celkami Žilinskej kotliny a Malej Fatry, čiastočne i NPMF. Je situovaný aj na brehu rieky Váh. Zaujímavosťami sú tu Strečniansky prielom, NKP hrad Strečno, Domašínsky meander, a NPR Starý hrad so zručeninami stredovekého hradu. Je tematicky zameraný ako prírodovedný, ochranný, historický a kultúrny. Navrhuje sa jeho zastávky rozšíriť o kostol sv. Trojice a vodnú plochu pri asfaltovom lome. Navrhovaný je náučný chodník Krasnianskym luhom vedený od navrhovaného cyklistického a pešieho prepojenia subcentra obce v m.č. Koňhora a obce Krasňany priestorom genofondovej lokality a maloplošného chráneného územia.

Obcou prechádzajú turistické chodníky a cyklotrasy. Turistické chodníky smerujú zväčša do Malej Fatry. Sú to trasy Varín – Pod Jedľovinou – sedlo Brestov – Javorina; Chata pod Suchým – Podhradské; Kľak – Zázrivá ústredie; Strečno, žel. stanica – dolina Kúr; Gbeľany – Sedlo pod Zlieňom a Chata pod Suchým – Sedlo Brestov.

VÝROBA

Výrobné územia charakteru priemyselnej výroby sa návrhom ÚPN – O Varín dostanú do polohy jednej z primárnych funkcií obce.

Dlhodobým a aj dnes výrazne dominujúcim reprezentantom priemyselnej výroby v katastrálnom území obce Varín je DOLVAP, s. r. o.

Jestvujúce výrobné územie areálu DOLVAP, s.r.o. vrátane lanopásu považuje koncept ÚPN – O Varín za stabilizované.

Ďalšie aktívne prevádzky na území obce, v ktorých činnosti sa prejavuje priemyselný aspekt, majú z hľadiska plošného rozsahu a počtu zamestnancov pre vymedzenie výrazných výrobných území marginálny význam. Sú významnejšie skôr z pohľadu ochrany životného prostredia a neestetického pôsobenia v prostredí obytných území obce (Lesy, š.p. pri železničnej trati, sklad dreva pri židovskom cintoríne, stavebniny, píla v Koňhore...).

Tie ÚPN – O Varín navrhuje postupne vymiestniť zo súčasných zastavaných území obce Varín a umiestniť ich vo výrobnom území južne od železničnej trate.

V obci boli na základe terénneho prieskumu a údajov z Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce zistené prevádzky so zameraním prevažne na stavebnú činnosť a služby – Bugáň - stavebníctvo, Drevoštyl Varín – okná a okenice – výroba drevených okien a plastových okien a dverí.

Neaktívnym chátrajúcim výrobným územím je areál býv. Drevoindustrie južne od železničnej trate, ktorý ÚPN – O Varín považuje za súčasť navrhovaných výrobných území.

Výrobným územím resp. územím technickej vybavenosti je areál transformovne 400/110/22 kV Varín, do ktorej sú zaústené prenosové energetické zariadenia.

Zámerom pre územia výroby na území obce je vybudovanie priemyselného parku Varín celoštátneho a regionálneho významu, ktorý by mal byť lokalizovaný severne aj južne od železničnej trate (Zátepličie a Zátepličie od Váhu) a čiastočne aj pri ceste II/583.

ÚPN – O Varín navrhuje rozvoj priemyselného parku a ostatných priemyselných území vrátane obecného dvora „technických služieb“ a kompostoviska výhradne do územia nachádzajúceho sa južne od železničnej trate Žilina – Košice (lok. Zátepličie od Váhu) a do priestoru Zátepličia ako jednu z variant využitia tohto územia.

Vo výrobnom území budú neprípustné druhy výrob, ktoré sú v rozpore so záujmami obce z hľadiska ochrany životného prostredia a ochrany prírody, jej rekreačnou funkciou, z titulu nadmerného hluku, nadmerných exhalácií, prašnosti. Regulatívy sú navrhnuté s požiadavkou na rešpektovanie stavebných dominánt obce a prírodných scenérií.

ÚPN – O Varín navrhuje okrem uvedených území rozvoj takých druhov sekundárneho sektora hospodárstva, ktoré sú pre obec primerané z hľadiska možnosti založenia výrob nezávadného (ochrana životného prostredia) charakteru a skladov, bez požiadaviek na náročné materiálové vstupy a nároky na nadmernú dopravnú prácu. Napr. rozvoj drobnej výroby potravín domáceho pôvodu, verejné bezpečné predvádzanie výrobných činností ako ukážok remeselných zručností, remeselné činnosti, služby nadväzujúce na domáce materiálové zdroje - voda, domáce plodiny, rastliny, drevo, kožušina, včelárske produkty.

Rozvoj poľnohospodárskeho výrobného potenciálu neprekročí rámec sekundárneho postavenia tejto funkcií nových podmienkach obce. Na území obce Varín je najvýznamnejším predstaviteľom poľnohospodárskej výroby spoločnosť AGRA-VÁH, s.r.o. Vo výrobnom areáli južne od cesty II/583 je ustajnených cca 500 ks hovädzieho dobytku. Chov iných hospodárskych zvierat je marginálneho významu. Dvor má obvyklé primerané stavebné objekty. Mimo tohto areálu v k.ú. Varín spoločnosť vlastní hospodársky objekt na západnom okraji obce Gbeľany zasahujúci do k.ú. Varín, ktorý však pre svoje hospodárske účely nevyužíva. Obhospodarovaná poľnohospodárska pôda sa využíva ako orná pôda a TTP. Na veľkých rozlohách obhospodarovanej pôdy sú vybudované hydromelioračné zariadenia, ktoré sú už takmer nefunkčné.

Eviduje sa zámer spoločnosti na založenie agroturistiky ako špecifickej formy rozvoja rekreácie.

Lesy (lesné pozemky) patria do Lesného hospodárskeho celku Varín. V k.ú. Varín je 6 subjektov obhospodarujúcich lesy. Časť lesov (lesných pozemkov) je v chránených územiach, časť je mimo chránených území. Hospodárenie v lesoch sa riadi Programom starostlivosti o lesy. V r. 2016 bol schválený nový Plán starostlivosti o lesy na obdobie rokov 2016 - 2025.

ZELEŇ

Zeleň je významne zastúpená v krajine katastrálneho územia obce vo forme lesov, nelesnej drevinovej vegetácie vo voľnej krajine, na poľnohospodárskej pôde, ako vnútroareálová zeleň na pozemkoch bytových domov, v záhradách rodinných domov, v parkoch, vo forme cintorína a ako sprievodná zeleň a líniové prvky pozdĺž vodných tokov, ciest, železničnej vlečky. Návrh územného plánu obce všetky tieto existujúce prvky zelene rešpektuje. Potreba zastúpenia zelene je vymedzená tiež z hľadiska predpokladaného počtu trvalých i prechodných obyvateľov a návštevníkov, rešpektovania prvkov územného systému ekologickej stability a požiadaviek ochrany prírody.

ÚPN – O Varín navrhuje významným spôsobom doplnenie zelene v rámci celého katastrálneho územia obce. Jeden z návrhov je vo forme obecného parku (vo variante riešenia) ako súčasť zmiešaného územia športu, rekreácie a občianskej vybavenosti v lok. Zátepličie spolu s revitalizáciou „opusteného náhonu“ a jeho vrátením do historickej polohy.

Významným je aj návrh v Nám. sv. Floriána - odľahčenie od statickej dopravy, „oživenie opusteného náhonu“ a posilnenie priestorov s parkovými úpravami. Navrhujú sa tiež významné plochy zelene ako súčasť sekundárnych ťažiskových priestorov obce (parková zeleň), území občianskej vybavenosti, športových areálov, hromadného bývania, pozemkov rodinných domov, „oddychovej zóny“ v lok. Pod Vajánkom a Podháj v Koňhore. Tiež návrh vymedzenia, podpory a doplnenia sprievodnej zelene pozdĺž celej dĺžky všetkých vodných tokov v katastrálnom území obce, vrátane revitalizácie regulovaných častí tokov.

Významným návrhom je aj doplnenie okolia zdrojov hluku a exhalátov z dopravy (št. cesty, železnice) a výrobných území o izolačnú zeleň (v niektorých prípadoch kumulovane so sprievodnou zeleňou vodných tokov, ako súčasťou biokoridorov). S cieľom zníženia pôsobenia hluku popri komunikáciách a pri výrobných územiach ÚPN – O Varín navrhuje izolačnú zeleň pozostávajúcu z kombinácie vysokej, nízkej i strednej (krovinatej) zelene (6 m široký pás umožňuje znížiť hladinu hluku o 1dB). V prípade výrobných území je funkciou zelene aj ich vizuálne prekrytie s cieľom zachovania obrazu krajiny s dominujúcimi prírodnými prvkami a stavebnými dominantami.

Naliehavosť zachovania všetkých prvkov zelene sa neustále stupňuje v súvislosti s globálnym otepľovaním v súlade so Stratégiou adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Pri zásahoch do verejnej zelene koncept ÚPN – O Varín požaduje riadiť sa normou STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

Zoznam národných kultúrnych pamiatok v obci Varín

Číslo ÚZPF	Názov NKP	Pamiatkové objekty	Prevládajúci sloh/doba vzniku
1386/1	Rímskokatolícky kostol sv. Trojice	kostol	Gotický, postavený v 2. pol 13. storočia, neskôr upravovaný v 17. storočí, v r. 1828 a 1945 – 1946
1387/1	Kaplnka sv. Floriána	kaplnka	Barok neskorý, postavená v 2. pol 18. storočia.
3299/1	Pomník padlým v SNP	pomník	rok 1 945

Návrh ÚPN – O rešpektuje nasledovné:

Na národné kultúrne pamiatky (ďalej len NKP) sa vzťahuje ochrana vyplývajúca z ustanovení pamiatkového zákona – č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, dotýkajúca sa individuálnej ochrany vlastnej veci, ako aj ochrany trvalého udržiavania vhodného prostredia kultúrnej pamiatky, umožňujúceho využívanie a prezentáciu kultúrnej pamiatky spôsobom, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote. Pred začatím obnovy NKP (súbor špecializovaných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia a rekonštrukcia) je povinnosť postupovať podľa § 32 ods. 2 – 4 pamiatkového zákona.

Podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť, ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

Ostatné územia s kultúrnohistorickým potenciálom

Ako kultúrne dedičstvo, resp. kultúrnohistorický potenciál obce sa ďalej navrhuje chrániť, zveľaďovať, dotvárať a propagovať významné obecné pamätihodnosti:

- kaplnky zo 17. a 18. storočia, prícestné kríže,
- krstiteľnice z 13. a 16. storočia,
- božie muky pri ceste III/2078 (smer do obce Gbeľany) so sochou Piety z pol.19.storočia,
- objekt – dom č. 273 ako klasicistický z pol. 19. storočia (pôv. Poštová stanica dostavnička), t.č. Hostinec (prízemná budova s obdĺžnikovým pôdorysom a s predstavaným stĺpovým portikom s vysokým trojhranným štítom),
- objekty s jemným ornamentom v omietkach na Hrnčiarskej ulici,
- objekt – dom č. 396 na Železničnej ulici s plastickými motívmi fasády,
- objekty s pamätnými tabuľami,
- priestor Námestia sv. Floriána s okolitou zástavbou, s vyústeniami ulíc z hľadiska zachovania „genius loci“,
- priestor Farskej ulice s okolitou zástavbou vrátane bývalej trafostanice z hľadiska zachovania „genius loci“,
- komplex stavebných a technologických objektov a prvkov areálu DOLVAP-u, s.r.o. s aspektom technickej pamiatky,
- objekt – skelet súvisiaci s bývalou banskou činnosťou pri vodnej ploche (bývalý asfaltový lom) v lokalite Uhliská s aspektom technickej pamiatky.

Archeologické náleziská

Pamiatkový zákon sa vzťahuje aj na ochranu archeologických nálezov a archeologických nálezísk. V katastrálnom území obce Varín eviduje Krajský pamiatkový úrad viaceré archeologické lokality, známe z dostupnej Centrálnej evidencie nálezísk – CEANS a z odbornej literatúry:

- Varín – poloha Dubovec – hlinené piecky z neskorej doby kamennej (eneolit),
- Varín – Šošinský potok – sídlisko lužickej kultúry z mladšej doby bronzovej,
- Varín – križovatka cesty z Gbelian do Krasnian - pohrebisko lužickej kultúry,
- Varín – poloha Pri Hrádku – pohrebisko lužickej kultúry,
- Varín – poloha Hrádok – mohylový hrob z obdobia moru 1831,
- Varín – západne od polohy Hrádok – stredoveké sídlisko,
- Varín – poloha Zátepličie – nález rímskych republikánskych mincí,
- Varín – poloha Hradisko – opevnenie púchovskej kultúry z 1. st. pred n.l.,
- Varín – poloha Železná studňa – pece na tavenie železa z doby rímskej,
- Varín – poloha Železná studňa – dechtáreň z prelomu 12. 13. stor. n.l.,
- Varín – poloha Farský kostol – slovanské sídlisko,
- Varín – poloha Tesco – sídlisko,
- Varín – poloha Farský kostol – prikostolný cintorín,
- Varín – Námestie – depot z obdobia stredoveku,
- Varín – poloha Hájiky – ojedinelý nález oštetpu zo staršej doby železnej,
- Varín – poloha nákladné nádražie – náhodný nález franského železného meča z 9. st. n.l.

V katastri obce Varín i v katastri okolitých obcí sa nachádza viacero archeologických lokalít. Počas vykonávania stavebných aktivít môžu byť narušené známe i doteraz neznáme archeologické lokality. Preto je nevyhnutné osloviť v prípade akýchkoľvek zemných prác Krajský pamiatkový úrad v Žiline podľa § 30, ods. 4) zákona 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Pri príprave stavieb a inej hospodárskej činnosti na území, kde sa predpokladá ohrozenie pamiatkových hodnôt a archeologických nálezov, bude nevyhnutné vykonať pamiatkový archeologický výskum podľa § 35, § 36 a § 39 zákona č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.

V územných konaniach, resp. v zlúčených územných a stavebných konaniach v zmysle stavebného zákona je vždy dotknutým orgánom Krajský pamiatkový úrad resp. vždy príslušný orgán podľa § 30, ods. 4) zákona 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Pri príprave stavieb a inej hospodárskej činnosti na území, kde sa predpokladá ohrozenie pamiatkových hodnôt a archeologických nálezov, je nevyhnutné vykonať pamiatkový záchranný archeologický výskum podľa § 35, ods. 7), § 36, ods. 2) a 3) a § 39, ods. 1) zákona č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

V súvislosti so stavebnou činnosťou spojenou s vykonávaním akýchkoľvek zemných prác je povinnosťou stavebníka a organizácie uskutočňujúcej stavbu alebo zabezpečujúcej jej prípravu alebo vykonávajúcej iné práce podľa tohto zákona ohlásiť prípadný archeologický nález podľa § 40, ods. 2 - 5) zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov v súlade s § 127, ods. 1) a 2) zákona č. 50/1976 o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov na Krajskom pamiatkovom úrade v Žiline.

Ak sa nález nájde mimo povoleného pamiatkového výskumu, sa uplatňuje postup podľa § 40 ods. 2 – 5 pamiatkového zákona v spojitosti s § 127, ods. 1) a 2) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon). Nálezca to musí oznámiť krajskému pamiatkovému úradu najneskôr na druhý pracovný deň po jeho nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom, alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Archeologický nález môže premiestniť a vyzdvihnúť z pôvodného miesta a nálezových súvislosti iba oprávnená osoba, nález, ktorým je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred rokom 1946 iba pyrotechnik Policajného zboru.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).

Významná geologická lokalita v území je Asfaltový lom

12. Iné zdroje znečistenia

Nie sú evidované iné zdroje znečistenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

Doterajšie funkčné využitie krajiny je prevažne v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami prostredia. Využívanie lesného pôdneho fondu je možné výrazne zlepšiť postupnou premenou časti terajších porastov na pestrejšie, ekologicky a biologicky stabilnejšie pri zachovaní produkčných funkcií. Zároveň vylúčiť zalesňovanie biotopov pasienkov a horských psicových porastov. Je potrebné zabrániť živeľnej výstavbe na TTP. Nerozširovať výstavbu rekreačných objektov nad rámec únosnosti prostredia, v čo najväčšej miere využiť existujúcu infraštruktúru.

Významným faktorom, determinujúcim spôsob využívania územia je NP Malá Fatra s ochranným pásmom, územia siete Natura 2000, územia vedené v ÚSES a ekologicky významné segmenty v krajine. V mozaikovej štruktúre krajiny sa naplňajú hospodárske i rekreačné funkcie. Z hľadiska krajinnej štruktúry je potrebné udržať obhospodarovanie lúk a pasienkov a zabrániť ich zarastaniu alebo ich premene na monokultúrne lesy.

Požiadavky na rekreačnú výstavbu je nutné prispôbiť najmä prírodným limitom krajiny tak, aby sa neznížila jej estetická a oddychová hodnota.

Spoločenské požiadavky a nároky na využívanie územia naväzujúceho na zastavané územie obce formou výstavby IBV je potrebné akceptovať, pri maximálne možnej ochrane poľnohospodárskej pôdy i prírodných hodnôt.

Na základe analýz a následných syntéz, interpretácií a vyhodnotenia pre skúmané územie stanovil Krajinnoekologický plán k.ú. Varín kritériá a spôsoby využívania územia (krajinnokologické podmienky). Tieto boli konfrontované so spoločenskými požiadavkami na využívanie územia a lokalizáciu antropogénnych aktivít. Stanovil podmienky využívania územia, návrhy na zmenu doterajšieho funkčného využitia a navrhol konkrétne ekologicky optimálne priestorové a funkčné využívanie krajiny. Riešenie optimálneho priestorového a funkčného využívania krajiny predstavuje vyčlenenie území a areálov, kde využívanie krajiny prebieha v súlade s danými krajinnokologickými podmienkami. Navrhované zmeny funkčného využívania krajiny predstavujú vyčlenenie lokalít a areálov na zmenu využívania z dôvodu nevhodných krajinnokologických podmienok, alebo z dôvodu akceptácie spoločenských požiadaviek na zmenu funkčného využívania.

Krajinnoekologický plán takto vyčlenil územia vhodné pre nízkopodlažnú zástavbu formou IBV, vhodné pre zachovanie prírodných a krajinárskych hodnôt, vhodné pre rekreačné a športové využitie.

Prírodné stresové javy

Seizmické javy

Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou (Atlas krajiny SR, 2002) je celé riešené územie zaradené do 7° stupnice makroseizmickej intenzity (MSK-64). Uvedenému stupňu v území odpovedá špičkové zrýchlenie na skalnatom podloží 1,0 – 1,29 m.s⁻².

Prírodná rádioaktivita a radónové riziko

Na základe odvodenej mapy radónového rizika celý kataster obce Varín spadá do oblasti s nízkym, až stredným radónovým rizikom. Takmer celá zastavaná časť obce je v priestore s nízkym radónovým rizikom. Stredné radónové riziko je na východ od pomyslenej línie - južná časť obytnej skupiny pred hranicou k.ú. s Nezbudskou Lúčkou (pri ceste III/2073) – Rozbehov – Pod Jedľovinou – Hlboké - Radinov – Ulické záhrady – súbeh s okrajom zastavaného územia obce Pod Vajánkom. Patria sem teda lok. Klčoviská, Velhotky, Hlboké a Rudy. V m.č. Koňhora je stredné radónové riziko severne od pomyslenej línie, v západnej časti zastavaných území m.č. – Lány vyše Varína – Prútky. Patrí sem väčšina územia Koňhory.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č.286/2020 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

Základným opatrením pri výstavbe nových objektov je používať certifikované stavebné materiály a suterény budov zabezpečiť vhodnými hydroizolačnými materiálmi. Suterény a pivnice bez hydroizolácie je potrebné pravidelne vetrať a obmedziť dĺžku pobytu v takýchto priestoroch.

Eróžno-akumulačné javy

Medzi eróžno – akumulačné javy, ktoré sa môžu vyskytovať v riešenom území, zaraďujeme eróziu vo všetkých jej formách, abráziu, povodne a záplavy. Vznikajú pôsobením vody na povrch zeme.

Vodná erózia

Pod vodnou eróziou pôdy rozumieme proces odstraňovania pôdy a najvrchnejších vrstiev materskej horniny vodou v kvapalnom skupenstve. Vo všeobecnosti rozlišujeme vodnú eróziou plošnú a líniovú. Ľudské zásahy do prírodného prostredia ovplyvňujú prirodzené erózne procesy. V niektorých prípadoch môžu jej intenzitu znižovať, ale väčšinou ľudská činnosť spôsobuje jej urýchlenie.

Najväčšiu intenzitu vodnej erózie môžeme pozorovať na miestach, ktoré sú bez vegetačnej pokrývky, čo v danom území predstavujú orné pôdy. V kombinácii s vyššou sklonitosťou hrozí až extrémny odnos pôdy. Na územiach, ktoré sú pokryté lesmi, alebo trávnatými porastmi sú prejavy vodnej erózie slabé. Charakter stanovištných podmienok je však na týchto miestach taký, že v prípade odstránenia týchto porastov by boli ohrozené silnou eróziou. Preto je veľmi dôležité zachovať ich kompaktnosť a uvážene realizovať činnosti spôsobujúce zásah do územia.

Orné pôdy na rovine v riešenom území nie sú ohrozené eróziou, zatravnené svahy nad obcou sú ohrozené vodnou eróziou v prípade odstránenia trvalého vegetačného krytu.

Veterná erózia

V území sa vyskytuje v minimálnom rozsahu.

Výmoľová erózia

Lineárna (výmoľová) erózia sa viaže predovšetkým na dna suchých dolín, úvalín a iných v svahoch vhlbených lineárnych foriem reliéfu rôznej genézy. Je iniciovaná pôsobením časovo limitovaných tokov vzniknutých počas extrémnych udalostí koncentráciou plošného (vrátane stružkového) ronu. Koncentrovaný ron môžu podmieniť aj spádnicovo, či šikmo po svahu orientované poľné cesty, rozhrania medzi poliami, rôzne drenážne a kultivačné ryhy, brázdy po kolesách poľnohospodárskych strojov a rôznych vozidiel a iné umelé lineárne krajinné prvky. Lineárna erózia sa v súčasnej krajine najčastejšie prejavuje odnosom časti až celej kultivačnej vrstvy a vytvorením plytkej depresie pretiahnutej v smere pôsobenia dočasného toku. Menšie výmole sa pri orbe splaníujú, hlboké výmole postupne zarastajú drevinnou vegetáciou. Intenzívnou výmoľovou eróziou je riešené územie porušené do značnej miery. Výmole a rokliny dosahujú hĺbku aj 2 - 3 m. Obvykle vznikajú na poľných a lesných cestách, ktoré sa postupne zmenili na hlboké úvozy. Často porastajú drevinnou vegetáciou, ktorá postupne tieto erózne ryhy a rokliny spevňuje. Výmoľová erózia ohrozuje lesné aj poľnohospodárske pôdy a spolupôsobí pri vzniku, alebo aktivizácii zosuvov. Intenzívny rozvoj erózie podmieňuje geologická stavba (flyš), energia reliéfu a človek svojou činnosťou (porušením alebo odstránením vegetačného krytu, pasením dobytká, výrubom lesov, ťažkou kolesovou technikou a pod.). V niektorých zosuvoch hlboké ryhy drénujú zosuvné masy a prispievajú tak k ich stabilizácii.

Erózia vodných tokov

Prírodná vodná erózia je viazaná predovšetkým na toky, a to už od ich pramennej oblasti. Horná časť tokov je modelovaná pomerne strmo, s tvarom dolín do V. Odnos uvoľneného materiálu býva počas privalových vôd, kedy je unášacia schopnosť toku vysoká. V obdobiach s nízkym stavom vody dochádza k prechodnej akumulácii zvetraných a gravitačne napadaných usadenín v celom zrnitostnom spektre až do veľkosti blokov. Bočná

erózia tokov sa uplatňuje pomerne intenzívne vzhľadom na bystrinný charakter tokov, kde hlavne počas vysokých prietokov je narušaná stabilita brehov. V spodnej časti tokov dochádza k prechodnej akumulácii (štrky a piesky) no celkove prevláda erózia a odnos.

Abrázia brehov vodných nádrží

Vodná nádrž VD Žilina má brehy upravené tak, aby sa eliminovalo nebezpečenstvo abrázie.

Ohrozenie územia záplavami

Povodeň je prírodný proces, počas ktorého voda dočasne zaplaví zvyčajne nezaplavené územie. Povodne sú stálou súčasťou kolobehu vody v prírode, pričom sú extrémnym hydrologickým javom, ktorý sa vyskytoval v minulosti, vyskytuje sa v súčasnosti a bude sa vyskytovať aj v budúcnosti. Vzniku povodní sa nedá zabrániť. Povodňové riziko vzniká vtedy, keď povodňová vlna zasiahne územie, na ktorom žijú a pracujú ľudia a začne ich ohrozovať, čiže môže mať nepriaznivé dôsledky na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo, alebo hospodársku činnosť. Riziko ohrozenia záplavami sa zvyšuje extrémnymi klimatickými prejavmi (dlhodobé suchá, prívalové zrážky, dlhodobý dážď...).

Podľa mapy povodňového ohrozenia a povodňového rizika (spracoval Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., zverejnené na <http://mpomprsr.svp.sk/Default.aspx>). Významné povodňové ohrozenie je identifikované na rieke Varínka, kde hladina 100 ročnej vody ohrozuje časť k.ú. obce Varín. Podľa informácií od SVP, š.p., eviduje sa opakované vybreženie miestnych tokov a zatopenie priľahlých území pri intenzívnejších zrážkach. Ide o Šošinský jarok a potok Želehost.

V plánoch manažmentu povodňového rizika je potrebné realizovať opatrenia na zníženie objemu odtoku prostredníctvom zásahov do povodia a do korýt vodných tokov. Ide najmä o:

- optimalizáciu spôsobu obrábania pôdy a optimalizáciu spôsobov a druhovej skladby výsadby pre spomalenie prívalového odtoku vody z povodia,
- úpravy a opatrenia v lesoch aj mimo lesov podporujúce prirodzenú akumuláciu vody,
- permanentne udržiavať v dobrom stave systému kanálov na zachytávanie a odvádzanie povrchovej vody v zastavaných územiach obcí,
- systematicky venovať pozornosť udržiavaniu prietokovej kapacity vodných tokov, odstraňovať nánosy z korýt a nevhodné porasty z brehov (opatrenia na ochranu pred povodňami podľa § 4 ods. 2 písm. e) zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami),
- v rámci povodňových prehliadok vykonávaných podľa § 13 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami sústavne venovať pozornosť objektom, ktoré obmedzujú plynulé prúdenie vody a zachytávajú vodou unášané predmety, čo máva za následok vytváranie bariér a vylievanie vody na územia vedľa vodných tokov,
- je nevyhnutné realizovať organizačné, agrotechnické, biologické a technické opatrenia na obmedzenie splavovania humusového horizontu z poľnohospodárskej a lesnej pôdy náchylnej k vodnej erózii a to nielen z dôvodu ochrany pred povodňami,
- najlacnejším a najjednoduchším opatrením na ochranu pred povodňami je prevencia spočívajúca v zastavení výstavby na miestach, o ktorých je známe, že sú ohrozované povodňami. Tento cieľ je možné dosiahnuť najmä nástrojmi racionálneho územného plánovania.

Svahové pohyby (blokové rozpadliny, blokové polia, zosuvy a zemné prúdy, padanie úlomkov a blokov hlinito-kamenité prúdy, snehové lavíny)

Blokové rozpadliny, blokové polia, zemné prúdy, padanie úlomkov a blokov a snehové lavíny sa v riešenom území nevyskytujú.

Zosuvy

V k.ú. Varín sa nachádzajú viaceré svahové deformácie. Výskyt svahových porúch je podmienený prítomnosťou viacerých priaznivých deformačných štruktúr. Zosuvné územia sú viazané prevažne na flyšoidné, alebo ílovcovo-slieňovcové komplexy paleogénu a mezozoika. Zosuvy postihujú najčastejšie zvetralinový plášť, ale aj nezvetrané horniny. Tektonické porušenie, strmé svahy a atmosférické zrážky sú faktormi podporujúcimi tvorbu zosuvov. Infiltráciou zrážkovej vody sa výrazne zhoršujú pevnostno-deformačné vlastnosti pokryvných útvarov a menia sa hydrogeologické pomery vo svahu. Zosuvy ohrozujú existujúce aj plánované stavby a spôsobujú značné škody na lesných porastoch, poľnohospodárskej pôde, komunikáciách, priemyselných a obytných budovách. Je potrebné dôkladne zvážiť všetky navrhované zásahy do horninového podložia, aby sa tieto potenciálne zosuvy za vhodných podmienok neaktivizovali (podrezanie svahov pri budovaní ciest, porušenie stability svahov výkopmi a úpravami a podobne).

V území sa eviduje 25 svahových deformácií, z toho 2 aktívne zosuvy, 16 potenciálnych zosuvov a 7 stabilizovaných zosuvov.

Antropogénne primárne stresové javy

Primárne stresové prvky a javy, napr. objekty bývania, rekreácie, priemyslu, ťažby, poľnohospodárstva, dopravy a pod. spôsobujú priamy úbytok prírodných ekosystémov Trvalým negatívnym pôsobením spôsobujú degradáciu pôvodných ekosystémov v okolí a vytvárajú bariérový efekt pre živé organizmy. Negatívny vplyv osídlenia, priemyslu, ťažby a pod. sa prejavuje plošným záberom pôdy, degradáciou ekosystémov, dochádza k zmene krajinnej štruktúry, sídla produkujú emisie (vykurovanie, doprava), odpady (znečistenie okolia, ohrozenie zdrojov pitnej vody), generujú hluk.

Bariérové prvky

Zastavané územia. Kompaktné zastavané územia pôsobia ako výrazná bariéra pohybu živých organizmov. Bariérový účinok sa zvyšuje oplocovaním a likvidáciou zelene. Najväčší bariérový účinok majú rozsiahle oplotené plochy priemyselných areálov so spevnenými dvormi.

Dopravné plochy a línie. Negatívny vplyv dopravných systémov, kde sú zaradené cestné a železničné koridory, účelové komunikácie, dopravné plochy a parkoviská spočíva v bariérovom efekte (fragmentácia biotopov), hluku, prašnosti a produkcií emisií. V riešenom území sa nachádzajú silne zaťažené dopravné trasy - cesta II/583, II/583A a železničná trať.

Elektrické vedenia. Katastrom obce Varín prechádza vonkajšie nadzemné 400 kV vedenie V 404 Varín – Nošovice a 400 kV vedenie V495 Bošáca – Varín a viaceré vedenia, zásobujúce obec a priemyselné areály. Negatívny vplyv rozvodov elektrického vedenia spočíva vo vplyve na krajinu, kde dochádza k fragmentácii krajiny, vo vplyve na vtáctvo (dravce). Pri určitom type vedenia (najčastejšie 22 kV s tromi vodičmi), sa stožiare nazývajú „stĺpy smrti“. Pri love dravce vyhľadávajú tieto stĺpy a môžu krídlami spojiť dva neizolované vodiče, čím dochádza k výboju, ktorý ich popáli, alebo usmrtí. Ako opatrenia je potrebné inštalovať funkčné zábrany, ktoré znemožnia dravcom sadieť na tieto stĺpy.

Bariéry na vodných tokoch. Na ekologickú stabilitu negatívne vplyva regulácia vodných tokov, napriamovanie, skanalizovanie, prehradzovanie tokov a zmena prirodzeného režimu odtoku. Za výrazne negatívne prvky a javy sú považované najmä migračne neprekonateľné bariéry pre vodné živočíchy, predovšetkým pre ryby. Ryby ako migrátory podnikajú

protiprúdové a poprúdové potravne, teritoriálne a neresové ťahy. Migrácie sú inštinktívne, narušením ich hydrických koridorov dochádza k postupnému oslabovaniu populácií až vymiznutiu z územia z rôznych dôvodov.

Medzi negatívne dopady regulácie vodných tokov patrí:

- obmedzenie prívodu vody do priľahlých alúvií,
- zmena druhového zloženie flóry a likvidácia mokraďových ekosystémov,
- sústredenie prietoku do jedného koryta, odrezanie bočných ramien a meandrov,
- odstraňovanie stromového a krovinatého porastu,
- celkové zníženie plochy postihnutého toku,
- kratšie trvanie záplav a vyššie povodňové vlny a hladiny vôd,
- zmena prietoku a zvýšená rýchlosť prúdenia vody prinášajúca drastické zmeny vodnej bioty,
- zmena biotopov a následná redukcia populácií vodných bezstavovcov, ktoré sú najdôležitejšou zložkou potravy väčšiny potočných a riečnych druhov rýb, pokles počtu druhov rýb,
- podstatná redukcia alebo celková eliminácia produkcie rýb v postihnutom úseku,
- čiastočné alebo úplné odstránenie prekážok na dne a pobreží, ktoré sú osobitne významné pre teritoriálne druhy rýb ako prirodzené úkryty a pre migrujúce druhy ako neresiská a pod.
- výstavba stupňov ako súčasť regulácie, ktoré narušujú kontinuitu toku a zabraňujú prirodzenej migrácii vodných organizmov,
- narušenie homeostázy systému a jeho samočistiacej schopnosti, ktorá je významná z hľadiska odstraňovania znečisťujúcich látok.

Tok Varínka si v časti zachoval prirodzený charakter, ale sčasti bolo koryto v minulosti bagrované a napriamené, v niektorých úsekoch možno pozorovať prejavy zvýšenej eutrofizácie vody. Čiastočná obojstranná regulácia je v okolí jestvujúcej zástavby (od zaústenia po most na ceste II/583. Navrhuje sa vykonanie úprav na Q_{100} v kritických miestach regulovaného úseku.

Opustený náhon má vykonanú obojstrannú reguláciu v zastavanom území obce. Šošinský jarok je čiastočne regulovaný a zatrubnený. Navrhujú sa úpravy zabraňujúce vybrežovaniu toku z koryta. Potok Dúbrava, potok Jedľovina, Koňhorský potok (SVP š.p. uvádza názov Želehosť) majú vykonanú čiastočnú reguláciu v dolnom toku. Navrhujú sa úpravy zabraňujúce vybrežovaniu toku z koryta.

Hradský potok si zachoval prirodzený charakter.

Environmentálne záťaž

V SR je systematicky sledovaný stav starých environmentálnych záťaž, ktorý je zverejnený v centrálnom Registri environmentálnych záťaž (REZ), ktorý obsahuje údaje z celého územia Slovenska. Registrované environmentálne záťaž sú zoradené podľa ich relatívnej rizikovosti na život a zdravie obyvateľov ako aj poškodenie ekosystémov.

Register environmentálnych záťaž je členený na:

- REZ - časť A (pravdepodobné environmentálne záťaž),
- REZ - časť B (environmentálne záťaž),
- REZ - časť C (sanované a rekultivované lokality).

V území je 7 evidovaných skládok odpadov (6 odvezených a 1 opustená skládka bez prekrytia – nelegálna skládka), ako aj drobné skládky odpadov. Odvezené skládky sa nachádzajú na pravom brehu Varínky južne od ATC, v blízkosti farskej záhrady, za

železničnou traťou, na ľavom brehu Varínky pred železničnou traťou, z južnej strany ulice M.R.Štefánika oproti cintorínu a za býv. areálom Drevoindustriie pri biokoridore. Opustená skládka bez prekrytia (nelegálna skládka) sa nachádza v lok. Jelšovec.

Najväznejšími dôsledkami vplyvu skládok odpadov na životné prostredie sú :

- poškodenie životného prostredia, či už priamo (záberom pôdy, znečistením), alebo nepriamo (zmenami hladiny podzemnej vody, pôdnej štruktúry),
- únik znečistenia zo skládok,
- zemné práce, výkopy, zábery pôdy,
- zápach je najčastejšou príčinou obťažovania obyvateľstva blízko skládok.

Nebezpečné pre životné prostredie sú nelegálne skládky odpadov, ktoré sa vytvárajú v opustených lokalitách, popri cestách a vodných tokoch. Jedná sa obvykle o rozmerný komunálny a stavebný odpad, ich súčasťou bývajú aj nebezpečné odpady z domácnosti a priemyslu. Lokality, v ktorých sa vyskytujú nie sú chránené pred prenikaním škodlivín do spodných, alebo povrchových vôd. Nelegálne skládky je povinný odstraňovať vlastník pozemku.

Na území obce v súčasnej dobe nie je evidovaná a prevádzkovaná žiadna riadená skládka odpadov.

Meliorácie

Vybuďovali sa v snahe získať obhospodarovateľnú pôdu v čo najväčšej výmere. Ekologické dôsledky, najmä strata biodiverzity sú zjavné doteraz. Zaniklo mnoho mokradí, prirodzených vodných tokov, došlo k vysušeniu a degradácii ornej pôdy. Mnohé melioračné zariadenia majú zníženú funkčnosť, ich prípadnú obnovu je potrebné riešiť s ohľadom na ekologické podmienky.

V k.ú. Varín sa nachádzajú hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie š.p.. Je to

- odvodňovací kanál A krytý (ev. č. 5313 097 004), ktorý bol vybudovaný v r. 1983 o celkovej dĺžke 0,450 km v rámci stavby „OP a ÚT Gbeľany“;
- odvodňovací kanál B otvorený + krytý (ev. č. 5313 097 005), ktorý bol vybudovaný v r. 1983 o celkovej dĺžke 0,340 km (v otvorenom profile 0,269 km, v krytom profile 0,071 km v rámci stavby „OP a ÚT Gbeľany“.

V k.ú. Varín je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom. Nachádzajú sa v severnej časti Koňhory v lok. Cutová, severne od cesty II/583 v lok. Hliny, Záhumnie, Jelšovec, v OP NPMF v lok. Ulické záhrady, Hlboké a Rudy a v lok. Uhliská, Rozbehov, Pod Jedľovinou, Klčovská, Veľhotky.

Meliorácie sú už z väčšej časti nefunkčné a na plochách TTP sa obnovuje pôvodná biodiverzita.

Antropogénne sekundárne stresové javy

Znečistenie ovzdušia

Hodnotenie kvality ovzdušia vykonáva SHMU. Najväčší problém kvality ovzdušia na Slovensku predstavuje vsúčasnosti znečistenie ovzdušia časticami PM_{2,5} a PM₁₀. Kvalita ovzdušia je považovaná za dobrú, ak úroveň znečistenia neprekračuje limitné hodnoty. Kvalita ovzdušia v oblasti záujmového územia je ovplyvňovaná existujúcimi veľkými, strednými a malými zdrojmi znečistenia ovzdušia. Veľkým zdrojom znečistenia ovzdušia je areál DOLVAP s.r.o., pričom sa kumuluje z ďalším vzdialenejšími zdrojmi (VAS s.r.o., KIA-Mobis s.r.o., Žilinská teplárenská a.s., veľkochovy hydiny Mojšova Lúčka a Strečno). Hlavným líniovým zdrojom znečistenia ovzdušia z prevádzky na dopravných koridoroch je automobilová doprava. Na znečisťovaní ovzdušia v okolí dopravných koridorov sa podieľajú

škodliviny pochádzajúce z výfukových plynov automobilov (oxid uhoľnatý – CO, oxidy dusíka – NO_x, uhľovodíky C_xH_y, tuhé znečisťujúce látky (TZL), prchavé organické látky (VOC) a zvýšená prašnosť. Z hľadiska potenciálneho znečistenia ovzdušia sú veterné pomery v Žilinskej kotline veľmi nepriaznivé a relatívne menšie zdroje exhalátov vedú k vysokej úrovni znečistenia v prízemnej vrstve. V k.ú. obce je veľkým zdrojom znečistenia ovzdušia DOLVAP, s.r.o. Varín – výroba vápna, vzhľadom k tomu, že jednotlivé zdroje znečistenia ovzdušia a prašnosti nie sú v rámci tohto podniku vyhodnocované kumulatívne a kontinuálne s pravidelným meraním, nie je možné objektívne zhodnotiť vplyv znečistenia a návrhnúť konkrétne opatrenia na zmiernenie vplyvov.

Veľa je aj lokálnych zdrojov znečistenia ovzdušia. Medzi existujúce zdroje znečisťovania ovzdušia v predmetnom území radíme tiež dopravu na cestách druhej triedy ktoré prechádzajú obcou. Malé zdroje predstavujú lokálne kúreniská.

Z hľadiska dlhodobého vývoja produkcie emisií v okrese Žilina bol zaznamenaný výrazný pokles emisií tuhých látok a oxidov dusíka.

V súčasnosti je nepriaznivým trendom, v nadväznosti na ochranu ovzdušia, lokálne vykurovanie na tuhé palivá. Nárastom cien zemného plynu začal návrat k používaniu tuhých palív.

K ovplyvneniu ovzdušia v obci dochádza aj zápachom z poľnohospodárskej výroby hospodársky dvor spoločnosti AGRA-VÁH, s.r.o, s chovom hospodárskych zvierat, Veterinárny asanačný podnik VAS - Mojšova Lúčka, ktorého vplyv je najvýraznejší v rekreačnom priestore VD Žilina, ako aj živočíšna výroba, výroba kompostov, silážne jamy, poľné hnojiská a pod. Lokálny zápach sa môže vyskytnúť z nelegálnych skládok odpadov, najmä z odpadov biologického pôvodu (hnijúca slama, seno, pokosená tráva apod.).

Zaťaženie prostredia hlukom a vibráciami

Pôsobenie hluku a vibrácií sa posudzuje podľa Zákona 286/2020 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony a Vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška 549/2007 Z.z., ustanovujúca podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií. Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí stanovuje tabuľka 2.1 stanovujúca kategórie územia I. – IV. s prípustnými hodnotami v čase – deň, večer a noc pre hluk s pozemnej a lodnej dopravy, zo železničných dráh z leteckej dopravy a z iných zdrojov.

Zdrojmi hluku v k.ú. obce Varín sú v roku 2020 železničná dráha, cesty II/583, (II/583A), III/2078, III/2073, III/2072, III/2079, výrobná DOLVAP, s.r.o. a iné zdroje.

Znamená to, že prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí sú už v súčasnosti v niektorých územiach prekročené.

Kontaminácia pôdy

Realizovanie poľnohospodárskych, výrobných a ťažobných aktivít potenciálne zvyšuje nebezpečenstvo kontaminácie pôd. Potenciálnymi bodovými zdrojmi znečistenia pôd môžu byť čierne (príp. riadené) skládky odpadov a to na poľnohospodárskej, ako aj lesnej pôde. V okolí týchto skládok sa môžu koncentrovať neznáme, často veľmi toxické látky.

V súvislosti s kontamináciou pôd rizikovými látkami, čiže tzv. difúzneho kontaminácie je táto sledovaná priamo v rámci ČMS – P (Čiastkový monitorovací systém pôdy) ako aj jeho podsystému Plošného prieskumu kontaminácie pôd (PPKP). Pod kontamináciou sa rozumie

prekročenie najvyššej prípustnej hodnoty obsahu prvkov a zlúčenín v pôde sledovaných v Čiastkovom monitorovacom systéme Pôda podľa Rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva SR. Podľa mapy Kontaminácia pôd sa v riešenom území vyskytujú pôdy zaradené do kategórie nekontaminovaná pôda, kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A.

V dotknutom území a jeho okolí prevládali v minulosti poľnohospodárske aktivity, najmä rastlinná výroba. Pôda bola znečisťovaná ako hnojivami, tak aj rôznymi ochrannými chemickými prostriedkami. Dávky aplikovaných chemických látok do pôdy však od konca 90-tych rokov postupne poklesávali.

Kontaminácia horninového prostredia organickými látkami nebola zistená.

Znečistenie vôd

Problémy s kvalitou podzemných vôd v Žilinskom kraji sú na plochách situovaných v alúviách významnejších tokov. Tieto plochy sú často využívané pre hospodárske aktivity. Preto kontaminácia podzemných vôd je vysoko pravdepodobná vo väčšine priemyselných zón. V mnohých prípadoch sa jedná o staré environmentálne záťaže horninového prostredia v kvartérnych sedimentoch. Znečistenie z primárneho sektoru sa viaže na obvykle na živočíšne exkrementy.

Hlavnými činnosťami prejavujúcimi sa významnými antropogénnymi vplyvmi ovplyvňujúcimi chemický stav útvarov podzemných vôd sú: poľnohospodárstvo, priemyselná výroba, domácnosti – neodkanalizované sídelné aglomerácie, cestovný ruch, doprava a iné.

Plošné zdroje znečistenia predstavuje aplikácia množstva prípravkov na ochranu rastlín (pesticídov) a dusíkatých hnojív.

V prípade znečistenia rieky Váh v poslednom období môžeme pozorovať zlepšenie kvality. Výrazne k tomu prispelo zvýšenie účinnosti čistenia odpadových vôd v ČOV v Liptovskom Mikuláši a Ružomberku.

Problémom zostáva mikrobiologické znečistenie povrchových vôd z nelegálnych zdrojov, ktorými sú neodkanalizované časti obce. Varínka vo Varíne vykazuje hodnoty kyslíkového režimu v II. triede kvality $ChSK_{Cr} = 21,76 \text{ mg.l}^{-1}$, hodnota pH je v III. triede kvality – 8,60, D skupina je v II. triede kvality, hodnota sapróbného indexu biosestónu sa znížila na 2,2.

Poškodenie vegetácie

Škodliviny v ovzduší poškodzujú aj vegetáciu, obmedzujú dýchanie, upchávajú prieduchy tuhými časticami. Podľa citlivosti na exhaláty možno rastliny deliť nasledovne (začínajúc od najcitlivejších): ihličnaté dreviny, listnaté dreviny, viacročné byliny, jednoročné byliny. Veľkú citlivosť majú hlavné lesné dreviny smrek a jedľa.

Veľkým problémom je aj poškodzovanie stanovištných podmienok drevín, porušenie vhodnej štruktúry lesných porastov, odumieranie koreňového systému. Ako základný symptóm hodnotenia zdravotného stavu lesov sa používa strata asimilačných orgánov (SAO) – defoliácia (odlistenie). Stromy sa zatriedujú do medzinárodne stanovenej 5 – triednej stupnice poškodenia: 0 – bez defoliácie (0-10% SAO), 1 – slabo defoliované (11-25% SAO), 2 – stredne defoliované (26-60% SAO), 3 – silne defoliované (61- 90% SAO), odumierajúce a mŕtve stromy (91-100% SAO).

V riešenom území sa poškodenie vegetácie vplyvom imisií (defoliácia) zmiernilo, zvýšilo sa však ohrozenie drevín zmenou klimatických podmienok, nástupom lykožrútových kalamít, rozvojom mykóz a abiotického poškodenia lesa (vývraty, polomy, poškodenie snehom a suchom). Riziko poškodzovania je dané aj nevhodným drevinovým zložením, zvyšuje sa v monokultúrnych smrekových porastoch. Riešením je uplatňovanie prírode blízkeho pestovania lesa.

V urbánnom prostredí existuje množstvo faktorov, ktoré negatívne pôsobia na zeleň v zastavanom území. S postupom času, so stále väčším a rýchlejšim rozvojom sídel a vôbec celkovej urbanizácie je toto pôsobenie viditeľnejšie na samotných drevinách. Podľa pôvodu a spôsobu vplyvania na dreviny môžeme tieto činitele rozdeliť na biotické a abiotické. Oba činitele pôsobia v mnohých interakciách, pričom ich vzájomné pôsobenie ešte znásobuje škodlivý účinok jedného z nich. Keďže činitele pôsobia vzájomne, je ťažké určiť, ktorý z nich je primárnou príčinou negatívneho pôsobenia. Biotické činitele - sem môžeme zaradiť: vírusy, mykoplasmy, baktérie, huby, parazitické rastliny, hmyz, stavovce a v neposlednom rade človeka, ktorý svojou činnosťou priamo, alebo nepriamo podporuje vznik a vplyvy spomínaných činiteľov. Abiotické činitele - sem môžeme zaradiť pôsobenie nasledovných činiteľov: vietor, sneh, námraza, ľadovec, elektrické výboje, žiarenie, teplota, vlhkosť, živiny, a cudzorodé látky.

Biotický faktor ohrozujúci urbánnu vegetáciu môžu predstavovať i invázne druhy rastlín, ktoré oslabujú, niekedy až ničia biotopy. Patrí k nim napr. boľševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*) – nebezpečný aj z hľadiska zdravia obyvateľov, v riešenom území zatiaľ nebol pozorovaný, ďalej pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), zlatobyľ (*Solidago*, sp.), netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), netýkavka malokvetá (*Impatiens parviflora*), slnečnica hluznatá (*Helianthus tuberosus*). Najčastejším ohniskom šírenia sú sídla s čiernymi skládkami organického odpadu zo záhrad. Koridor pre šírenie invázných druhov vytvárajú vodné toky, cesty a železnice. Oblúbené stanovišťa sú obnažené brehy vodných tokov a odvodňovacích kanálov, ruderalne plochy, a na nelegálnych skládkach.

V území boli zaregistrované invázne druhy rastlín okolo vodnej nádrže VD Žilina (najmä na neošetrovanej časti návodnej hrádze VD Žilina), pozdĺž železničnej trate, v okolí priemyselných areálov, na skládkach odpadov a v zastavanom území obce.

Povinnosť ničiť invázne druhy rastlín má v zmysle zákona 543/2002 Z.z. vlastník, či užívateľ pozemku.

V zmysle textu uvedeného v jednotlivých druhoch stresových faktorov koncept ÚPN – O Varín považuje za najpotrebnejšie:

- remízky, orbu, pohyb poľnohospodárskych strojov orientovať po vrstevniciach a zabrániť tak lineárnej erózii a povodňovému riziku,
- pasenie dobytká, ťažbu v lesoch vykonávať tak, aby sa neporušil, alebo neodstránil vegetačný kryt a zabránilo sa tak výmoľovej erózii,
- znížiť povodňové riziko optimalizáciou spôsobu obrábania pôdy a druhovej skladby výsadby, vytvárať drobné protipovodňové úpravy v lesoch a poliach, odstraňovať nánosy z korýt a nevhodné porasty z brehov, zabránením výstavby v miestach s povodňovým rizikom,
- zvážiť zásahy do horninového podložia pri výkopoch proti aktivizácii potenciálnych zosuvov,
- zabrániť bariérovému efektu pre živé organizmy pri výstavbe, najmä priemyselných areálov, ktorých súčasťou musia byť cézúry medzi oploteniami s plochami zelene,
- vytvoriť migračné koridory aj v rámci zaťažených cestných dopravných komunikácií a železničnej trate,
- zabrániť usmrcovaniu vtákov na elektrických stĺpoch funkčnými zábranami,
- zabrániť napriamovaniu, skanalizovaniu a prehradzovaniu vodných tokov a tam, kde to nie je nevyhnutné zabrániť reguláciám tokov,
- zabrániť obmedzeniu prívodu vody do priľahlých alúvií, zmene druhového zloženia flóry, likvidácii mokradňových ekosystémov, odrezaniu bočných ramien tokov a meandrov, odstraňovaniu sprievodnej vegetácie, zníženiu plochy vodného toku,

- čiastočnému, alebo úplnému odstráneniu prekážok na dne a pobreží (úkryty a neresiská rýb),
- zabrániť vytváraniu tzv. „čiernych“ skládok odpadu a prenikaniu škodlivín do spodných, alebo povrchových vôd, sanovať pravdepodobnú environmentálnu záťaž,
 - obnovu melioračných zariadení riešiť s ohľadom na ekologické podmienky,
 - znížiť znečisťovanie ovzdušia opatreniami v spol. DOLVAP, s.r.o. a odstránením lokálnych kúrenísk na tuhé palivá,
 - znížiť vplyv chovu hospodárskych zvierat (AGRA – VÁH) na zastavané územie obce vytvorením pásu izolačnej zelene,
 - vykonať opatrenia pred nepriaznivými účinkami hluku a vibrácií v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. z 21. júna 2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška 549/2007 Z.z., ustanovujúca podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií. Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí stanovuje rovnomenná tabuľka 2.1.
 - tieto opatrenia vykonať od cesty II/583 a železničnej dopravy na trati Žilina - Vrútky a prevádzky závodu DOLVAP, s.r.o.,
 - zabrániť znečisťovaniu prostredia v rátane vodných tokov (čierne skládky) a používaníu chemikálií rôzneho druhu (prípravky na ochranu rastlín a dusíkaté hnojivá),
 - zabrániť znečisťovaniu podzemných vôd vplyvom činností vo výrobných zónach a z primárneho sektoru,
 - zmierniť poškodenie vegetácie vhodným drevinovým zložením a uplatňovaním prírody blízkeho pestovania lesa,
 - odstraňovať invázne druhy rastlín z brehov vodných tokov, VD Žilina, pozdĺž ciest, železnice, ruderálnych plôch, vykonať opatrenia smerujúce k zníženiu dopadov zhoršujúcich sa klimatických zmien,
 - dobudovať splaškovú kanalizáciu,
 - eliminovať pôsobenie stresových prvkov na území obce (hospodársky dvor, železničná trať, navrhované výrobné územia...),
 - zmierniť dopady výstavby dopravnej infraštruktúry realizáciou technických opatrení zabezpečujúce priechodnosť a funkčnosť biokoridorov,
 - zabrániť znečisťovaniu a eutrofizácii vodných tokov a plôch.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.

Koncept ÚPN – O Varín sa odrazí pozitívne na obyvateľstve zvýšením počtu pracovných miest, ale najmä zlepšením podmienok pre zdravé životné prostredie. Navrhuje protihlukové opatrenia, zlepšenie zelenej infraštruktúry.

Ako vyplýva z dokumentu „Stacionárne a mobilné zdroje hluku, vizualizácia, Varín II. etapa“ významným zdrojom hluku, ktorý ovplyvňuje územný rozvoj obce Varín spočíva najmä z prevádzky na ceste II/583. Preto v ňom boli navrhnuté protihlukové opatrenia umožňujúce územný rozvoj v lok. Záhumnie, m.č. Koňhora a čiastočne aj v lok. Podhájik.

Týmito opatreniami sú protihlukové clony po pravej strane cesty II/583 od hranice s k.ú. Gbeľany po ATC Varín s výškou 4,0 m a zo strany zastavaného územia m.č. Koňhora od križovatky so zbernou komunikáciou do obce Krasňany po premostenie Varínky vo výške 3,0 m. Protihlukové clony zmiernujúce zaťaženie územia od hluku sú navrhované ako zvislé, bez otvorov, s kategóriou zvukovej nepriezvučnosti D3 podľa STN EN 1793 – 6.

ÚPN – O Varín navrhuje na zníženie hluku tiež izolačnú zeleň pozostávajúcu z kombinácie vysokej, nízkej i strednej (krovinatej) zelene v rámci ochranného pásma železničnej trate č. 180 Žilina – Košice.

Výstavbu IBV na západnom okraji lok. Podhájik sa navrhuje podmieniť jej uskutočnením po výstavbe diaľnice D1 v úseku Lietavská Lúčka – Dubná Skala. Je dôvodný predpoklad že pokles predpokladanej intenzity dopravy na navrhovanej ceste I/18 z 28 888 vozidiel za 24 hodín na 19 364 tu zmierní hlukové zaťaženie na požadované hodnoty.

V navrhovaných územiach IBV v lok. Podhájik, na severovýchodnom okraji lok. Záhumnie a v južnej časti m.č. Koňhora sú vypočítané hodnoty zaťaženia hlukom mierne vyššie, ako požadované. Vo výpočtoch bola premietnutá miera neistoty, ktorá predstavuje navýšenie vypočítaných hodnôt o 1,8 dB, teda viac, ako je hodnota prekročenia požadovaných hodnôt. V týchto priestoroch je preto potrebné vykonať meranie hlukového zaťaženia. V prípade negatívneho výsledku je potrebné výstavbu podmieniť zabezpečením splnenia prípustných hodnôt určujúcich veličín hluku vo vnútornom priestore, tiež vhodným návrhom oplotenia pozemku.

Predpokladá sa priamy vplyv zhoršenia kvality bývania v lokalite Koňhora v prípade realizácie obchvatu II/583, čo bude spojené najmä so zvýšeným znečistením ovzdušia a hlukom z dopravy.

V ostatných funkčnopriestorových jednotkách – v územiach občianskej vybavenosti, športu, rekreácie a výroby je regulatívmi vymedzené možné umiestnenie doplnkových funkcií a prípustných a obmedzujúcich podmienok na využitie územia vyplývajúce zo zaťaženia od hluku s pozemných komunikácií a železničnej dráhy.

Poloha ciest III. triedy a železnice ako aj rozsah jestvujúcej obytnej zástavby v ich bezprostrednej blízkosti je historický daná, preto nie je možné v súvislosti s hlukom uvažovať s uplatnením urbanistických, ani technických prostriedkov na zníženie hladiny hluku. Je evidentné, že aj naďalej časť obce nachádzajúca sa v priamom kontakte s uvedenými cestami

a železnicou bude zasiahnutá nadmerným hlukom. Tú je možné znížiť zmenou pohonu vozidiel (elektrina, LPG, vodík) obmedzením povolenej rýchlosti a individuálnym riešením jednotlivých objektov, dodržaním zvukovo izolačných vlastností obvodového plášťa (trojité zasklenie okien), a deliacich konštrukcií medzi miestnosťami pri súčasnom zabezpečení ostatných vlastností chránených miestností, napr. vetranie, vykurovanie osvetlenie, pevné oplatenie, zeleň, atď.

Vplyv na obyvateľstvo má najmä súčasná situácia znečistenia ovzdušia z veľkého zdroja, ktorý sa nachádza v priemyselnom areáli DOLVAP s.r.o., ktorý sa predpokladá zmierniť návrhom opatrení, ktorým musí predchádzať indikatívne a v prípade nutnosti aj kontinuálne meranie tuhých znečisťujúcich látok PM_{2,5} a PM₁₀ a plyných znečisťujúcich látok NO_x v dotknutej exponovanej časti obce.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Nepredpokladajú sa významné priame ani nepriame vplyvy na horninové prostredie. Pri návrhu ÚPN-O sú rešpektované zosuvné územia i bývalá banská lokalita Asfaltový lom ako technická pamiatka.

3. Vplyvy na klimatické pomery.

Predpokladá sa pozitívny vplyv na klimatické pomery, najmä na mikroklímu, nakoľko je navrhnutá dosadba zelene do doteraz iba priemyselných zón, rešpektovaním ekostabilizačných prvkov, vodozadržnými opatreniami, opatreniami na využitie dažďovej vody a pod.

4. Vplyvy na ovzdušie

Rozptyl emisií zo zdrojov znečistenia ovzdušia je negatívne ovplyvňovaný najmä prízemnou inverznou vrstvou o vertikálnej hrúbke v priemere 50 – 100 m.

Pri znečistení ovzdušia je potrebné brať do úvahy predovšetkým tuhé znečisťujúce látky (PM₁₀ a PM_{2,5}), ako sumu častíc rôznej veľkosti, ktoré sú voľne rozptýlené v ovzduší. Ich pôvod v obci je nielen z technologických procesoch v priemyselnom areáli DOLVAP s.r.o., ale uvoľňujú sa aj pri spaľovaní tuhých látok, sú obsiahnuté vo výfukových plynch motorových vozidiel. Do ovzdušia sa však dostávajú aj vírením častíc usadených na povrchu cestných komuniácií, spevnených plochách (sekundárna prašnosť).

Limitné hodnoty PM₁₀ sú stanovené vo Vyhláške MŽP SR č. 244/2016 Z.z. o kvalite ovzdušia, kde je stanovená 24 hodinová limitná hodnota na ochranu zdravia ľudí a to 50 µg/m³ PM₁₀, ktorá sa nesmie prekročiť viac ako 35 krát za kalendárny rok. Ročná limitná hodnota na ochranu zdravia ľudí je 40 µg/m³ PM₁₀. V sektore cestnej dopravy k emisiám PM₁₀ a zo spaľovania najvýraznejšie prispievajú dieselové motory. Zdravotná významnosť prachu závisí od veľkosti častíc. Najjemnejšie častice PM_{2,5} sú považované za príčinu najväčšieho poškodzovania ľudského zdravia, usadzujú sa hlboko v pľúcach a blokujú reprodukciu buniek, podporujú rozvoj vírusových a bakteriálnych infekcií a spôsobujú chronické ochorenia a úmrtnosť na respiračné a kardiovaskulárne ochorenia.

ÚPN-O Varín navrhuje výsadbu zelene do obytných aj do priemyselných zón, čím výrazne prispeje k zlepšeniu stavu ovzdušia aj od zdrojov znečistenia, ktorými sú pozemné komunikácie.

Vzhľadom na plánované činnosti v území sa predpokladá vplyv na ovzdušie, zvýšením prašnosti pri výstavbe a prevádzke komunikácií, výstavbe HBV a IBV. Pozitívny vplyv sa predpokladá dosadbou zelene.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).

Nepredpokladá sa negatívny vplyv na vodné pomery, vplyvy sú pozitívne t.j navrhovaná výsadba ochrannej zelene, hospodárenie s dažďovými vodami, vodozádržné opatrenia so spomaľovaním odtoku.

Pri predpokladaných úpravách toku Varínka je nutné pri zásahu do koryta rešpektovať predmety ochrany SKUEV0221

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).

Koncept ÚPN – O Varín podstatnú časť návrhov umiestňuje v zastavanom území obce a v priamej nadväznosti na zastavané územie obce. Poľnohospodárska pôda v zastavanom území, alebo v priamom dotyku s ním je vo veľkej miere zaradená medzi chránenú poľnohospodársku pôdu. Z toho dôvodu sa v záberoch poľnohospodárskej pôdy vyskytuje aj chránená poľnohospodárska pôda. Návrh rozvoja obce aj na chránenej poľnohospodárskej pôde vyplýva zo skutočnosti, že nie je možné sa chránenej pôde vyhnúť vzhľadom ku obmedzeným rozvojovým možnostiam vyhovujúcim regulatívom ÚPN – VÚC ŽK.

V obci je záujem o výstavbu rodinných domov (IBV), výstavbu bytových domov (HBV), občianskej vybavenosti, športu a rekreácie, nového cintorína a rozšírenie existujúceho cintorína, rozvoj priemyslu (priemyselný park).

V zmysle §13 a §14 zákona č.220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, v znení jeho novelizácie č.57/2013 Z.z., sa musí dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami jej ochrany pri každom obstarávaní a spracovaní územnoplánovacej dokumentácie.

Výmera zaberanej poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely v ÚPN - O Varín koncept je 51,067 ha resp. je 49,773 ha.

Pri urbanistickej koncepcii návrhu rozvoja územia boli v UPN-O uvedené zásady rešpektované nasledovne :

- zábery poľnohospodárskej pôdy pre rozvoj obce v návrhovom období boli navrhnuté v odôvodnenom a nevyhnutnom rozsahu,
- nie je narušená ucelenosť honov a nie je sťažené obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami.

Návrhom konceptu ÚPN – O Varín dôjde vo variante riešenia v malej miere k záberu lesnej pôdy.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).

Z hľadiska posúdenia vplyvu na faunu, flóru a ich biotopy je problémom iba návrh obchvatu cesty II/583, ktorý by mal veľmi významný negatívny vplyv na tok Varínky, ktorá je územím európskeho významu.

Ostatné plánované aktivity Návrhu územného plánu Varín nemajú významný priamy ani nepriamy negatívny vplyv na flóru, faunu a biotopy, ani ohrozené druhy. Návrh bude mať pozitívny vplyv environmentálnym pôsobením prostredníctvom školy cestovného ruchu,

pozitívny je aj vplyv dosadby zelene a zlepšenie migračných priechodov pre zver, dosadba brehových porastov, vyčlenenie prvkov MÚSES.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.

Návrh obchvatu II/583 by mal výrazný negatívny vplyv na zmenu krajinnej scenérie v obci najmä v časti Koňhora.

V iných navrhovaných aktivitách Návrh ÚPN – O obce nepredpokladá činnosti, ktoré by výrazne narušili štruktúru a využívanie krajiny, ani scenériu krajiny, naopak pozitívne sa odrazí výsadbou zelene.

Chránia sa charakteristické pohľady, dominanty a panorámy.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.

Koncept ÚPN – O okrem obchvatu II/583 rešpektuje chránené územia a ochranné pásma, územia Natura 2000, chránenú vodohospodársku oblasť, ÚSES, ekostabilizačné prvky.

Predpokladá sa však veľmi významný negatívny vplyv obchvatu cesty II/583 na územie európskeho významu SKUEV0221 Varínka, kde budú priamo dotknuté predmety ochrany územia, preto je nutné spracovať primerané hodnotenie vplyvov na Natura 2000 územia, ktoré doposiaľ nebolo vypracované ani v rámci ÚPN-VÚC ŽSK.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.

Nepredpokladajú sa vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, ani na archeologické náleziská pri dodržaní navrhnutých opatrení, Predpokladajú sa pozitívne vplyvy na kultúrne dedičstvo, jeho propagáciou a zveľaďovaním. Návrh ÚPN – O rešpektuje kultúrne pamiatky a navrhuje prestavby i nové objekty v duchu pôvodnej architektúry obce. Vylučuje sa implantovanie cudzích architektonických prvkov do prostredia so zachovanou pôvodnou architektúrou, prípadne pri jej obnove.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Paleontologické náleziská nie sú identifikované, nepredpokladajú sa vplyvy na geologické lokality. Predpokladá sa pozitívny vplyv zachovania bývalej technickej pamiatky pri Asfaltovom lome.

Koncept ÚPN – O Varín rešpektuje:

- územia starých banských diel, ktoré sa nachádzajú na rozhraní k.ú. Varín – k.ú. Krasňany (na hranici NPMF) a na rozhraní k.ú. Varín – k.ú. Nezbudská Lúčka v OP NPMF),
- ložisko nevyhradeného nerastu-štrkopieskov Varín.

12. Iné vplyvy.

Nepredpokladajú sa iné vplyvy.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Z hľadiska environmentu sa predpokladajú priame negatívne vplyvy konceptu ÚPN-O Varín:

- veľmi významný negatívny vplyv na predmety ochrany územia európskeho významu SKUEV0221 Varínka, zároveň vplyv na obyvateľstvo a krajinnú scenériu – plánovaný obchvat II/583. Návrh je prevzatý zo záväznej dokumentácie ÚPN-VÚC ŽSK,
- vplyv na ovzdušie od pozemných komunikácií a najmä existujúcej priemyselnej výroby DOLVAP s.r.o.,
- vplyv hluku od pozemných komunikácií, železnice, priemyselnej výroby DOLVAP s.r.o. aj pri existujúcej i plánovanej IBV a HBV,
- vplyvy dočasné (hluku a prašnosti pri výstavbe).

Kumulatívne vplyvy

Za kumulatívny vplyv už v čase pred vypracovaním konceptu ÚPN – O Varín možno pokladať hluk a znečistenie ovzdušia z priemyselnej zóny najmä DOLVAP s.r.o. aj pozemných komunikácií a železnice ako aj vzdialených zdrojov žilinskej aglomerácie.

Koncept ÚPN – O Varín prináša pozitívne opatrenia na ich zmiernenie v podobe výstavby protihlukových stien (t.č. je už časť v realizácii v rámci modernizácia železničnej trate), vegetačných izolačných pásov zelene, pemiestnením a sústredením priemyselných prevádzok do okrajovej časti obce a i.

Posúdenie očakávaných vplyvov

Z hľadiska environmentálnych vplyvov strategického dokumentu konceptu ÚPN-O sa konštatuje, že je možno pri hodnotení a posudzovaní očakávaných vplyvov akceptovať uvádzaný Základný návrh a Variant ako porovnateľné a takmer identické, takže voči súčasnému stavu (Variantu 0) sa v tabuľke uvádza Variant 1 ako reprezentant predkladaného konceptu ÚPN-O obce Varín.

Posúdenie jednotlivých vplyvov Variantu 1

Zložka životného prostredia	Bez vplyvu	Málo významný vplyv	Významný vplyv	Veľmi významný vplyv
Horninové prostredie	0			
Klimatické pomery		+		
Hluk		+		
Ovzdušie		+		
Vodné pomery podz.		+		
Vodné pomery povrch.		+		
Pôda, lesy		-		
Fauna		+		
Flóra		+		
Biotopy		+		
Krajina		+		

Správa o hodnotení Územný plán obce (ÚPN - O) Varín, koncept

Chránené územia, Natura 2000				-
USES			+	
Obyvateľstvo			+	
Doprava		+		
Kultúrne pamiatky a hist.		+		

Vysvetlivky: 0-bez vplyvu - negatívny vplyv + pozitívny vplyv

Vyhodnotenie vplyvu realizácie obchvatu II/583 na SKUEV0221 Varínka.

Návrh obchvatu II/583, ktorý **veľmi významne ovplyvní predmety ochrany SKUEV0221 Varínka, vrátane biotopov, flóry a fauny.** Z platnej legislatívy vyplýva povinnosť vypracovania Primeraného hodnotenia vplyvu na Natura 2000.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Predkladaný koncept ÚPN-O Varín veľmi podrobne rieši opatrenia zlepšujúce stav životného prostredia v obci. Návrh opatrení bol doplnený a upravený v rámci tejto správy.

ZÁSADY A REGULATÍVY

Zásady a regulatívy ochrany využívania zdrojov pitnej vody vyplývajú predovšetkým z vodného zákona č. 364/2004 Z.z. a z vyhl. č. 29/2005 Z.z.

Zásady a regulatívy ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane prvkov zelene

ÚPN – O Varín požaduje rešpektovať:

- jestvujúce prvky ochrany prírody

Maloplošné chránené územia

- národná prírodná rezervácia Starý hrad s 5.° ochrany,
- národná prírodná rezervácia Suchý s 5.° ochrany,
- prírodná pamiatka Krasniansky luh s 5.° ochrany (v blízkosti k.ú. Varín),
- ochranné pásmo prírodnej pamiatky Krasniansky luh s 3.° ochrany

Veľkoplošné chránené územia

- Národný park Malá Fatra s 3.° ochrany,
- ochranné pásmo Národného parku Malá Fatra s 2.° ochrany,
- ostatné územie katastra obce s 1.° ochrany.

Súvislú európsku sústavu chránených území NATURA 2000

- územie európskeho významu SKUEV 0252 Malá Fatra,
- územie európskeho významu SKUEV 0221 Varínka,
- chránené vtáčie územie CHVÚ 13 Malá Fatra.

ÚPN – O Varín navrhuje prvok ochrany prírody:

Maloplošné chránené územie

- (EVS) časť Dubiny Starhrad s 5.° ochrany.

ÚPN – O Varín ďalej požaduje rešpektovať:

- jestvujúce prvky RÚSES-u

Genofondové lokality regionálneho významu (v zmysle Aktualizácie RÚSES)

- ZA 21 Krasniansky luh,
- ZA 30 Asfaltový lom pri Nezbudskej Lúčke,
- ZA 33 Starý hrad (NPR),
- ZA 34 Suchý (NPR).

Biocentrá (v zmysle ÚPN – VÚC ŽK a aktualizácie RÚSES)

- provinciálne biocentrum 3/1, 6/1, 11/1 (Bbc1) Krivánska Malá Fatra,

Biokoridory

- biokoridor nadregionálneho významu 11/25 (Nrbk1) Rieka Váh,
- biokoridor regionálneho významu 11/33 (Rbk21) Ekotón Krivánskej Fatry,
- biokoridor regionálneho významu 11/30 (Rbk13) Vodný tok Varínka a

Struháreň.

ÚPN – O Varín navrhuje prvky ÚSES:

Biokoridory miestneho významu s prítokmi

- nMbk1 – Želehosť (SVP š.p. uvádza názov Koňhorský potok),
- nMbk2 – Koňhorský potok (SVP š.p. uvádza názov Želehosť),

- nMbk3 – bezmenný pravobrežný prítok Varínky,
- nMbk4 – opustený náhon,
- nMbk5 – Šošínsky jarok (Šošínek),
- nMbk6 – Jedľovina,
- nMbk7 – Dúbrava,
- nMbk8 – Lipovec,
- nMbk9 – Hradský potok.

ÚPN – O Varín ďalej požaduje rešpektovať:

Ekologicky významné segmenty (EVS)

- EVS Okolie Starého hradu - dubiny s príahľými spoločenstvami, lesy okolo Starhradu, vrátane lužných lesov, flóra skál,
- EVS Asfaltový lom a okolie - vodné plochy a mokrad'ové spoločenstvá,
- EVS Varínka- lužné lesy,
- EVS Horské lúky a mezofilné pasienky pod Jedľovinou,
- EVS Umelá mokrad' na VD Žilina - sprievodná zeleň.

ÚPN – O Varín požaduje chrániť:

Ekologicky významné prvky

- neregulované úseky vodných tokov a plôch so zachovanou brehovou zeleňou,
- lúky a pasienky, najmä vlhké aluviálne lúky a mokrade v okolí tokov,
- prameniská,
- remízky na poľnohospodárskej pôde,
- extenzívne využívané sady a záhrady,
- sprievodné porasty popri starých úvozoch ciest,
- kompaktné lesné porasty,
- bralá,
- významné krajinné dominanty,
- extenzívne využívané trvalé trávne porasty s potenciálnym výskytom biotopov európskeho a národného významu.

Prírodné pozoruhodnosti a okolitú krajinu ako celok

- historické krajinné štruktúry,
- dominanty kultúrnohistorických pamiatok,
- prírodné dominanty líniové, skupinové a solitérne,
- rozhrania vnímania prírodných masívov.

Navrhované opatrenia pre miestny územný systém ekologickej stability:

- upravovanie biodiverzity kultúrnych porastov sledujúce zvýšenie zastúpenia druhov odolnejších voči nepriaznivým vplyvom znečistenia ovzdušia a škodcov,
- vytvorenie nových plôch verejnej zelene v rámci zastavaných aj mimo zastavaných území obce (napr. parky, zeleň oddychových zón),
- vytvorenie nových plôch izolačnej a líniovej zelene vo výrobných územiach a v ich okolí,
- návrh izolačnej zelene v území športu od území bývania,
- návrh izolačnej zelene od líniovej dopravnej infraštruktúry,
- požiadavka na vypracovanie Miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES).

EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA SMERUJÚCE K OPTIMALIZÁCIU URBANIZÁCIE ÚZEMIA

- novú IBV orientovať na zastavané územie sídla, prípadne na plochy priľahlé k sídlu, v maximálnej miere využívať bytový fond rekonštrukciami a dostavbami v rámci zastavaného územia,
- obmedziť novú výstavbu po stránke výškovej a objemovej, s prihliadnutím na typológiu architektúry, novú výstavbu realizovať s použitím typických architektonických prvkov v území,
- dodržať únosnú zastavanosť územia.

EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA Z HĽADISKA ZMIERNENIA VPLYVU POĽNOHOSPODÁRSKEJ VÝROBY NA KRAJINU

- intenzívne využívané plochy poľí je možné naďalej obrábať doteraz používaným spôsobom, z hľadiska ochrany biodiverzity je vhodné zachovať remízky,
- minimalizovať používanie pesticídov a umelých hnojív vo voľnej krajine, kde hrozí kontaminácia prostredia a znečistenie zdrojov vôd,
- zachovať mimolesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodársko-kultúrnej krajine, ktorá z ekologického hľadiska zvyšuje biodiverzitu prostredia,
- pri extenzívnom a polointenzívnom pasení je dôležité striedať pasienky a ponechať im dostatočný čas na obnovu, čím sa zabráni šíreniu druhov nitrofilných a druhov znášajúcich zošľap,
- pastvu je vhodné kombinovať s kosením porastov, čím sa zabráni sukcesii vegetácie a nežiaducemu šíreniu burinných druhov, ktoré nie sú spásané a šíria sa do voľnej krajiny, pri kosení odstraňovať biomasu,
- je nutné zabrániť šíreniu nepôvodných, invázných druhov v rámci poľnohospodárskych pozemkov a systematicky ich porasty likvidovať biologickým spôsobom bez použitia chemikálií,
- nepoužívať alochtónne (nepôvodné) druhy tráv pri prípadných rekultiváciách, v takom prípade využiť nastiel'anie z pôvodných druhov tráv,
- redukovať prípadné šírenie náletu drevín do cenných biotopov a tým zabrániť zarastaniu územia,
- nenarušovať vodný režim v krajine nevhodnými zásahmi.

EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA Z HĽADISKA ZMIERNENIA VPLYVU LESNEJ VÝROBY NA KRAJINU

- hospodárenie v lesných porastoch a ťažbu je potrebné vykonávať jemnejším spôsobom,
- je potrebné zachovávať poloprirodzené a prirodzené lesné porasty,
- nezalesňovať biotopy horských psicových porastov a pasienkov,
- druhové zloženie vysádzaných hospodárskych lesov orientovať na rôznoveké porasty so zmiešaným druhovým zložením z autochtónnych drevín,
- nepoužívať chemické prostriedky proti škodcom,
- ťažbu vykonávať šetrne, aby nedochádzalo k erózii pôdy.

EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA Z HĽADISKA REKREAČNÉHO A ŠPORTOVÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

- vhodným rekreačným využitím v rámci katastra je turistika a ekoturistika, etnoturistika, chatárstvo, lukostreľba na vyhraničenom území,
- v nive rieky Váh je to pobyt pri vode, vodné športy, športový rybolov,

- umelú vodnú plochu pri asfaltovom lome s priľahlým okolím je možno použiť ako náučnú lokalitu, bez akéhokoľvek zásahu do jeho biotopu (zabrániť výrubom, zmene vodného režimu, odstraňovaniu vegetácie a pod.), doporučuje sa upraviť jej okolie kosením invázných a expanzívnych druhov rastlín, v blízkosti je možné umiestniť náučnú tabuľu, odporúča sa sanácia skeletu po banskej činnosti ako technickej pamiatky,
- rekreačné objekty polyfunkčného charakteru je potrebné situovať v blízkosti existujúcich objektov,
- je potrebné zabrániť živelnej výstavbe rekreačných objektov na TTP,
- cyklotrasy (v zime využívané ako bežkárске trasy), pri ich trasovaní je potrebné rešpektovať EVS (ekologicky významné segmenty),
- vhodným rekreačným využitím vzhľadom na historickú a prírodnú hodnotu je vybudovanie náučného chodníka, s náučnými tabuľami, ktoré je vhodné umiestniť pri historicky významných objektoch a prírodných pozoruhodnostiach, či za účelom výchovným (okolie Starhradu, kostol, vodná plocha pri lome),
- zriadenie chovu rýb pri sútoku Varínky s Váhom na vyhlúbenej ploche, s rešpektovaním zachovania nelesnej drevinovej vegetácie.

EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA Z HĽADISKA OCHRANY PRÍRODNÝCH A KULTÚRNYCH HODNÔT

- EVS časť Dubiny Starhrad – navrhuje sa lokalitu vyhlásiť za maloplošné chránené územie,
- dodržiavať legislatívne predpisy ochrany prírody a krajiny na územnú i druhovú ochranu,
- zachovať pestrú krajinnú mozaiku lúk, pasienkov, remízok, mokradí a brehových porastov, chrániť mokrade a zabezpečiť manažment na ich záchranu:
 - doporučuje sa kosiť 1x ročne na konci vegetačnej sezóny (po vysemeňovaní ohrozených druhov),
 - je potrebné zabrániť zmene vodného režimu,
 - je potrebné zabrániť reguláciám tokov, ktorých brehové porasty fungujú ako vsakovací systém,
 - chrániť a nezasahovať do brehových porastov miestnych tokov,
 - zabrániť znečisťovaniu, eutrofizácii a vytváraniu skládok odpadu na brehoch tokov,
- plochy využívané ako lúky a pasienky kosiť s odstraňovaním biomasy, pričom je potrebné vypásanie a kosenie striedať, čím sa z porastov eliminujú druhy konkurenčne schopnejšie (nitrofilné druhy, druhy ktoré nie sú spásané – napr. *Cirsium arvense* a pod.), ktoré sa môžu takýmto spôsobom šíriť do okolia a výrazne znižovať biodiverzitu,
- odstraňovať nálety drevín, ponechávať významné solitéry v krajine,
- zachovať remízky a mimolesnú drevinovú vegetáciu v blízkosti poľnohospodárskych pozemkov, zabrániť možnosti ich štiepkovania,
- prípadný výskyt invázných druhov rastlín evidovať a odstraňovať biologickou cestou (kosenie, vykopávanie),
- zachovať prirodzené lesné porasty,
- zabrániť zalesňovaniu trvalých trávnych porastov a vysádzaniu monokultúrnych nestabilných lesných porastov,
- zabrániť výstavbe na TTP,
- zabrániť akémukoľvek vypaľovaniu trávnych porastov,

- inštalovať účinné zábrany proti sadaniu dravcov na elektrické stĺpy,
- v prípade revitalizácii plôch v blízkosti ekologicky významných segmentov používať pri výsadbách druhy autochtónne (domáce), čím sa zabráni šíreniu nepôvodných (potenciálne inváznych) druhov do voľnej krajiny.

NÁVRHY EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ Z HĽADISKA ZLEPŠENIA KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A OCHRANY ZDRAVIA OBYVATEĽSTVA A ELIMINÁCIE STRESOVÝCH JAVOV

- zabrániť vytváraniu tzv „divokých skládok odpadu“,
- zabrániť znečisťovaniu prostredia a používaniu chemikálií rôzneho druhu,
- dobudovanie infraštruktúry – kanalizácia,
- zabrániť akémukoľvek vyrubovaniu brehových porastov a reguláciám tokov.

ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zásady ďalšieho funkčného využívania územia vo vzťahu k ekologickej únosnosti územia

Ďalšie funkčné využívanie zastavaného územia obce je podmienené:

- zmenou v poľnohospodárskom využívaní pôdy (aj v okolí zastavaných území),
- zmenou obhospodarovania veľkoblokovej ornej pôdy t.j. zmenami v poľnohospodárstve,
- vytváraním mozaikovitých plôch pri poľnohospodárskom využití územia,
- zachovaním a zlepšením štruktúry biokoridorov,
- zmiernením vplyvu intenzívnej dopravy a priemyslu (ovzdušie, hluk),
- ochranou a tvorbou životného prostredia v nových zastavaných územiach,
- limitovaným a ekologicky orientovaným rozvojom cestovného ruchu, turizmu a rekreácie, predovšetkým vo väzbe na navrhované zastavané územia a zosúladovaním rekreačných aktivít so záujmami ochrany prírody, hlavne v priestore NPMF a jeho ochranného pásma a v ochrannom pásme PP Krasniansky luh.
- zvýšením podielu drevinnej mimolesnej vegetácie,
- zamedzením znečistenia podzemných vôd, vodných tokov.

Opatrenia na elimináciu prípadne obmedzenie stresových prvkov

- zmeniť obhospodarovanie veľkoblokovej ornej pôdy na obhospodarovanie menších pôdných celkov s uplatnením biokoridorov miestnej úrovne na základe vypracovaného MÚSES,
- obnoviť imisne zaťažené porasty vhodnejšími druhmi drevín,
- znížiť znečisťovanie ovzdušia emisiami z veľkých zdrojov,
- znížiť miestne znečisťovanie ovzdušia emisiami lokálnych zdrojov a prachom hlavne cestou plného využitia plynofikácie,
- zabrániť znečisťovaniu podzemných vôd hlavne cestou likvidácie nelegálnych skládok (napr. z okolia vodných tokov, z plôch nelesnej stromovej a krovinatej vegetácie, atď.), priesakov zo žúmp,
- zachovať prirodzený charakter riečnych ekosystémov t.j. vodných tokov a ich alúvií, nezasahovať do miestnych vodných tokov v celej ich dĺžke, ako i do ich prítokov a odstrániť všetky nelegálne zásahy (odpadové vody).

Zásady vymedzenia hraníc zastavaného územia obce

- hranice zastavaných území obce sa musia vymedzovať tak, aby sa už ďalšie prvky ekologickej stability nestávali súčasťou zastavaných území s potenciálnou možnosťou ich likvidácie a zastavania,
- po obvode zastavaných území vytvoriť podmienky pre zachovávanie a tvorbu malého súkromného hospodárenia (sady, záhumienky), ako dôležitého krajinného prvku, udržiavajúceho a podporujúceho dostatočnú diverzitu krajiny v blízkosti zastavaných území.

Zložky životného prostredia

OPATRENIA NA ELIMINÁCIU ZNEČISTENIA VÔD

- požaduje sa rešpektovanie dokumentu známeho pod názvom Rámcová smernica o vode – RSV (WaterFrameworkDirective 2000/60/EC), ktorá bola transponovaná do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 418/2010 Z.z.; do nového zákona boli premietnuté aj jednotlivé princípy z príslušných smerníc EÚ; ide najmä o:
 - všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine,
 - účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie vôd,
 - manažment povodí a zlepšenie kvality životného prostredia a jeho zložiek,
 - znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha,
 - definíciu citlivých a zraniteľných oblastí a uvádzanie kritéria na ich identifikáciu,
 - znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha,
- navrhuje sa uplatnenie Vodného plánu Slovenska, a Plánu manažmentu čiastkového povodia Váhu (2009), ktorých súčasťou sú programy opatrení na dosiahnutie environmentálnych cieľov,
- pri ochrane a využívaní územia, ktoré sa nachádza v pásmach hygienickej ochrany vodného zdroja Gbeľany a vodného zdroja Nezbudská Lúčka sa musí postupovať aj v zmysle vyhl. MŽP SR č. 29/2005 Z.z. o podrobnostiach určovania pásiem hygienickej ochrany vodárenských zdrojov a o opatreniach na ochranu vôd,
- navrhované zastavané územia obce (súčasnú zastavanú územia + nové rozvojové územia sa navrhujú na kompletne odkanalizovanie delenou stokovou sústavou; návrh riešenia splaškovej kanalizácie je kompatibilný s „Intenzifikáciou ČOV v Žiline a rozšírením kanalizácie“ (ISPA); splašková kanalizácia obce zostane prepojená do SČOV Horný Hričov; dažďové vody zo zastavaného územia budú cez úseky kanalizácie resp. rigolov odvádzané prednostne do podlažia, prípadne do miestnych recipientov, pričom každé parkovisko a odstavná plocha s kapacitou 5 a viac parkovacích miest musia byť vybavené odlučovačmi ropných látok,
- ďalšie opatrenia na elimináciu znečistenia vôd:
 - dôsledné dodržiavanie funkčnosti a účinnosti čistiacich komunálnych príp. priemyselných a poľnohospodárskych systémov (lapače olejov, tukov, DČOV, žumpy, hnojiská so zachytávaním splachov v jímkach),
 - obmedzovanie produkcie odpadových vôd priamo u prípadných producentov týchto vôd,

- realizácia a kontrola protihavarijných systémov na zabránenie úniku škodlivých látok, monitoring kvality vôd v lokalitách okolia hnojísk, prevádzok s látkami škodiacich vodám,
- opatrenia na znižovanie erózie na poľnohospodárskej pôde,
- obmedzenia hnojenia priemyselnými hnojivami a používania pesticídov,
- dôsledná kontrola žúmp a spôsobu likvidácie odpadových vôd (tam, kde nedošlo, alebo nedôjde k okamžitému prepojeniu na obecnú kanalizáciu a pri rekreačných a účelových objektoch),
- lesotechnické a pôdohospodárske opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti územia – zmenšenie a spomalenie odtoku,
- úprava brehov potokov cestou vyčistenia od skládok, nánosov, naplavenín rôzneho druhu a revitalizácie brehovej zelene dosadbou,
- likvidácia nelegálnych skládok (napr. z okolia vodných tokov, z plôch nelesnej stromovej a krovinatej vegetácie, atď.).

OPATRENIA NA ELIMINÁCIU ZNEČISTENIA OVZDUŠIA

- Požaduje sa rešpektovanie Zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov a Vyhlášky MŽP SR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov.
- Požaduje sa v areáli DOLVAP, s.r.o. zabezpečiť indikatívne merania ovzdušia TZL, NO_x, v trvaní 8 týždňov rovnomerne rozložených počas roka. Od výsledkov indikatívne merania ovzdušia je nutné odvíjať ďalší postup (úpravy filtračných technológií, odlučovačov TZL, odstavenie morálne a fyzicky zastaralých pecí s vnútorným kúrením, odprášenie ostatných nadväzujúcich technologických zariadení a i.), ktorý by v prípade nepriaznivých zistení vyústil do požiadavky na kontinuálne meranie ovzdušia v dotknutej lokalite.
- vzhľadom ku prašnosti pri činnosti skládky dreva pri železničnej stanici sa navrhuje jej premiestnenie do navrhovaného výrobného územia a na zmiernenie prašnosti vytvorenie pásu izolačnej zelene po jej obvode,
- navrhuje sa izolačná zeleň po obvode areálu AGRA – VÁH na zmiernenie vplyvu územia s prevahou poľnohospodárskej výroby, najmä chovu hovädzieho dobytku na zastavané územie obce,
- ÚPN – O Varín navrhuje veľké množstvo plôch zelene rôzneho funkčného významu na zníženie vplyvu v okolí sa nachádzajúcich ďalších veľkých zdrojov znečistenia ovzdušia - Žilinská teplárenská, a.s. Žilina, veľkochov hydiny Mojšova Lúčka a Strečno a Veterinárny asanačný podnik VAS - Mojšova Lúčka,
- predpokladom zníženia kontaminácie ovzdušia v okolí ciest II. a III. triedy a navrhovanej cesty I/18 sú návrhy ÚPN – O Varín na vytvorenie líniovej izolačnej zelene pozdĺž ciest, na rýchle obnovenie bezprašného povrchu po rozkopávkach a zimnom posype,
- v územiach občianskej vybavenosti a územiach výrobných sa vylučuje zriaďovanie prevádzok s nárokmi pri vykurovaní a príprave tepla, ktoré prevyšujú limity stanovené pre stredné zdroje znečistenia ovzdušia.

Ďalšie opatrenia na elimináciu znečisťovania ovzdušia:

- zvýšené využitie plynofikácie obce, plynofikácia navrhovaných zastavaných území a podpora využívania netradičných foriem získavania tepla (solárna energia, tepelné čerpadlá, ekologické spaľovanie drevnej hmoty),
- postupné utlmovanie lokálnych kúrenísk spaľujúcich menej hodnotné palivá,
- zamedzenie vypaľovania porastov, spaľovania biologických odpadov,

- zvyšovanie kvality vozoviek dopravnej siete jej bezprašnou úpravou (aj cesty medzi náhradným biokoridorom a VD Žilina, využívané na rekreačné účely), alebo obnovovanie vozoviek s bezprašným povrchom a pravidelná údržba (aj čistenie po zimnom posype),
- eliminovanie úniku prachu z pôdy do ovzdušia vhodnejšími spôsobmi obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy,
- zmiernenie prašnosti pri obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy vytváraním nárazníkových pásiem najmä ornej pôdy od zastavaných území vo forme ovocných sádov, záhumienkov, záhrad, alebo zmeny ornej pôdy v nich na trvalé trávne porasty,
- limitovanie chovov hospodárskych zvierat v zmysle návrhu ÚPN – O Varín v zastavaných územiach obce a eliminácia zápachov skládok (zakrývanie hnojísk s exkrementami hospodárskych zvierat fóliami v súkromných farmách a pod.).

OPATRENIA NA ELIMINÁCIU ZNEČIŠŤOVANIA A ZHORŠOVANIA KVALITY PÔD

- ÚPN – O Varín požaduje vychádzať pri hospodárskych činnostiach na pôde s Čiastkového monitorovacieho systému pôdy (ČMS – P) ako aj jeho podsystému Plošného prieskumu kontaminácie pôd (PPKP), z ktorých vyplynie stupeň kontaminácie pôd rizikovými látkami, čiže tzv. difúznej kontaminácie,
- ÚPN – O Varín na ochranu pôd navrhuje:
 - minimalizovať používanie pesticídov a návrat k ekologickému spôsobu obhospodarovania pôdy,
 - spôsob obrábania pôdy realizovať s ohľadom na reliéf a sklonitosť terénu,
 - optimalizovať využívanie pôdneho fondu, na vyšších sklonoch pestovať plodiny s vysokou protieróznou účinnosťou, resp. trvalé porasty krmovín na ornej pôde,
 - vytvorenie protieróznych opatrení na pôdach ohrozených vodou a veternou eróziou, najmä zatrávnenie miest sústredeného odtoku povrchových vôd na veľkoplošných orných pôdach (úvaliny so začínajúcou ryhovou eróziou), a zabránenie erózii pôdy na priehonových cestách,
 - zmenu využitia plôch najohrozenejšej ornej pôdy na trvalé trávne porasty,
 - zabezpečenie vegetačného krytu na pôde počas čo možno najdlhšieho obdobia v roku vhodným sledom pestovaných plodín,
 - vytvorenie ochranných opatrení na pôdach ohrozených zosuvmi a ich vhodné využitie,
 - zadržanie zrážkovej vody v maximálne možnej miere, za účelom zavlaženia pôdy pre poľnohospodársku výrobu,
 - ponechanie priestorov s plytkými a kamenitými pôdami prirodzenej sukcesii,
 - zabezpečiť ochranu poľnohospodárskej pôdy pred sukcesiou a prienikom cudzorodých rastlinných druhov,
 - zabezpečiť realizáciu ekologicky prijateľných protipovodňových opatrení (aj z hľadiska zamedzovania splachov),
 - pri pasení hospodárskych zvierat dbať na kategórie a veľkosť stád v nadväznosti na rozlohu, výživnosť a polohu pasienkov,
 - vo vyššie položených lokalitách vylúčiť oplôtkové hospodárstvo ako príčinu vzniku rôznych foriem erózie,
 - priebežne kosiť ťažšie dostupné a intenzívne nevyužívané trvalé trávne porasty, najmä vo vrcholových polohách, z dôvodu zabránenia zárodku

vzniku rýchleho odtoku vôd z privalových dažďov (dažďom uľahnutá vysoká tráva bráni vsaku vôd, tvorí klznú plochu a zintenzívňuje povrchový odtok, vznik záplav),

- zabezpečiť postupnú zmenu drevinového zloženia lesných porastov v prospech domácich druhov,
- vylúčiť používanie pesticídov na lesných pozemkoch,
- vylúčiť ekologicky nevhodné technológie pri obhospodarovaní lesných pozemkov,
- posilňovanie diverzity lesných ekosystémov (druhovej i vekovej),
- obhospodarovanie lesných pozemkov uplatňovaním technologických postupov s minimalizáciou dopadov na lesnú pôdu aj lesné porasty,
- podporovanie prírode prirodzenejšieho obhospodarovania lesov,
- zabezpečiť obnovu vodného režimu v prospech zadržiavania vody na zhutnených lesných plochách (cesty, skládky dreva) rozrušovaním vrchnej vrstvy pôdy, zabrániť spevňovaniu lesných plôch.

OPATRENIA NA STABILIZÁCIU BIOTY

- **Vzhľadom na predpoklad veľmi významných vplyvov na predmety ochrany územia európskeho významu SKUEV 0221 Varínka realizáciou obchvatu II/583 sa vyžaduje vypracovanie Primeraného hodnotenia vplyvov na Natura 2000 územie.**
- rešpektovať všetky doteraz platné a praxou overené opatrenia z oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny doplnené ďalšími návrhmi podľa ÚPN – O Varín, vrátane návrhov na upevnenie prvkov územného systému ekologickej stability v podmienkach obce Varín, ktoré smerujú k napĺňaniu požiadaviek ochrany bioty.
- rešpektovať prvky ochrany prírody, vrátane migračných koridorov,
- uplatniť návrh ÚPN – O Varín na vyhlásenie maloplošného chráneného územia EVS časť Dubiny Starhrad a na doplnenie prvkov miestneho ÚSES - biokoridory miestneho významu nMbk1 – Želehost' (SVP š.p. uvádza názov Koňhorský potok), s prítokmi, nMbk2 – Koňhorský potok (SVP š.p. uvádza názov Želehost'), s prítokmi, nMbk3 – bezmenný pravobrežný prítok Varínky, s prítokmi, nMbk4 – opustený náhon, nMbk5 – Šošínsky jarok (Šošínek), s prítokmi, nMbk6 – Jedľovina, s prítokmi, nMbk7 – Dúbrava, s prítokmi, nMbk8 – Lipovec, s prítokmi, nMbk9 – Hradský potok, s prítokmi.

Zásady a regulatívy eliminácie faktorov zhoršujúcich životné prostredie

OPATRENIA NA ELIMINÁCIU HLUKU

- zabezpečiť technologické a organizačné opatrenia na zmiernenie hluku z areálu DOLVAP, s.r.o. tak, aby nameraná hodnota hluku neprekročila prípustné hladiny hluku podľa platnej legislatívy,
- nepripustiť výstavbu výrobných zariadení prekračujúcich prípustné hladiny hluku,
- pripustiť výstavbu rodinných domov na západnom okraji lok. Podhájk (pri žel. stanici) až po sprejazdnení diaľničného úseku Lietavská Lúčka – Dubná Skala, čím sa zníži dopravné zaťaženie na ceste I/18 a v celej lok. Podhájk, v severovýchodnej časti lok. Záhumnie a na južnom okraji m.č. Koňhora, čo vyplynulo z hlukovej štúdie,
- v prípade nepriaznivého výsledku merania hluku bude obytná výstavba v lok. Podhájk, v severovýchodnej časti lok. Záhumnie a na južnom okraji m.č. Koňhora podmienená kladným stanoviskom Regionálneho úradu,

- zabezpečiť realizáciu protihlukových clon po pravej strane cesty II/583 v smere Gbeľany – Terchová od križovatky s cestou III/2079 po premostenie Varínky a po jej ľavej strane v m.č. Koňhora od križovatky cesty II/583 s (preklasifikovanou) zbernou komunikáciou do obce Krasňany po premostenie Varínky,
- v lokalitách Zátepličie a Zátepličie od Váhu a m.č. Koňhora vykonať v územiach BC – zmiešané územia sekundárnych ťažiskových území obce s prevládajúcou funkciou občianskej vybavenosti športu a zelene, v lok. Zátepličie v územiach BC1 – zmiešané územia športu, rekreácie a občianskej vybavenosti (variant riešenia), C – územia športu (variant riešenia) a v lok. Zátepličie od Váhu v územiach B4 –územia občianskej vybavenosti, C – územia športu už v štádiu územného konania meranie hodnoty hluku,
- v lokalitách Zátepličie a Zátepličie od Váhu vykonať v územiach D – územia priemyselnej výroby už v štádiu územného konania meranie hodnoty hluku
- v území B3 – územia strednej odbornej školy (variant riešenia), sa požaduje vykonať merania hodnoty hluku a na ich základe vykonať v prípade potreby opatrenia odstraňujúce prekročenie požadovaných hodnôt – napr. protihlukovou clonou od železničných dráh, resp. v mieste oplotenia pozemku,
- realizovať izolačnú zeleň pozostávajúcu z kombinácie vysokej, nízkej i strednej (krovinatej) zelene v rámci ochranného pásma železničnej trate č. 180 Žilina – Košice, pozdĺž ciest II. a III. triedy, železničných vlečiek, výrobných areálov,
- v územiach, pozdĺž zberných a obslužných komunikácii vytvoriť podmienky na zníženie hlukového zaťaženia stavieb opatreniami na pozemných komunikáciách:
 - obmedzením rýchlosti systémom svetelnej signalizácie vo všetkých križovatkách v obci, reagujúcim na prekročenie povolenej rýchlosti prichádzajúceho vodiča rozsvietením červeného svetla; po zastavení vozidla sa na križovatke rozsvieti zelená,
 - znížením povolenej rýchlosti na 30 km/h,
 - realizáciou izolačnej zelene.

OPATRENIA PROTI RADÓNOVÉMU RIZIKU A ZOSUVOM

- posúdenie možnosti výstavby sa vyžaduje v priestoroch k.ú. so stredným stupňom radónového rizika - západná časť v m.č. Koňhora severne od pomyslenej línie západná časť zastavaných území m.č. Koňhora, Lány vyše Varína, Prútky a v rekreačnej zóne Pod Jedľovinou na východ od pomyslenej línie - južná časť obytnej skupiny Vyšné Brehy v závere Starohradskej ulice a východne od lok. Rozbehov, Pod Jedľovinou, Hlboké, Radinov, Ulické záhrady, okraj zastavaného územia obce v ulici Pod Vajánkom,
- v priestoroch so stredným stupňom radónového rizika je základným opatrením pri výstavbe nových objektov používanie certifikovaných stavebných materiálov, ktoré spĺňajú normou stanovené limity vyžarovania radónu a ďalších prírodných rádionuklidov a suterény budov zabezpečiť vhodnými, na tento účel určenými hydroizolačnými materiálmi,
- suterény a pivnice jestvujúcich stavieb, ak sú bez hydroizolácie, je potrebné pravidelne vetrať a obmedziť dĺžku pobytu v takýchto priestoroch,
- ÚPN – O Varín navrhuje obmedzovanie využitia území s evidovanými zosuvmi pre výstavbu, využívať ich pre extenzívny typ rekreácie, prípadne ich pre výstavbu upraviť sanáciami,
- výstavbu v mieste evidovaných zosuvov a ich bezprostrednej blízkosti ÚPN – O Varín podmieňuje (v zmysle precedentných vyjadrení MŽP SR a Štátneho

geologického ústavu Dionýza Štúra k zosuvným územiám v inom katastrálnom území) vypracovaním geologického prieskumu, obsahujúceho všetky jeho znaky v zmysle zákona č. 569/2007Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 51/2008 Z.z. ktorou sa vykonáva geologický zákon, ktorý je vyhodnotený v záverečnej správe geologickej úlohy, jeho kladným výsledkom a dodržaním v ňom stanovených podmienok pre výstavbu; nepostačujúca je dokumentácia na úrovni geologického posudku,

- navrhuje sa dôkladne zväziť všetky zásahy do horninového podložia, v mieste a okolí svahových deformácií, aby sa potenciálne zosuvy neaktivizovali (podrezanie svahov pri budovaní ciest, porušenie stability svahov výkopmi a úpravami a podobne),

Zásady a regulatívy na podporu faktorov pozitívne ovplyvňujúcich životné prostredie

- chrániť súčasný stav voľnej krajiny vo väzbe na Krivánsku Malú Fatru, Kysuckú vrchovinu a VD Žilina,
- rešpektovať maloplošné chránené územia Starý hrad a Suchý, ochranné pásmo maloplošného chráneného územia Krasniansky luh, veľkoplošné chránené územie Národný park Malá Fatra a jeho ochranné pásmo, územia európskeho významu SKUEV Malá Fatra a Varínka a chránené vtáčie územie CHVÚ Malá Fatra,
- ochraňovať prvky ÚSES – genofondovo významné lokality Krasniansky luh, Asfaltový lom pri Nezbudskej Lúčke, Starý hrad, Suchý, provincionálne biocentrum Krivánska Malá Fatra, biokoridory nadregionálne Rieka Váh, regionálne Vodný tok Varínka a Struháreň a Ekotón Krivánskej Fatry a všetky pozitívne pôsobiace krajinné prvky, ako sú napr. lesy, bralá, lúky a pasienky, prirodzené vodné toky a plochy, extenzívne sady a záhrady,
- chrániť a doplniť sprievodnou zeleňou miestne vodné toky a ich prítoky, Želehost' (SVP š.p. uvádza názov Koňhorský potok), Koňhorský potok (SVP š.p. uvádza názov Želehost'), bezmenný pravobrežný prítok Varínky, opustený náhon, Šošínsky jarok (Šošíneček), Jedľovina, Dúbrava, Lipovec, Hradský potok,
- ochraňovať prírodné územia s nerozvinutou chatovou rekreáciou na území Malej Fatry a Kysuckej vrchoviny,
- rešpektovať množstvo a rozmiestnenie stromovej zelene v rámci zastavaného územia obce i mimo zastavaného územia (hospodárske lesy, ochranné lesy) a doplniť ich návrhmi v zmysle ÚPN – O Varín,
- propagovať a podporovať využívanie možností platnej legislatívy z hľadiska jej environmentálnych aspektov (tepelné čerpadlá, slnečné kolektory, dotácie pri pozemkoch obmedzovaných z titulu environmentu...),
- využiť možnosti podpory regionálneho rozvoja cez sektorové operačné programy (pre životné prostredie),
- využiť možnosti cez Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce,
- rešpektovať urbanistický pôdorys s pomerne nenarušenou urbanistickou štruktúrou najstaršej časti obce,
- posilniť kompaktnosť historického stavebného fondu a jeho výtvarné pôsobenie,
- rešpektovať relatívne nenarušenú vedutu obce ako panoramatický pohľad so zaujímavou kompozíciou,
- rozvinúť vybudovaný verejný vodovod, kanalizáciu a plynofikáciu do navrhovaných území v zmysle ÚPN – O Varín,

- udržať relatívne neznečistené ovzdušie v prevažnej časti k.ú., uplatniť technologické inovácie a organizačné zlepšenia v spol. DOLVAP, s.r.o. a premiestniť skládku dreva pri železničnej stanici do navrhovaného územia priemyslu,
- udržať relatívne malý počet hospodárskych zvierat v areáli AGRA-VÁH na okraji zastavaného územia,
- využiť prírodný a ľudský a kultúrno-historický potenciál pre rozvoj vidieckej turistiky, hipoturistiky, hipoterapie, agroturistiky,
- rozvinúť možnosti rekreačného využitia a turistiky vo väzbe na Malú Fatru, Kysuckú vrchovinu a VD Žilina,
- novými návrhmi v zmysle ÚPN – O Varín posilniť formujúci sa systém cyklotrás pre rekreačné využitie a cyklo dopravných cyklotrás s využitím bicykla ako dopravného prostriedku,
- využiť a uplatniť vhodné podmienky na uplatnenie drobných vodozádržných opatrení a priestorové možnosti v rámci návrhu ÚPN – O Varín pre vytvorenie území významne zmiernujúcich dopad zhoršujúcich sa podmienok zmeny klímy,
- podporiť výrazný kultúrno-spoločenský život, silné tradície kultúry, športu,
- podporovať rast ekologického povedomia obyvateľstva už cez úvodný školský vzdelávací systém, pokračujúc v uplatnení zamerania ÚPN – O Varín navrhovaného stredného odborného školstva aj na environmentálny aspekt,
- využiť šance formovania príjemného obytného prostredia,
- využiť skutočnosť nízkeho radónového rizika na výraznej väčšine zastavaného územia obce,
- neustále skvalitňovať v súčasnosti sa formujúci separovaný zber odpadov a likvidáciu komunálnych odpadov na triediacej linke v k.ú. Horný Hričov.

Adaptačné opatrenia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy

Cieľom adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy je zníženie zraniteľnosti sídelného prostredia voči nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy a zvýšenie schopnosti sídiel prispôbiť sa novým, často extrémnym podmienkam. Horizontálna a vertikálna štruktúra sídla do veľkej miery vplyva na jej mikroklimatické podmienky. Zastavanosť, podiel spevnených a nespevnených povrchov, priestorové rozloženie zelených plôch, tienenie a morfológické vlastnosti terénu podmieňujúce prúdenie vzduchu zohrávajú dôležitú úlohu pri tvorbe mikroklimatických podmienok sídla a kľúčovú rolu v adaptácii. Vodné a zelené plochy a prvky budú zohrávať dôležitú úlohu v naplnení tohto cieľa, lebo dokážu ovplyvniť mikroklimatické podmienky v sídlach.

Navrhované adaptačné opatrenia:

- Opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vln horúčav
 - v podrobnejších územnoplánovacích dokumentoch (ÚPN – Z, urbanistické štúdie) koncipovať urbanistickú štruktúru tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu,
 - vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov a cyklistov návrhom tieniacich stromoradií pozdĺž peších chodníkov a cyklistických komunikácií,
 - zlepšovať mikroklimatické podmienky okolia stavieb (aj vo vlastných stavbách) zamedzením prílišného prehrievania stavieb (vhodnou orientáciou stavieb, tepelnou izoláciou, používaním svetlých farieb, odrazových povrchov, ochladzovaním interiérov),
 - vytvárať trvalé resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách...

- uplatniť prispôsobenie dopravných a energetických technológií, materiálov a infraštruktúry klimatickým podmienkam,
- zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v území obce, osobitne v zastavanom centre obce,
- zabezpečiť revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň v území obce,
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v obci v prepojení do príľahlej krajiny, podporiť zriadenie oddychových zón a ich funkčnopriestorové využitie,
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu drevín s použitím pôvodných nealergénnych druhov,
- podporovať vertikálne zazelenenie a zvýšenie podielu zelených fasád a striech aj nad min. výmery stanovené príslušnými záväznými regulatívmi,
- zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií,
- zabezpečiť starostlivosť, údržbu a budovanie vodných plôch,
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov a terestrických biokoridorov v zastavanom území aj mimo zastavaného územia obce.
- Opatrenia voči extrémnym poveternostným situáciám (búrky, víchrice, tornáda)
 - podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii napr. ochranou a výsadbou vetrolamov a živých plotov,
 - podporovať výsadbu spoločnostiev drevín v územiach mimo zastavaného územia obce pre zníženie intenzity víchric a silných vetrov.
- Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha
 - zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v obci,
 - podporovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov,
 - zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov,
 - minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území obce,
 - podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
 - zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v obci, osobitne v zastavanom centre obce,
 - zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,
 - zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitalizáciu a budovanie vodných plôch a mokradí.
- Opatrenia voči častejšiemu výskytu extrémnych úhrnov zrážok
 - zabezpečiť a udržiavať prvky protipovodňovej ochrany obce (protizáplavové hrádze, bariéry, suché poldre, vodozádržné úpravy na vodných tokoch),
 - zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne voči životnému prostrediu,
 - zabezpečiť používanie a návrhy nových priepustných povrchov, ktoré zabezpečia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy,
 - zabezpečiť zadržiavanie strešnej vody, napr. strešnými, alebo dažďovými záhradami,
 - zabezpečiť budovanie dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí,

- uplatňovať diverzifikáciu odvádzania dažďovej vody do prírodných alebo umelých povrchových recipientov (do kanalizácie iba v nevyhnutnom prípade),
- zabezpečiť dostatočnú kapacitu prietoku kanalizačnej sústavy,
- zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.

Zásady a regulatívy pre nakladanie s odpadmi

- rešpektovať platnú legislatívu, Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja a sústavne aktualizovať Program odpadového hospodárstva obce,
- koncepčný rámec odvodiť aj z Programu odpadového hospodárstva mesta Žilina, pretože likvidácia TKO v obci je nadviazaná na systém odpadového hospodárstva mesta Žilina,
- zohľadniť MŽP SR evidovaných šesť odvezených skládok odpadov a jednu opustenú bez prekrytia,
- vyhľadávať, monitorovať a prinútiť vlastníkov pozemkov odstrániť nelegálne skládky odpadov, ktoré sa vytvárajú v opustených lokalitách, popri cestách a vodných tokoch,
- sústavne aktualizovať koncepciu nakladania s odpadom na území obce Varín,
 - znižovať množstvo komunálneho odpadu cestou intenzifikácie procesu separácie,
 - zamedziť vypaľovaniu porastov, spaľovaniu biologických odpadov, zneškodňovať (využívať) biologický odpad kompostovaním (kontrolovať existenciu kompostovísk),
 - upravovať separáciu komodít – papier, sklo, plasty, kovy a biologicky rozložiteľný odpad (BRO), v zmysle úprav príslušnej legislatívy,
 - zbernými miestami (zberovými dvormi) separovaného, objemného, oddelene vytriedeného odpadu z domácnosti s obsahom škodlivín (nebezpečný odpad z elektrozariadení, žiaroviek, batérií...) a drobného stavebného odpadu (produkovaného občanmi) budú zreteľne stavebne vymedzené, oplotené dvory v priestore križovatky cesty III/2073 (ul. Farská) s m.k. v ulici Pod Vajánkom (v súčasnosti zberný dvor separovaného odpadu); v blízkosti križovatky cesty III/2073 (ul. Starohradská) a m.k. v ulici Pltnícka; v blízkosti križovatky cesty III/2073 (ul. Starohradská) a m.k. Ku železnej studničke; v blízkosti križovatky cesty III/2078 (ul. J.Martinčeka) a m.k. v ulici Dubenec; v Hrnčiarskej ulici v strede Nám. sv. Floriána; v priestore ul. Hrnčiarskej za budovou Pošty; na ul. Hrnčiarskej pri Dome Matice Slovenskej; v blízkosti križovatky cesty III/2078 (ul. M.R.Štefánika) a cesty III/2072 (ul. Železničná); pri bufete v priestore železničnej stanice; pri bytovom dome na Hviezdoslavovej ulici (3342/6); pri MŠ na Školskej ulici; päť lokalít pri bytových domoch na ul. A. Bernoláka; v ulici M.Kukučina v blízkosti križovatky s ulicou J.Bottu; na ul. Fatranskej v blízkosti s križovatkou s ulicou Kamence; na východnom konci ul. A.Horeckého; na ul. S. Chalúpkupri navrhovanej MŠ; na ul. Fatranskej pri budove Plastimatu; na ul. O Meszárosa v blízkosti vyústenia ul. A.Trizuljaka; na Koňhorskej ulici v južnej časti Koňhory pri „spodnej“ ceste; na Koňhore pri otočisku autobusov,
 - zberovými miestami separovaného plastu sú priestory pozemkov rodinných domov,

- v konaniach predchádzajúcich povoleniam výstavby nových bytových jednotiek a nových prevádzok na území obce sa musí vyžadovať dokumentovanie umiestnenia smetných nádob,
- v súvislosti s výrobnými územiami je povinnosťou obce cestou príslušného VZN a POH aktualizovať opatrenia a povinnosti podnikateľských subjektov pri nakladaní s odpadmi na území obce, na predchádzanie vzniku odpadov, resp. znižovanie množstva odpadov,
- v závislosti na vývoji environmentálnej legislatívy sa požaduje operatívna aktualizácia Programu odpadového hospodárstva obce,
- na území obce je možné vykonávať len zber odpadu, triedenie odpadu a čiastočne aj jeho využívanie (kompostovanie) odevy - charita,
- na území obce nie je možné vykonávať úpravu a zneškodňovanie odpadov,
- napriek rastu počtu domácností a podnikateľských subjektov musí sa znižovať množstvo zvyškového komunálneho odpadu ukladaného na skládku...,
- v závislosti na vývoji environmentálnej legislatívy a vo väzbe na vyvíjajúce sa technicko-organizačné možnosti musia sa sústavne prehĺbovať podmienky na realizáciu separovaného zberu odpadu,
- odpad z výroby ako i nebezpečný odpad z výroby naďalej likvidovať v zmysle platných predpisov,
- naďalej presadzovať plynofikáciu objektov o. i. aj z dôvodov znižovania odpadov zo spaľovania pevných palív,
- zabrániť znečisťovaniu, eutrofizácii a vytváraniu skládok odpadu na brehoch vodných tokov a vodných plôch,
- vo výrobných územiach uprednostňovať prevádzky so žiadnou, resp. len s minimálnou produkciou nebezpečných látok,
- zabezpečiť bezodkladnú likvidáciu novovzniklých živelných skládok komunálneho odpadu,
- sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia.

V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.

Z hľadiska jednotlivých zložiek životného prostredia boli posúdené a zhodnotené vplyvy alternatívnych riešení uvedených v koncepte ÚPN-obce Varín ako Základný návrh a Variant ako rovnocenné predložené Variantu 1.

2. Porovnanie variantov.

Koncept riešenia ÚPN – O Varín navrhuje v zmysle Zadania pre vypracovanie ÚPN – O Varín alternatívne riešenia v rámci posudzovaného variantu v troch priestoroch katastrálneho územia obce, v poslednej odrážke je návrh vyplývajúci z riešenia konceptu ÚPN - O:

- obytné územie Záhumnie,
- rozdielny funkčopriestorový návrh riešenia územia lok. Zátepličie,
- umiestnenie navrhovaného cintorína,

- forma obytnej zástavby v priestore nadväzujúcom východne na historické jadro obce,
- Preložka cesty III/2073 – Varín – Nezbudská Lúčka

Posudzovaný variant oproti nulovému variantu prináša zlepšenie stavu trvaloudržateľného rozvoja obce. Rieši významným spôsobom environmentálne problémy v obci, čím výrazne zlepšuje kvalitu životného prostredia a zdravia v porovnaní s nulovým variantom tzn. súčasným stavom.

Z územno plánovacej dokumentácie VÚC ŽSK sa do územného plánu zapracoval návrh obchvatu II/583, ktorý **veľmi významne ovplyvní predmety ochrany SKUEV0221 Varínka, vrátane biotopu, flóry a fauny**. Z platnej legislatívy vyplýva povinnosť vypracovania Primeraného hodnotenia vplyvu na Natura 2000.

Obytné územie Záhumnie

Základný návrh obytného územia Záhumnie rieši toto územie s dvoma ťažiskovými verejnými priestormi, s dvoma subcentrami obce, nadväzujúcimi na hlavné kompozičné osi obce, jednak v nástupe z ul. J. Martinčeka (Kamence), ako i v nadväznosti na objekt supermarketu Tesco. Rieši tým väzby prepájajúce obytné územie Záhumnia so severným okrajom zastavaného územia obce („ústredie“) – Kamence, ATC a s priestormi s najväčšou koncentráciou bývania na juhu západnej časti ul. A. Bernoláka. Súčasťou navrhovaných subcentier sú pobytové plochy pre peších ako ich najvýznamnejšie prvky (ako pešie „zóny“) požadované v riešení cyklistickej ale hlavne pešej dopravy a v rámci vymedzovania hierarchicky nerovnocenných ťažiskových priestorov a plôch na území obce charakteru námestí. Hromadnú bytovú výstavbu navrhuje tak, aby vytvárala akcent pre ťažiskové priestory - historické jadro obce (nadväzujúc na jestvujúci objekt), navrhované subcentrum v severnej časti (Záhumnie III, Záhrady, Kamence). Druhé subcentrum je zvýrazňované jestvujúcimi objektami územia HBV v ulici A. Bernoláka.

Variant návrhu obytného územia Záhumnie rieši toto územie ako celistvé kompaktné územie rozvoja funkcie bývania, bez vymedzovania ťažiskových priestranstiev (námestí). Ostatné funkcie obytného územia navrhuje rozptýlene, ako doplnkovú funkciu územia. Takto navrhuje zariadenia občianskej vybavenosti, lokálne športoviská, detské ihriská, verejnú zeleň. Gradácia zástavby je koncipovaná smerom ku historickému jadru obce umiestnením objektov HBV v juhovýchodnej časti tohto územia.

Už z popisu variantov je zrejmé, že „základný návrh“ spracovateľ považuje za vhodnejší. Riešenie zaručujúce vyššiu hierarchiu priestorov s vymedzenými subcentrami, zohľadňujúcimi vymedzené kompozičné osi obce, s väzbami na koncepciu riešenia pešej (a cyklistickej) dopravy je z hľadiska kontextov v rámci celého k.ú. obce lepším a optimálnym spôsobom využitia územia Záhumnie.

Lok. Zátepličie

V základnom návrhu je v lok. Zátepličie navrhované zmiešané územie športu, rekreácie a občianskej vybavenosti. V zmysle aktualizovaného ÚPN – VÚC ŽK navrhuje tento priestor pre rozvoj základne regionálneho strediska cestovného ruchu, turizmu a rekreácie. Výsledkom návrhu je vymedzenie ťažiskového polyfunkčného komplexu ako skutočného centra cestovného ruchu, turizmu, rekreácie, športu, kultúry. Návrh nadväzuje na rozšírený jestvujúci futbalový štadión obsahujúci v nadväznosti na pešie pobytové plochy pestrú ponuku športových, športovo-rekreačných, rekreačných, kultúrnych, školských aj spoločenských krytých (halových) i nekrytých priestorov (napr. doplnenie tréningových ihrísk a zázemia pre

futbal, športoviská pre hádzanú, volejbal, basketbal, tenis, viacúčelová hala, priestory s funkciou kultúrneho domu, kryté klzisko – hokej, bazén, wellness...) vrátane ubytovacích kapacít vyššej úrovne a nevyhnutnej vybavenosti a infraštruktúry. Zmiešané územie v sebe zahŕňa aj zariadenia typu obecného subcentra a pobytových plôch pre peších a cyklistov naviazaného na hlavné pešie vstupy do územia od autobusovej zastávky pri ZŠ a v predĺžení ul. M. Kukučina. Ešte dôležitejší význam pre obyvateľov Varína má tento priestor, nachádzajúci sa v kontakte na jadro osídlenia, v čase zhoršujúcich sa klimatických podmienok, ako priestor obecného parku s prvkami stromovej vegetácie, obnoveného toku opusteného náhonu, ako miesto oddychu, ochladenia a príjemného prostredia. Preto aj jeden z prvkov občianskej vybavenosti – stredná odborná škola je navrhovaný s obsahovým zameraním na oblasť cestovného ruchu, turizmu a rekreácie - hoteliérstvo, gastronómia, ale aj na ochranu prírody a zmiernovanie dôsledkov klimatických zmien.

Variant konceptu ÚPN – O Varín tu navrhuje rozvoj futbalového areálu a priemyslu, na ktorý nadväzuje zameranie navrhovanej strednej odbornej školy. Je smerované na prevažujúce činnosti v priemyselnom parku Varín a v území priemyslu v lok. Zátepličie, na inovácie a kvartérny sektor – oblasť vedy a techniky. V priestore nadväzujúcom na pešie prepojenia územia od zastávky autobusov pri ZŠ a v predĺžení ul. A. Kukučina sú navrhované zariadenia obecného subcentra - pobytová plocha pre peších, ako jeho najvýznamnejší prvok (ako pešia „zóna“), zariadenia občianskej vybavenosti min. typu klubových priestorov (aj komerčnej občianskej vybavenosti), lokálnych a detských ihrísk a parkových priestorov.

Z pohľadu spracovateľa je z hľadiska predvídateľného vývoja pre verejný záujem dôležitejšie využitie územia podľa „základného návrhu“. Očakávané klimatické zmeny sú neodvratiteľné a jediným možným variantom je ich zmiernenie. Navrhované prvky rozsiahleho obecného parku – stromová zeleň, meandrujúci vodný tok, jazierka, vodozádržné úpravy, oddychové plochy tomuto zmierneniu napomáhajú. Využitie lok. Zátepličie v tomto duchu je pozitívom najmä z hľadiska budúcich rokov. Z iného pohľadu je skutočnou výhodou disponibilný priestor pre vybudovanie chýbajúcej infraštruktúry základne strediska cestovného ruchu s dôsledkami pre zamestnanosť a nadväzujúce činnosti pre obyvateľov obce.

Navrhovaný cintorín

Miesto navrhovaného cintorína je v súlade s hlavnou požiadavkou umiestnenia v tichom a dôstojnom prostredí, mimo hluku zo železničnej trate a ciest II. a III. triedy s okolím lúčnej, alebo lesnej krajiny. Cintorín je dobre dopravne dostupný automobilovou i pešou dopravou, v dosahu trás technickej infraštruktúry, s priestorom zabezpečujúcim jeho komplexné vybavenie - Dom smútku, parkovisko, urnový háj, kaplnka, priestory na sústreďovanie cintorínskeho odpadu, rozptylová lúka. Je lokalizovaný priamo v smere predĺženia hlavnej kompozičnej osi - most cez rieku Varínku – kostol – ulica M. R. Štefánika – ulica Železničná – areál DOLVAP-u, s.r.o. a v blízkosti vedľajšej kompozičnej osi - ulica Pod Vajánkom – ul. Starohradská.

Variantné umiestnenie je podobne v tichom a dôstojnom prostredí, mimo hluku zo železničnej trate a ciest II. a III. triedy s okolím lúčnej, alebo lesnej krajiny. Cintorín je takmer rovnako dobre dopravne dostupný automobilovou dopravou, pešia je predĺžená v trase automobilovej dopravy. Je v dosahu trás technickej infraštruktúry, priestor zabezpečuje jeho komplexné vybavenie - Dom smútku, parkovisko, urnový háj, kaplnka, priestory na sústreďovanie cintorínskeho odpadu, rozptylová lúka. Je lokalizovaný v blízkosti línie predĺženia hlavnej kompozičnej osi - most cez rieku Varínku – kostol – ulica M. R. Štefánika – ulica Železničná – areál DOLVAP-u, s.r.o. a v blízkosti vedľajšej kompozičnej osi - ulica Pod Vajánkom – ul. Starohradská.

V porovnaní variantov je z hľadiska požiadaviek Zadania a pre vypracovanie ÚPN – O Varín aj z hľadiska environmentálneho mierne vyhovujúcejší základný návrh, najmä vzhľadom ku pešej dostupnosti, dĺžke príjazdovej komunikácie a výraznejšej väzbe na hlavnú kompozičnú os obce. O vhodnejšej voľbe môže rozhodnúť podrobnejší geologický prieskum a jeho dôsledky.

Forma obytnej zástavby v priestore nadväzujúcom východne na historické jadro obce

Navrhovaná IBV v tomto priestore využíva disponibilné územie. Je to návrh, ktorého naplnenie môžu narušiť zložitejšie majetkové vzťahy.

Variant riešenia s HBV, resp. s objektami sociálnych služieb je rovnako závislý od majetkového vyrovnania.

Spracovateľ preferuje výstavbu HBV s ambíciou zdôraznenia polohy centra, resp. historického jadra obce. Gradácia sľubuje lepšiu vyváženosť a obojstrannosť hmôt z hľadiska centra obce. Výškové usporiadanie ale musí podliehať podrobnejšiemu riešeniu s dôrazom na jednoznačné zachovanie dominantnosti Kostola sv. Trojice.

Preložka cesty III/2073 – Varín – Nezbudská Lúčka

Variant konceptu navrhuje preložku cesty III/2073 s obídením historického územia Farskej ulice, s ponechaním prejazdu dopravnej obsluhy pre objekty Farskej ulice, vrátane prejazdu na ulicu Na rybníkoch. Osobná tranzitná automobilová doprava v smere do Nezbudskej Lúčky by sa previedla navrhovanou obslužnou komunikáciou v lok. Zátepličie a Pltníckou ulicou na pôvodnú cestu III/2073. Autobusová doprava by bola presmerovaná na navrhovanú preložku. Návrh je spracovateľom preferovaný, ale možný len za cenu vyriešenia problematických majetkových vzťahov. Minimalizácia automobilového zaťaženia Farskej ulice s kostolom sv. Trojice by umožnila vytvoriť pešiu zónu a vyniknúť charakteristickej atmosfére priestoru chápanej ako génus loci. Menej dokonalým riešením by bolo zjednosmernenie autobusovej dopravy, jeden smer pôvodnou cestou III/2073, druhý navrhovanou preložkou.

HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

Riešenie konceptu územného plánu obce Varín bolo v procese jeho tvorby permanentne konfrontované s rôznymi často protichodnými podnetmi z rôznych strán, od subjektov podieľajúcich sa na využívaní územia. Sprewádzalo ho sústavné zvažovanie a autorské oponovanie so snahou kriticky posudzovať každý podnet, dielčí návrh, zo všetkých autorovi a spracovateľskému kolektívu známych hľadísk. Základnými východiskami boli Zadanie pre vypracovanie ÚPN – O Varín, vyhodnotenia pripomienkového konania k Zadaniu pre vypracovanie ÚPN – O Varín, výstupy z aktualizovaného ÚPN – VÚC Žilinského kraja (ZaD č. 5), KEP a zmeny v legislatíve. Bola vyvinutá maximálna snaha, aby bol vplyv riešenia územného plánu na obec, jej záujmové územie, ale aj na susediace obce pozitívny, resp. aby sa jeho uplatňovaním odstránili, alebo aspoň minimalizovali existujúce negatíva, resp. aby sa súčasný stav v niektorých problémoch aspoň nezhoršil.

Hodnotenie z hľadiska environmentálnych dôsledkov

Dôsledkom definovania úloh a cieľov konceptu ÚPN – O Varín z pohľadu environmentálnych aspektov je, že v rozvoji obce budú prevažovať pozitívne dôsledky nad

čiastkovými negatívnymi dôsledkami. Koncept ÚPN – O Varín dôsledne prihliada na to, aby každý aj parciálny problém v území bol riešený komplexne a aby jeho riešenie vždy obsahovalo prevahu pozitívneho dopadu nad negatívnym dôsledkom. Návrh územného plánu obce rešpektuje prvky ochrany prírody. Kostru aktualizovaného RÚSES premieta do záväzných častí ÚPN – O, čím posilňuje rešpekt RÚSES-u v území a definuje základnú kostru revidovaného MÚSES-u. Mimoriadny dôraz kladie na zvýšenie kvality životného prostredia v obci a vytvorenie strategických podmienok pre adaptáciu katastrálneho územia obce na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. V záväznej časti majú miesto aj opatrenia na zmiernenie vplyvu stresových faktorov. Navrhujú sa opatrenia a parametre na ochranu územia pred odpadmi a pred znečisťovaním ovzdušia. Územiám sa stanovuje dlhodobé funkčné využitie usmerňované regulatívami, čím sa využívaniu územia dáva systém.

Z územno plánovacej dokumentácie VÚC ŽSK sa do územného plánu zapracoval návrh obchvatu II/583, ktorý **veľmi významne ovplyvní predmety ochrany SKUEV0221 Varínka, vrátane biotopu, flóry a fauny**. Z platnej legislatívy vyplýva povinnosť vypracovania Primeraného hodnotenia vplyvu na Natura 2000.

Hodnotenie z hľadiska ekonomických dôsledkov

Zachovať resp. zakonzervovať dnešnú podobu obce Varín na dlhé roky bez rozvojového dokumentu, znamená o. i. napr. žiť a dožívať v obci bez dokompletizovanej dopravnej a technickej infraštruktúry, žiť v obci s nezvyšujúcou sa úrovňou rozpočtových príjmov, s nezlepšujúcim sa podielom jednotlivých zložiek rozpočtových príjmov na celkových príjmoch atď. Napriek vysokým hodnotám krajiny, ešte stále atraktívnemu starému stavebnému fondu a rekreačnému potenciálu v podmienkach nie veľmi narušeného životného prostredia, to znamená žiť v prostredí slabého napredovania a obáv zo zhoršenia kvality životného prostredia.

Prezentované urbanistické riešenie má ambíciu byť koncepčným obecným podkladom z pohľadu dlhodobého udržateľného rozvoja obce. Jeho parciálne časti môžu byť realizované nielen z prostriedkov obce. Istotne budú napĺňané aj z iných zdrojov z externého prostredia (napr. Program rozvoja vidieka, európske fondy).

Akékoľvek iné urbanistické riešenie, ako riešenie založené na princípe tvorby kompaktnosti sídla, na rešpektovaní reálnych historických stôp, na ich zvýrazňovaní, na funkčnej revitalizácii a úcte k prírodným hodnotám krajiny, spojené s citlivým dopĺňaním funkčných plôch s výrobnou náplňou, by znamenalo stratu prestíže obce, ale hlavne oddialenie rozvoja ekonomiky obce.

Hodnotenie z hľadiska sociálnych dôsledkov

Sociálne dôsledky resp. spoločenské dôsledky realizácie navrhovaného urbanistického riešenia na spoločenský život v obci sa určite prejaví v kladnom zmysle. Migračné prírastky obyvateľstva tvorené „prílivom“ ľudí z iných prostredí, na základe využitia ponuky nových stavebných pozemkov pre bývanie, ale aj rekreáciu a výrobu, ako i dlhobojší pobyt aktérov cestovného ruchu, turizmu a rekreácie v obci celkovo oživia oblasť celoobecného povedomia, ktoré je súčasťou konkrétneho sociálneho prostredia, konkrétnej sociálnej komunikácie. Z toho dôvodu aj dielčie urbanistické návrhy musia byť realizované tak, aby nezakladali segregáciu nových funkcií obce od súčasného funkčného využitia územia obce.

Hodnotenie z hľadiska územnotechnických dôsledkov

Extenzívny a intenzívny rozvoj obce v celom riešenom území, regulovaný podľa konceptu ÚPN – O sa prejaví o. i. zväčšením rozsahu zastavaných plôch (na úkor plôch súčasnej poľnohospodárskej pôdy). Urbanizované územia sa posilnia v smere skompaktovania urbanizovanej štruktúry a zvýšenie podielu priestorov smerujúcich k zvýšeniu, alebo aspoň k udržaniu (nepriaznivé dôsledky zmeny klímy) kvality životného prostredia v katastri obce. Realizácia dopravnej a technickej infraštruktúry, resp. technických diel v krajine bude nevyhnutným sprievodným javom pre naplnenie hlavných cieľov riešenia. Prejaví sa hlavne v zastavaných územiach ako intenzifikačný faktor.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Pri spracovaní predkladaného dokumentu k návrhu územného plánu boli v zásade zohľadnené princípy trvalo udržateľného rozvoja územia a platné právne predpisy. V procese hodnotenia boli použité metódy terénneho prieskumu a spracovania dostupných informácií a prieskumov.

Pri spracovaní správy o hodnotení strategického dokumentu bola pozornosť venovaná špecifickým požiadavkám hodnotenia vplyvov na životné prostredie, stanovená Okresným úradom Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia

Špecifické požiadavky rozsahu hodnotenia

Zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente vyplynula v správe o hodnotení potreba podrobnejšie rozpracovať nasledovné druhy otázok súvisiacich s posudzovaným dokumentom:

- Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu a samotného strategického dokumentu zohľadniť požiadavky a pripomienky dotknutých orgánov, ktoré boli zaslané k oznámeniu.
- Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov posúdiť a overiť inžinierskym prieskumom
- Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia
- Pri návrhu jednotlivých lokalít v blízkosti pozemných komunikácií a železničných tratí je nevyhnutné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a dodržať pásma hygienickej ochrany pred hlukom a negatívnymi účinkami dopravy v zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov a prašnosťou a navrhnúť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy.
- Posúdiť vplyv hluku a prašnosti zón priemyslu a navrhnúť opatrenia na ich maximálnu možnú elimináciu.
- Posúdiť vplyv stavebných a iných zámerov na poľnohospodársku pôdu.
- Posúdiť riešenie územného plánu vo vzťahu k lokalitám povodňového ohrozenia zapracovaných v mape správcov vodného toku.

- Posúdiť predpokladaný vplyv strategického dokumentu na CHVU.
- Posúdiť vplyv navrhovaného umiestnenia cintorína na zložky životného prostredia (voda, ochrana prírody,..) a zdravie obyvateľstva.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Počas spracovania správy strategického dokumentu neboli k dispozícii ucelené údaje o znečisťovaní ovzdušia v obci. V podkladoch absentuje vypracované Primerané hodnotenie vplyvov na Natura 2000 územia. Okrem toho sa sa nevyskytli nedostatky v podkladoch.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Z hľadiska vplyvov strategického dokumentu ÚP-O sa konštatuje, že je možno pri hodnotení a posudzovaní očakávaných vplyvov akceptovať uvádzaný Základný návrh a Variant ako porovnateľné a takmer identické, takže voči súčasnému stavu (Variantu 0) sa v tabuľke uvádza Variant 1 ako reprezentant predkladaného konceptu ÚP-O obce Varín.

Posúdenie jednotlivých vplyvov Variantu 1

Zložka životného prostredia	Bez vplyvu	Málo významný vplyv	Významný vplyv	Veľmi významný vplyv
Horninové prostredie	0			
Klimatické pomery		+		
Hluk		+		
Ovzdušie		+		
Vodné pomery podz.		+		
Vodné pomery povrch.		+		
Pôda, lesy		-		
Fauna		+		
Flóra		+		
Biotopy		+		
Krajina		+		
Chránené územia, Natura 2000				-
USES			+	
Obyvateľstvo			+	
Doprava		+		
Kultúrne pamiatky a hist.		+		

Vysvetlivky: 0-bez vplyvu - negatívny vplyv + pozitívny vplyv

Návrh obchvatu II/583, ktorý **veľmi významne ovplyvní predmety ochrany SKUEV0221 Varínka, vrátane biotopu, flóry a fauny**. Z platnej legislatívy vyplýva povinnosť vypracovania Primeraného hodnotenia vplyvu na Natura 2000.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Mgr. Zuzana Pčolová

Ing. Vladimír Kuderavý.....

pracovisko EKOSPOL a.s. Žilina

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

Hluková štúdia.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

Dňa 24.01.2022

zástupca spracovateľa správy
EKOSPOL a.s., Vajanského 20, 010 01 Žilina

zástupca navrhovateľa
Obec Varín, Obecný úrad Varín, Námestie sv. Floriána 1, 013 03 Varín

Zpracovanie pripomienok – požiadavka vyplývajúca z rozsahu hodnotenia strategického dokumentu ÚPD Varín

Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu a samotného strategického dokumentu riešiť požiadavky a pripomienky dotknutých orgánov a dotknutej verejnosti, ktoré boli zaslané k oznámeniu, vyhodnotiť ich splnenie alebo nespĺnenie (zdôvodniť).

Názov (poradové číslo podľa Rozdeľovníka)	Akceptácia A Neakceptácia N	Poznámka
Obec Gbeľany	A	nemá pripomienky
Obec Strečno	A	nemá pripomienky
OÚ Žilina, odbor starostlivosti o ŽP, odd. OP a vybraných zložiek ŽP	A	nepožaduje, aby bol navrhovaný strategický dokument posudzovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z.
OÚ Žilina, odbor starostlivosti o ŽP, odd. OP a vybraných zložiek ŽP	A	z hľadiska odpadového hospodárstva konštatuje, že strategický dokument neobsahuje environmentálne záťaže ani stavby, ktoré by boli v budúcnosti realizované a prevádzkované ako zariadenia určené pre nakladanie s odpadmi
Ministerstvo obrany SR Agentúra správy majetku	A	súhlasí bez pripomienok
OÚ Žilina, odbor krízového riadenia	A	súhlasí so strategickým dokumentom a ďalšie stupne dokumentácie žiada predložiť na posúdenie
Ministerstvo vnútra SR, Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru	A	súhlasí bez pripomienok
OÚ Žilina, pozemkový a lesný odbor	A	nemá pripomienky, z hľadiska lesných pozemkov nie je potrebné posudzovať v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z.
OBÚ Prievidza	A	neviduje žiadne záujmy z hľadiska ochrany nerastného bohatstva vo vlastníctve SR, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov eviduje na pozemkoch registra C parc. čísla 1927/281 a 1927/282 dobývanie ložiska nevyhradeného nesrastu štrkopieskov organizáciou D.A.L, pri rešpektovaní lokality nemá námietky má zároveň za to, že predkladaný zámer by z hľadiska banských a súvisiacich záujmov nemal byť posudzovaný
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Žilina	A	súhlasí s návrhom, orgán na ochranu zdravia bude posudzovať jednotlivé stavby v územnom, alebo v zlúčenom územnom a stavebnom konaní samostatne, stavba musí byť v súlade s požiadavkami zákona NR SR č. 355/2007 Z.z., stavba nepredstavuje žiadne riziko z hľadiska vplyvu na zdravie obyvateľov

<p>Žilinský samosprávny kraj</p>	<p>A</p>	<p>ŽSK požaduje rešpektovať záväznú časť ÚP veľkého územného celku ŽK, ktorá je záväzná pre podrobnejšie nižšie stupne územnoplánovacích dokumentácií a berie na vedomie, že strategický dokument bude posudzovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z.</p>
<p>OÚ Žilina, Odbor opravných prostriedkov, Referát pôdohospodárstva</p>	<p>A</p>	<p>nepožaduje posudzovanie strategického dokumentu, ale požaduje dodržať svoju informáciu zo dňa 2.3.2015, ktorú oznámil orgánu územného plánovania v rámci prerokovacieho procesu v zmysle § 19 stavebného zákona PP s BPEJ: 0702045, 0706015, 0706042, 0756202, 0756205, 0756402, 0757205, 0765412, 0765413, 0765442, 0768212, 0769215, ktorá je chránenou PP, navrhovať na stavebné a iné zámery len v nevyhnutných prípadoch o určenie kódov a hraníc BPEJ požiadať VÚ pôdoznalectva a ochrany pôdy BB investičné zámery v čo najväčšej miere situovať v zastavanom území obce, v prelukách jestvujúcej zástavby a pozdĺž prístupových komunikácií dôsledky stavebných zámerov na PP vyhodnotiť v tabuľke v návrhu vyhodnotiť plochy existujúcich závlah a odvodnení požiadať užívateľov PP o stanoviská k záberom, ako aj k existencii hydromelioračných zariadení návrh musí byť pred schválením odsúhlasený orgánom ochrany PP</p>
<p>OÚ Žilina, Odbor výstavby a bytovej politiky, Odd. územného plánovania</p>	<p>A</p>	<p>požaduje v celom procese obstarávania návrhu ÚPD dodržiavať právne predpisy a metodické usmernenia, odbornú spôsobilosť, bude pripomienkovať ÚPD, schvaľuje Obec Varín ako Orgán kompetentný orgán územného plánovania upozorňuje, že materiál použitý pri vypracovaní SD „schválené zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Varín“ nebolo ešte zverejnené, prerokované v zmysle stavebného zákona berie na vedomie posudzovanie v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z.</p>
<p>OÚ Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja</p>	<p>A</p>	<p>požaduje strategický dokument riešiť v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou VÚC ŽK, rešpektovať najmä ustanovenia záväznej časti rešpektovať zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy pri jej nepoľnohospodárskom využití z hľadiska ochrany pred povodňami nenavrhovať novú výstavbu v zosuvnom území a v inundačnom území vodných tokov a pozdĺž vodných tokov ponechať voľný nezastavaný manipulačný pás o šírke 5 m</p>
<p>OÚ Žilina, odbor starostlivosti o ŽP, odd. OP a vybraných zložiek ŽP</p>	<p>A</p>	<p>v územnom pláne je nutné rešpektovať mapu povodňového ohrozenia vypracovanú správcom vodného toku odvedenie vôd z povrchového odtoku zo striech, spevnených plôch a cestných komunikácií riešiť v zmysle platných technických noriem a predpisov, v prípade ich zaústenia do recipientu je potrebné tieto práce odsúhlasiť správcom vodných tokov (SVP š.p. OZ Piešťany), v prípade ich zaústenia do podzemných vôd, je potrebné vykonať hydrogeologický posudok do územného plánu obce je potrebné uviesť či sa v danom území nachádzajú hydromelioračné stavby z hľadiska vodoochranných záujmov za dodržania vyššie uvedených pripomienok nebude mať predložený dokument zvýšené negatívny vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd, ale aj ostatných zložiek ŽP, preto predložený dokment odporúčajú na schválenie na úseku štátnej vodnej správy nepožaduje posudzovanie v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z.</p>

<p>Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Sekcia záležitostí EÚ a zahraničných vzťahov, Odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, Odd. dopravného modelovania a infraštruktúry</p>	<p>A</p>	<p>rešpektovať Programové vyhlásenie vlády SR (2016-2020) za oblasť dopravy rešpektovať koncepciu územného rozvoja SR 2001, v znení KURS 2011 roštopovať podľa Stratégie rozvoja dopravy SR do roku 2020 rešpektovať Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 20320 a Operačný program Integrovaná infraštruktúra na roky 2014 – 2020 postupovať v súlade s uznesením vlády č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky SR rešpektovať pripravované stavby dopravnej infraštruktúry najmä D3 Žilina, Brodno – KNM dodržať ochranné pásma dráh v zmysle platnej legislatívy dodržať ochranné pásma ciest v zmysle platnej legislatívy pri návrhu jednotlivých lokalít v blízkosti pozemných komunikácií a železničných tratí je nevyhnutné posúdiť nepriaznivé vplyvy dopravy a dodržať pásmo hygienickej ochrany pred hlukom a negatívnymi účinkami dopravy v zmysle platnej legislatívy s umiestnením lokalít, predovšetkým bývania, v pásmach s negatívnymi dopadmi a vplyvmi z dopravy nesúhlasia v prípade potreby je nevyhnutné navrhnúť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat' investorov na vykonanie týchto opatrení, voči správcovi pozemných komunikácií a železničných tratí nebude možné uplatňovať požiadavku na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe dopravné napojenia navrhovaných lokalít riešiť na základe výhľadovej intenzity dopravy, posúdenia dopravnej výkonnosti dotknutej a príľahlej cestnej siete, podľa možnosti systémom obslužných komunikácií a ich následným napojením na cesty vyššieho dopravného významu rešpektovať platnú legislatívu pri ochrane vôd rešpektovať Programové vyhlásenie vlády SR (2016-2020) v časti týkajúcej sa rozvoja vodnej dopravy a jej infraštruktúry a koncepciu rozvoja vodnej dopravy SR a návrh zámeru Vážskej vodnej cesty upozorňujú, že k.ú. prechádza koridor Rýn – Dunaj, ktorý je súčasťou základnej siete TEN-T, žiadajú dodržať trasovanie a ochranné pásma uvedenej cestnej infraštruktúry upozorňujú na potrebu vyžiadania stanoviska Dopravného úradu a rešpektovať jeho požiadavky nepožadujú ďalej posudzovať v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z.</p>
<p>MŽP SR, Odbor štátnej geologickej správy</p>	<p>A</p>	<p>upozorňuje, že v k.ú. sú evidované staré banské diela, skládky odpadov, svahové deformácie, zosuvy, ktoré je treba vymedziť požaduje zohľadniť výsledky inžinierskogeologického prieskumu (Atlas máp stability svahov) vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia – výskyt potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov výskyt stredného radónového rizika</p>
<p>Ministerstvo hospodárstva Sr</p>	<p>A</p>	<p>Odporúča dbať na súlad s platnou energetickou legislatívou a prihliadať na strategické dokumenty rezortu hospodárstva – Energetická politika SR a Akčný plán energetickej efektívnosti na roky 2014 – 2020 s výhľadom do roku 2020</p>